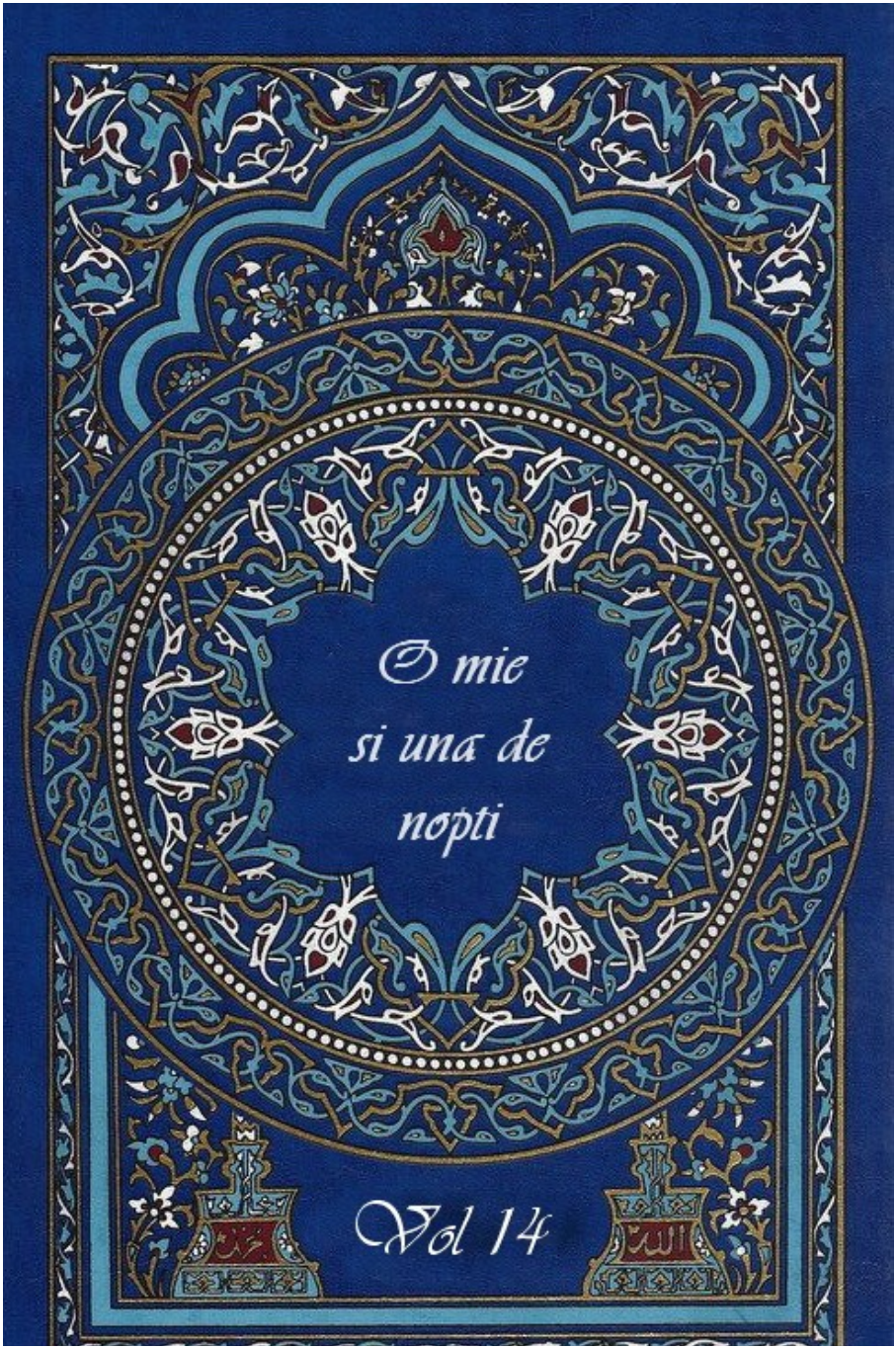
O mie
si una de
nopti
Vol 14

O MIE ŞI UNA DE NOPŢI
Volumul XIV

(Nopţile 923-971)

Text integral
Traducere şi note de Haralambie Grămescu

©Erc Press

Design copertă: Intel_Forte
Ilustraţii: Ion Manea

Textul actualei versiuni reproduce ediţia *Le livre des Mille nuits et une nuit*, traduction littérale et complète du texte arabe par le dr. *J. C. Mardrus,* Editions de la Revue Blanche, Paris, 1899, versiune coroborată cu traducerea în limba rusă *Kniga tâsiaci i odnoi noci*, perevod s arabskogo *M. A. Salie*, Gosudarstvennoe Izdatelstvo Hudojestvennoi Literaturî, Moskva, 1959, şi cu traducerea în limba germană *Tausend und eine Nacht,* aus dem Arabischen übertragen von *Max Henning*, Druck und Verlag von Philipp Reclam Jun, Leipzig, 1895.

Iar Şeherezada spuse:

CÂTEVA NĂZDRĂVĂNII ŞI CÂTEVA PARIMII DE-ALE DASCĂLULUI LAFURILOR ŞI PERDAFURILOR

Se istoriseşte, o, doamne al vremurilor, în hrisoavele înţelepţilor de demult şi în cărţile învăţaţilor, şi se pomeneşte şi în poveşti, că în cetatea Cairo, leagăn al snoavelor şi al şotiilor, trăia un om cam tâmp la înfăţişare, dar care ascundea sub învelişul acela de măscărici smintit o comoară fără seamăn de iscusinţă, de judecată, de deşteptăciune şi de înţelepciune, fără a mai pune la socoteală şi că, neîndoielnic, el era omul cel mai şugubăţ, cel mai ştiutor şi cel mai ghidici de pe vremile sale. Pe nume îl chema Goha, iar de meserie nu era chiar nimic nimica, măcar că din întâmplare îndeplinea slujba de propovăduitor pe la geamii. Or, într-o zi, prietenii săi îi spuseră:

— O, Goha, au nu ţi-e ţie ruşine să-ţi treci viaţa în leneveală şi să nu te slujeşti de cele zece degete ale mâinilor tale decât ca să ţi le duci pline la gură? Şi nu socoţi că ar cam fi vremea să pui capăt vieţii de haimanalâc şi să te porţi şi tu la fel ca toată lumea?

Or, la acestea, Goha nu răspunse nimic. Da într-o zi

prinse o barză mare şi frumoasă, împodobită cu nişte aripi falnice cu care putea să zboare până sus, în slava cerului, şi cu un cioc minunat, spaimă a păsăretului, şi cu două tulpini de crin drept picioare. Şi, după ce o prinse, se sui pe terasa casei lui, de faţă aflându-se şi cei care îl certaseră, şi, cu un cuţit, îi tăie penele cele falnice ale aripilor, şi ciocul cel minunat, şi picioarele cele frumoase şi atâta de subţiri, şi, împingând-o în gol cu piciorul, îi zise: „Zboară! Zboară!” Iar prietenii, mâniaţi, ţipară la el:

— Bătu-te-ar Allah, o, Goha! Pentru ce ai săvârşit asemenea nebunie?

Iar el le răspunse:

— Barza asta mă necăjea şi îmi sta în ochi, întrucât nu era ca toate celelalte păsări. De-acuma am făcut-o să fie şi ea la fel ca toată lumea.

Şi, într-o altă zi, Goha le spuse celor dinjurul său:

— O, musulmanilor, şi voi toţi câţi vă aflaţi aici de faţă, au ştiţi voi pentru ce Allah Preaînaltul şi Darnicul – Preamărit şi preacinstit fie El! – n-a dat aripi nici cămilei, nici elefantului?

Iar ei se puseră pe râs şi răspunseră:

— Nu, pe Allah, habar n-avem, o, Goha! Da tu, căruia nicio ştiinţă şi nicio taină nu-ţi este ascunsă, grăbeşte de ne spune, ca să aflăm şi noi.

Şi Goha le zise:

— Păi să vă spun. Nu le-a dat pentru că, dacă elefantul ori cămila ar avea aripi, s-ar lăsa cu toată greutatea lor pe florile din grădinile voastre şi le-ar prăpădi.

Şi, într-altă zi, un prieten de-al lui Goha veni să-i bată la uşă şi să-i spună:

— O, Goha, în temeiul prieteniei noastre, împrumută-mi măgarul tău, întrucât am mare trebuinţă de el pentru un

drum grabnic.

Iar Goha, care nu prea avea multă încredere în prietenul acela, îi spuse:

— Tare mi-ar plăcea să-ţi împrumut măgarul, însă nu mai este aici, l-am vândut.

Or, chiar în clipita aceea, măgarul începu să zbiere din staul, iar omul îl auzi cum zbiera de zor, şi îi zise lui Goha:

— Măgarul tău se află acolo!

Goha atunci răspunse cu glas îmbufnat:

— Ei na, pe Allah! iacătă acuma că dai crezare măgarului, da pe mine nu mă crezi! Du-te, şi să nu te mai văd!

Iar altă dată, vecinul lui Goha veni la el ca să-l poftească la o masă, spunându-i:

— Vino, o, Goha, să mănânci în casa mea.

Şi Goha primi poftirea. Iar când se aflară amândoi aşezaţi dinaintea tăvilor cu bucate, li se aduse o găină friptă. Şi Goha, după mai multe încercări de-a rupe din ea cu dinţii, până la urmă se lăsă păgubaş în ce priveşte găina aceea, care era o găină bătrână dintre găinile cele mai bătrâne, şi care avea o carne tare ca pingeaua; şi se mărgini să soarbă oleacă din zeama în care fusese fiartă. După care se ridică, luă găina şi, aşezând-o înspre Mecca, se pregăti să-şi facă rugăciunea asupra ei. Iar gazda, supărată foc, îi spuse:

— Ce vrei să faci, o, păcătosule? Şi de când îşi fac musulmanii rugăciunile asupra găinilor?

Iar Goha răspunse:

— O, taică, îţi faci năluci! Pasărea aceasta, asupra căreia vreau să-mi fac rugăciunea, nu este o pasăre! Pare numai a fi pasăre; întrucât, în fapt, este o sfântă femeie bătrână preschimbată în găină, ori poate că o fi vreun santon bătucit de ani. Întrucât a trecut prin foc, şi focul nu s-a atins de ea!

Altă dată plecase cu o caravană, şi merindele erau pe

sponci, iar foamea chervangiilor era năprasnică. În ce-l priveşte pe Goha, atâta îl chinuiau pântecele, încât ar fi înfulecat şi tainul cămilelor. Or, aşadar, după ce toată lumea şezu jos, la cel dintâi popas, ca să mănânce, Goha se purtă cu atâta sfiiciune şi chibzuinţă, încât îi minună pe tovarăşii săi. Şi cum ei îl tot îndemnau să-si ia pâinea şi oul tare ce i se cuvenea pe bună dreptate, Goha răspunse:

— Nu, pe Allah! mâncaţi voi şi fiţi mulţumiţi; mie mi-ar fi peste putinţă să mănânc singur o pâine întreagă şi un ou tare! Luaţi-vă, aşadar, pâinea şi oul tare care sunt partea voastră; pe urmă, dacă veţi binevoi, mi-aţi da şi mie câte o jumătate din pâinea şi din oul vostru; întrucât numai atâta încape în pântecele meu, care-i gingaş.

Şi, într-o altă împrejurare, se duse la măcelar şi îi zise:

— Astăzi am un praznic în casă! Aşa că dă-mi bucata cea mai bună de carne dintr-o oaie grasă.

Şi măcelarul scoase tot muşchiul de pe spinarea oii, care atârna destul de greu, şi i-l dete. Iar Goha luă muşchiul şi-l duse nevesti-sii, spunând:

— Fă-ne din muşchiul acesta minunat nişte frigărui cu ceapă. Şi drege-le straşnic pe gustul meu.

Pe urmă plecă să dea o raită prin suk.

Or, soţia se prilejui de lipsa lui Goha spre a găti în mare grabă muşchiul de oaie şi a-l mânca pe tot cu fratele ei, fără a mai lăsa nimic. Iar atunci când se întoarse acasă, Goha simţi mireasma ispititoare a frigăruilor prăjite, şi nările i se umflară, şi pântecele îi tresări. Da când se aşeză dinaintea tablalei, nevasta îi aduse drept toată mâncarea o bucată de brânză grecească şi o pâine mucegăită. Cât despre chebap, nici urmă. Şi Goha, care nu se gândise decât la acel chebap, îi spuse nevesti-sii:

— O, fiică a socrului meu, da chebapul? Când ai să mi-l aduci?

Iar ea răspunse:

— Mila lui Allah fie asupra ta şi asupra chebapului! Pisica noastră l-a înfulecat pe tot, în vreme ce mă dusesem la umblătoare.

Atunci Goha, fără a scoate o vorbă, se sculă şi prinse pisica şi o cântări în cântarul bucătăriei. Şi văzu că pisica atârna cât şi muşchiul de oaie pe care îl adusese. Şi se întoarse înspre soţia lui şi îi zise:

— O, pui de căţea, o, neruşinato! dacă pisica aceasta din braţele mele a înfulecat carnea, unde-i greutatea pisicii? Iar dacă ceea ce ţin eu în braţe este pisica, unde este carnea?

Şi, într-altă zi, soţia lui, având treabă la bucătărie, i-l dete în seamă pe fiul lor, care era sugaci, născut de trei luni, şi îi spuse:

— O, taică al lui Abdallah, ţine copilul şi leagănă-l, până isprăvesc cu tigaia. Pe urmă îl iau eu iarăşi.

Şi Goha binevoi să-l ia pe copil în braţe, măcar că nu-i prea plăcea treaba asta. Or, taman atunci, copilul fu cuprins de nevoia de a se uşura, şi îşi dete drumul pe caftanul cel nou al lui taică-său. Iar Goha, până peste poate de necăjit, se grăbi să pună copilul jos pe podea; şi, în mânia sa, începu să se uşureze şi el la rându-i asupra lui. Iar nevastă-sa, văzându-l ce face, se repezi la el, ţipând:

— O, chip de catran, ce faci pe copil?

Iar el îi răspunse:

— Da ce, eşti oarbă? Nu vezi că numai mă uşurez pe el, şi nu cum aş face cu plodul unor străini? Întrucât, cu adevărat, de s-ar fi uşurat pe mine plodul unor străini, şi nu chiar fiul meu, fără de nicio îndoială că mi-aş fi slobozit toate lăuntrurile în nasul lui.

Şi, într-o seară, prietenii săi, aflându-se laolaltă, îi spuseră:

— Ya Si-Goha, tu, care te pricepi la ştiinţe şi eşti iscusit la

astronomie, poţi să ne spui ce se întâmplă cu luna care a trecut pătrarul ei cel de pe urmă?

Şi Goha răspunse:

— Păi da pe voi ce v-or fi învăţat dascălii la şcoală, o, tovarăşilor? Pe Allah! ori de câte ori luna ajunge la pătrarul ei din urmă este sfărâmată ca să se facă din ea stelele!

Şi, într-altă zi, Goha se duse la unul dintre vecinii săi şi îi zise:

— Vecinul se ajută cu vecinul. Împrumută-mi şi mie cratiţa ta, că avem de gătit o căpăţână de oaie acasă.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute douăzeci şi treia noapte

Urmă:

...împrumută-mi şi mie cratiţa ta, că avem de gătit o căpăţână de oaie acasă.

Şi vecinul îi împrumută lui Goha cratiţa cerută. Şi se găti în ea mâncarea care se găti. Şi, a doua zi, Goha îi duse vecinului îndărăt cratiţa. Ci avu grijă să mai pună o cratită în ea, ceva mai mică. Iar vecinul rămase tare nedumerit când îşi luă înapoi cratiţa, văzând ce plodise.

Şi îi zise lui Goha:

— Ya Si-Goha, da ce este cu crăticioara pe care o văd în cratiţa mea?

Iar Goha spuse:

— Nu ştiu, da aş zice că, pe cât se pare, cratiţa ta a fătat as'noapte.

Iar celălalt spuse:

— *Allahu akbar!* asta-i o dobândă de la mila lui Allah, prin

mijlocirea ta, o, chip de bună-vestire!

Şi puse cratiţa şi pe fiică-sa pe poliţa din bucătărie.

Or, peste o vreme, Goha veni iarăşi la vecin şi îi zise:

— De nu m-aş sfii să nu te stânjenesc, o, vecine, ţi-aş cere astăzi cratiţa şi pe fiică-sa pentru nişte treburi!

Iar celălalt răspunse:

— Cu tot dragul inimii, o, vecine.

Şi îi dete cratita, cu cea mică înlăuntru. Iar Goha le luă şi plecă. Şi trecură mai multe zile, fără ca Goha să dea îndărăt ceea ce împrumutase. Iar vecinul se duse la el şi îi zise:

— Ya Si-Goha, nu că n-aş avea încredere în tine, de bună seamă, ci-i trebuinţă astăzi în casă de lucrurile acelea.

Iar Goha întrebă:

— Care lucruri, o, vecine?

El spuse:

— Cratiţa pe care ţi-am împrumutat-o şi care a făcut pui!

Iar Goha răspunse:

— Aibă-o Allah întru mila sa! A murit.

Iar vecinul zise:

— Nu este alt dumnezeu decât numai unul Allah! Cum, o, Goha? Cum poate să moară o cratiţă?

Iar Goha spuse:

— Tot ce se naşte moare! De la Allah venim şi la El ne întoarcem!

Şi, altă dată, un felah îi aduse ca plocon lui Goha o găină grasă. Iar Goha puse să fie gătită şi îl pofti pe felah la masă. Şi mâncară găina, şi rămaseră mulţumiţi. Or, peste o bucată de vreme, un alt felah veni să bată la uşa lui Goha şi ceru să fie găzduit. Iar Goha îi deschise usa şi îi zise:

— Fii binevenit, da cine eşti?

Iar felahul răspunse:

— Sunt vecinul celui care ţi-a adus în dar găina.

Goha zise:

— Pe capul şi pe ochii mei.

Şi îl găzdui cu toată prietenia, şi îi dete să mănânce, şi nu-l lăsă să ducă lipsă de nimic. Şi omul plecă mulţumit. Şi, peste câteva zile, un alt felah veni şi bătu la uşă. Şi Goha întrebă:

— Cine-i acolo?

Iar omul spuse:

— Sunt vecinul vecinului celui care ţi-a dat în dar găina.

Şi Goha spuse:

— Nu avem nimica împotrivă.

Şi îl pofti să intre şi să şadă dinaintea tablalei cu bucate. Ci, drept toată mâncarea şi toată băutura, îi puse dinainte o cratiţă cu apă caldă pe faţa căreia sticleau vreo câteva picăturele de grăsime. Iar felahul, văzând că nu mai vine nimic altceva, întrebă:

— Ce este aceasta, o, preacinstită gazdă?

Şi Goha răspunse:

— Aceasta? păi este sora sorii apei în care a fost fiartă găina.

Şi, într-o zi, prietenii lui Goha, vrând să se veselească pe seama lui, se vorbiră să-l poftească să meargă cu ei la hammam. Iar ei luaseră nişte ouă, fără ca Goha să ştie. Şi, după ce ajunseră la hammam şi după ce se dezbrăcară toţi, intrară cu Goha în odaia cu aburi şi spuseră:

— Acuma-i vremea! Fiecare dintre noi are să se ouă un ou.

Şi adăugară:

— Acela care nu are să poată să se ouă, va avea de plătit preţul hammamului pentru toţi ceilalţi.

Şi pe dată se lăsară toţi pe vine, cârâind care mai de care, cum fac găinile. Şi fiecare scoase la urmă un ou de sub el. Iar Goha, dacă văzu aşa, îşi flutură deodată moştenirea ce o avea de la tătâne-său şi, scoţând un strigăt de cocoş, se repezi la prietenii săi şi se pregăti să-i calce. Şi

toţi săriră cu mare zor, ţipând la el:

— Ce vrei să faci, o, scârbavnicule?

Iar Goha răspunse:

— Păi voi nu pricepeţi? Pe viaţa mea, iacătă colea dinaintea mea nişte găini, şi, aflându-mă numai eu cocoş printre ele, este de datoria mea să le calc!

La fel ni se mai povesteşte că Goha îşi făcuse obiceiul de a ieşi în fiecare dimineaţă dinaintea uşii casei sale şi de a-i face lui Allah următoarea rugă, zicând: „O, Mult-darnicule, îţi cer o sută de dinari de aur, niciunul mai mult, niciunul mai puţin, întrucât taman de atâţia am trebuinţă. Şi de-a fi, ca urmare a mărinimiei tale, să treacă peste sută măcar cu un dinar, ori de-o fi, ca urmare a nevredniciei mele, să lipsească şi numai un dinar din cei o sută pe care ţi-i cer, nu am să primesc darul!”

Or, printre vecinii lui Goha era şi un ovrei îmbogăţit – bogăţia ne vine de la Allah! – prin tot soiul de negustorii culpeşe – fir-ar el îngropat în focurile din cel de al cincilea iad! Şi ovreiul acela îl auzea în fiecare zi pe Goha cum îşi făcea rugăciunea cu glas tare dinaintea uşii. Şi gândi în sineşi: „Pe viaţa lui Ibrahim şi a lui Yacub! am să fac încercarea cu aurul asupra lui Goha! Şi-o să văd răzvedit cum are să iasă din încercare.” Şi luă o pungă plină cu nouăzeci şi nouă de dinari de aur nou-nouţi, şi o aruncă de la fereastra lui la picioarele lui Goha, care îşi făcea rugăciunea obişnuită, stând în picioare dinaintea pragului casei sale. Şi Goha ridică de jos punga, pe când bogătanul îl pândea spre a vedea cam cum are să meargă treaba. Şi îl văzu pe Goha cum dezleagă băierile pungii, cum îşi goleşte dinarii în sân şi cum îi numără unul câte unul. Pe urmă îl auzi pe Goha care, văzând că lipseşte un dinar din cei o sută pe care îi ceruse, strigă ridicându-şi mâinile înspre Atoateziditorul: „O, Preadarnicule, lăudat să fii pentru binefacerile tale, şi preamărit, şi proslăvit! ci darul nu este

întreg; şi precum m-am juruit, nu pot să-l primesc aşa cum este.” Şi adăugă: „Drept care am să-l fericesc pe evreul acesta, vecinul meu, care-i om sărac, împovărat cu o casă grea, şi care-i o pildă de omenie”. Şi, rostind acestea, luă punga şi o aruncă în lăuntrul casei îmbogăţitului. Pe urmă plecă în calea sa.

Dacă văzu şi dacă auzi toate acestea, evreul rămase până peste poate de uimit şi îi zise: „Pe coarnele cele luminoase ale lui Mussa! vecinul nostru Goha este un om plin de neprihană şi de bună-credinţă. Da eu tot nu mă pot rosti pe deplin în privinţa lui, decât dacă am să-i prubuluiesc şi cea de a doua parte a spuselor.” Şi-a doua zi luă punga, puse în ea o sută de dinari şi încă unul, şi o aruncă la picioarele lui Goha, în vreme ce musulmanul îşi făcea rugăciunea obişnuită dinaintea porţii. Şi Goha, care cam ştia de unde cădea punga, da care se prefăcea mai departe că ar crede în vreo minune a Celui Preaînalt, se aplecă şi culese darul. Şi, numărând pe neascuns gălbiorii, găsi că de data aceasta erau o sută şi unul. Atunci, ridicând mâinile înspre cer, zise: „Ya Allah, dărnicia ta este fără de margini! Iacătă că mi-ai dăruit ce ţi-am cerut cu toată credinţa, ba chiar ai binevoit să mergi până dincolo de dorinţa mea, dăruindu-mi mai mult decât nădăjduisem eu. Încât, ca să nu-ţi încalc bunătatea, primesc darul tău aşa cum este, măcar că în punga aceasta se află un dinar peste ceea ce îţi cerusem!”

Şi, grăind aşa, puse punga la chimir şi îşi mai cam îndemnă picioarele să păşească unul înaintea celuilalt.

Când ovreiul, care sta cu ochii holbaţi înspre uliţă, îl văzu pe Goha cum îşi pune punga la brâu şi cum pleacă liniştit, îngălbeni de tot la chip şi, de mânie, îşi simţi sufletul cum îi dă pe nas. Şi se repezi afară din casă şi dete fuga după Goha, strigându-i:

— Aşteaptă, o, Goha, aşteaptă!

Iar Goha se opri din drum şi, întorcându-se înspre negustor, îl întrebă:

— Ce vrei, bre?

Acela răspunse:

— Punga! dă-mi punga îndărăt!

Iar Goha zise:

— Să-ţi dau punga cea cu o sută şi unul de dinari pe care mi-a dăruit-o Allah? O, câine ce eşti, nu cumva ţi-or fi dospit azi-dimineaţă minţile în doască? Sau nu care cumva socoţi că sunt dator să ţi-o dau şi pe aceasta, aşa precum ţi-am dat-o pe cea de ieri? Dacă-i aşa, schimbă-ţi gândul! Întrucât pe cea de acum o primesc, ca nu cumva să-l supăr pe Cel Preaînalt în mărinimia sa faţă de nevrednicul de mine. Ştiu că în pungă este un dinar mai mult, da treaba aceasta nu păgubeşte pe nimeni. Aşa că ia-ţi valea!

Şi înşfacă un ciomag noduros şi se făcu a-l lăsa să cadă cu toată greutatea pe capul negustorului. Iar amărâtul de urmaş al lui Yacub fu nevoit să se întoarcă acasă cu mâinile goale şi cu nasul alungit pân’ la picioare.

Şi, într-altă zi, Si-Goha îl asculta în geamie pe khatebul care rostea predica. Şi taman atunci khatebul le lămurea ascultătorilor o judecată de-a *Pravilei celei sfinte,* spunând: „O, drept-credincioşilor, să ştiţi că dacă soţul îşi îndeplineşte, la căderea serii, datoria de soţ vrednic faţă de soţia sa, va fi răsplătit de către Atoateîmpărţitorul ca pentru jertfa unei oi. Dar dacă împreunarea pravilnicească are loc la vremea zilei, i se va socoti soţului cât slobozirea unui rob. Iar dacă treaba se înfăptuieşte la miez de noapte, răsplata are să fie cât aceea dobândită cu jertfa unei cămile!”

Or, întorcându-se acasă, Si-Goha îi spuse şi soţiei sale vorbele acestea. Pe urmă se culcă lângă ea să doarmă. Ci femeia, simţindu-se cuprinsă de o mare ispită, îi spuse lui Goha:

— Ia scoală-te, bre bărbate, ca să dobândim răsplata jertfei unei oi.

Iar Goha zise:

— Prea bine.

Şi făcu treaba, şi se culcă. Ci, pe la miez de noapte, puica de căţea îşi simţi iarăşi lăuntrurile gata de jertfă, şi îl trezi pe Goha, spunându-i:

— Haide, bre bărbate, să îndeplinim amândoi dobânda jertfei unei cămile.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute douăzeci şi patra noapte

Urmă:

...Haide, bre bărbate, să îndeplinim amândoi dobânda jertfei unei cămile.

Iar Goha se deşteptă, gemând, şi, cu ochii închişi pe jumătate, săvârşi treaba. Şi adormi la loc numaidecât. Ci, dis-de-dimineaţă, nevasta, năpădită iarăşi de cucernicie, îl trezi din somn pe Goha, zicându-i:

— Repede, o, bărbate, scoală-te până nu răsare soarele, şi hai să facem amândoi ceea ce ne va aduce de la Atoateîmpărţitorul preţul hotărât pentru slobozenia unui rob!

Ci, de data aceasta, Goha nu mai vroi să audă de nimic şi răspunse:

— O, femeie, da ce robie-i mai rea decât aceea a unui bărbat care este silit să şi-l jertfească pe chiar copilul său? Lasă-l, dară, pe copil părintelui său, şi slobozeşte-mă până una alta pe mine, care sunt rob la tine.

Şi, într-altă zi, într-o altă geamie, Si-Goha îl asculta cu

evlavie pe imamul care spunea: „O, drept-credincioşilor, voi, aceia care le ocoliţi pe soţiile voastre, ca să vă ţineţi de cine ştie ce nădrăgei, să ştiţi că ori de câte ori un drept-credincios îşi îndeplineşte cu soţia lui datoria casnică, Allah îi ridică un chioşc în rai.”

Şi Goha, întorcându-se acasă, îi spuse şi nevesti-sii vorbele imamului, la taifasul lor, fără să le dea vreo luare-aminte. Da nevastă-sa, care nu lăsase să-i iasă pe-o ureche ceea ce-i intrase pe cealaltă, aşteptă să se culce copiii, apoi îi spuse lui Goha:

— Ia hai să ridicăm un chioşc pe numele copiilor noştri!

Şi Goha răspunse:

— Nu am nimica împotrivă.

Şi învârti mistria zidarului în lada cu mortar. Pe urmă se culcă.

Ci, peste vreun ceas de vreme, soţia cea cu ochi nesăţioşi îl trezi pe Goha şi îi zise:

— Uitasem că avem o fată de măritat, şi că trebuie să-şi aibă şi ea casa ei. Hai, dară, să-i zidim un chioşc.

Şi Goha zise:

— Eh, uallahi! Hai să jertfim copilul pentru fată!

Şi îl băgă pe copilul cu pricina în leagănul care îl cerea. Pe urmă se întinse suflând greu pe salteaua lui şi adormi.

Da pe la nămiezi de noapte, soţia îl trase de picior şi mai ceru un chioşc, pentru mama ei. Ci Goha strigă:

— Bătu-i-ar Allah pe cerşetorii nesăţioşi! Au tu nu ştii, o, femeie cu ochi năuci, că Allah are să-şi curme dărnicia dacă avem să-l silim a ridica atâtea chioşcuri numai pentru noi?

Şi îşi văzu de sforăit mai departe.

Şi într-o zi ca toate zilele, o drept-credincioasă, dintre vecinele lui Si-Goha, scăpă un vânt tocmai când îşi făcea rugăciunea, şi cum nu mai păţise aşa ceva, nu-şi dădu seama dacă vântul cu pricina ieşise din ea, sau dacă nu cumva zgomotul auzit venise de la frecarea piciorului ei de

dale, sau era vreun geamăt scos în timp ce se ruga, şi, frământată de remuşcări, se duse la Goha, pe care-l ştia priceput la legi, şi-i povesti păţania, cerându-i părerea.

Goha, în loc de răspuns, trase un vânt puternic, după care o întrebă pe drept-credincioasă:

— Aşa a fost zgomotul, mătuşă?

Iar bătrâna răspunse:

— Era ceva mai puternic!

Goha trase atunci un nou vânt, mai puternic decât primul, şi o întrebă iar:

— Era cam aşa?

Şi ea răspunse:

— Era şi mai puternic.

Atunci Goha strigă:

— Nu, pe Allah! ăla n-a fost un vânt, a fost o furtună! Du-te în pace, o, Mamă a Vânturilor, dacă nu, din cauza efortului, o să dau drumul unei plăcinte!

Şi, într-o zi, înfricoşătorul cuceritor tătar Timur-Lenk, şchiopul cu picior de fier, ajunse lângă cetatea în care locuia Si-Goha.

Iar locuitorii cetăţii se adunară şi, după ce rostiră o sumedenie de lafuri despre cum să facă spre a-l opri pe hanul tătarilor de-a le jefui cetatea, se învoiră a-l ruga pe Si-Goha să-i scoată dintr-o încurcătură atâta de cruntă. Şi numaidecât Si-Goha ceru să se aducă toată muselina câtă se afla în sukuri, şi îşi întocmi un turban mare cât o roată de car. Pe urmă încalecă pe măgar şi ieşi din cetate, să-l întâmpine pe Timur. Şi când ajunse dinainte-i, tătarul luă seama la turbanul acela nemaipomenit şi îi zise lui Goha:

— Ce-i cu turbanul acesta?

Iar Goha răspunse:

— O, stăpâne al lumii, este fesul meu de noapte, şi mă rog ţie să mă ierţi că am venit dinaintea ta cu tichia de

noapte, da într-o clipită am să-mi pun fesul de zi care vine pe urmă, încărcat într-o căruţă tocmită anume.

Atunci Timur-Lenk, speriat de fesul nemăsurat al locuitorilor de acolo, nu mai intră în cetate. Şi, cuprins de dragoste faţă de Goha, îl opri la el şi îl întrebă:

— Tu cine eşti?

Iar Goha răspunse:

— Eu, aşa cum mă vezi, sunt idolul pământului!

Iar Timur, care era de neam tătăresc, se afla înconjurat la ceasul acela de nişte tineri, cei mai frumoşi din norodul său, şi care aveau, precum le şade celor din neamul lor, nişte ochi tare mici şi înguşti. Şi îi zise lui Goha, arătându-i pe copiii aceia:

— Ei bine, o, idole al pământului, îi sunt pe plac copiii aceştia de colea? Iar frumuseţea lor îşi are seamăn pe lume?

Iar Goha zise:

— Nu ţi-o spun ca să te supăr, o, stăpâne al lumii, da găsesc că aceşti copii au ochii prea mici şi, ca urmare, privirea lor este lipsită de gingăşie.

Iar Timur zise:

— Asta-i altceva! Da, de vreme ce eşti idolul pământului, fă-mi hatârul de-a le face ochii mai mari!

Iar Goha răspunse:

— O, doamne al meu, în ceea ce priveşte ochii feţei, numai unul Allah poate să-i facă mai mari; iar în puterea mea, ca idol al pământului, nu stă decât să le fac mai mare ochiul pe care îl au sub cingătoare!

Iar Timur, auzind vorbele acestea, pricepu cu ce fel de soitariu avea de-a face, şi se veseli de răspunsul lui, şi îl ţinu de-aci înainte pe lângă sine, ca măscărici obişnuit al lui.

Şi, într-o zi, Timur, care nu era doar şchiop şi avea un picior de fier, da mai era şi chior şi până peste poate de urât, tăifăsuia ba despre una, ba despre alta cu Goha. Şi,

estimp, bărbierul lui Timur veni şi, după ce îl rase pe cap, îi puse înainte o oglindă ca să se privească în ea.

Şi Timur începu să plângă şi el cu amar, şi să scoată un potop de suspine printre gemete; şi o ţinu aşa vreme de un ceas, ori de două, ori de trei. Încât Timur se oprise de mult din plâns, pe când Goha nu mai contenea să ofteze şi să se văicărească. Iar Timur, nedumerit, îi zise:

— Ce ai? Eu, dacă am plâns, am plâns că m-am privit în oglinda bărbierului acestuia al pacostei, şi m-am văzut urât într-adevăr. Dar tu pentru care pricină verşi atâtea lacrimi şi tot gemi atâta de jalnic?

Iar Goha răspunse:

— Cu toată cinstirea pe care ţi-o port, o, doamne al nostru, tu te-ai privit o clipită în oglindă şi ţi-a fost destul ca să plângi vreme de două ceasuri! Ce-i de mirare atunci că robul tău, care te vede toată ziua, plânge mai mult decât tine?

Iar Timur, la vorbele acestea, în loc să se supere, se puse pe-un râs de se răsturnă pe spate.

Şi, într-altă zi, aflându-se la masă, Timur râgâia mereu drept în nasul lui Goha. Iar Goha se minună:

— Hei, o, doamne al meu, râgâiala-i faptă de ruşine!

Atunci Timur, mirat, spuse:

— Râgâiala nu e socotită de ruşine în ţara noastră.

Iar Goha nu mai zise nimic; ci, pe la sfârşitul mesei, slobozi o vântuitură bolborosită. Atunci Timur, burzuluit, strigă:

— O, pui de căţea, ce faci? Au nu ţi-e ruşine?

Iar Goha răspunse:

— O, stăpâne al meu, în ţara noastră fapta aceasta nu e socotită ca ruşinoasă. Şi, întrucât ştiu că nu pricepi limba ţării noastre, nu m-am simţit stânjenit!

Într-altă zi, într-o altă împrejurare, Goha ţinea locul khatebului, într-o geamie dintr-un sat vecin. Şi, după ce îşi sfârşi predica, le spuse celor ce-l ascultau legănând din cap:

— O, musulmanilor, vântul din satul vostru este întocmai ca şi cel din satul meu.

Iar ei întrebară:

— Cum aşa?

El răspunse:

— Păi iată că mi-am pipăit ţâncul cel de la tătâne-meu, şi-l văd, ca şi în satul meu, tot cuminte şi aşezat. Salamalecul fie cu voi! Am plecat!

Şi, într-altă zi, Goha predica în geamie; şi, în chip de încheiere, îşi ridică mâinile spre cer şi rosti:

— Îţi mulţumim şi te proslăvim pentru milele tale, o, Allah Cel Adevărat şi Atotputernic, pentru că nu ne-ai pus fundul în palmă!

Iar cei care îl ascultau, uimiţi de proslăvirea aceea, îl întrebară:

— Ce vrei să spui cu această rugă ciudată, o, khatebule?

Iar Goha îi lămuri:

— Păi da, pe Allah! Că dacă Atoatedătătorul ne-ar fi făcut să avem fundul în palmă, ne-am fi mânjit pe nas de mai bine de-o sută de ori pe zi.

Şi, altă dată, tot aşa aflându-se în strană, luă cuvântul şi rosti:

— O, musulmanilor, mărire lui Allah, carele nu ne-a pus dindărăt ceea ce ne-a fost pus dinainte!

Iar ei întrebară:

— Cum aşa?...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute douăzeci şi cincea noapte

Urmă:

...O, musulmanilor, mărire lui Allah, carele nu ne-a pus dindărăt ceea ce ne-a fost pus dinainte!

Iar ei întrebară:

— Cum aşa?

El spuse:

— Întrucât dacă ceea ce avem dinainte ne-ar fi fost pusă dindărăt, fiecare am fi putut, fără de voie, să ajungem asemeni soţilor lui Loth, săvârşind ceea ce numai lui Loth i-a fost să-i fie menit.

Şi, într-o zi, soţia lui Goha, fiind singură şi dezgolită de tot, se apucă să-şi mângâie fericirea cu ardoare, zicând:

— O, comoara mea, de ce nu am eu două, sau trei, sau patru ca tine? Tu eşti izvorul plăcerilor mele, şi îmi aduci şi atâtea câştiguri.

Destinul a făcut ca Goha să sosească tocmai atunci acasă. Auzi acele cuvinte, şi văzând la ce se referea soţia lui când spunea acestea, îşi scoase şi el moştenirea din pantaloni şi, i se adresă plângând:

— O, târâtură, o, codoaşă, câte nenorociri ai atras asupra capului meu! N-ai mai fi fost să fii!

Şi, în altă zi, Goha pătrunse în via vecinului său, şi se apucă să mănânce strugurii ca o vulpe, băgând ciorchinii întregi în gură şi scoţându-i fără niciun bob. Dar, iată că deodată apăru vecinul care, ameninţându-l cu bastonul, strigă la el:

— Ce faci acolo, blestematule?

Şi Goha îi răspunse:

— Mă durea burta, şi am intrat aici ca să-mi deşert

pântecele.

Şi celălalt îl întrebă:

— Dacă-i adevărat, unde este ce-ai făcut?

Goha se fâstâci pentru o clipă; dar, privind într-o parte şi în alta, ca să găsească ceva cu care să se justifice, îi arătă stăpânului viei o balegă de măgar, spunându-i:

— Uite dovada!

Şi omul îi zise:

— Taci, mincinosule! De când ai devenit măgar?

Goha îşi scoase pe dată zebbul, care era enorm, şi zise:

— De când Atoateîmpărţitorul m-a procopsit cu instrumentul ăsta nenorocit pe care-l vezi.

Şi, într-o zi, pe când Goha se plimba pe malul râului, văzu o ceată de spălătorese care spălau rufe. Şi, observându-l, spălătoresele se apropiară de el şi-l învăluiră ca un roi de albine. Şi, una dintre ele, ridicându-şi fustele, lăsă să i se vadă dedesubturile. Goha, văzând-o, îşi întoarse capul, spunând:

— O, Protector al bunului simţ, mă refugiez în tine!

Spălătoresele jignite, îi spuseră:

— Ce, tăntălăule? Nu ştii cum se numeşte fericirea asta?

El răspunse:

— Ba, ştiu foarte bine, se numeşte Originea necazurilor mele!

Dar ele strigară:

— Nu-i adevărat! E Paradisul Săracului!

Atunci Goha ceru voie să se dea puţin deoparte, şi-şi înfaşă odorul în turbanul său, ca într-un linţoliu, şi se întoarse spre spălătoresele care-l întrebară:

— Ce-i asta, o, Goha?

El zise:

— E un sărac mort care vrea să intre în paradisul de care vorbirăţi.

Şi ele se tăvăliră de râs. În acelaşi timp, observară ceva

care atârna afară din linţoliu, şi care era punga enormă a lui Goha.

Şi ele ziseră:

— Bine, dar ce-i aia care atârnă sub mort, ca două ouă de struţ?

El răspunse:

— Sunt cei doi fii ai săracului, care au venit să-i viziteze mormântul!

Odată, Goha se duse în ospeţie la sora soţiei lui. Iar cumnată-sa îi zise:

— Ya Si-Goha, sunt nevoită să plec la hammam. Mă rog ţie să ai grijă de sugarul meu, în lipsa mea.

Şi plecă. Atunci micuţul începu să scâncească şi să se smiorcăie. Iar Goha, tare necăjit, se apucă să-l liniştească. Aşa că scoase nişte rahat-locum de-al său şi i-l dete să-l molfăie; şi sugaciul nu zăbovi să adoarmă. Iar când mama se întoarse şi când îl văzu pe copil adormit, îi mulţumi din suflet lui Goha, care îi spuse:

— Pentru nimica, o, fiică a socrului meu! Întrucât dacă aş fi făcut şi cu tine la fel, şi dacă ai fi gustat şi tu din leacul meu de nesomnie, ai fi adormit cu capu-naintea picioarelor.

Şi, altă dată, pe când Goha tocmai se uşura la poarta unei moschei retrase, întâmplător, apăru un om care venise să se roage în moschee. Îl văzu pe Goha, care era foarte atent la treaba respectivă. Cuprins de dezgust, scuipă pe pământ, provocator. Şi, Goha, aruncându-şi privirea către el, spuse:

— Mulţumeşte-i lui Allah! că dacă n-aş fi avut în mână o treabă atât de grabnică, te-aş fi învăţat eu să mai scuipi aici!

Şi, altă dată, Goha şedea culcat în drum, în plin soare, într-o zi de arsită, ţinându-şi în mână clironomia. Iar un

trecător îi zise:

— Ruşine să-ţi fie, o, Goha! Ce faci acolo?

Iar Goha răspunse:

— Taci, bre, şi nu-mi sta în calea vântului! Nu vezi că-mi vântur plodul ca să-l răcoresc?

Şi, în altă zi, veni careva să-l întrebe pe Goha, pentru un sfat pravilnicesc:

— Dacă imamul, în geamie, sloboade o vântuitură, ce trebuie să facă drept-credincioşii?

Iar Goha, fără a şovăi, răspunse:

— Păi e limpede ce trebuie să facă, trebuie să răspundă!

Şi, într-o zi, Goha şi nevastă-sa mergeau pe malul apei, la vremea de creştere a apelor. Şi deodată, la un pas greşit, femeia alunecă şi căzu în apă. Şi cum şuvoiul apei era tare năvalnic, o luă şi-o duse. Iar Goha nu pregetă să sară în apă, spre a o pescui pe nevastă-sa; da în loc să urmeze curgerea apei, porni să-şi caute nevasta înspre izvor. Iar lumea care se afla de faţă băgă de seamă isprava şi îi zise:

— Ce cauţi, ya Si-Goha?

El răspunse:

— Hei, pe Allah! o caut pe fiica socrului meu, a căzut în apă!

Iar ei răspunseră:

— Păi, o, Goha, şuvoiul trebuie s-o fi dus în jos, şi tu o cauţi înspre susul apei!

El spuse:

— Ba deloc! Îmi cunosc eu nevasta mai bine decât voi! Are o fire atâta de potrivnică, încât sunt încredinţat dintru început că a luat-o în susul apei!

Şi, în altă zi, fu adus în faţa lui Goha, pe când împlinea funcţia de cadiu, un om, şi i se spuse:

— Omul acesta a fost prins în mijlocul străzii pe cale să-ncalece o pisică.

Şi cum existau mai mulţi martori, omul nu mai putu să tăgăduiască.

Şi Goha îi zise:

— Hai, vorbeşte! dacă-mi spui adevărul, vei dobândi mila lui Allah! Spune-mi ce ţi-a venit să încaleci o pisică?

Şi omul răspunse:

— Pe Allah! o, stăpâne al nostru, cadiule, am făcut ceea ce ştii, la poarta plăcerii, şi am forţat poarta ţinând labele bestiei în palmele mele şi capul între genunchii mei! Şi cum treaba a mers prima dată, am avut chef să mai fac încă o dată! Mărturisesc că am greşit, o, stăpâne, cadiule!

Dar Goha strigă:

— Minţi, pui de căţea! Că eu am încercat de peste treizeci de ori să fac ce spui tu şi n-am reuşit niciodată!

Şi puse să fie ciomăgit.

Într-o altă zi, pe când Goha se afla în ospeţie la cadiul cetăţii, veniră doi pricinaşi şi spuseră:

— O, doamne cadiule, casele noastre sunt atâta de apropiate, încât stau lipite una de alta. Or, în noaptea aceasta, un câine a venit şi şi-a lăsat murdăria între cele două uşi ale noastre, taman la mijloc. Şi am venit la tine ca să ne spui în seama cui se cade grija de a curăţa treaba.

Iar cadiul se răsuci înspre Goha şi îi zise cu glas zeflemitor:

— Las la judeţul tău grija cercetării acestei pricini, şi grija hotărârii.

Iar Goha se răsuci înspre cei doi împricinaţi şi îi grăi unuia dintre ei:

— Ia să vedem, bre, isprava este întrucâtva mai aproape de uşa ta?

Acela răspunse:

— Ca să spun drept, treaba se află chiar la mijloc!

Iar Goha îl întrebă pe cel de al doilea:

— Aşa este, ori mai degrabă treaba se află mai înspre partea ta?

Omul răspunse:

— Minciuna este un păcat! Treaba se află chiar la mijloc între noi doi, în uliţă.

Atunci Goha, în chip de judeţ, spuse:

— Pricina-i lămurită! Grija aceasta nu vă priveşte nici pe unul, nici pe altul, ci pe acela ce are în seamă, ca slujbă a lui, curăţenia uliţelor; şi acela-i stăpânul nostru cadiul.

Şi, într-o zi, copilul lui Goha, care avea pe atunci vreo patru anişori, se afla cu părintele său la nişte vecini, la un praznic. Acolo i se arătă o pătlăgea vânătă, tare frumoasă, şi fu întrebat:

— Ce e asta?

Iar ţâncul răspunse:

— Este un viţeluş care încă n-a făcut ochi!

Şi toată lumea se puse pe râs, în vreme ce Goha strigă:

— Pe Allah! nu eu l-am învăţat una ca asta!

Şi, în sfârşit, într-o altă zi, Goha, bântuit de nişte doruri grele, scoase în vânt copilul de la tătâne-său. Or, din întâmplare, o albină veni şi poposi pe creştetul său.

Iar Goha se umflă în piept, strigând…

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute douăzeci şi şasea noapte

Urmă:

…Iar Goha se umflă în piept, strigând:

— Pe Allah! tu ştii ce este bun, o, muscă! Întrucât iacătă o floare vrednică de-a fi aleasă dintre toate florile spre a face miere!

— Şi acestea-s, o, mult-norocitule sultan, urmă şeherezada, numai câteva dintre multele zicale, vorbe, năzbâtii şi parimii ale dascălului lafurilor şi perdafurilor, mult-plăcutul şi neuitatul Si-Goha – fie-i mila lui Allah asupra-i, şi mântuirea! Şi rămâie-i pomenirea pururea vie până la Ziua de Apoi!

Iar sultanul Şahriar zise:

— Poznele astea ale lui Goha m-au făcut să-mi uit de grijile cele grele, Şeherezada!

Iar micuţa Doniazada strigă:

— O, surioară, ce dulci şi ce gustoase şi ce proaspete sunt vorbele tale!

Iar Şeherezada zise:

— Da ce sunt acestea faţă de *Povestea cu copilandra Vraja Inimilor, isprăvniceasa păsărilor?*

Iar sultanul Şahriar strigă:

— Pe Allah! o, Şeherezada, cunosc şi eu destule copilandre, şi am văzut încă şi mai multe; da nu ţin minte deloc un nume ca acela! Cine este, aşadar, Vraja Inimilor, şi cum este ea isprăvniceasa păsărilor?

Iar Şeherezada spuse:

POVESTEA CU COPILANDRA VRAJA INIMILOR, ISPRĂVNICEASA PĂSĂRILOR

Mi s-a izvodit, mult-norocitule sultan, că la Bagdad, cetatea păcii şi sălaşul tuturor bucuriilor, cuib al desfătărilor şi grădină a minţii, califul Harun Al-Raşid, imam al Domnului peste trei lumi, şi emir al drept-credincioşilor, avea ca tovarăş de pahar şi ca prieten de inimă, printre apropiaţii şi soţii săi de zaiafet, pe acela ale cărui degete mânuiau cântecul, ale cărui mâini erau iubitele lăutelor, şi al cărui glas le era pildă privighetorilor, pe cântăreţul domn al cântăreţilor şi minune a cântării de pe vremile lui, pe vrăjitul lăutar Isac Al-Nadim, din Mossul. Iar califul, care îl îndrăgise cu o dragoste până peste poate, îi dăruise ca adăpost saraiul cel mai frumos şi cel mai ales dintre saraiurile sale. Şi acolo Isac avea ca sarcină şi ca slujbă să le deprindă cu meşteşugul cântării şi cu ghiersul pe copilele cele mai înzestrate dintre cele ce erau cumpărate de la sukurile de roabe şi de prin târgurile lumii, pentru haremul califului. Şi, de îndată ce vreuna se dovedea mai presus de soaţele sale şi le întrecea în măiestria cântării, a lăutei ori a cobzei, Isac o ducea dinaintea califului şi o punea să cânte şi să joace în faţa lui. Şi, dacă fata îi era califului pe plac, era primită pe dată în haremul acestuia. Iar dacă nu îi era chiar pe plac, fata se întorcea la locul ei printre ucenicele din saraiul lui Isac.

Or, într-o bună zi, emirul drept-credincioşilor, simţindu-şi

pieptul apăsat, trimise după vizirul său cel mare, Giafar barmakidul, şi după Isac, tovarăşul de pahar, şi după Massrur, purtătorul spadei răzbunării. Iar când aceştia se aflară dinainte-i, le porunci să se străvestească, întocmai precum avea să facă şi el. Şi, străvestiţi aşa, păreau asemenea unei cete obişnuite de oameni de rând. Iar Al-Fazl, fratele lui Giafar, şi Yunus, cel priceput la meşteşugul poveştilor, li se alăturară şi ei, tot aşa străvestiti. Şi ieşiră cu totii din sarai fără a fi băgaţi de seamă, şi ajunseră la apa Tigrului, şi chemară un caicgiu, şi îi cerură să-i ducă până în mahalaua Al-Taf din Bagdad. Iar acolo coborâră pe uscat şi porniră la noroc pe drumul întâlnirilor nepregătite şi al întâmplărilor negândite.

Şi, cum mergeau aşa pălăvrăgind şi râzând, văzură venind înspre ei un moşneag cu barba albă şi cu chipul preacinstit, care se temeni dinaintea lui Isac şi îi sărută dreapta. Iar Isac îl cunoscu a fi unul dintre cei ce rostuiau copii şi copile pentru saraiul califului. Şi chiar de şeicul acela se slujea Isac ori de câte ori dorea vreo ceată proaspătă de şcolari la şcoala lui de muzică.

Or, îndată după ce şeicul îl întâmpină astfel pe Isac, fără a-i da prin gând că soţii lui Isac ar fi emirul drept-credincioşilor şi vizirul său Giafar şi prietenii săi, îşi ceru adâncă iertăciune că îl supără şi că îi tulbură preumblarea, şi adăugă:

— O, stăpâne al meu, de multă vreme vroiam să te văd. Ba mă şi hotărâsem să vin la tine la sarai. Da, de vreme ce Allah mă scoase astăzi în calea milei tale, am să-ţi spun numaidecât ce-mi munceşte cugetul.

Iar Isac întrebă:

— Şi despre ce este vorba, o, preacinstite? Şi cu ce aş putea să te ajut?

Iar neguţătorul de robi răspunse:

— Iacătă. Am, la ceasul de faţă, în oborul de robi, o copilă

tare iscusită la cântarea din alăută, şi care nu are să zăbovească, atâta-i de bine dăruită, să ajungă a face cinste şcolii tale; întrucât fata aceea s-ar pricepe mai bine decât oricare să soarbă învăţătura ta cea minunată. Şi cum, pe deasupra, gingăşia-i este ca o împlinire a darurilor minţii, mă gândeam că n-ai să pregeţi a-ţi repezi asupra-i o aruncătură de ochi. Şi dacă are să-ţi placă, totul are să fie bine şi frumos. De nu, am s-o vând vreunui neguţător, şi nu are să-mi mai rămână decât să-mi cer încă o dată iertăciune pentru osteneala pricinuită ţie şi acestor preacinstite feţe, prietenii tăi.

La vorbele acestea ale bătrânului neguţător de robi, Isac îl cercetă pe calif dintr-o aruncătură repede de ochi şi răspunse:

— O, taică, ia-o aşadar înaintea noastră înspre oborul de robi şi dă-i de ştire copilei să fie gata de-a fi văzută şi auzită de noi toţi. Întrucât au să mă însoţească şi prietenii mei.

Iar şeicul răspunse că ascultă şi că se supune, şi pieri zorind pasul, în vreme ce califul şi soţii săi, călăuziţi de Isac care ştia drumul, porniră agale înspre oborul de robi.

Or, măcar că întâmplarea nu se arăta a fi nimic altceva decât o treabă de rând, ei o primiră totuşi cu inimă voioasă, aşa cum un pescar pe malul mării primeşte norocul, oricât de neînsemnat ar fi, pe care Allah i l-a scris întru întâia aruncătură de năvod. Şi văzură, când se apropiară de oborul de robi, o clădire cu ziduri înalte şi largă, care ar fi putut să adăpostească în voie toate noroadele din pustie. Şi trecură pragul şi intrară într-o sală mare, menită vânzărilor şi cumpărărilor, şi mărginită de laviţe pe care şedeau cumpărătorii. Şi şezură şi ei pe laviţele acelea, în vreme ce bătrânul, care ajunsese înaintea lor, plecă s-o aducă pe copilă.

Iar pentru ea se pregătise chiar în mijlocul sălii un fel de jeţ din lemn de preţ, şi acoperit cu un chilim chindisit de la Ionia, iar la picioarele lui se afla o alăută de la Damasc cu

strunele de argint şi de aur.

Şi, deodată, copila cea aşteptată intră în sală, gingaşă ca o creangă când se leagănă. Şi şezu în jeţul pregătit, temenindu-se dinaintea celor ce veniră s-o vadă. Şi fu asemenea soarelui când străluceste în slava cerului la nămiază. Şi, măcar că mâinile-i tremurau oleacă, apucă lăuta, o sprijini pe piept cum face o soră cu frăţiorul ei, şi o sili să scoată un pestref ce vrăji minţile. Şi numaidecât după aceea pişcă pe un alt rost strunele cele supuse şi cântă stihurile acestea ale poetului:

Suspină, tu, o, blândă dimineaţă,
Că poate vreun suspin de-al tău cumva
Se va răzni spre ţara ce răsfaţă
Şi dragostea şi fericirea mea!
Şi du bineţea mea înmiresmată
Spre cei cu care mi-a fost bine-odată.

Şi spune celui drag că i-am lăsat
Şi inima-mi şi gândul chezăşie
A unui dor mereu nealintat!
Că dragostea mea e cu mult mai mare
Decât orice iubire de sub soare.

Şi spune-i că mi-a săgetat de moarte
Şi inima şi ochii amândoi.
Ci dorul meu de el nu se desparte
Şi-l port în suflet ca pe un altoi
Pe care-l simt adânc în piept cum creşte,
Sfânt mugur înflorind fără nădejde.

În fiecare noapte gândul meu,
Gonind pe drumuri arse de iubire
Şi tresărindu-mi pleoapele mereu,

A dezvăţat mult-trista mea privire
Să se supună somnului ei dulce,
Atunci când vine ceasul să se culce.

Când fata sfârşi de cântat stihurile acestea, califul nu se putu opri să nu strige:

— Maşallah asupra glasului tău şi asupra măiestriei tale, o, binecuvântato! Ai strălucit, într-adevăr.

Ci, deodată, îşi aduse aminte de străvestia lui, şi nu mai rosti o vorbă, de frică să nu se dea în vileag. Iar Isac la rându-i luă cuvântul spre-a o firitisi pe fată. Da nici nu apucă el să deschidă gura bine, că fetişcana cea dulce-cântătoare se şi sculă grabnic de pe scaunul ei şi veni la el şi îi sărută mâna cuviincios, spunând:

— O, stăpâne al meu, mâinile înţepenesc dinaintea ta, iar la vederea ta limbile tac, şi limbuţia, măsurându-se cu tine, amuţeşte. Şi numai tu poţi să fii, în ceea ce mă priveşte, dezlegătorul vălului.

Şi îi spuse vorbele acestea, în vreme ce ochii îi lăcrimau. Văzând acestea, Isac, tare uluit şi tulburat, o întrebă…

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute douăzeci şi şaptea noapte

Urmă:

…Văzând acestea, Isac, tare uluit şi tulburat, o întrebă:

— O, preascumpă copilă, pentru ce ţi se mohorăşte sufletul şi îţi face ochii să plângă? Şi cine eşti, o, tu cea pe care nu te cunosc?

Iar ea lăsă ochii în jos fără a răspunde, şi Isac înţelese că fata nu vroia să vorbească de faţă cu toată lumea. Şi, după ce îl întrebă din privire pe califul nedumerit, trase perdeaua

care putea s-o despartă pe roabă de târgul de cumpărători, şi spuse cu dulceaţă:

— Poate că acuma ai să vrei a grăi în toată voia şi slobozenia.

Şi, de cum se văzu singură cu Isac, fata îşi săltă iaşmacul de pe faţă cu o mişcare plină de gingăşie şi se ivi tot ceea ce era ea cu adevărat, numai frumuseţe, albă ca luna plină, cu câte un cârlionţ negru pe fiecare tâmplă, cu un nas drept şi strălucitor ca sideful cel străveziu, cu o gură tăiată din carnea rodiilor coapte, şi cu o bărbie însemnată cu o gropiţă. Şi, pe chipul cel frumos, lăsat fără de văl, se dealungeau doi ochi mari şi negri sub arcul de două ori scris al sprâncenelor, cele care parcă stau să treacă până dincolo de tâmple.

Iar Isac, după ce se uită la ea o clipă fără a rosti nimic, îi spuse apoi încă şi mai dulce:

— Vorbeşte, o, copilo, cu toată încrederea.

Ea atunci grăi cu un glas ca şoapta apei de izvor:

— Aşteptarea cea lungă şi zbuciumul din sufletul meu m-au urâţit întru totul, o, stăpâne al meu; iar lacrimile pe care le-am vărsat mi-au spălat obrajii de frăgezimea lor. Şi niciunul dintre trandafirii de altădată nu mai înfloreşte pe ei.

Iar Isac zâmbi şi zise, curmându-i vorba:

— Da de când, o, copilo, înfloresc trandafirii pe faţa lunei pline? Şi pentru ce încerci, cu vorbele acestea ale tale, să-ţi ponegreşti frumuseţea?

Ea răspunse:

— La ce-ar putea să nădăjduiască o frumuseţe care până acuma nu a ars decât numai pentru sine? O, doamne al meu, de luni în şir îmi treceau zilele în oborul acesta de robi, pe când mă străduiam la fiecare mezat să născocesc tot altă pricină ca să nu fiu vândută; întrucât îţi tot aşteptam venirea, ca să intru la şcoala ta de cântăreţi,

despre care a ajuns faima până şi în câmpiile din ţara mea.

Şi, pe când fata vorbea astfel, veni neguţătorul, stăpânul ei. Şi Isac îl întrebă:

— Ce preţ vrei pe copilă? Şi, mai întâi, cum o cheamă?

Iar şeicul răspunse:

— În ceea ce priveşte numele ei, o, stăpâne al meu, noi îi spunem Tohfat Al-Kulub, Vraja Inimilor! Întrucât chiar că niciun alt nume nu i s-ar potrivi mai bine. În ceea ce priveşte preţul, trebuie să-ţi spun că a fost deseori dezbătut între mine şi muşteriii cei bogaţi care s-au înfăţişat rând pe rând, ispitiţi de ochii ei. Şi este pe puţin de zece mii de dinari. Şi sunt dator să adaug, ca să ştii, că numai ea până acuma i-a oprit pe cumpărători să urce mai sus preţul, întrucât ori de câte ori, la rugăminţile ei, o lăsam să vadă chipul celui ce venea s-o cumpere, îmi răspundea, ştiind că nu am s-o vând fără învoirea ei: „Acesta nu-mi place pentru *cutare* sau *cutare* pricină, iar cu cestălaltul nu am să ajung niciodată să mă îngăduiesc, din *cutare* sau *cutare* pricină!” Şi, în felul acesta, a ajuns să-i alunge de-a binelea de la ea pe toţi cumpărătorii obişnuiţi, şi să-i lehămeţească pe străini. Întrucât toţi ajunseseră să ştie de la început că fata are să bage de seamă la el vreo meteahnă grea ori vreun cusur; şi nimeni nu mai cuteza să-i înfrunte cârtelile supărătoare. Drept care cinstea mă sileşte să nu-ţi cer, ca preţ pentru roaba aceasta copilandră, decât numai zece mii de dinari: preţ care de-abia dacă îmi scoate cheltuielile.

Iar Isac zâmbi şi zise:

— O, şeicule, mai pune încă de două ori zece mii de dinari la cei pe care îi ceri, şi poate că aşa fata va ajunge la preţul cuvenit.

Şi, după ce spuse acestea dinaintea neguţătorului uluit, adăugă:

— S-o duci chiar astăzi pe fată la mine acasă, spre a ţi se plăti preţul hotărât între noi.

Şi îl lăsă, după ce îi zâmbi copilei tulburate, şi se duse la

calif şi la ceilalţi care îl însoţeau pe calif. Şi îi găsi până peste poate de nerăbdători, şi le istorisi, fără a le tăinui niciun amănunt, tot ceea ce se petrecuse. Şi toţi laolaltă ieşiră din oborul de robi, spre a-şi vedea de plimbare, după toanele întâmplării.

În ceea ce o priveşte pe copila Vraja Inimilor, bătrânul şeic, stăpânul ei, se grăbi s-o ducă pe clipă pe dată la saraiul lui Isac, şi să-şi primească cei treizeci de mii de dinari ce-i fuseseră hotărâţi drept preţ de cumpărare. Pe urmă plecă la rosturile lui.

Atunci copiliţele roabe din casă se strânseră în jurul ei şi o duseră la hammam unde o scăldară desfătător, şi o îmbrăcară, o pieptănară şi o împodobiră cu odoare de toate felurile, cu salbe şi cu inele şi cu lănţuguri la mâini şi la picioare, şi cu vâlnice chindisite cu zarafir, şi cu pieptar de argint. Iar dulcea gălbeneală de pe chipu-i luminos şi luciu era ca a lunii la vremea Ramadanului deasupra unei grădini împărăteşti.

Când stăpânu-său Isac o văzu pe copilandra Vraja Inimilor cu înfăţişarea ei cea nouă, mai tulburată şi mai fâstâcită ca o mireasă în noaptea nunţii, se firitisi pentru cumpărătura pe care o făcuse şi îşi zise în sineşi: „Pe Allah! după ce copila aceasta are să înveţe un şir de zile la şcoala mea, şi are să se mai desăvârsească la meşteşugul lăutei şi al cântării, şi după ce, ca urmare a mulţumirii inimii ei, are să-şi capete iarăşi pe deplin frumuseţea-i firească, are să fie o dobândă de nepreţuit pentru haremul califului: întrucât chiar că fetişcana aceasta nu e o urmaşă de-a lui Adam, ci-i chiar o hurie de viţă aleasă.

Şi dete poruncă să i se pună fetei la îndemână tot ce-i era de trebuinţă pentru învăţarea pravilelor cântării, şi stărui să nu se precupeţească nimic pentru ca şederea ei în saraiul cântecului să-i fie plăcută din toate privinţele. Şi-aşa se făcu. Şi, în felul acesta, totul ajunse a-i fi lesne copilei pe

calea desăvârşirii meşteşugului şi a frumuseţii.

Or, într-o bună zi, pe când toate soaţele ei, copilele cu lăute şi cu ţimbale, se împrăştiaseră prin grădinile ce erau puse la cheremul lor, şi pe când saraiul cântecului era gol-goluţ de tinerele lui lune, copila Vraja Inimilor se sculă de pe divanul pe care se odihnea şi intră singură în sala de învăţătură. Şi se aşeză în scaunul ei, şi îşi puse lăuta pe piept, cum îşi pune o lebădă capul sub aripă. Şi toată frumuseţea ei întreagă i se întorsese, pe când până nu de mult fusese galbenă şi stinsă. La fel cum într-un strat de flori, spre sfârşitul primăverii, bujorul ia locul zarnacadelei cea cu obrajii topiţi de moartea iernii. Şi- aşa că, în felul acesta, copila era o ispită pentru ochi, o vrajă pentru inimi şi un cântec de bucurie înălţat către Acela carele a zămislit-o.

Şi, singură-singurică, îşi făcu alăuta să sune, scoţând din inima lemnului un şir de pestrefuri care ar fi îmbătat până şi făptură cea mai împietrită. Pe urmă luă de la capăt procedeul dintâi, cu o iscusinţă ce întrecea toate trilurile şi toate ciripiturile păsărilor cântăreţe. Întrucât chiar că în fiecare deget de-al ei se afla tăinuită câte o minune.

Şi de bună seamă că nimănuia nu avea cum să-i dea prin gând, în saraiul lui Isac, cum că meşterul însuşi îşi găsise în fata aceea un meşter pe măsura lui, de nu cumva fata era chiar mai presus. Întrucât din ziua când, în oborul de robi, tulburarea făcuse să tremure şi mâinile şi glasul minunatei copile, ea nu mai avusese prilejul să cânte nici din lăută, nici din gură, dinaintea nimănuia, nefăcând altceva, ca şi soaţele sale, decât să asculte învăţăturile lui Isac, şi pe urmă să cânte, da nu singură, ci numai împreună cu toate ucenicele.

Aşa încât, atunci când făcu lemnul cel răsunător al lăutei să spună toate glasurile păsăretului ce încununaseră copacul din care lăstărise odinioară, copila îşi dete capul pe spate şi lăsă să i se reverse de pe buze, cântând, stihurile

acestea ale poetului...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute douăzeci şi opta noapte

Urmă:

...Aşa încât, atunci când făcu lemnul cel răsunător al lăutei să spună toate glasurile păsăretului ce încununaseră copacul din care lăstărise odinioară, copila îşi dete capul pe spate şi lăsă să i se reverse de pe buze, cântând, stihurile acestea ale poetului:

Când sufletul e ars de dor
Spre cel la care visu-l poartă,
Nimic nu-i poate fi opor,
Nici măcar ne-ndurata soartă.

O, tu, cel care mi-ai zdrobit
De-a pururi inima şi gândul,
Hai, ia-mi şi viaţa-ntr-un sfârşit,
Şi stăpâneşte-le de-a rândul.

De vreme ce niciun alt chin
Ci numai chinul lipsei tale
Mă poate frânge pe deplin
Şi mă ucide-acum de jale.

Râzând, mi-ai spus: „Doar eu aş şti
Să-ţi vindec răul ce te arde,
Când niciun vraci n-ar izbuti
Să te mai mântuie de moarte,

Şi numai o privire-a mea
Ar fi de-ajuns s-aducă leacul!
Şi inima ţi-aş vindeca,
Şi sufletul din piept, săracul!”

Cât ai să-ţi râzi, o, crud călău,
De rana care mă ucide?
Drept ţintă pentru ochiul tău
Şi pentru lăncile-i cumplite,

Pe nimeni n-a mai scris Allah
Pe-ntreg pământu-acesta mare,
Decât pe mine să-ţi fiu, ah,
Batjocură şi desfătare!

Or, în vreme ce fata cânta, Isac, care toată dimineaţa fusese plecat la calif, se întorsese fără să le fi dat de veste slugilor despre venirea lui. Şi, de cum ajunse în odaia de la intrare a casei, auzi glasul ce cânta, vrăjit şi dulce ca adierea dintâi a dimineţii când dă bineţe palmierilor, şi mai întăritor pentru sufletul care îl asculta decât uleiul de migdale pentru trupul luptătorului.

Şi Isac rămase atâta de tulburat de mlădierile acelui glas însoţit de sunetele de alăută şi care nu putea să fie, fără nicio îndoială, un glas dintre glasurile de pe pământ, ci vreo revărsare căzută din cântările raiului, nu se putu opri să scoată un strigăt mare, de înfiorare şi de minunare totodată. Iar tânăra cântăreată Tohfa auzi strigătul şi dete fuga, ţinând încă alăuta în braţe. Şi îl găsi, sprijinit de peretele odăii de la intrare, cu o mână la inimă, pe stăpânul ei Isac, atâta de îngălbenit la chip şi atâta de tulburat, încât fata îşi aruncă alăuta şi se repezi la el, plină de spaimă, strigând:

— Asupra-ţi fie milele Celui Preaînalt, o, stăpâne al meu,

şi uşurează-te de tot răul! Deie el să nu ai vreo boală ori supărare!

Iar Isac, venindu-şi în fire, întrebă cu glas stins:

— Oare tu cântai în sala goală, o, Tohfa?

Iar copila se tulbură şi se îmbujoră şi nu ştiu ce răspuns să dea la o întrebare a cărei pricină nu o ştia. Ci, întrucât Isac stăruia, se temu să nu-l supere tăcând mai departe, şi răspunse:

— Vai, o, stăpâne al meu, era slujnica ta Tohfa!

Iar Isac, auzind răspunsul, lăsă capu-n jos şi îşi spuse: „Iacătă ziua prăbuşirii! O, Isac, suflet îngâmfat, care te credeai cel dintâi din veacul tău la glas şi la cântare, nu mai eşti, faţă de fiica aceasta a cerului, decât un rob văduvit de orice har!”

Şi, tulburat până peste poate, luă mâna copilei şi şi-o duse la buze cu mare cinstire, apoi la frunte. Iar Tohfa se simţi gata să leşine; ci tot mai avu puterea de a-şi trage mâna repede, strigând:

— Numele lui Allah fie asupra-ţi, o, stăpâne al meu! De când oare stăpânul sărută mâna roabei?

Ci el răspunse, cu toată umilinţa:

— Taci, o, Vrajă a Inimilor, o, tu, cea mai presus dintre toate făpturile, taci! Isac şi-a găsit stăpânul, el care până acuma socotea că nu-şi are seamăn pe lume. Întrucât, pe Prorocul! – asupra-i fie rugaciunea şi pacea! – mă jur că până acuma am crezut că nu am seamăn pe lume, şi mă jur că acuma meşteşugul meu, pe lângă al tău, nu mai este decât ca o drahmă pe lângă un dinar. O, Tohfa, tu eşti chiar desăvârşirea! Şi pe clipă pe dată vreau să te duc la emirul drept-credincioşilor, califul Harun Al-Raşid. Şi-atunci când privirea lui va scânteia asupra ta, ai să ajungi o domniţă între femei, întocmai precum şi eşti o sultană între făpturile lui Dumnezeu. Şi-asa, au să-ti fie încununate măiestria şi frumuseţea. Drept care, slăvire şi proslăvire ţie, o, stăpână

a mea, Vrajă a Inimilor! Şi deie Allah numai ca, atunci când ursita-ţi preaminunată te va aşeza la locul de cinste în saraiul emirului drept-credincioşilor, să nu-l izgonească departe de amintirea ta pe robul tău Isac cel zdrobit!

Iar Tohfa, cu ochii scăldaţi în lacrimi, răspunse:

— O, stăpâne al meu, cum să te uit pe tine care eşti începutul norocului meu întreg şi însăşi temelia inimii mele?

Iar Isac o luă de mână şi o puse să-i jure pe *Cartea cea Sfântă* că nu are să-l uite. Şi adăugă:

— Da, hotărât! ursita ta este o ursită minunată, iar pe fruntea ta văd pecetluită bucuria emirului drept-credincioşilor. Încât îngăduie-mi să te rog să cânţi dinaintea califului ceea ce cântai adineaurea numai pentru tine, pe când eu te ascultam de dincolo de uşă şi mă socoteam din rândul celor miluiţi de raiul lui Allah.

Şi, dobândind făgăduiala copilei, îi mai spuse:

— O, Vrajă a Inimilor, ai putea tu acuma să-mi spui, făcându-mi hatârul cel din urmă, prin ce şir de întâmplări ciudate a putut o domniţă să ajungă a fi amestecată în rândul robilor ce se vând şi se cumpără, câtă vreme ar fi cu neputinţă să i se plătească preţul, nici de i s-ar grămădi dinainte toate comorile din zăcămintele cele tainice şi toate bogăţiile de sub pământ şi din apa mărilor pe care Allah Preaînaltul le-a îngropat în inima pietrelor?

Iar Tohfa, la vorbele acestea, zâmbi şi spuse:

— O, stăpâne al meu, povestea roabei tale Tohfa este o poveste ciudată; iar întâmplările prin care a trecut sunt uluitoare; încât, de-ar fi scrise cu acul pe colţul dinlăuntrul ochiului, ar sluji de învăţătură celui ce le-ar citi cu luare-aminte. Şi, într-una din zilele ce vin, de-o vrea Allah, am să-ţi istorisesc povestea aceasta, care-i povestea vieţii mele şi a venirii mele la Bagdad. Ci astăzi este de ajuns să afli că am fost pradă de război la un maghrebin, şi am trăit printre maghrebini.

Şi adăugă:

— Stau la poruncile tale, gata să te urmez la emirul drept-credincioşilor!

Iar Isac, care avea o fire chibzuită şi blândă, se feri să stăruie a afla mai mult şi, ridicându-se, bătu din palme şi le porunci roabelor care alergaseră la chemarea lui să pregătească hainele de ieşire pentru stăpâna lor Tohfa. Şi numaidecât roabele deschiseră lăzile cele mari cu ţoale, şi scoaseră de acolo un şir întreg de rochii, minunat învrâstate, făcute din mătase de la Nishabur, înmiresmate cu balsamuri uşoare, şi dulci la pipăit şi la vedere. Şi, tot aşa, scoaseră de prin sipeturile cu giuvaieruri un dichis întreg de odoare plăcute de privit. Şi o îmbrăcară pe copilandră, stăpâna lor, cu şapte rochii puse una peste alta, de culori felurite, şi o împodobiră cu nestemate, şi o făcură asemeni unei preafrumoase idoliţe chinezeşti.

Iar când toată găteala se sfârşi, veniră de se rânduiră lângă ea şi o sprijiniră şi din dreapta şi din stânga, pe când alte fete avură grijă să poarte la mâinile lor poalele cu ciucuri ale fustelor. Şi ieşiră cu ea de la şcoala de muzică, iar Isac mergea înainte-le, deschizând drumul şi avându-l alături pe un băietan arap ce ducea lăuta vrăjită.

Şi alaiul ajunse la saraiul califului şi intră în sala de aşteptare. Iar Isac se grăbi a se duce să se înfăţişeze dintru-ntâi singur dinaintea califului, şi grăi, după temenelile cuvenite:

— Iacătă, o, emire al drept-credincioşilor, aduc astăzi dinaintea ta o copilă fără de asemuire nici printre cele mai frumoase, un dar ales, o minune a aceluia carele a zămislit-o, o venită din rai, dăscălită şi ucenica mea, cântăreaţa cea minunată Tohfa, Vraja Inimilor!

Iar Al-Rasid zâmbi a râde şi zise:

— Şi unde-i vraja aceea, o, Isac? N-o fi cumva copilandra pe care am întrezărit-o într-o zi la oborul de robi, atunci când era de nevăzut şi sta sub izar, ferită de ochii

cumpărătorului?

Iar Isac răspunse:

— Chiar ea, o, doamne al meu! Şi, pe Allah! este mai reavănă decât dimineaţa cea reavănă, şi mai dulce pentru urechi decât şopotul izvorului printre pietre!

Şi Al-Raşid răspunse:

— Atunci, o, Isac, nu mai zăbovi să pofteşti aici dimineaţa, şi pe aceea care este mai reavănă decât dimineaţa. Şi nu ne lipsi mai mult de cântecul izvorului şi de aceea care este mai dulce decât cântecul izvorului. Întrucât, într-adevăr, niciodată nu se cade ca dimineaţa să fie tăinuită, şi nici apa să înceteze a cânta.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute douăzeci şi noua noapte

Urmă:

...nu mai zăbovi să pofteşti aici dimineaţa, şi pe aceea care este mai reavănă decât dimineaţa. Şi nu ne lipsi mai mult de cântecul izvorului şi de aceea care este mai dulce decât cântecul izvorului. Întrucât, într-adevăr, niciodată nu se cade ca dimineaţa să fie tăinuită, şi nici apa să înceteze a cânta.

Şi Isac ieşi s-o aducă pe Tohfa, în vreme ce califul se minuna în sufletul său că îl vedea pentru întâia oară şi cu atâta tărie lăudând o cântăreaţă. Şi îi spuse lui Giafar:

— Au nu-i de mirare, o, vizirule, că Isac vorbeşte cu atâta lăudare pe seama altcuiva în afară de el? Iacătă ce mă minunează până peste marginile minunării.

Şi adăugă:

— Da avem să vedem numaidecât cum va fi treaba.

Şi, peste câteva clipite, urmându-l pe Isac, care o ţinea

de mână, intră fetişcana. Şi ochiul emirului scăpără asupra ei. Şi sufletul lui rămase tulburat de gingăşia ei; şi ochii lui rămaseră fermecaţi de umbletul ei vrăjit, ca o fluturare de văluri de mătasă. Şi, pe când el o sorbea din ochi, fata veni şi se temeni dinaintea lui, şi îşi dete la o parte iaşmacul de pe faţă. Şi rămase ca luna în cea de a paisprezecea noapte a ei, neprihănită, strălucitoare, albă şi senină. Şi măcar că era tulburată de faptul că se afla dinaintea emirului drept-credincioşilor, nu îşi uită de nimic din câte cereau buna-purtare, buna-creştere şi cuviinţa; şi, cu glasul ei fără de asemuire, se ploconi dinaintea califului şi rosti:

— Salamaleikum asupra ta, o, urmaş al celui mai ales dintre fiii oamenilor, o, vlăstar binecuvântat din viţa domnului nostru Mahomed – asupra-i fie rugăciunea, pacea şi milele cele sfinte! – cămin şi adăpost al celor ce umblă pe calea dreaptă, judecător fără de greş peste cele trei lumi. Primeşte salamalecul celei mai supuse şi mai neînsemnate dintre roabele tale.

Iar Al-Raşid, auzind vorbele acestea, rostite cu un glas atâta de desfătător, se înseninâ şi se îmbujora şi strigă:

— Maşallah, o, tipar al desăvârşirii!

Şi se uită la ea cu şi mai mare luare-aminte, şi sta să se topească de mulţumire. Iar Giafar şi Massrur şedeau şi ei la fel, gata să-şi dea duhul de bucurie. Pe urmă Al-Raşid se sculă din jeţul lui domnesc şi coborî la fată, şi se duse lângă ea şi, cu multă dulceaţă, îi trase peste faţă iaşmăcuţul de mătasă: ceea ce vroia să însemne că de-aici înainte fata ţinea de haremul lui, şi că de aici înainte era primită în taina hărăzită soţiilor drept-credincioşilor.

După care o pofti să şadă jos şi îi spuse:

— O, Vrajă a Inimilor, tu chiar că eşti un dar ales. Da n-ai putea oare, odată cu venirea ta care ne luminează casa, să faci să intre şi cântecul în sarai? Iacătă că auzul nostru este în slujba ta, ca şi vederea noastră!

Iar Tohfa luă alăuta din mâinile arăpuţului rob şi şezu jos la piciorul scaunului califului, spre a începe numaidecât un pestref în stare să topească şi urechea cea mai nesimţitoare. Şi minunea din degetele ei era o răzvedire mai tulburătoare decât cea din guşa păsărilor. Pe urmă, între răsuflările tăiate ale celor din jur, îşi lăsă buzele să cânte stihurile acestea ale poetului:

Când dincolo de marginile zării
Copila lună iese din crivat
Şi-l întrevede-n umbra înserării
Pe domnul mare-n purpură-mbrăcat,

Se ruşinează toată să se ştie
Cu chipul gol sub lungile-i priviri,
Şi-şi trage peste faţa şofrănie
Iaşmacul alb al norilor subţiri.

Pe urmă-aşteaptă până ce se-afundă
Emirul strălucit departe-n zări,
Apoi şi ea, pe boltă sus, rotundă,
Dă pas prealiniştitei ei plimbări.

Şi dacă ea, domniţa, nu e-n stare
Să-nfrunte ochiul craiului avan,
Cum să-l înfrunte-o fată oarecare
Pe mult-strălucitorul ei sultan?

Şi Al-Raşid se uită la fată cu dragoste, cu poftă şi cu dulceaţă, şi fu atâta de vrăjit de harurile ei fireşti, de frumuseţea glasului ei, şi de măiestria danţului şi a cântecului ei, încât coborî din scaunul împărătesc şi se duse să şadă pe chilim lângă ea, şi îi zise:

— O, Tohfa! Pe Allah! tu, într-adevăr, eşti un dar ales.

Pe urmă se întoarse înspre Isac şi îi zise:

— Chiar că, o, Isac, nu ai fost îndestul de drept în judecata ta despre minunăţia aceasta, cu toate câte ne-ai spus în privinţa ei. Întrucât nu mă sfiesc să adaug că te întrece până şi pe tine, fără de tăgadă. Şi-a fost scris ca nimănuia să nu-i fie dat a-i face dreptate, afară de calif!

Iar Giafar strigă:

— Pe viaţa capului tău, o, doamne al meu, adevăr spui! Copila aceasta este o răpitoare de minţi!

Iar Isac zise:

— O, emire al drept-credincioşilor, eu chiar că nu am nimica împotriva judecăţii tale, mai ales că, atunci când am auzit-o întâia oară, am simţit tare limpede, numaidecât, că toată măiestria mea şi tot ceea ce mi-a menit Allah ca har nu mai erau nimic în chiar ochii mei. Şi mi-am grăit: „O, Isac, ziua de astăzi este pentru tine ziua prăbuşirii!”

Iar califul grăi:

— Atunci e bine!

Pe urmă o rugă pe Tohfa să mai cânte o dată cântecul acela. Şi, după ce o ascultă încă o dată, iarăşi se minună şi se înfioră de bucurie. Şi îi spuse lui Isac:

— Pe volniciile strămoşilor mei! mi-ai adus un dar care preţuieşte cât împărăţia lumii.

Pe urmă, nemaiputând de bucurie, da nevroind să se arate prea aprins de faţă cu tovarăşii săi, califul se sculă şi îi spuse lui Massrur hadâmbul:

— O, Massrur, ridică-te şi du-o pe stăpâna ta Tohfa la iatacul de cinste din harem. Şi ai grijă să nu-i lipsească nimic.

Şi hadâmbul spătar ieşi cu Tohfa. Iar califul, cu ochii umezi, se uita după ea cum se depărta cu mersul ei de gazelă, cu podoabele şi rochiile ei dungate. Şi îi spuse lui Isac:

— E îmbrăcată minunat. De unde are hainele acestea cum n-am mai văzut altele asemenea în saraiul meu?

Şi Isac spuse:

— Le are de la robul tău, ca urmare a dărniciilor tale asupra capului meu, o, doamne al meu. Toate sunt un dar pe care l-a căpătat de la tine, prin mijlocirea mea. Pe altminteri, pe viaţa ta! toate darurile din lume nu mai sunt nimic pe lângă frumuseţea ei.

Iar califul, care niciodată nu se dovedea lipsit de filotimie, se întoarse înspre Giafar şi îi zise:

— O, Giafar, să-i numeri pe dată credinciosului nostru Isac cinci mii de dinari din vistierie; şi să-i dai zece rânduri de rochii din dulapurile împărăteşti.

Pe urmă, cu faţa înseninată şi cu gândurile scuturate de toată grija, porni înspre iatacul cel tainic unde Tohfa fusese dusă de spătar. Şi intră la fată, rostind:

— Pacea fie cu tine, o, Vrajă a Inimilor!

Şi se duse lângă ea, şi o luă în braţe, acolo, în umbra perdelei de taină. Şi o găsi fecioară neprihănită, curată ca un mărgăritar de sub apele mării, cules proaspăt. Şi se bucură de ea.

Şi, din ziua aceea, Tohfa dobândi un cin tare înalt în inima lui, de nu mai putea califul să-i îndure lipsa nici măcar o clipită. Ba, până la urmă, ajunse să pună în mâinile ei cheile de la toate treburile împărăţiei, întrucât găsise în ea o femeie plină de înţelepciune. Şi Tohfa, ca tain rânduit pentru ea, avea două sute de mii de dinari pe lună, şi cincizeci de fete roabe în slujirea ei zi şi noapte. Şi cu darurile şi cu lucrurile de preţ ce le căpăta, ar fi putut să cumpere toate ţările Irakului şi toate pământurile de la Nil.

Şi dragostea de această copilă se împlântă atâta de tare în inima califului, încât Al-Raşid nu vroi să se încreadă în nimenea pentru straja ei. Iar când ieşea de la ea, ţinea el însuşi cheia de la iatacul de taină. Ba chiar, într-o zi, pe când copila cânta dinaintea lui, fu cuprins de o revărsare de patimă atâta de mare, încât dete să-i sărute mâna. Ci ea se trase îndărăt dintr-o zvâcnitură şi, în tresărirea aceea

repezită, îşi sparse lăuta. Şi începu să plângă. Şi atunci Aî-Raşid, tulburat peste măsură, îi şterse lacrimile şi, cu un glas tremurând, o întrebă pentru ce plânge, şi strigă:

— Deie Allah, o, Tohfa, ca niciodată să nu cadă vreo lacrimă nici măcar dintr-un ochi de-al tău!

Iar Tohfa zise:

— Ce sunt eu, o, doamne al meu, de vrei să-mi săruţi mâna? Au vrei cumva ca Allah şi Profetul său – asupra-i fie rugăciunea şi pacea! – să mă pedepsească pentru aceasta şi să-mi spulbere fericirea? întrucât nimenea de pe lume nu a ajuns la o asemenea cinstire!

Iar Al-Raşid, fu mulţumit de răspunsul ei şi îi spuse:

— Acuma, când ştii, o, Tohfa, locul adevărat la care te-ai ridicat în cugetul meu, nu am să mai încerc faptul care te-a tulburat. Înseninează-ţi aşadar ochii, şi să ştii bine că numai tu îmi eşti scumpă şi că am să mor de dragul tău.

Şi Tohfa căzu la picioarele lui şi îi cuprinse genunchii cu mâinile. Iar califul o ridică şi o luă în braţe şi îi zise:

— Numai tu eşti sultana mea. Şi eşti mai presus chiar decât fiica moşului meu, Sett Zobeida.

Or, într-o zi, Al-Raşid plecase la vânătoare, iar Tohfa se afla singură în iatacurile ei, stând sub un sfeşnic de aur ce-o lumina cu lumânările lui îmbălsămate. Şi citea dintr-o carte. Şi deodată un măr înmiresmat căzu pe genunchii ei. Şi ridică fruntea şi văzu, afară, cine aruncase mărul. Şi era Sett Zobeida. Şi Tohfa, cât putu de iute, se ridică şi, după salamalecurile cuviincioase, spuse:

— O, stăpână a mea, iertăciune! Pe Allah! de-aş fi fost slobodă de dorurile mele, aş fi venit în fiecare zi ca să te rog să primeşti slujbele mele de roabă! Să nu ne lipsească niciodată Allah de paşii tăi!

Iar Sett Zobeida intră la cadână şi şezu jos lângă ea. Iar chipu-i era mâhnit şi îngândurat. Şi grăi:

— O, Tohfa, ştiu că ai o inimă mare, aşa că vorbele tale

nu mă minunează. Întrucât la tine mărinimia este un har firesc. Or, eu, pe viaţa emirului drept-credincioşilor! nu prea am năravul să ies din iatacurile mele şi să mă duc în musafirlâc pe la soţiile şi pe la cadânele califului, vărul şi soţul meu. Ci astăzi am venit spre a-ţi zugrăvi starea stânjenitoare în care m-a lăsat de când ai intrat tu în sarai. Află, aşadar, că sunt dată cu totul uitării, şi sunt coborâtă la treapta de cadână de rând. Întrucât emirul drept-credincioşilor nici nu mai dă pe la mine şi nici nu mai întreabă nimic despre mine.

Şi începu să plângă. Iar Tohfa plânse laolaltă cu ea de să-şi dea sufletul. Şi Zobeida îi spuse:

— Aşa că am venit să-ti cer un nazar, şi anume să faci în aşa fel încât Al-Raşid să-mi hărăzească şi mie o noapte pe lună, numai atât, ca să nu fiu coborâtă chiar pe treptele roabelor.

Iar Tohfa sărută mâna sultanei şi îi spuse:

— O, cununa de pe capul meu, o, stăpână a noastră, doresc din tot sufletul ca emirul drept-credincioşilor să-şi petreacă luna întreagă şi nu numai o noapte cu tine, încât să ţi se însenineze sufletul, iar eu să-mi dobândesc iertarea, eu care, cu venirea mea, sunt pricina mâhnirii tale. Şi deie Allah ca într-o zi să nu mai fiu decât o roabă în mâinile tale de doamnă şi de stăpână!

Or, estimp, Al-Raşid se întoarse de la vânătoare şi se duse drept la iatacul cadânei sale dragi. Iar Sett Zobeida, zărindu-l de departe, dete zor să fugă, după ce Tohfa îi făgăduise sprijinul ei. Iar Al-Raşid intră, şi şezu jos zâmbind, şi o pofti pe Tohfa să stea pe genunchii lui.

Pe urmă mâncară şi băură amândoi, şi se dezbrăcară.

Şi numai atunci Tohfa îi vorbi despre Sett Zobeida şi îl rugă să-i împlinească dorul inimii şi să se ducă la ea în noaptea aceea. Iar el zâmbi şi zise:

— De vreme ce este atâta de zornic să mă duc la Sett Zobeida, s-ar fi căzut, o, Tohfa, să-mi fi spus până a nu fi

apucat să ne dezbrăcăm.

Ci ea răspunse:

— Am făcut aşa, spre a da dreptate poetului care a spus:

Femeia, care cere, să nu şadă
Ascunsă sub iaşmac şi sub izar!
Mai bine e să fie goală toată,
Spre-a dobândi mai repede-un nazar.

Iar Al-Raşid, când auzi răspunsul, fu mulţumit şi o strânse pe Tohfa la piept. După care o lăsă, spre a face aşa cum îi ceruse ea în privinţa mândrei Sett Zobeida. Şi închise cu cheia uşa de la iatacul copilandrei, şi plecă. Şi-atâta cu el.

Ci în ce o priveşte pe Tohfa, ceea ce i se întâmplă din clipita aceea este atâta de ciudat şi de uluitor, încât se cade a fi povestit cu domolul…

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a nouă sute treizecea noapte

Urmă:

…Ci în ce o priveşte pe Tohfa, ceea ce i se întâmplă din clipita aceea este atâta de ciudat şi de uluitor încât se cade a fi povestit cu domolul.

După ce Tohfa rămase singură în iatacul ei, îşi luă iarăşi cartea şi îşi urmă citirea mai departe. Pe urmă, simţindu-se oleacă obosită, îşi luă lăuta şi începu să cânte numai pentru ea. Şi cânta atâta de frumos, încât lucrurile cele neînsufleţite din iatac începură să dănţuiască de desfătare.

Şi deodată simţi lăuntric că ceva neobişnuit se petrece în odaia ei, luminată atunci de strălucirea lumânărilor. Şi se

întoarse şi văzu în mijlocul odăii un om bătrân care dănţuia în tăcere. Ţinea ochii lăsaţi în jos, avea o înfăţişare falnică, iar călcătura îi era domnească. Şi dăntuia un danţ cucernic, cum nicio făptură omenească nu ar putea să dănţuiască vreodată.

Iar Tohfa se simţi îngheţată de spaimă. Căci ferestrele şi uşile erau închise, iar ieşirile erau păzite straşnic de hadâmbi. Şi ea nu îşi aducea aminte să fi văzut cumva vreodată la sarai chipul bătrânului acela ciudat. Încât grăbi să-şi rostească lăuntric rugăciunea de izbăvire de cel necurat: „Mă adăpostesc întru Allah Preaînaltul împotriva Celui bătut cu pietre!” Şi îşi zise: „Hotărât! N-am să mă arăt că am băgat de seamă făptura aceasta străină care se află aici. Mai degrabă am să cânt mai departe, şi întâmple-se ce-o vrea Allah!” Şi, fără a se opri din cântat, avu tăria de a urma să cânte cântecul început; ci degetele îi tremurau pe lăută.

Şi iacătă că, peste un ceas de vreme, şeicul cel jucăreţ se opri din danţ, veni lângă Tohfa şi sărută pământul dintre mâinile ei, grăind:

— Ai strălucit, o, tu, cea mai slăvită din Răsărit şi din Apus! Fie ca lumea să nu rămâie vreodată lipsită de icoana ta şi de desăvârşirile tale! O, Tohfa, o, Vrajă a Inimilor, au nu mă cunoşti?

Şi ea strigă:

— Nu, pe Allah! nu te cunosc! Da socot că trebuie să fii vreun ginn de pe tărâmurile Ginnistanului – alungat fie Cel-Viclean!

Iar el răspunse, zâmbind a râde:

— Adevăr grăieşti, o, Tohfa! Sunt căpetenia tuturor neamurilor din Ginnistan, sunt Eblis!

Iar Tohfa strigă:

— Numele lui Allah fie cu mine şi împrejurul meu! Mă adăpostesc întru Allah!

Ci Eblis îi luă mâna, i-o sărută şi şi-o duse la buze şi la frunte, şi grăi:

— Să nu-ţi ne frică de nimic, o, Tohfa, întrucât de mult te afli sub ocrotirea mea şi eşti mult-iubita tinerei domniţe a ginnilor, care ca frumuseţe printre fiicele ginnilor este ceea ce eşti tu printre fiicele lui Adam. Află, dar, că de tare multă vreme vin cu ea în ospeţie la tine, în fiecare noapte, fără ca tu să ne vezi, şi te privim fără ca tu să ştii. Întrucât preafrumoasa noastră domniţă Kamariya este îndrăgostită de tine până la pierderea minţilor şi nu se jură decât pe numele şi pe ochii tăi. Iar atunci când vine aici şi te priveşte, în vreme ce dormi, se topeşte de dor şi moarte după frumuseţea ta. Iar curgerea vremii nu mai este pentru ea decât lungoare, afară de vremea nopţii, când vine la tine şi când se bucură de vederea ta fără ca tu s-o vezi. Aşa că vin la tine ca sol, spre a-ţi istorisi chinurile ei şi aleanul în care zace departe de tine, şi să-ţi spun din partea ei şi din partea mea că, dacă binevoieşti, te duc în Ginnistan, unde vei fi ridicată la cinul cel mai de sus printre sultanii ginnilor. Şi vei domni peste inimile noastre, precum domneşti aici peste inimile oamenilor. Or, astăzi, împrejurările se potrivesc de minune pentru venirea ta. Întrucât sărbătorim nunta fetei mele şi tăierea-împrejur a fiului meu. Şi petrecerea ar fi luminată de venirea ta, iar ginnii ar fi fericiţi de vederea ta, şi te-ar primi toţi ca sultană a lor. Şi ai şedea printre noi atâta cât ai dori. Şi de nu ţi-o plăcea în Ginnistan, şi de nu ţi-o fi pe voie traiul nostru, care este un trai de zaiafete necurmate, fac jurământ că, fără de stăruinţe ori anevoinţe, am să te aduc aici de unde te iau.

Şi, auzind spusele acestea ale lui Eblis – afurisit să fie el! – înfricoşata de Tohfa nu cuteză a nu-i primi poftirea, de teama vreunor încurcături drăceşti. Şi răspunse că „da”, cu un semn din cap. Şi numaidecât Eblis luă într-o mână lăuta pe care i-o încredintă Tohfa, iar pe Tohfa o luă de cealaltă mână, rostind: „Bismillah!” Şi, ducând-o astfel, deschise

uşile, fără a se sluji de vreo cheie, şi merse cu ea până ce ajunseră la intrarea de la umblători.

Or, umblătorile, iar adesea fântânile şi havuzurile, sunt locurile de care se slujesc ginnii de sub pământ şi efriţii spre a veni la faţa pământului. Şi, din pricina aceasta, niciun om nu intră la umblători fără a rosti rugăciunea de alungare a duhurilor rele şi fără a se adăposti cu gândul întru Allah. Şi, întocmai precum ies prin umblători, ginnii se şi întorc la ei acasă tot pe acolo. Şi nu se ştie vreo abatere de la pravila aceasta şi niciun fel de cotealâ de la acest obicei.

Încât atunci când speriata de Tohfa se văzu dinaintea umblătorilor, cu şeicul Eblis, îşi pierdu firea. Ci Eblis începu să spună şotii spre a-i schimba gândurile, şi coborî cu ea în sânul pământului. Şi după ce trecură fără de necazuri pârleazul acela anevoios, ajunseră la o trecere de sub pământ, săpată ca o boltă. Şi după ce trecură prin bolta aceea, ajunseră deodată afară, sud cer. Şi la ieşirea de sub pământ, un cal înşeuat îi aştepta, fără de vreun paznic ori de vreun grăjdar. Iar şeicul Eblis îi spuse preafrumoasei Tohfa:

— Bismillah, o, stăpână a mea!

Şi, ţinând scările şeii, o ajută să se suie pe cal, în şaua cea largă. Şi Tohfa se aşeză pe cât putu mai bine, iar calul numaidecât se undui ca un val sub ea, şi pe dată întinse nişte aripi urieşeşti în noapte. Şi se înălţă în văzduhuri, în vreme ce şeicul Eblis zbura, cu putinţele lui, alături de ea. Şi, din toate astea, Tohfa se înfricosă atâta încât leşină, prăbuşită în şa.

Iar când, mulţumită vântului reavăn, Tohfa îşi veni în simţiri din leşinul ei, se văzu într-o pajişte largă, atâta de plină de flori şi de prospeţime, încât ai fi zis că vezi o rochie uşoară zugrăvită în culori vrăjite. Iar în mijlocul acelei pajişti strălucea un sarai, cu turnuri înalte în văzduh şi mărginit de

o sută şi optzeci de porţi de aramă roşie. Iar în pragul porţii celei mari se aflau căpeteniile ginnilor, îmbrăcaţi în haine strălucite.

Iar când căpeteniile acelea îl văzură pe şeicul Eblis, strigară:

— Iacătă că vine Sett Tohfa!

Şi de îndată ce calul poposi dinaintea porţii, se înghesuiră cu toţii împrejurul ei, o ajutară să descalece şi o poftiră în sarai, sărutându-i mâinile. Şi, înlăuntrul saraiului, Tohfa văzu o sală mare, alcătuită din patru săli ce se legau între ele, cu pereţii de aur şi cu pilaştrii de argint, o sală ce-ar face să crească păr pe limba care s-ar încerca s-o zugrăvească. Iar în fund de tot se vedea un jeţ împărătesc de aur roşu, împodobit cu mărgăritare de mare. Şi fu poftită să şadă, cu mare fală, pe jeţul acela. Iar căpeteniile ginnilor veniră şi se rânduiră pe treptele jeţului împărătesc, împrejurul şi la picioarele ei. Iar în ceea ce priveşte înfăţişarea lor, erau asemenea cu fiii de Adam, afară de doi dintre ei, care aveau nişte chipuri înfricoşătoare. Întrucât aceia doi nu aveau, fiecare, decât numai câte un ochi în mijlocul feţei, croit în lung, şi nişte dinţi ieşiţi înainte precum colţii porcilor mistreti.

Iar când fiecare îşi luă locul cuvenit cinului său şi când toată lumea se potoli, se ivi o domniţă tânără, gingaşă şi frumoasă, cu un obraz atâta de strălucitor, încât lumina sala împrejurul ei. Şi alte trei copile ca zânele veneau după ea, legănându-se care mai de care. Şi când ajunseră dinaintea scaunului împărătesc al preafrumoasei Tohfa, i se închinară cu un salamalec gingaş. Iar sultana cea tânără, care mergea în frunte, păşi pe treptele jeţului, în vreme ce Tohfa cobora. Iar când ajunse piept în piept cu Tohfa, domniţa o sărută îndelung pe obraji şi pe buze.

Or, domniţa aceea era chiar sultana ginnilor, domniţa Kamariya, cea îndrăgostită de Tohfa. Iar celelalte trei erau surorile sale; iar pe una o chema Gamra, pe cea de a doua

Şarara, şi pe cea de a treia Wakhima.

Iar Kamariya era atâta de fericită de-a o vedea pe Tohfa, încât nu se putu opri să se scoale iarăşi de pe jeţul ei spre a veni s-o mai sărute o dată, şi s-o strângă la piept, mângâind-o pe obraji.

Şi, văzând acestea, şeicul Eblis începu să râdă şi strigă:

— O, ce îmbrăţişare frumoasă! Fiţi drăguţe şi luaţi-mă între voi!...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute treizeci şi una noapte

Urmă:

...Şi, văzând acestea, şeicul Eblis începu să râdă şi strigă:

— O, ce îmbrăţişare frumoasă! Fiţi drăguţe şi luaţi-mă între voi!

Şi un râs mare cutremură ceata ginnilor. Şi Tohfa râse şi ea. Iar preafrumoasa Kamariya îi zise:

— O, sora mea, te-am îndrăgit, iar inimile sunt atâta de adânci, încât nu-şi pot avea ca mărturie decât sufletele. Iar sufletul meu mărturiseşte că te-a îndrăgit încă de dinainte de-a te fi văzut.

Şi Tohfa, nevroind să pară cumva prost crescută, răspunse:

— Pe Allah! şi tu îmi eşti dragă, ya Setti Kamariya. Şi am ajuns roaba ta, de cum te-am văzut.

Şi Kamariya îi mulţumi, şi o sărută iar, şi i le înfăţişă pe cele trei surori ale sale, grăind:

— Sunt măritate cu căpeteniile noastre.

Iar Tohfa se temeni cum se cuvine dinaintea fiecăreia. Iar ele veniră, la rândul lor, şi se temeniră dinaintea ei.

După care robii ginnilor intrară în sală aducând tablaua cu bucate, şi aşternură masa. Iar sultana Kamariya o pofti pe Tohfa să vină să stea cu ea şi cu surorile ei împrejurul tablalei, în mijlocul căreia erau încrustate stihurile acestea:

Făcută sunt să port tot felul de bucate;
Cu bucurie vă aduc de toate;
Aşa încât mâncaţi pe săturate.
Fac semne înspre mine frumoase mâini curate:
Să spună fiecare ce poftă îi abate,
Iar eu numaidecât mă voi supune
Cu bunătăţile cele mai bune.
Căci fala mea cea mare
Este că sunt în stare
S-aduc cu bucurie şi să dărui
Tot ce-i mai bun, pe placul fiecărui.

După ce citiră stihurile acestea, începură să mănânce. Da Tohfa nu mânca prea cu poftă, întrucât era stânjenită de înfăţişarea celor două căpetenii de ginni, cei cu chipurile hidoase. Şi nu se putu opri să nu-i spună domniţei Kamariya:

— Pe viaţa ta, o, sora mea, ochii mei nu mai pot să îndure vederea aceluia de colo, şi a celui de lângă el! Pentru ce sunt atâta de fiorosi, şi cine sunt ei?

Iar Kamariya începu să râdă şi spuse:

— O, stăpâna mea, acela este căpetenia Al-Şisban, iar celălalt este marele Maimun, spătarul. Dacă îi vezi atâta de urâţi, este pentru că nu au vroit, din pricina făloşeniei lor, să facă la fel ca toţi ginnii şi să-şi schimbe înfăţişarea lor adevărată cu aceea a făpturilor omeneşti, întrucât să ştii că toate căpeteniile pe care le vezi sunt, în starea lor obişnuită, asemenea cu cei doi, atât la trupuri, cât şi la obraze; ci astăzi, ca să nu te înspăimânte, au îmbrăcat o înfăţişare de fii de-ai lui Adam, în aşa fel încât tu să poţi să

te deprinzi cu ei şi să te simţi bine.

Iar Tohfa răspunse:

— O, stăpâna mea, chiar că nu pot să mă uit la ei. Mai cu seamă Maimun acela tare-i înfricoşător! într-adevăr, mi-e frică de el! Da, tare mi-e frică de fârtaţii aceia doi!

Iar Kamariya nu se putu stăpâni să nu pufnească de râs. Iar Al-Şisban, unul dintre cele două căpetenii cu chipuri înfricoşătoare, o văzu cum râdea şi o întrebă:

— Pentru ce râzi, o, Kamariya?

Iar ea îi vorbi într-un grai pe care nicio ureche de-a vreunui fiu de Adam nu ar fi putut-o pricepe, şi îi lămuri cele ce spusese Tohfa despre el şi despre Maimun. Iar blestematul de Al-Şisban, în loc să se supere, începu să râdă cu un râs atâta de năprasnic, încât ai fi crezut dintr-ntâi că vreo furtună cumplită ar fi buit în sală.

Şi masa se încheie în felul acesta, în mijlocul hohotelor de râs ale tuturor căpeteniilor ginnilor. Şi după ce toată lumea se spălă pe mâini, se aduseră pocalele cu vin. Iar şeicul Eblis veni lângă Tohfa şi îi spuse:

— O, stăpâna mea, tu înseninezi sala aceasta şi o luminezi şi o împodobeşti cu făptură ta. Da ce înfiorare am trăi noi, sultane şi sultani, dacă ai binevoi să ne dai prilejul a asculta câte ceva din lăuta-ţi, însoţind-o cu glasul tău. Întrucât iacătă că noaptea şi-a şi deschis aripile-i a plecare, şi nu are a şi le mai desfăşura prea mult. Aşa că, până ce nu are să ne părăsească, fă-ne hatârul, o, Vrajă a Inimilor!

Şi Tohfa răspunse:

— A auzi înseamnă a mă supune!

Şi îşi luă alăuta şi cântă minunat, de li se părea celor care o ascultau că saraiul tot dănţuia odată cu ei, precum o corabie în ancorele sale, ca urmare a vrăjii cântării. Şi gunguri stihurile acestea:

Să fie pacea cu voi toţi, cei care

Juratu-mi-aţi credinţă fiecare.
Au nu mi-aţi spus că o să mă găsiţi,
Voi, cei ce m-aţi găsit, ai mei iubiţi?
Certa-v-aş cu glas dulce şi uşor,
Ca reveneala vântului din zori,
Ca şopotul cel proaspăt de izvor!
Că pleoapele-mi, plângând de-atâta dor,
Mi le-au topit al lacrimilor spor,
Iar curăţia sufletului meu
E leac pentru cei ce-au râvnit mereu
Să se adape din fântâna lui.
O, dragostea mea cum să v-o mai spui?

Şi căpeteniile ginnilor, auzind stihurile acestea şi cântecul tot, rămaseră cuprinşi de vraja desfătării. Iar hâdul de Maimun, păcătosul acela, fu atâta de răpit, încât începu să dănţuiască şi el, ca un smintit. Iar şeicul Eblis îi zise minunatei Tohfa:

— Mă rog ţie, ia-o pe altă glasnă, întrucât plăcerea, pătrunzându-mi în inimă, mi-a tăiat şi sângele şi răsuflarea!

Iar sultana Kamariya se ridică şi veni s-o sărute între ochii amândoi, spunându-i:

— O, răcoare a sufletului meu! O, inimă a inimii mele!

Şi o rugă fierbinte să mai cânte. Iar Tohfa răspunse:

— A auzi înseamnă a mă supune!

Şi cântă, însoţindu-se de lăută:

Adesea când aleanu-n suflet creşte,
Te-alini numai cu-o brumă de nădejde.
S-ar face moale piatra, ca o ceară,
De-ai şti ce e răbdarea, bunăoară.
Tot ce-i departe s-ar apropia,
De-ar şti să te împaci cu sinea ta.

Şi toate acestea fură cântate cu un glas atâta de frumos,

încât căpeteniile ginnilor începură să dănţuiască de-a valma. Iar Eblis veni la Tohfa şi îi sărută mâna şi îi spuse:

— O, minunato, oare ar fi să trec măsura mărinimiei tale dacă ţi-aş mai cere un cântec?

Şi Tohfa răspunse:

— Dar Sett Kamariya pentru ce nu-mi cere să cânt?

Iar tânăra domniţă sări numaidecât şi, sărutând amândouă mâinile vrăjitoarei Tohfa, îi spuse:

— Pe viaţa mea şi a ta, mai cântă o dată!

Şi Tohfa zise:

— Pe Allah! glasul meu a ostenit să cânte; ci, dacă binevoieşti, am să vă spun tuturora, fără a le cânta, ci numai rostindu-le, după rostul lor, cântecele vântului de seară, ale florilor şi ale păsărilor. Şi, ca început, am să vă spun mai întâi *Cântecul vântului de seară:*

Sunt pristavul celor care
Se au dragi. Şi port cu mine
Toate visele iubirii,
De chemări şi de suspine.

Cu credinţă le duc taina
Şi le-o spun în fapt de noapte,
În cuvinte pătimaşe
Şi-n potop de blânde şoapte.

Gingaş sunt cu cei ce umblă
Pe cărarea ta, iubire!
Pentru ei, suflarea-mi poartă
Doar alint şi ispitire.

Ci îmi potrivesc măsura
După cum e-ndrăgostitul:
Celui bun şi cumsecade-i

Smulg din inimă cuţitul;

Pe când celui ce se-arată
Fără suflet şi credinţă,
Răsuflarea mea-i aduce
Numai jar şi suferinţă.

Când sub lina-mi mângâiere
Frunza se înfiorează,
Cel îndrăgostit tresare
Şi de-un dor adânc oftează.

Iar când glasul meu l-ajunge,
Ca-ntr-un vis fără pereche,
Înspre dragostea-i se-nclină
Şi-i şopteşte la ureche.

Când prefir cu gingăşie
Dulcea chinului cămaşă,
Sunt ca sunetul lăutei
În cântarea pătimaşă.

Dacă hoinăresc prin lume,
Nu vreo toană mă cuprinde,
Ci ca să mă aflu-n preajma
Crugurilor celor sfinte.

Zice-se c-aduc foloase,
Pe când eu sunt numai mreajă;
Când suflarea primăverii
Pomii-i scutură cu vrajă,

Eu mă-ntorc din Miazănoapte
Ca s-aprind lumina-n muguri,
Să fac nopţile potrivă

Cu-ale zilelor dulci cruguri.

Când căldura verii-ncepe,
Iau din Răsărit lumină
Ca să pun în pomii lumii
Frumuseţea lor deplină.

Dinspre Miazăzi mă-ntoarce
Pleoapa soarelui de toamnă,
Lângă poamele bogate,
Ca să le arăt ce-nseamnă

Setea de desăvârşire,
Şi ca să le-nvăţ s-aştepte
Ceasul sfânt al împlinirii
Şi-al rodirii înţelepte.

Iarna, -ntr-un sfârşit, mi-au drumul
Din către Apus, deodată,
Şi prieteni-mi, copacii,
Îi despovărez de roadă,

Le usuc din creştet frunza,
Pentru ca în nopţi de gheaţă
Mult-frumoasele lor ramuri
Să-şi păstreze sfânta viaţă.

Eu fac să se-ngâne şoapta
Dintre-o floare şi-altă floare,
Eu călăuzesc alene
Lanurile-n legănare.

Eu prind râurile-n lanţuri
De argint, şi palmierii

Eu îi fac să se-ncovoaie
Grei de rod în faptul verii;

Eu dezvăluiesc iubitei
Taina inimii ce arde
Pentru ea; şi-miresmata-mi
Răsuflare, de departe,

Dă de veste dintr-odată
Celui hăituit de jale
Că e-aproape şi-l aşteaptă
Cortul cald al dragei sale.

— Şi-acuma, dacă vreţi, o, stăpânii mei şi stăpânele mele, grăi Tohfa iarăşi, am să vă spun *Cântecul Trandafirului...*

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute treizeci şi doua noapte

Urmă:

— Şi-acuma, dacă vreţi, o, stăpânii mei şi stăpânele mele, grăi Tohfa iarăşi, am să vă spun *Cântecul trandafirului.* Iacătă-l:

Eu sunt oaspele ce-alungă
Iarna, şi aduce vara;
Ci mă trec cum trece-n noapte
Umbra unui duh, uşoară.

Bucuraţi-vă de vremea
Scurtă a-nfloririi mele,

Şi să nu uitaţi că timpu-i
Spadă cu tăişuri grele.

Port culoarea ce-nfloreşte
Al iubitelor obraz,
Iar iubiţi-şi pun ca mine
Haină scumpă de atlaz.

Dulce-nmiresmez pe-acela
Care-asupra mea se pleacă;
Iar copila mă primeşte
Tremurând, din mâna dragă.

Sunt binevenit oriunde,
Dar cel ce nădăjduieşte
Să mă aibă vreme lungă
Lepede-şi orice nădejde.

Eu sunt cel pe care, iată,
L-a-ndrăgit privighetoarea.
Ci, cu toată-această slavă,
Mult necaz mi-ndură floarea;

Orişiunde, tânăr încă,
Dau în mugur, mă-mpresoară
Spinii strânşi în juru-mi roată,
Şi-n lăuntru şi-n afară.

Cu potop de lăncii crunte
Pieptul tânăr mi-l sfâşie,
Iar sub sângele ce curge
Pururea-s o rană vie.

Ci, tu toate câte sufăr,

Eu sunt cea mai strălucită
Dintre florile ce-şi scutur
Trecătoarea lor ispită.

Mi s-a pus cândva un nume
Mândru: „Fala Dimineţii”.
Straiul prospeţimii mele
Mi-e podoabă frumuseţii.

Vine însă fără milă
Mâna omului, ne strânge
Şi ne fierbe în cazane
Să ne stoarcă viul sânge.

Atunci trupu-mi se topeşte,
Inima-mi pe flăcări arde,
Lacrimile-mi curg, şi nimeni
Nu mă mântuie de moarte.

Focu-mi mistuie făptura,
Lacrimile-mi fierb cu larmă,
Inima-mi se face aburi,
Toată fiinţa mea se sfarmă.

Curge gâlgâind sudoarea,
Semn vădit al grelei trude.
Sufletu-mi e leac de suflet
Celor arşi de patimi crude.

Iar acei pe care dorul
Îi usucă, se alină
Cu mireasma mea-nflorită
Cândva fragedă-n grădină.

Astfel, după ce se trece

Frumuseţea-mi din afară,
Proaspăt sufletu-mi rămâne,
Oamenii să-l soarbă iară.

Înţeleptul care ştie
Cum să tragă-nvăţăminte
Din podoaba trecătoare
Ce-am avut-o mai nainte,

N-are să jelească vremea
Când, cu florile-mi boghete,
Straturilor din grădină
Le-mpleteam cununi în plete;

Ci mereu îndrăgostiţii,
Cu iubirea lor, nebuna,
Ar vroi ca vremea ceea
Să dureze totdeauna.

Iar acuma, o, stăpânii mei şi stăpânele mele, dacă binevoiţi, am să vă spun *Cântecul Iasminului.* Iacătă-l:

O, voi, cei ce priviţi, lăsaţi suspinul!
Sus în azur, pe cerurile sfinte,
Ard stelele-mi sclipind. Eu sunt iasminul,
Mai alb decât argintu-n zăcăminte.

Când mă ivesc pe lume, ies de-a dreptul
Din sufletul dumnezeirii-nalte,
Şi fericit mă odihnesc la pieptul
Femeilor cu inimile calde.

Dintre podoabe sunt cea mai de seamă,
Cu care se-ncununã orice frunte.

Beţi vinul meu, şi nu vă fie teamă
De cei ce ştiu atâta: să se-ncrunte.

Culoarea mea-i a camforului soră,
Mireasma-mi e-al miresmelor izvor.
Ea va rămâne-n preajma tuturora
Şi-atunci când plec cu pas nepăsător.

Iar numele-mi ias-min închide-n sine
O taină-al cărei înţeles desfată
Pe cei ce îndrăgesc cum se cuvine
A minţii desfătare luminată:

Din două vorbe-i zămislit, ce-nseamnă
Eres *şi* jale. *Tâlcu-ipe-nţeles:*
În graiu-i mut ne-arată şi ne-ndeamnă
Să ştim că jalea este un eres.

De-aceea vin cu fericirea-n horă
Să povestesc norocuri cu temei.
Iasminul sunt. Culoarea mea e soră
Cu camforul, o, dragi stăpânii meii

Şi acuma, dacă binevoiţi, o, stăpânii mei şi stăpânele mele, am să vă spun *Cântecul Narcisei.* Iacătă-l:

Puţin îmi pasă de frumuseţea mea:
Privirea mea e languroasă
Când mă legăn armonioasă,
Şi nobilă îmi e originea.

Mereu printre flori, le apreciez,
Mereu la sfat cu ele
Sub clar de lună şez —
Prietene fidele.

Deşi ca-nfăţişare
Am primul drept al Firii
Le-ajut, curtenitoare —
Dau lecţii la slujire.

Parfum, cu dărnicie
Ofer cui mă alege
Fără-ndărătnicie
La mâna ce culege.

Sting setea cu caliciul —
Vestmânt imaculat —
Pe tijă de smarald
Port rochii de-argint, capriciu.

Că am şi eu cusururi
Confuză, mă înclin,
Şi mă pălesc de chin
Gândind ce voi ajunge.

Prin umilinţă cer
Iertare de defecte
Şi-o să-mi scuzaţi, mai sper,
Ocheadele cochete.

Adesea îmi plec capul
Nu spre-a privi în ape,
Ci amintindu-mi pragul
Sfârşitului aproape.

Şi acuma, dacă binevoiţi, o, stăpânii mei şi stăpânele mele, am să vă spun *Cântecul Micşunelei.* Iacătă-l:

Port mantie de frunză verde
Şi bluză-albastră viorie.
Plăpândă sunt, o-nchipuire
De visuri şi de gingăşie.

Să-l cheme Fală-a Dimineţii
Pe trandafir, în mândra-i haină —
Eu, cu făptura mea sfioasă,
Nu sunt decât a zilei taină.

El, mult-slăvitu-mi frate, -i vrednic
De toată strălucirea vieţii,
Preafericit în rostu-i falnic,
Şi sfânt martir al frumuseţii.

Eu, veştejită din pruncie,
Într-al mâhnirii trist linţoliu
Sub bolta-naltă-a primăverii
Mă nasc înfaşurată-n doliu.

Ce scurte-s clipele-mi voioase
Când pot să râd şi să mă bucur!
Şi, vai, ce lungi sunt cele-n care
Îmi scutur ofilitul ciucur!

Că, iată, de cum dau în floare,
Mă smulg întreg, din rădăcină,
Fără să-mi dea răgaz şi mie
S-ajung la vremea mea deplină.

Şi, fiind fără apărare,
Destui vin viaţa să-mi sugrume;
Sfiala-mi nu-i înduioşează,
Nici gingăşia mea pe lume.

O desfătare-s pentru-aceia
Ce-n preajmă-mi ştiu să se abată,
Şi mă-ndrăgesc cu-nflăcărare
Cei care mă zăresc vreodată.

Ci până la sfârşitul zilei,
Adeseori chiar mai degrabă,
Vai, nu mai dau un ban pe mine,
Stau prizărită pe tarabă.

Şi-atunci mă vând mai pe nimica,
Ei, care mă slăveau nainte;
Şi-mi tot găsesc cusururi grele
Cei ce mă lăudau fierbinte.

Vrăjmaşa soartă-mi vestejeşte
Pe noapte florile firave,
Şi dimineaţa le găseşte
Pălite, triste şi bolnave.

Atunci, cei care ştiu pătrunde
Într-ale vieţi taine-ascunse,
Şi-mi ştiu puterile, adună
Şi florile-mi murind şi frunze.

Cu ajutorul meu alungă
Boli grele, chinuri mari alină,
Şi scot din piepturi fierbinţeala
Cu suferinţa ei haină.

Cu floarea mea-i desfăt pe oameni!
Şi, poate mai presus de toate,
Mireasma ei le-ncântă viaţa.
Uscată, le dau sănătate.

Iar omul prost habar nu are
De harurile mele bune,
Şi niciodată nu ia seama
Să-mi vadă-ascunsa-nţelepciune.

Ci-i sunt prilej de cugetare
Şi de învăţătură vie
Acelui ce-mi pricepe viaţa
Şi care glasul minţii-l ştie.

Şi dacă prea puţini ştiu, totuşi,
Să-mi dea cinstita preţuire,
Mă mângâi luând bine seama
Cum florile-mi, ca o oştire,

Cu coifuri de smarald gătite-s
Şi lănci cu vârfuri de zamfir,
Şi-n gingaşele lănci îi poartă
Pe toţi vrăjmaşii lor în şir.

Şi acuma, dacă binevoiţi, o, stăpânii mei şi stăpânele mele, am să vă spun *Cântecul Nufărului.* Iacătă-l:

Atâta de sfios sunt eu din fire,
Şi-atâta sunt de ruşinos, încât
Mă înspăimântă orişice privire,
Şi mă ascund în apă pân' la gât.

Şi floarea-mi doar, din tot prisosul fiinţii,
Mi-o las afară-n straiul ei curat,
Mai mult să fiu ghicit cu ochiul minţii,
Decât să fiu văzut cu-adevărat.

Îndrăgostiţii, de-ar lua aminte

La pilda mea, cu-ntregul său temei,
Ar şti să-nveţe ceea ce-i cuminte,
Ca să se poarte tot aşa şi ei!

Crivatu-n care-mi place să-mi duc dorul
Sunt locurile ce se scaldă-n ape,
Căci drag îmi este să dezmierd izvorul
Şi şopotele lui să-mi fie aproape.

Să ne despartă nu-i putere-n stare,
Iar soarele, şi stelele, şi luna,
În toi de iarnă, ori în miez de vară,
La fel ne vor găsi întotdeauna.

Ciudată soartă! Dragostea-mi adâncă
Suspină după mult-iubita apă
În care mă cufund, şi care încă
Nu-mi stinge dorul care-n mine sapă.

S-a mai văzut vreodată-n lume oare
Ceva la fel cu trişte a mea năucă:
În apă-a fi, şi nu a fi în stare
Să-ţi stâmperi setea care te usucă?

Pe zi, sub geana soarelui aprinsă,
Îmi desfăşor cununa aurie,
Ci când adorm sub haina nopţii-ntinsă
Pământ şi ape-n liniştea târzie,

Din nou mă cheamă mult-iubita undă,
Şi, legănată, floarea mi se-nclină
Şi-n sânul apei line se afundă,
În cuibul de verdeaţă din rovină;

La gândurile mele-nfrigurate
Mă-ntorc atunci, iar ochiul meu se-ncântă,
Sub apa nopţii şi-n singurătate,
De fericire-i limpede şi sfântă.

Iar oamenii cei uşurei la minte
Habar n-au ei unde mă aflu-anume,
Şi nu ştiu cum în taină mă cuprinde
Această fericire fără nume;

Şi niciun cârcotaş nu se arată
Cu limba-i ascuţită să mă certe,
Iar pe iubita mea înlăcrimată
S-o tulbure când vrea să mă dezmierde.

Şi orişiunde dorurile-mi multe
M-ar duce să colind în rătăcire,
Iubita-mi pururi stă să mă asculte
Şi să-mi şoptească blânda ei iubire.

De-o rog să-mi stingă focul ce mă arde,
Ea mă adapă cu licoarea-i dulce;
De-i cer un adăpost, duioasă foarte
La sânu-i drag mă strânge să mă culce.

Şi gândurile-mi toate şi făptura
Sunt împletite cu fiinţa-i dragă.
Ca să trăiesc, ea-mi dăruie căldura,
Ea înfloreşte viaţa mea întreagă.

Atâta de sfios sunt eu din fire,
Şi-atâta sunt de ruşinos, încât
Mă înspăimântă orişice privire,
Şi mă ascund în apă pân’ la gât.

Şi floarea-mi doar, din tot prisosul fiinţii,
Mi-o las afară-n straiul ei curat,
Mai mult să fiu ghicit cu ochiul minţii,
Decât să fiu văzut cu-adevărat.

— Şi acuma, o, stăpânii mei şi stăpânele mele, am să vă spun, dacă binevoiţi, *Cântecul Garoafei...*

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute treizeci şi treia noapte

Urmă:

— Şi acuma, o, stăpânii mei şi stăpânele mele, am să vă spun, dacă binevoiţi, *Cântecul Garoafei.* Iacătă-l:

Revoluţiile vremii
Culoarea mi-au schimbat
În trei nuanţe diferite
Ce rând pe rând am îmbrăcat
În varietăţi bine definite.

Prima e-al geloziei galben;
A doua, de nelinişte, cauza albirii;
Iar cea de-a treia e albastră
Precum durerile iubirii
Şi ca nefericirea noastră.

Nici strălucire, nici parfum
N-am, palidă când sunt, ca Moartea,
Dispreţ, pentru corola ca un fum
Ce nu ridică vălul nicidecum

Ce îmi ascunde farmecul postum.

Dar, astfel neglijată, nu mă tulbur
De tihna mea retrasă şi dorită —
Îmi ţin parfumu-n mine, culoarea tăinuită —
Comori ascunse cu grijă ferită
Nici dorul să vântur, nici ochiul să bucur.

Din contră, de-s galbenă vreau să seduc
Şi sunt, în acest scop, voluptuoasă
Răspândind în zori şi-n amurg parfum de mosc
Lansându-mi în crepuscule miasma oţioasă
Cu care către aurul din mine să conduc.

Nu mă vorbiţi de rău, surorile mele,
Dacă presată de dorinţa turbată
Îmi destăinui iubirile, disperată,
Adierii zefirului, defăimătoare:
Nu amanta trădându-şi dragostea e vinovată!
Ea e învinsă doar de violenţa dragostei mistuitoare.

Albastră când sunt, îmi comprim ardoarea
Doar în lumina zilei, împlinirii,
Şi îmi suport pedeapsa prin răbdarea
De-a nu-mi expune şi parfumul firii
Spre-a nu stârni cu el lingoarea.

Dacă îndat’ după căderea nopţii,
În umbrele sale, prietenilor mă arăt
Şi le dezvălui comorile mele —
Prietenilor cărora sorţii
Le-au hărăzit aceleaşi suferinţe grele.

Şi, în grădina în care stăm aşezaţi,
Prietenii îşi trec din mână-n mână

Cupele pline cu licoarea păgână —
Ciocnesc şi eu, din propria mea inimă adăpaţi,
Şi bem din ea, din darnica fântână.

Şi, de îmi pare clipa fericită,
Eman în noapte un parfum, dar vag,
La fel de dulce ca apropierea de iubită
Îmbrăţişată de-un prieten drag
Cu care îl înlănţui şi atrag.

Atunci, dacă dorită mi-e prezenţa
Şi-i căutată-apropierea mea
Răspund îndată la îndemn cu complezenţa
Ce uită suferinţa şi stridenţa
Ce inimile împietrite mi-o stârneau.

Îmi place întunericul în care-amanţii
Îmbrăţişaţi, ei se topesc de dor
Când răspândesc eu lacrimi parfumate
Spre a mă revela ispititor
Surorilor ce nu-s înmiresmate.

— Şi acuma, o, stăpânii mei şi stăpânele mele, am să vă spun, dacă binevoiţi, *Cântecul Busuiocului:*

Surori iubite, iată scumpa vreme
Când fericite-mpodobiţi de zor
Grădina-n care florile-mi pun steme
Şi mă adăpostesc în taina lor.
Aştept porunca voastră, şi vă rog:
Primiţi-mă în sfântul vostru joc!

Prieten cu izvoarele-s, ce-mi sună
Cântecul lor; eu tainelor fierbinţi,

Ce se şoptesc pe sub polog de lună,
Le sunt chelar de visuri şi dorinţi,
Iar gingaşele-mi frunze subţirele
Dovadă sunt a harurilor mele.

Primiţi-mă, surorilor iubite,
Ca pe-un tovarăş la ospăţul sfânt!
Cum fără de lăutele vrăjite
Nu are haz nici danţul pe pământ,
La fel fără de mine nu-şi dă ghes
La bucurie-un om cu duh ales.

Credeţi-mă, iubite surioare,
În pieptul meu comori vrăjite-ascund:
Miresme scumpe şi ameţitoare,
Care-n adâncul inimii pătrund.
Făgăduitu-s celor ce-au să vină
În luminoasa lui Allah grădină.

O, dragi surori, v-am spus: făptura-mi toată
E-al tainelor de inimă chelar.
Ci poate-o zvoană v-a ajuns vreodată
Cum că în neamul meu solomonar
Ar fi şi-o limbă ce să mă dezmintă,
Flecară fără seamăn: biata mintă.

Ci eu vă rog să nu-i păstraţi vreo pizmă,
Şi mai degrabă s-o priviţi cu drag:
Neprihănita, blânda noastră izmă
Numai mireasma ei şi-o dă-n vileag!
Ea, biata, niciodată nu destaină
Decât duioasa inimii ei taină.

Cel ce se dă pe faţă doar pe sine
Nu poate fi vreodată-asemuit

Cu cel ce spune tainele străine
Pe care altul i le-a-mpărtăşit,
Nu i se cade ruşinosul nume
De vânzător de inimi şi de lume.

Oricum ar fi – şi nu v-o spun cu ciudă —
Nu e pădure fără uscături:
Doar de departe sunt cu mintă rudă,
Şi n-am cu ea prea strânse legături.
De-aceea deci, cu sufletul fierbinte
Vă rog pe toate să luaţi aminte.

Prieten cu izvoarele-s, ce-mi sună
Cântecul lor; eu tainelor fierbinţi
Ce se şoptesc pe sub polog de lună
Le sunt chelar de visuri şi dorinţi.
Iar gingaşele-mi frunze subţirele
Dovadă sunt a harurilor mele.

Surori iubite, iată scumpa vreme
Când fericite-mpodobiţi de zor
Grădina-n care florile-mi spun steme
Şi mă adăpostesc în taina lor.
Aştept porunca voastră şi vă rog:
Primiţi-mă în sfântul vostru joc!

Iar acum, o, stăpânii mei şi stăpânele mele, dacă binevoiţi, am să vă spun *Cântecul Romaniţei.* Iacătă-l:

Dacă în semne ştii să desluşeşti
Atuncea, haide, vino să-ţi arăt!
De nu, mergi de te culcă, la poveşti:
Eşti ignorant! Natura n-o „citeşti”.

Ce zile bune-au fost când floare-am dat!
Cu frumuseţea mea îndulcesc lumea —
Petale albe de departe-arat
Şi discul galben al corolei legănat.

Culorile-mi surale-s din Coran:
Când luminoase, când întunecate —
Ca să-nţelegi cum mor-trăind prin an
Furtuna vieţii răscolind avan.

Tu vii să îmi admiri floarea mea, care
Încântă câmpurile azi, când se deschide,
Iar peste-un timp, de treci din întâmplare
Că nu mai sunt, vedea-vei cu mirare.

Când plângerile mele-ndurerate
Urcau spre fraţii mei, iubiţii porumbei,
Credeai că sunt refrene deşucheate,
Vesele flori de stil pentru păcate.

Petale albe ţi-arăt de departe —
Dar tu nu-nţelegi semnul care-l fac —
E trist să nu ştii a distinge ce desparte
Ce-i trist, ce-i vesel; dragostea, de moarte.

Iar acum, o, stăpânii mei şi stăpânele mele, dacă binevoiţi, am să vă spun *Cântecul Levănţicăi.* Iacătă-l:

Ah, fericită sunt că nu fac parte
Din rându-acelor flori de prin grădini
Ce cresc trudite; eu răsar departe
De mâinile murdare şi de chin,
La adăpost de vorbele deşarte.

Legi slobode mi-au fost din veci menite,

Nu-mi place viaţa prinsă pe araci,
Fug de izvoare şi fug de ispite,
Grădinile-ntre garduri nu-mi sunt dragi
Şi nici pământurile-amar muncite.

O nesupusă sunt. Fugind de lume,
Pustiurile doar îmi ştiu de rost.
Doar prin singurătăţi fără de nume
Îmi caut eu tihnitul adăpost.
Nu-mi place zarva gloatei de legume.

Şi cum nu-i nimeni să mă îngrijească
Şi nici să mă sădească pe pământ,
Nu poate nimeni să se necăjească
Şi să mă certe cu niciun cuvânt
Cum că s-ar fi trudit ca să mă crească.

Sunt liberă, trăiesc în libertate.
Şi mâna hâdă a niciunui rob
Şi a niciunui ins din vreo cetate,
Mânate de nesaţul lor neghiob,
Nu mi-au atins podoabele curate.

Ci de-ai să vii pe pajiştea de cituri
În Nejdul din Arabia, cândva,
Departe de grădinile cu ziduri,
Mă vei găsi: acolo-i ţara mea,
Sub strălucirea altor răsărituri.

Acolo, unde-n şoapte care-adie
N-ajunge om cu chipul veştejit,
Pe pajişti largi, trăiesc cu bucurie
În cântec de albină fericit
Şi-ntr-a gazelelor tovărăşie.

Acolo, frate-al sihăstriei mele
E doar pelinul cel cu gust amar.
Mă îndrăgesc cei îndrăgiţi de stele.
Alin i-am fost pe vremuri lui Agar,
Pe Ismail l-am vindecat de rele.

Sunt liberă, trăiesc în libertate!
Şi sunt ca fetele de neam ales
Pe care nimeni nu le scoate
Pe la mezaturi, ca să deie ghes
Vânzării lor în târgul din cetate.

Cu omul trândav nu pot fi pereche,
Doar cel viteaz îmi ştie-ntregul preţ:
Pe calu-i vânteş, ca în vremea veche,
Spre ţelu-i sfânt goneşte îndrăzneţ,
Cu floarea mea înfiptă la ureche.

Aş vrea să vii odată pe la mine,
Cu dulcea mea mireasmă să te-mbăi,
În Nejdul cald, sub zările-i senine,
Când vântul dimineţii-adie-n văi
Rotind în juru-mi horele lui line.

Parfumul meu înmiresmat îl scaldă
Pe mult însinguratul beduin;
Iar florile-mi ca de-un fior tresaltă
Ca să-i desfete pe toţi cei ce vin
Şi fac popas în preajmă-mi laolată.

Şi-atunci când asprul cămilar începe
Să-mi zugrăvească frumuseţi şi har,
Chervanagii-nfaşuraţi în zeghe
Stau să-l asculte şi, oftând arar,

Îi fură-o vrajă ce n-o pot pricepe.

Iar acuma, dacă binevoiţi, o, stăpânii mei şi stăpânele mele, am să vă spun, într-un sfârşit, *Cântecul Bujorului.* Iacătă-l:

De-aş fi şi înlăuntrul meu asemenea
Cum sunt pe dinafară-mpodobit,
Nu i-aş mai pizmui nicicând pe semeni
Şi nici nu m-aş mai plânge, negreşit.

E lăudat oriunde, bunăoară,
Bogatul meu veşmânt, de obicei,
Şi sunt slăviţi obrajii de fecioară
Când sunt la fel de rumeni ca ai mei.

Ci ochiul ce s-aplecă să mă vadă
Nu e cuprins de-un osebit răsfăţ;
Nu sunt aduse vreodată ca podoabă
În glastrele din sala de ospăţ;

Nu-i nimeni ispitit să preamărească
Podoabele cu care mă-nfăşor,
Şi nu mi-e dată lauda firească
Ce se aduce celorlalte flori;

În larga strălucire din grădină
Nu mi se lasă niciun cin ales;
Ba chiar sunt smuls cu tot din rădăcină
Şi izgonit afară prea ades.

Se pare că aş face numai silă
Şi cum arăt la chip şi cum miros.
Din ce pricină oare mă împilă?

De ce par oare o podoabă de prisos?

Vai! vai! Pricep! Pe cât mă duce gândul,
Şi-aşa precum tot chibzuiesc mereu,
Pricina nu-i că roşu mi-e veşmântul,
Ci inima, că-i neagră-n pieptul meu.

Dar ce pot eu când crâncena mea soartă
Aşa mi-a fost menit dintru-nceput?
Rămâne-n veci strădanie deşartă
De-a fi altfel de cum ai fost făcut.

Cususrile de mi se măsoară,
Şi inima mea neagră n-are preţ,
Au dacă mă priviţi pe dinafară,
Nu sunt ca un sarai de frumuseţi?

Mă dau înfrânt. Vai, de-aş fi fost asemenea
Pe dinlăuntru ca pe dinafar',
Nu i-aş mai pizmui acum pe semeni
Şi nu mi-aş plânge soarta cu amar.

Vai mie, vai! Ce rânduială proastă
Îmi umple viaţa toată de urât!
Pe cât pricep, întreaga mea năpastă
Îmi vine de la inimă, şi-atât!

Iar acuma, când am sfârşit cântecele zefirului şi ale florilor, am să vă spun, dacă binevoiţi, o, stăpânii mei şi stăpânele mele, câteva dintre cântecele păsărilor. Iacătă mai întâi *Cântecul Rândunicii...*

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a noua sute treizeci şi patra noapte

Urmă:

...Iar acuma, când am sfârşit cântecele zefirului şi ale florilor, am să vă spun, dacă binevoiţi, o, stăpânii mei şi stăpânele mele, câteva dintre cântecele păsărilor. Iacătă mai întâi *Cântecul Rândunicii:*

Eu, de-mi fac totdeauna casă
Pe lângă vreun privaz sub geamuri
Ori sub vreun zid de la terasă,
Şi nu prin scorburi ori prin ramuri,
Şi de nu fug de om fricoasă
Ca toate celelalte neamuri
De păsăret, e din pricină
Că-n ochii mei nimic nu este
Mai de folos pentru-o străină!
(Iar ce vă spun nu e poveste!).
Deci între oameni îmi fac rostul,
Căci nu sunt de un neam cu mine;
Aşa zidindu-şi adăpostul,
Un biet străin o duce bine.
Eu sunt de-a pururi călătoare
Şi pot astfel să iau aminte
Ce viaţă duce omul care
E dăruit cu-nvăţ şi minte.
De ţi-a fost scris să pleci departe
Pe drumurile pribegiei,
A vrut Allah să-ţi facă parte
De sfânta lege-a ospeţiei.
Când îmi găsesc oblăduinţă
Pe la vreo casă undeva,
Nu-mi iau nicicând îngăduinţă

Să le aduc vreo supărare
Celor ce locuiesc în ea, —
Şi cuib zidesc, după putinţă,
Cuviincios, la umbra sa,
Din toate câte sunt în stare
Să strâng cu trudă şi răbdare
Pe lângă maluri şi izvoare.
Şi chiar de le sunt spor la casă,
Nu cer să-mi dea din pâinea lor;
Agoniseala mea de masă
N-o iau din bietul lor ogor;
Încât străduniile-mi grele
Şi faptul că nu cer pomană
Mi-aduc iubirea tuturor.
Altminteri poate multe rele,
Nu ocrotire, ci izgoană,
Mi-ar fi ghelirul după zbor.
Când râd şi cântă laolaltă,
Rotesc prin preajma lor voioasă:
Ci zbor spre bolta lumii-naltă
Când masa lor şi-o ospătează;
Căci doar la sfânta bucurie
Râvnesc eu să le fiu ortac;
Nu la ospăţul care-mbie
Un pântec lacom la posmag;
Nu la ce au în farfurie,
Ci numai să le fiu pe plac;
La scumpa lor prietenie,
Nu la un bob de mei sărac,
Încât, trăind în cumpătare,
Nelacomă la bunul lor,
Mă bucur de-o iubire mare
Şi mă primeşte fiecare
În casa lui, ca pe-un odor
Pe care-l strângi la piept cu dor.

Iar acum, dacă binevoiţi, o, stăpânii mei şi stăpânele mele, am să vă spun *Cântecul Bufniţei-.* Iacătă-l:

Stăpâna-nţelepciunii mi se spune,
Înţelepciunea, însă, ce e, acest nume?

Înţelepciunea, Pacea, Fericirea
Doar baftă dacă ai găseşti pe lume!

Retrasă lumii, de când sunt, de-aceea stau —
Că dintr-un pic, torentul creşte-n spume!

Când Fericirea nu e nicăieri,
Eu prin ruine-o caut, fără nume.

Acolo doar, fără prieteni, rude, fraţi
De zarvă şi invidii fug anume.

Las somptuos Palat cu mese-ntinse
Nefericiţilor săraci cu-averi, mari sume.

În austeritate reflectez
Întoarsă doar spre duh, nu spre renume,

Că numai sufletul e vinovat, doar el,
De bine şi de rău, de leac ori ciume.

Când tot e bronz, metal neimportant —
Valoarea e, în sine, o minune.

Iar bucuria şi plăcerea din Palat
Nu sunt nimic – nimicuri, doar, nebune.

Eu însă, chiar vorbind confuz,
Eu mă-nţeleg ce spun şi ce-am a spune

Între nimicuri spuse foarte clar
Sunt şi obscurităţi riscant a pune

Cât semenii aşteaptă de la mine
Aştept eu de la ei: nimic să sune.

Ţară, avere, neam mi-am părăsit,
Palate cu sclipici, şi bun renume.

În gaura din ziduri m-am retras —
E mai plăcut aici decât în lume.

Stăpâna-nţelepciunii de-aia-mi zic!
Însă înţelepciunea ce e? Ce anume?

— Iar acum, dacă binevoiţi, o, stăpânii mei şi stăpânele mele, am să vă spun *Cântecul Şoimului.* Iacătă-l:

Aşa e, sunt tăcut! Adeseori
Sunt chiar posac de-a binelea, aşa e!
Nu sunt privighetoarea ce-şi răsfoaie
Întruna tereremu-obositor
Cu limba-i necercată de opor,
Umplând de larmă codri şi zăvoaie,
De-aduce peste capul tuturor
Năpastele înşiruite laie.

Sunt credincios al legilor tăcerii,
Şi poate nici n-am altă însuşire
Decât cea de-a tăcea, iar a vederii
E poate singura-mi desăvârşire.
Când omul mă aduce în robie,

Stau chibzuit, iar gândul niciodată
Nu mi-l arăt. Şi n-are să mă vadă
Vreun ochi vreodată-n temniţa-mi pustie
Plângând ruina vietii-mi de-altădată.

Pe drumurile-mi de robie grele,
Cunoaşterea o caut eu, atât!
De-aceea şi stăpânul vieţii mele
M-a îndrăgit atât de mult încât,
De teamă să nu trag asupra-mi ura,
Mi-a pus pe frunte coif să nu-ntărât
Pizmaşii, căci ne dă învăţătura
Coranul *sfânt: „Nu-ţi arăta figura!”*

Iar limba, ca ispita să n-o poarte,
Îmi ferecă strâns ciocul, cu dichis,
Întocmai precum şi la Sfânta Carte
„Să nu laşi limba slobodă” e scris.

Pe urmă-mi priponeşte năpristan
Picioarele, în lanţuri zăngănind:
Cum cere şi suraua din Coran:
„Pe drumuri să nu umbli ţopăind!”

Robia până-n suflet doare-adânc
Ci tot tăcut privesc jur împrejur;
Şi niciodată nu am să mă plâng
De caznele pe care le îndur.

Şi numai astfel, coapte îndelung
Sub coiful minţii, gândurile mele
La cea mai naltă-nvăţătură ajung,
Rod al tăcerii şi-al răbdării grele.

Atunci ajung sultanii robi ai mei,
Şi de pe pumnul lor domnesc m-iau zborul,
Apoi rotirea-naltă mi-o închei
Pe mâna lor punând semeţ piciorul.

Iar acum, dacă binevoiţi, o, stăpânii mei şi stăpânele mele, am să vă spun *Cântecul Lebedei.* Este scurt şi iacătă-l:

Stăpân fiind pe dorul meu, deplin,
Sunt domn pe ape şi pământ şi zare.
De nea mi-e trupul, gâtul mi-e un crin,
Iar pliscul un sipet de chihlimbar e.

Împărăţia mea a prins culori
Din străluciri, din vis şi-nsingurare.
Ştiu tainele din ape, ştiu comori
Ascunse, ştiu minunile din mare.

Şi pe când eu călătoresc vâslind
Pe propriile-mi vele-n depărtare,
Cel trândav, stând pe ţărmuri, picotind,
Habar nu are de mărgăritare —
Din tot belşugul apei de argint
El ştie numai spumele amare.

Şi acum, dacă binevoiţi, o, stăpânii mei şi stăpânele mele, am să vă spun *Cântecul Albinei.* Iacătă-l:

Pe sub crânguri, prin muncele,
Acolo îmi fac eu casă;
Fără-a-i păgubi pe alţii,
Îmi agonisesc de masă;
Iarba toată mă cunoaşte
Şi mă-ntâmpină voioasă.

La vreo floare, fără teamă,
Îmi las aripa să zboare,
Fără-a vătăma o poamă,
Fără-a supăra o floare
Hrana dulce-o scot din ele,
Străvezie ca o boare.

Mă întorc pe urmă-acasă
Cu povara dobândită,
La chiverniseala-mi scumpă,
La orânda chibzuită,
Şi la calda mulţumire
Ce mi-a fost din veci menită.

Zidurile casei mele,
Cu dichisu-mpletiturii,
Sunt urmarea răzvedită-a
Chibzuielii şi măsurii.
Fagurii sunt însuşi rodul
Legilor arhitecturii.

Chiar şi Euclid vestitul,
De-ar putea cumva să vie,
Ar avea ce să înveţe
În lumina aurie,
Cercetând cu minunare
Nalta lor geometrie.

Ceara mea şi mierea dulce
Sunt urmare a ştiinţei
Ce s-a-mperecheat cu munca
Şi cu sporul sârguinţii.
Ceara-i rodul trudei aspre,

Mierea este fructul minţii.

Iar hatârurile mele
Nu le dărui niciodată
Celor ce râvnesc la ele,
Ci ca vrednică răsplată
Celor ce-mi îndură acul
Cu amărăciunea-i toată.

Dacă vrei alegorie
Pentru inimă şi minte,
Ţi-o înfăţişez eu însămi,
Şi străveche, şi cuminte.
Cugetă, aşadar, bine,
Căutând să iei aminte:

Dacă jindui să te bucuri
De hatârurile mele,
N-ai să poţi fără să suferi
Răbduriu necazuri grele,
Stăruinţi ostenitoare,
Răni amarnice şi rele.

Dragostea face uşoare
Toate câte-s grele-n faptă.
Iată-ntreaga-nvăţătură
Dintr-o pildă înţeleaptă.
Pilda de-o pricepi, cutează!
Dacă nu, mai bine rabdă!

Şi acuma, o, stăpânii mei şi stăpânele mele, am să vă spun, dacă binevoiţi, *Cântecul Fluturelui.* Iacătă-l:

Eu sunt îndrăgostitul care arde
De-a pururea-ntr-un dor ca un venin

După făclia-mi scumpă. Mă închin
La legea ce mă duce înspre moarte:
Să pier arzând în patimă şi-n chin.

Şi-n loc să-mi stingă dragostea nebună,
Cu toate câte-ndur, iubita mea
Sporeşte dorul, ca să mă răpună,
Stârnindu-mi ne-ncetat nădejdea rea
Că voi putea să fiu cu ea-mpreună.

Ci dacă mă apropiu fericit,
Rotindu-mă-mprejuru-i ca un fur,
Mă-njunghie într-un hanger cumplit.
Nu, niciodată un îndrăgostit
N-a îndurat atâtea câte-ndur.

Atunci făclia dragă îmi răspunde:
„Îndrăgostit cu-adevărat,
Nu-mi arunca osânda grea pe frunte,
Şi iartă-mă de câte-ai îndurat,
Căci ca şi tine ard în doruri crunte.

De-i dat unui îndrăgostit să ardă,
Nu-i greu de înţeles, pe cât se pare.
Ci mintea nu mai ştie să se-mpartă
Când o iubită-ndură-aceeaşi soartă, —
Şi acesta-i lucru cel mai de mirare.

Că, iată, focul m-a-ndrăgit la fel,
Aşa cum eu te-am îndrăgit pe tine;
Mă prinde-n luminosul lui inel,
Mă mistuie cu multele-i suspine
Şi cu dogoarea care arde-n el.

Mă caută cu ochii nesătui,
Să-mi soarbă şi suflarea şi fiinţa;
Ci patima-i nu ştiu cum s-o descui,
Şi nu îşi poate împlini dorinţa
Decât topindu-mă-n iubirea lui.

Că focul ne-a răpit din casa mea
Pe mine şi pe dulcea-mi soră, mierea.
Pe urmă, între mine-atunci şi ea
Au aşternut o depărtare grea,
Şi lacrimi fără număr, şi tăcerea.

Rămân supusa-naltului meu crez:
A arde spre-a da altora lumină!
Cu lacrimi drumu-acesta îl urmez,
Cum soarta însăşi mi l-a scris haină.
Şi-astfel mă mistui, ca să luminez!”

Aşa-mi şopti făclia. Şi-atunci focul
Se-ntoarse înspre noi şi glăsui:
„De ce vă plângeţi oare nenorocul
Că-n flăcările mele veţi pieri,
Când astfel dorul vostru-şi află locul?

Ferice de acei ce beau, când eu
Le sunt paharnic! Mărul fericirii
Îl gustă cel ce piere-n sânul meu.
Murind astfel, înfruntă legea firii,
Spre-a se supune legilor iubirii!”

Iar acuma, dacă binevoiţi, o, stăpânii mei şi stăpânele mele, am să vă spun *Cântecul Corbului...*

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute treizeci şi cincea noapte

Urmă:

...Iar acuma, dacă binevoiţi, o, stăpânii mei şi stăpânele mele, am să vă spun *Cântecul Corbului.* Iacătă-l:

Cernit în negru, cu croncănitul meu
Tulbur ce-i pur şi amărăsc ce-i dulce;
În zori şi-n înserare, mai mereu
Instig armata Primăverii spre răscruce.

Eu fericirii fără de cusur
Prezic îndată un final dramatic
Şi mândrului Palat de aur pur
Ruina viitoare, emblematic.

De-aceea, ştiu, sunt luat de rău augur
Mai trist şi mai sinistru decât Kisher
Şi decât Jader chiar şi mai obscur.

Dar tu, care bârfeşti purtarea mea
Dacă ţi-ai şti adevărata fericire
Cum mi-o cunosc eu pe a mea, ai ezita,
Ţi-ai pune strai de doliu, nu de mire.

Deşertăciune doar îţi e trăirea,
Trufia te desparte de-mplinirea
La care doar înţelepciunea duce firea.

Tu uiţi că ţi-e prieten cu temei
Doar cine-i sincer şi te-acuză,
Nu cel ce măguleşte fals femei

Ci cel ce nu lasă greşelii nicio scuză.

Acel care te mustră când greşeşti
Deşteaptă-aşa Virtutea adormită
Avertizând de ce va să păţeşti
Dacă cedezi căderii în ispită

Că, îmbrăcat în doliu, eu deplâng
Viaţa trecătoare ce ne scapă
Ca fire de nisip din pumn ce curg
Când ghidul caravanei dă cu biciul
Într-un haotic, disperat supliciu.

Sunt ca predicatorul din moscheie
Ce haina neagră, sobru, şi-o încheie.
Dar, din păcate, ceilalţi nu ascultă —
Doar lucrurile-mi dau dreptate multă.

Trezeşte-te, tu, tare-de-urechi!
Priveşte norii adunaţi din zori —
la pildă de la ce-au păţit cei vechi:
Şi din ce nu vezi încă poţi să mori!

Dar tu nu mă asculţi şi n-o să ştii!
Şi-observ, acum, că stau la taină cu stafii.

Iar acuma, dacă binevoiţi, o, stăpânii mei şi stăpânele mele, am să vă spun *Cântecul Pupezei.* Iacătă-l:

Când, după drum vâslit în toată graba,
Semn de iubire trainică-am adus
Scrisorile stăpânei de la Saba,
Cea cu ochi lungi şi sinilii, mi-a spus
Într-auritul rigă: „Nu degeaba,
O, pupăză, te-ai străduit pe sus,

Căci mi-ai adus o veste care-mi place
Şi care-mi face inima să joace!”

Şi Solomon m-a copleşit atunci
Cu toate binefacerile lui,
M-a-ncununat cu-aceste pene lungi
Ce-mi sunt şi-acum pe frunte falnic tui,
M-a învăţat înţelepciune-adâncă
Ce şi acuma-i vie-n mine încă.

De-aceea mă întorc adeseori,
În pace sfântă şi-n singurătate,
Să-mi torc prin minte iar acel fuior
Al cugetării lui prealuminate.
Cu toată-nvăţătura ce mi-a dat
În ceasu-acela pururi neuitat.

Spunea: „Să ştii, o, pupăză cuminte,
Că dacă omul ar lua aminte
Şi dacă s-ar trudi atât cât poate
Să-şi lumineze iscusita minte,
Cu-nţelepciune ar putea străbate
La tâlcu-ascuns al lucrurilor toate.

Iar cugetul, de-ar fi, şi-ar stărui,
Neprihănit spre tot ce-i bun să-ndemne,
Cu limpezime ar putea ceti
Tot adevărul răzvădit în semne.

De-ar trece vămi de gânduri ispitite,
Către soliile nepipăite,
Ar dobândi fără de amăgire
Luminile cele mai sus de fire.

De-ar fi curat lăuntrul, drept dobândă
I-ar fi vădit ascunsul, la izvor!
Şi s-ar lăsa văzută tuturor
Cerească noastră Dăscăliţă sfântă.

Când oamenii s-ar lepăda pe veci
De haina strâmtă-a dragostei de sine,
Întreaga viaţă-ar fi doar zări senine,
Iar mintea n-ar fi cuib de gânduri reci.

Şi-atunci simţirea ar putea răzbate
La-naltul punct de echilibru, când,
Ca doctor sieşi, fiecare gând
Ar fi a spiritului sănătate.

Atunci doar, cu-al nădejdii vânturar
Vei şti să-ţi răcoreşti în suflet buba,
Myrobolanul de alint să-ţi fierbi,
Sebestul îndreptărilor, jujuba
Bunăvoinţa, tamarindul rar
Al dreptei călăuze, şi-alte ierbi;

Să te sfarmi în mojarul suferinţii,
Şi să te cerni prin sita umilinţii,
Şi să-ţi dai singur leacul potrivit
La boala sufletului chinuit,
Când, după veghea nopţii, dimineaţa,
Prietena din Cer şi-arată faţa.

Căci cel care nu ştie-un tâlc să tragă
Din scârţâitul porţii în ţâţână,
Din zumzetele muştei, dintr-o-ntreagă
Foire de gângănii prin ţărână,
Cel ce nu izbuteşte să-nţeleagă
Şoptitul ploii-n plopii-nalţi şi drepţi

Mirajul zării, alba promoroacă,
Nu e din rândul celor înţelepţi.”

Şi, după ce spuse cântecele acestea ale florilor şi ale păsărilor, Tohfa copilandra tăcu. Atunci, din toate părţile, se înălţară strigătele de minunare ale ginnilor cuprinşi de înflăcărare. Iar şeicul Eblis veni de-i sărută picioarele; iar sultăniţele, vrăjite peste fire, cu ochii uzi, veniră s-o sărute. Şi toţi laolaltă, cu ochii şi cu mâinile, se porniră să facă nişte schime şi nişte semne care vroiau să mărturisească limpede: „Ni s-a înnodat limba de minunare, iar vorbele nu mai pot să ne iasă din gură!” Pe urmă începură să ţopăie pe sofale icnind şi să-şi vânture în sus, ceea ce vroia să mărturisească limpede, în graiul lor de ginni: „A fost tare frumos! Ai strălucit!
Suntem vrăjiţi. Îţi mulţumim!” Iar efritul Maimun, ca şi soţul său întru urâciune, se sculă şi se porni să dănţuiască, cu mâna la spate, ceea ce vroia să mărturisească răzvedit în rostirea lui: „Sunt nebun de minunare!”

Iar Tohfa, tulburată la vederea urmării ce-o avuseseră cântecele şi stihurile sale asupra ginnilor, le spuse:

— Pe Allah! o, stăpânii mei şi stăpânele mele, dacă nu aş fi ostenită, v-aş mai fi spus şi alte cântece şi stihuri despre celelalte flori mirositoare, despre ierburi şi despre păsări, mai cu seamă cântecul privighetorii, al prepeliţei, al graurului, al canarului, al turturelei, al porumbelului obişnuit şi al porumbelului gulerat, al sticletelui, al păunului, al fazanului, al potârnichii, al găii, al vulturului, al pajerei, al struţului; şi v-as fi spus şi cântecele unor făpturi cumu-s: câinele, cămila, calul, colunul, măgarul, picioarele girafa, gazela, furnica, oaia, vulpea, capra, lupul, leul şi încă multe altele. Ci, inşallah! avem să ne mai întâlnim cu alt prilej. Acuma, îl rog pe şeicul Eblis să mă ducă îndărăt în saraiul emirului drept-credincioşilor, stăpânul meu, care

trebuie să fie la mare îngrijorare din pricina mea. Şi iertaţi-mă că nu pot să stau la tăierea-împrejur a copilului şi la nunta tinerei efrite. Zău că nu pot!

Atunci şeicul Eblis îi zise:

— Într-adevăr, o, Vrajă a Inimilor, inima noastră se mohorăşte aflând că vrei să ne părăseşti atâta de curând. Oare nu s-ar găsi vreo cale să mai stai cu noi oleacă? Ne-ai făcut să gustăm dulceaţa, şi-acuma ne-o iei îndărăt de pe buze? Allah fie cu tine, o, Tohfa! mai bucură-ne cu câteva clipe!

Şi Tohfa răspunse:

— Zău că lucrul acesta este mai presus de puterile mele. Şi trebuie să mă întorc la emirul drept-credincioşilor, întrucât, o, şeicule Eblis, ştii bine că fiii pământului nu pot să se bucure de fericirea adevărată decât pe pământ. Iar sufletul meu este trist că se află atâta de departe de semenii lui! O, voi toţi, nu mă ţineţi aici mai mult, împotriva inimii mele!

Atunci Eblis îi zise:

— Pe capul şi pe ochii mei! Ci vreau mai întâi, o, Tohfa, să-ţi spun că îl cunosc pe fostul tău dascăl de cântec, minunatul Isac Ibn-Ibrahim din Mossul.

Pe urmă zâmbi şi zise:

— Şi la fel mă cunoaşte şi el, întrucât, într-o anume seară de iarnă, s-au petrecut între noi nişte lucruri pe care nu am să preget a ţi le istorisi, inşallah, într-o bună zi, la rându-mi. Întrucât povestea legăturilor mele cu el este o poveste lungă; iar el pesemne că încă nu a uitat felurile de-a ţine lăuta, aşa cum l-am învăţat eu, nici copilandra de-o seară pe care i-am rostuit-o. Şi nu este acuma ceasul potrivit de a-ţi povesti toate astea, de vreme ce eşti atâta de grăbită să te întorci la emirul drept-credincioşilor. Oricum, nu are să se poată spune că ai plecat de la noi fără nimic în mână. Drept aceea, vreau să-ţi arăt un meşteşug de-al lăutelor, de pe urma căruia ai să fii proslăvită de lumea toată şi ai să fii

şi mai iubită de stăpânul tău califul.

Iar ea răspunse:

— Fă cum ţi se pare mai bine.

Atunci Eblis luă lăuta copilei şi cântă pe ea o cântare proaspăt născocită, cu nişte întoarceri minunate, cu nişte repeţiri nemaiauzite şi cu nişte tereremuri desăvârşite. Iar dulcei Tohfa, auzind cântarea aceea, i se păru că tot ce învăţase ea până în ceasul de-atunci fusese numai greşeală, iar ceea ce învăţa acuma de la şeicul Eblis – afurisit să fie el! – era chiar obârşia şi temeiul tuturor cântărilor. Şi se bucură la gândul că are să-i poată face să asculte acea muzică nouă şi pe stăpânul ei, emirul drept-credincioşilor, şi pe Isac Al-Nadim. Şi, ca să fie încredinţată că nu are să greşească, dori să cânte şi ea melodia auzită, de faţă cu cel care o născocise. Aşa că îşi luă alăuta din mâinile lui Eblis şi, călăuzindu-se după pestreful de început pe care i-l lălăi şeicul, repetă în chip desăvârşit cântecul. Şi ginnii toţi strigară:

— Este minunat!

Iar Eblis îi spuse:

— Iacătă că acuma, o, Tohfa, ai ajuns la capătul cel mai de sus al măiestriei. Aşa că vreau să-ţi scriu o dovadă pecetluită de toate căpeteniile ginnilor, prin care să fii cunoscută şi adeverită drept cea mai bună cântăreaţă cu lăuta de pe pământ. Şi, chiar prin firmanul acela, am să-ţi dau numele de „isprăvniceasa păsărilor”. Întrucât stihurile pe care ni le-ai spus şi cântecele cu care ne-ai cinstit te dovedesc fără de pereche, şi ţi se cade să fii fruntea păsărilor cântătoare.

Iar şeicul Eblis porunci să fie chemat diacul cel mai de seamă, care luă o piele de cocoş şi o pregăti, atunci, pe loc, pentru firmanul cu pricina…

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se

luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute treizeci şi şasea noapte

Urmă:

...Iar şeicul Eblis porunci să fie chemat diacul cel mai de seamă, care luă o piele de cocoş şi o pregăti, atunci, pe loc, pentru firmanul cu pricina. Pe urmă aşternu pe pielea aceea, cu o scriitură frumoasă, în slove kufice, nişte rânduri desăvârşite, întocmai precum i le spunea şeicul Eblis. Şi fu însemnat şi hotărât, în izvodul acela, că tânăra Tohfa era de aci înainte isprăvniceasa păsărilor, şi că, prin firman anume, era căftănită sultană a lăutăreselor şi a tuturor cântăreţelor. Iar hrisovul fu pecetluit cu pecetea şeicului Eblis, şi cu peceţile celorlalte căpetenii ale ginnilor, şi cu peceţile sultăniţelor ginnilor. Şi, când totul fu gata, firmanul fu strâns într-un sipeţel de aur şi fu înmânat cu mare pohfală minunatei Tohfa, care îl luă şi îl duse la frunte, mulţumind.

Atunci Eblis le făcu un semn celor din jurul său, şi numaidecât se şi iviră nişte ginni hamali, fiecare împovărat cu câte o ladă. Şi puseră dinaintea strălucitei Tohfa lăzile acelea care, în număr de douăsprezece, erau toate la fel. Iar Eblis le deschise una câte una, spre a-i da putinţa dulcei Tohfa să vadă ce se află în ele, spunându-i:

— Sunt ale tale!

Or, lada cea dintâi era plină numai cu nestemate; cea de a doua, cu dinari de aur; cea de a treia, cu drugi de aur; cea de a patra, cu giuvaieruri orfaurite; cea de a cincea, cu candelabre de aur; cea de a şasea, cu poame zaharisite şi cu myrobolan; cea de a şaptea, cu albituri de mătasă; cea de a opta, cu sulemeneli şi cu parfumuri; cea de a noua, cu tot soiul de lăute; cea de a zecea, cu tablale de aur; cea de a unsprezecea, cu haine de zarpa; iar cea de a

douăsprezecea, cu haine de mătase de toate culorile.

Şi, după ce Tohfa se uită la toate câte se aflau în cele douăsprezece lăzi, Eblis le făcu un alt semn hamalilor, care numaidecât luară iarăşi lăzile în spinare şi se orânduiră frumos în urma luminoasei Tohfa. Atunci sultanele ginnilor veniră plângând să-şi ia rămas-bun de la isprăvniceasa păsărilor; iar domniţa Kamariya îi spuse:

— O, sora mea, pleci de la noi, vai! ci să ne îngăduieşti măcar a veni din când în când în iatacul în care locuieşti şi să ne bucurăm ochii cu chipul tău pierzător de minţi. Ci mai binevoieşte şi ca, de aci înainte, în loc de a rămâne nevăzută, să iau o înfăţişare de fiică a pământului şi să te trezesc din somn cu suflarea mea!

Iar Tohfa zise:

— Cu tot dragul inimii, o, sora mea Kamariya. Da, de bună seamă! am să fiu bucuroasă să mă trezesc sub răsuflarea ta şi să te ştiu culcată lângă mine.

Şi iarăşi se mai sărutară încă o dată şi îşi spuseră un potop de salamalecuri şi un potop de jurăminte drăgăstoase.

Atunci Eblis veni şi îşi îndoi spinarea dinaintea copilandrei, şi o luă călare pe grumazul lui. Şi, în vâlvora bun-rămasurilor şi a oftărilor de păreri de rău, îşi luă zborul cu ea, urmat îndeaproape de către ginnii hamali care aduceau pe spinările lor lăzile. Şi, într-o clipire de ochi, ajunseră cu toţii, fără de necaz, în iatacul emirului drept-credincioşilor, la Bagdad. Iar Eblis o aşeză cu gingăşie pe Tohfa în patul ei; iar hamalii orânduiră frumos pe lângă pereţi cele douăsprezece lăzi. Şi, după ce sărutară pământul dintre mâinile isprăvnicesei păsărilor, plecară toţi, cu Eblis în frunte, fără a face niciun pic de zarvă, precum veniseră.

Or, când Tohfa se văzu în odaia ei şi în patul ei, i se păru că nici nu ieşise vreodată din iatac; şi gândi că toate câte i

se întâmplaseră nu fuseseră decât un vis. Încât, spre a se încredinţa de adevărul părerilor ei, îşi luă alăuta, şi-o struni, şi cântă cu ea în felul cel nou pe care îl învăţase de la Eblis, ticluind nişte stihuri repeţite. Iar hadâmbul care păzea iatacul auzi sunetele lăutei şi cântecul, în odaie, şi strigă: „Pe Allah! acesta-i cântecul stăpânei mele Tohfa!” Şi se repezi afară, fugind ca un ins gonit de o liotă de beduini, şi, împiedicându-se şi ridicându-se iarăşi, atâta de tulburat era, ajunse la căpetenia hadâmbilor Massrur spătarul, care sta de strajă, după obiceiul lui, la uşa emirului drept-credincioşilor.

Şi-i căzu la picioare, bâlbâind:

— Ya sidi! ya sidi!

Massrur îi zise:

— Ce-ai păţit? Şi ce cauţi aici la ceasul acesta?

Şi hadâmbul spuse:

— Dă fuga, ya sidi, şi scoală-l pe emirul drept-credincioşilor! Aduc veste bună!

Iar Massrur începu să-l certe, spunându-i:

— Au tu ai înnebunit, o, Sawab, de mă crezi în stare să-l scol la ceasul acesta pe stăpânul nostru califul?

Ci hadâmbul o ţinea întruna pe-a lui, şi ţipa atâta de tare, încât până la urmă califul auzi zarva şi se trezi. Şi întrebă din odaia sa:

— Ya Massrur, ce-i cu tărăboiul acela?

Iar Massrur, tremurând, răspunse:

— Este Sawab, o, doamne al meu, paznicul de la harem, care a venit la mine să-mi spună: „Scoală-l pe emirul drept-credincioşilor!”

Şi califul întrebă:

— Ce ai să-mi spui, o, Sawab?

Iar hadâmbul nu putu decât să îngaime:

— Ya sidi! ya sidi!

Atunci Al-Raşid îi spuse uneia dintre copilele roabe care îi vegheau somnul în iatac:

— Du-te de vezi ce este.

Şi copila se duse la hadâmb şi îl aduse înlăuntru pe cel ce păzea iatacul. Iar hadâmbul era într-o stare atâta de aparte încât, când îl văzu pe emirul drept-credincioşilor, uită să mai sărute pământul dintre mâinile sultanului, şi îi strigă de parcă ar fi vorbit cu vreunul dintre semenii lui întru hadâmbie:

— Yallah, repede, scoală-te! Stăpâna mea Tohfa este în odaia ei, şi cântă din gură şi din lăută. Haide repede, vino s-o auzi, bre!

Iar califul, uluit, se uita la rob fără a putea să rostească o

vorbă. Şi celălalt îi zise:

— Au tu n-ai auzit ce ţi-am spus? Nu sunt smintit, pe Allah! Îţi spun că stăpâna mea Tohfa şade în odaia ei de culcare, şi cântă din lăută şi din gură! Haide iute! Dă zor!

Iar Al-Raşid se sculă şi îşi puse în mare grabă cea dintâi haină care i se brodi sub mână, fără ca de altminteri să priceapă o iotă din toate vorbele hadâmbului, căruia îi zise:

— Vai de capul tău! Ce tot îndrugi? Cum de cutezi să-mi vorbeşti despre stăpâna ta El Sett Tohfa? Ce, tu nu ştii că a pierit din odaia ei, măcar că şi uşile şi ferestrele erau închise, şi că vizirul meu Giafar, care ştie tot, mi-a arătat că pieirea ei nu este lucru curat, ci-i fapta ginnilor si-i urmarea răutătilor lor? Şi nu ştii că de obicei nu s-a văzut să se mai întoarcă îndărăt cineva pe care l-au luat ginnii? Vai de capul tău, o, robule care cutezi să vii şi să-l scoli din somn pe stăpânul tău, din pricina vreunui vis aiurea pe care l-ai copt în creierii tăi cei negri!

Iar hadâmbul spuse:

— Nu e vis, ci-i aieve! Şi nici nu mănânc pleve! Aşa că scoală-te fără gâlceve, şi vino s-o vezi, după multele-ţi chinuri, cum îţi păre-ve cea mai minunată fiică a maicii Eve!

Şi califul, în pofida ciudei, nu se putu opri să nu izbucnească în hohote de râs, încredinţându-se de sminteala răzvedită a hadâmbului Sawab. Şi îi zise:

— Dacă spusele tale sunt adevărate, are să fie spre norocul tău, întrucât am să te slobozesc din robie şi am să-ţi dăruiesc o mie de dinari de aur; da dacă totul este amăgire, şi pot să-ţi spun de pe acum că este amăgire, fiind urmarea unui vis de arap, am să poruncesc să fii răstignit pe cruce!

Şi hadâmbul, ridicând mâinile înspre cer, strigă:

— O, Allah, o, Ocrotitorule, o, Doamne al mântuirii, fă ca să nu mă fi amăgit vreun vis ori vreo închipuire de-a minţilor mele negre!

Şi porni înainte, croind calea califului şi spunând:

— Urechea este pentru auzit, şi ochiul pentru văzut. Vino, dar, să vezi şi să auzi, cu ochiul şi cu urechea ta!

Iar când Al-Raşid ajunse la uşa iatacului, auzi sunetele de lăută şi glasul dulcei sale Tohfa cântând. Şi chiar atunci cânta în chipul cel nou pe care îl învăţase de la şeicul Eblis. Şi Al-Rasid, buimăcit şi de-abia izbutind să-şi ţină firea care îşi şi luase zborul, băgă cheia în zăvorul uşii; ci mâna lui nu izbuti să descuie, atâta de tare îi tremura. Într-un sfârşit, după câteva clipite, îşi luă inima în dinţi şi, opintindu-se în uşa care se dete la o parte, intră rostind: „Bismillah! Prăpădit să fie pârdalnicul! Mă adăpostesc întru Allah fată de vicleniile lui!”

Când îl văzu în uşă pe emirul drept-credincioşilor, buimăcit cum era şi tremurând de tulburare, Tohfa se ridică repede şi sări să-l întâmpine. Şi îl cuprinse în braţe şi îl strânse la pieptul ei. Iar Al-Raşid scoase un ţipăt de parcă şi-ar fi dat sufletul, şi căzu lat, fără de simţire, cu capu-naintea picioarelor. Iar Tohfa îl stropi cu apă de trandafiri înmiresmată cu mosc, şi îl şterse pe tâmple şi pe frunte, până ce îl trezi din leşin. Şi emirul şezu un răstimp ca un om beat. Şi lacrimile îi curgeau de-a lungul obrajilor şi îi udau barba. Şi, după ce îşi veni în simţiri de-a binelea, putu să-şi plângă slobod într-un sfârşit toată bucuria la pieptul mult-iubitei sale, care şi ea plângea la fel. Iar vorbele pe care şi le spuseră, şi mângâierile cu care se alintară fură mai presus de toate vorbirile. Şi Al-Raşid îi spuse:

— O, Tohfa, de bună seamă că plecarea ta este un lucru nemaipomenit, dar întoarcerea ta este şi mai grozavă şi întrece orice închipuire.

Iar ea răspunse:

— Pe viaţa ta, o, doamne al meu, aşa este! Da ce-ai să mai spui după ce am să-ţi istorisesc tot şi am să-ţi arăt tot?

Şi, fără a-i mai lăsa să aştepte, îi povesti despre intrarea tăcută a şeicului cel bătrân în iatac, despre dănţuirea beată

a lui Eblis, despre coborârea pe la umblători, despre calul cu aripi, despre şederea la ginni, şi mai ales despre frumuseţea domniţei Kamariya, despre mâncăruri şi despre cinstiri, despre cântecele florilor şi ale păsărilor, despre învăţătura ce-o căpătase de la Eblis şi, într-un sfârşit, despre firmanul cu care o căftănise isprăvnicească a păsărilor.

Şi desfăşură dinainte-i firmanul cu pricina, scris pe pielea de cocoş. Pe urmă îl luă pe calif de mână şi îi arătă, una câte una, cele douăsprezece lăzi cu tot ce se afla în ele, pe care nicio mie de limbi nu ar fi în stare să le zugrăvească, şi nicio mie de hârţoage să le înscrie.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute treizeci şi şaptea noapte

Urmă:

...îi arătă, una câte una, cele douăsprezece lăzi cu tot ce se afla în ele, pe care nicio mie de limbi nu ar fi în stare să le zugrăvească, şi nicio mie de hârţoage să le înscrie.

Şi lăzile acelea ajunseră mai târziu izvorul bogăţiilor neamului Bani-Barmak şi ale neamului Bani-Abbas.

Cât despre Al-Raşid, apoi acesta, de bucurie că o găsise iarăşi pe preaiubita-i Vrajă a Inimilor, porunci să se împodobească şi să se lumineze tot Bagdadul, de la un cap la altul, şi dete nişte ospeţe strălucite, la care nu fu uitat niciun om sărac. Şi, cu prilejul acelor ospeţe, Isac al-Nadim, care fu ridicat mai mult ca oricând în faţă şi în dregătorii, cântă dinaintea norodului cântecul pe care Tohfa, din îndatorinţă, nu pregetase să i-l împărtăşească, şi pe care ea însăşi îl învăţase de la Eblis – afurisit să fie el pururea!

Iar Al-Raşid şi Vraja-Inimilor nu conteniră să trăiască o viaţă desfătată, în huzur şi dragoste, până la venirea cea de neabătut a Slujitoarei mormintelor.

— Şi-aceasta-i, o, mult-norocitule sultan, urmă Şeherezada, povestea copilandrei Tohfa, Vraja Inimilor, isprăvniceasa păsărilor.

Iar sultanul Şahriar se minună de povestirea aceasta a Şeherezadei, până peste marginile minunării, mai cu seamă de stihurile şi de cântecele despre flori şi despre păsări, şi îndeosebi de *Cântecul Bufniţei* şi de *Cântecul Şoimului.* Şi cugetă în sineşi: „Pe Allah! Fata aceasta a vizirului meu a fost pentru mine o binecuvântare fără de preţ. Iar unei fiinţe cu harurile şi cu însuşirile ei nu i se cade moartea. Aşa că, până a mă hotărî pe deplin în privinţa ei, se cuvine să mai chibzuiesc o bucată de vreme. Şi-apoi, poate că o mai avea şi alte istorii nu mai puţin minunate să-mi povestească!” Şi se simţi cuprins de o voioşie cum nu mai trăise vreodată până atunci, de nici nu se mai putu opri să n-o strângă deodată pe Şeherezada la inima lui şi să spună:

— Binecuvântate să fie femeile ca tine, o, Şeherezada! Povestea aceasta m-a tulburat până peste poate, dat fiind cântecele despre flori şi despre păsări pe care le cuprinde, şi multa învăţătură cu care aceste stihuri m-a îmbogăţit. Aşa încât, o, fiică preacurată şi sfioasă a vizirului meu, dacă mai ai una, sau două, sau trei, sau patru poveşti ca aceasta să-mi istoriseşti, nu pregeta să începi. Întrucât îmi simt sufletul în seara aceasta uşurat şi înseninat de vorbele tale, iar inima mi-e răpită de dulceaţa limbii tale!

Iar Şeherezada răspunse:

— Nu sunt decât roaba stăpânului meu sultanul, iar laudele lui sunt mai presus de harurile mele. Ci, de vreme ce aşa doreşti, mi-ar plăcea să-ţi istorisesc unele fapte de-ale unor femei şi de-ale unor cavazi de agie, şi câteva alte lucruri asemenea, da tare mi-e teamă ca nu cumva vorbele mele să-ţi supere cugetul şi dragostea ce-o ai pentru buna purtare, dat fiind că în ele se cuprinde şi oleacă de slobozenie şi de cutezanţă. Întrucât, o,

doamne al vremilor, de obicei norodul nu prea ţine seama de sfioşenii, iar vorbele lui sar uneori peste marginile cuviinţei. Dacă, dar, vrei să nu ţin seama de acestea, n-am să ţin; iar dacă vrei să tac, am să tac.

Şi sultanul Şahriar spuse:

— Hotărât, Şeherezada, poţi să vorbeşti! căci nimic n-ar mai putea să mă minuneze din partea femeilor, şi cunosc că ele se asemuie cu o frânghie răsucită; şi e lucru ştiut de toată lumea că, atunci când vrei să îndrepţi o funie răsucită, o răsuceşti şi mai rău; iar dacă stărui, o rupi. Aşa că vorbeşte fără sfială, întrucât înţelepciunea nu sălăşluieşte prea departe de noi, din ziua când s-a petrecut ticăloşia acelei soţii blestemate pe care o ştii!

Şi la rostirea vorbelor acestora de la urmă, chipul sultanului Şahriar se înnegură deodată, ochii i se posomorâră, sprâncenele i se încruntară, obrazu-i păli, iar cheful lui bun se schimbă într-un chef rău. Şi toate astea numai la amintirea stârnită de necazul de odinioară. Încât, văzând schimbarea aceea ce nu prevestea nimic liniştitor, micuţa Doniazada avu grijă să strige numaidecât:

— O, sora mea, mă rog ţie! grăbeşte de ne povesteşte ce ne-ai făgăduit despre căpeteniile de agie şi despre femei, şi să nu-ţi fie frică de nimic din partea acestui domn luminat, care ştie prea bine că femeile sunt ca nestematele, unele cu pete, cu vătămături şi cu metehne, iar altele curate, străvezii şi neprihănite. Şi are să ştie mai bine decât tine şi mai bine decât mine să facă osebirea cuvenită, şi să nu ia pietrele drept giuvaieruri.

Iar Şeherezada zise:

— Adevăr grăieşti, o, micuţo! Încât, cu tot dragul inimii, am să-i povestesc stăpânului nostru *Povestea cu Al-Malek Al-Zaher Rokn Al-Din Baîbars Al-Bondokdari şi cu cavazii lui de la agie şi cu toate câte au păţit ei!*

Şi Şeherezada spuse:

POVESTEA CU BAÎBARS ŞI CU ISPRAVNICII SĂI DE AGIE

Se povesteşte – ci Allah cel Nevăzut este singur ştiutor! – că a fost odată, în ţara Egiptului, la Cairo, un sultan dintre sultanii cei mari şi puternici din neamul cel preavestit al baharinilor turcomani. Şi numele lui era de sultanul Al-Malek Al-Zaher Rokn Al-Din Baîbars Al-Bondokdari. Iar sub domnia lui, Islamul strălucea cu o strălucire cum nu se mai pomenise vreodată, iar împărăţia se întindea falnică de la capătul cel mai depărtat al Răsăritului până la hotarele cele afunde ale Apusului. Iar pe faţa pământului lui Allah şi sub cerul siniliu nu mai rămăsese în picioare nimic din zidurile de cetăti ale frâncilor şi ale nazareenilor, ai căror domni ajunseseră ca un preş pe sub picioarele sale. Iar prin câmpiile cele verzi şi prin pustiuri şi pe ape, niciun glas nu se mai ridica afară de glasul celui drept-credincios, şi niciun pas nu mai răsuna afară de pasul celui mergător pe calea cea dreaptă. Or, binecuvântat fie în veci acela carele ne-a arătat calea, preafericitul fiu al lui Abdallah khoreişanul, domnul şi stăpânul nostru Ahmad-Mahomed, trimisul lui Allah – asupra-i fie rugăciunea, pacea şi binecuvântările cele neprihănite. Amin!

Or, sultanul Baîbars îşi iubea norodul, iar norodul îşi iubea sultanul; iar tot ceea ce, mai de aproape ori mai de departe, avea vreo legătură cu norodul, fie obiceiuri şi năravuri, fie datini şi credinţe de-ale locului, toate îi şedeau

la inimă până peste poate. Încât nu numai că îi plăcea să le vadă pe toate cu ochiul lui şi să le audă cu urechea lui, ci se desfăta cu istorisiri şi cu ascultarea poveştilor; şi îi ridicase în cinurile cele mai de sus pe toţi musaipii, şi pe toţi străjerii, şi pe toţi cei ce ajungeau la el şi ştiau să-i povestească frumos fapte din trecut ori să-i înfăţişeze lucruri din vremile sale.

Şi-aşa, într-o noapte, când se afla mai cu chef ca de obicei să asculte şi să înveţe, îi strânse pe toţi ispravnicii de la agia din Cairo şi le spuse:

— Vreau să-mi povestiţi în seara aceasta tot ce ştiţi mai vrednic de a fi povestit.

Iar ei răspunseră:

— Pe capul şi pe ochii noştri! Ci va vroi stăpânul nostru să-i povestim ceea ce ni s-a întâmplat chiar nouă, ori ceea ce am aflat de la alţii?

Şi Baîbars spuse:

— Asta-i o întrebare grea. Drept care sunteţi slobozi să povestiţi fiecare ce vreţi, ci numai cu înţelegerea ca să fie cu totul şi cu totul de-a mirărilea!

Iar ei răspunseră:

— Hei, uallah, o, stăpâne al nostru! mintea noastră este roaba ta, ca şi limba şi credinciosia noastră!

Şi cel dintâi care veni dinaintea lui Baîbars spre a începe fu un ispravnic de agie pe care îl chema Moin Al-Din, şi care era ros până la ficaţi de dragostea de femei şi sta cu inima pururea zăcăşită în fustele lor. Şi, după urările de viaţă lungă aduse sultanului, grăi:

— Eu, o, doamne al vremilor, am să-ţi povestesc o păţanie de pomină de-a mea, şi care mi s-a întâmplat în anii dintâi ai slujbei mele!

Şi istorisi astfel:

Povestea istorisită de către cel dintâi ispravnic de agie

Află, o, doamne şi cunună a capului meu, că atunci când am intrat în slujbă la agia din Cairo, sub poruncile căpeteniei noastre Alam Al-Din Sanjar, aveam o faimă amarnică şi orice plod de codoş, ori de căţea, ori de ticălos, ori de târfoştină se înfricoşa de mine şi fugea ca de prăpăd şi mă ocolea ca pe o ciumă. Iar când treceam călare prin cetate, oamenii mă arătau cu degetul şi îmi făceau cu ochiul a înţelegere, pe când alţii îşi aşterneau până la pământ, cu mâinile lor, salamalecurile cuviincioase cu care îmi întâmpinau trecerea. Iar eu îmi vedeam de drum, cu sufletul umflat în guşă.

Or, într-o zi, şedeam în curtea valiului, sprijinit cu spinarea de un zid, şi cugetam la măreţia şi la însemnătatea mea, când deodată văzui cum îmi cade din cer în poală ceva greu ca osânda de la Judecata de Apoi. Şi era o pungă plină şi pecetluită. Şi o luai în mână, şi o golii în poala hainei mele. Şi numărai o sută de drahme, niciuna mai mult, niciuna mai puţin. Şi degeaba mă tot uitai în toate părţile, deasupra capului meu şi de jur împrejur, că nu putui să dau cu ochii de nimeni care ar fi putut s-o scape jos. Şi zisei: „Slavă Domnului, sultanul împăraţilor Văzutului şi Nevăzutului!” Şi lăsai fecioara să alunece la sânul tătânelui ei. Şi-asa cu ea!

Şi, a doua zi, slujba mă chemă iarăşi la locul din ajun; şi mă aflam acolo de o bucată de vreme, când iacătă că îmi căzu în cap ceva greu şi care mă mânie rău. Şi mă uitai cu nişte ochi roşii, şi văzui, pe Allah! că era o pungă plină, întru totul soră cu cea dragă părintelui său, pe care o cinstisem cu ocrotirea la pieptul meu. Şi îi îngăduii şi ei să se încălzească tot acolo, ca să-i ţină tovărăşie daică-sii, şi ca s-o feresc de ocara vreunor priviri nesăţioase. Şi, ca şi în

ajun, ridicai capul şi iar îl lăsai în jos, şi îmi sucii gâtul şi-l răsucii, şi mă învârtii şi iar şezui nemişcat, şi mă uitai la dreapta şi la stânga, ci fără a izbuti să dovedesc vreo urmă de-a celui care o trimisese pe acea dulce binevenită. Şi mă întrebam: „Dorm ori nu dorm?” Şi îmi răspundeam: „Nu dorm! Nu, pe Allah! nici vorbă de somn!” Şi, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic, îmi strânsei poalele mantiei şi ieşii de acolo cu un chip nepăsător, scuipând pe jos la fiecare pas.

Ci a treia oară luai seama să fiu mai cu grijă. Şi-aşa că, de cum ajunsei lângă zidul cu pricina, unde de obicei mă tolăneam fălos, mă întinsei pe pământ şi, prefâcându-mă că dorm, începui să sforăi scoţând la pufnituri cât o turmă de cămile supărate. Şi deodată, o, doamne sultane al meu, simţii o mână dulce că mă pipăie pe la brâu, căutând habar n-am ce. Şi, întrucât nu aveam nimic de pierdut în toată pipăiala aceea, lăsai mâna cu pricina să se strecoare de sus în jos înspre pacostea ei; şi când socotii că se afundase pe calea cea strâmtă, la temeiul posadei, o prinsei iute, grăind:

— Încotro, o, sora mea?

Şi mă săltai în capu’ oaselor, holbând ochii, şi văzui că stăpâna mâinii celei dulci, împodobite cu un ghiul de olmaz, care se ispitise pe acea cale a pierzării, era o copilandră vrăjită, o, doamne sultane al meu, ce se uita la mine râzând. Şi era ca o iasomie. Şi îi zisei:

— Noroc şi voie-bună, o, stăpâna mea! Şi chilipirgiul şi chilipirul lui sunt bunurile tale. Spune-mi numai în ce grădină eşti trandafir, în ce mănunchi iasomie, şi în ce livadă privighetoare, o, tu, cea mai ispititoare dintre fete?

Şi, rostind acestea, luai seama bine să nu care cumva să-mi scape.

Atunci fetişcana, fără de vreo sfială în mişcări ori în glas, îmi făcu semn să mă ridic şi îmi zise:

— Ya Si-Moin, ridică-te şi vino după mine, dacă doreşti să stii cine sunt şi care îmi este numele.

Iar eu, fără a şovăi o clipită, întocmai ca şi cum aş fi cunoscut-o de când lumea, ori ca şi cum i-as fi fost frate de lapte, mă ridicai şi, după ce îmi scuturai caftanul şi îmi potrivii pe cap cealmaua, pornii la zece paşi în urma ei, ca să nu trag luarea-aminte asupra noastră, da fără s-o scap o clipită din ochi. Şi ajunserăm aşa la capătul unei fundături lăturalnice, unde îmi făcu semn că pot să mă apropii fără teamă. Şi mă dusei la ea zâmbind şi, fără de zăbavă, dădui să-l fac pe copilul tătânelui să răsufle mireasma alături de ea. Şi ca să nu par vreun prostălău ori vreun nătărău, scosei afară copilul cu pricina şi grăii:

— E gata, o, stăpâna mea!

Ci ea se uită la mine cu nişte ochi scârbiţi şi îmi zise:

— Pune-l îndărăt, o, ispravnice Moin, că are să răcească.

Iar eu răspunsei cu supunere şi cu ascultare, şi adăugai:

— Nu este nimica împotrivă, şi tu eşti stăpâna, iar eu sunt cel miluit cu milele tale. Ci, o, copilă legiuită, întrucât ceea ce te ispiteşte nu este acadeaua aceasta groasă şi vârtoasă, nici zebbul acesta cu toată dichiseala lui făloasă, pentru ce m-ai cinstit cu cele două pungi pline, şi m-ai pipăit pe la brâu, şi m-ai adus în fundătura aceasta întunecoasă, prielnică la zbeguri şi răzbeguri?

Iar ea îmi răspunse:

— O, ispravnice Moin, eşti omul în care am cea mai desăvârsită încredere din toată cetatea, şi de aceea am venit la tine, mai degrabă decât la oricare altul. Ci pentru o cu totul altă pricină decât aceea la care gândeşti tu!

Iar eu spusei:

— O, stăpâna mea, oricare ar fi pricina, s-a făcut! Spune ce ajutor ceri de la robul pe care l-ai cumpărat pe două pungi de o sută de drahme!

Iar ea zâmbi şi îmi spuse:

— Deie-ţi Allah viaţă lungă! Iacătă! Află, o, ispravnice Moin, că eu sunt o femeie îndrăgostită nebuneşte. Şi dragostea arde în lăuntrurile mele ca un foc pârjolitor. Şi

de-aş avea o mie de limbi şi o mie de inimi, patima mea tot n-ar fi mai aprigă, atâta sunt de plină de ea. Or, minunea mea nu e alta decât fata cadiului cetăţii. Iar aceasta-i o taină a dragostei. Şi s-a făurit o legătură pătimaşă, întemeiată pe înţelegere, pe făgăduieli şi pe jurăminte. Iar legăturile noastre ţineau de o bună ucată de vreme, şi ajunsesem nedespărţite, mâncam împreună şi ne adăpam din acelaşi ulcior, până când într-o zi cadiul, barba aceea afurisită, băgă de seamă legăturile noastre şi le reteză scurt, despărţind-o cu totul de lume pe odrasla lui, şi îmi spuse că are să-mi rupă mâinile şi picioarele dacă am să mai intru în casa lui. Şi de-atunci n-am mai putut s-o văd pe minunea mea. Şi chiar că, spre a-mi uşura inima şi a-i aduce oleacă de bucurie, m-am hotărât să vin să te caut, o, ispravnice fără de seamăn, ştiind că numai de la tine poate să ne vină bucuria şi uşurarea.

Or, eu, o, doamne sultane al meu, auzind vorbele copilandrei celei fără de asemuire pe care o aveam dinaintea ochilor, rămăsei minunat până peste marginile minunării şi îmi zisei în sine-mi: „O, Allah Atotputernice! Au de când or fi fugind copilandrele de copilandri şi căpriţele de ţapi? Şi ce soi de patimă şi ce fel de dragoste or mai fi patima şi dragostea asta? Şi cum să poată da mugur castravetele, dintr-o zi până a doua zi, dimpreună cu toate dichisurile lui, acolo unde ogorul nu este prielnic grădinăritului?” Şi, de minunare, îmi plesnii mâinile una de alta şi îi spusei fetişcanei:

— O, stăpâna mea, pe Allah! nu pricep nimic din arătarea ta cea gingaşă! Lămureşte-mă mai întâi cu de-amănuntul, până una alta. Întrucât, uallahi! n-am mai auzit să se mai fi pomenit vreodată că de obicei căpriţele ar suspina după căpriţe şi găinile după găini!

Iar ea îmi spuse:

— Taci, ispravnice, întrucât asta-i una din tainele

dragostei, şi puţini oameni sunt făcuţi ca s-o priceapă…

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute treizeci şi opta noapte

Urmă:

…Taci, ispravnice, întrucât asta-i una din tainele dragostei, şi puţini oameni sunt făcuţi ca s-o priceapă. Ajungă-ţi să ştii că mă bizui pe tine ca să mă ajuţi să intru în casa cadiului; şi, de-ai să faci aşa, ai să dobândeşti îndatorinta unei femei care n-o să te uite.

Iar eu, auzind-o, mă minunai până peste poate şi gândii: „Hei, uallahi, o, jupâne Moin, iacătă-te acuma luat de codoş al unei muieri la altă muiere! Asta-i o poveste care nu-şi are asemuire între toate poveştile codoşlâcului! N-avem nimica împotrivă, poţi să iei toată angaraua în cârca sufletului tău!”

Şi-i zisei copilei daurite:

— Porumbiţa mea, povestea ta este o poveste tare gingaşă: şi, măcar că nu-i pricep nici capul, nici coada, ţi-ai dobândit supunerea mea, deopotrivă cu toată credinţa. Ci, pe viaţa ta! cum pot eu să-ţi fiu de folos în toate astea?

Ea spuse:

— Înlesnindu-mi să ajung la minunea mea, fata cadiului!

Iar eu răspusei:

— He, he! o, turtureaua mea, unde sunt eu, şi unde-i ea, fata cadiului, norocita aceea? Pe mântuirea ta cea dreaptă, depărtarea care ne desparte este cam mare!

Iar ea îmi spuse, cu glas înciudat:

— O, sărmane, au nu cumva crezi că aş fi atâta de smintită încât să te pun să intri în odaia copilandrei? Nu, pe Allah! Ci vreau numai să-mi slujeşti drept cârjă de sprijin pe

drumul meu spre vicleşug şi tertip. Şi am socotit că numai tu, o, ispravnice, ai putea să înfaptuieşti ceea ce năzuiesc!

Iar eu spusei:

— Ascult şi mă supun, şi sunt o cârjă oarbă şi surdă în mâinile tale, mieluşeaua mea.

Ea atunci îmi spuse:

— Ascultă, aşadar, şi te supune. În noaptea aceasta, eu, împodobită ca un păun cu hainele mele cele mai frumoase, şi învăluită în aşa fel încât nimeni altcineva în afară de tine să nu mă cunoască în mahala, am să mă duc să mă aşez lângă casa cadiului, părintele minunii mele. Atunci, tu şi cu străjerii pe care îi ai sub poruncile tale, călăuzindu-vă după mireasma ce are să se reverse din hainele mele, aveţi să vă îndreptaţi înspre mine. Iar tu să vii cuviincios la mine şi să mă întrebi: „Ce faci aici, la ceasul acesta târziu, singură în uliţă, o, hanâmă doamnă?” Iar eu îţi voi răspunde: „Uallahi, o, vrednicule ispravnice, sunt o fată din mahalaua din mijlocul cetăţii, iar tatăl meu este unul dintre emirii sultanului. Or, astăzi, am plecat de acasă şi din mahalaua noastră şi m-am dus în târg ca să fac nişte târguieli. Şi după ce am târguit ceea ce aveam de târguit, şi după ce am arvunit ceea ce aveam de arvunit, am băgat de seamă că se făcuse târziu; încât, când am ajuns în mahalaua noastră din inima cetăţii, am văzut că porţile cetăţii se şi închiseseră. Şi-atunci, nădăjduind să dau de vreun cunoscut la care să-mi petrec noaptea, m-am întors iar jos în târg; ci, spre ciuda mea, nu găsii pe nimeni. Şi, deznădăjduită că mă văd aşa, eu, o fată de emir, fără adăpost în toiul nopţii, venii să şed pe pragul casei acesteia de-aici, care mi s-a spus că este casa cadiului, ca să mă ocrotească umbra ei. Şi, de cu ziuă, am să mă întorc la părinţii mei, care pesemne că acum m-or socoti ca moartă, ori măcar ca pierdută.” Tu atunci, o, ispravnice Moin, cum eşti om deştept, ai să vezi că, într-adevăr, sunt îmbrăcată în haine

bogate, şi ai să gândeşti: „Nu îi este îngăduit unui musulman să lase în drum o femeie atâta de frumoasă şi atâta de tânără, plină toată de mărgăritare şi de giuvaieruri, care ar putea să fie siluită şi prădată de niscaiva haimanale. Şi apoi, dacă în mahala s-ar petrece asemenea necaz, iacătă că chiar eu, ispravnicul Moin, aş fi răspunzător de nelegiuire, dinaintea stăpânului nostru sultanul. Aşa că se cade, într-un fel ori într-altul, s-o iau sub ocrotirea mea pe făptura aceasta minunată. Şi-aşa că am să las să stea lângă ea unul din oamenii mei înarmaţi, care s-o vegheze până la ziuă, ori poate că ar fi mai bine, şi încă cu mult – întrucât nu prea am a mă încrede în paznicii mei – să caut fără zăbavă vreo casă de oameni de treabă care s-o adăpostească cu toată cinstirea până mâine. Şi, pe Allah! nu văd unde s-ar putea găsi ceva mai bun, din toate privinţele, decât în casa stăpânului nostru cadiul, la poarta căruia a adus-o soarta să se oprească. Aşa că s-o ducem la el! Iar eu am să culeg aşa, fără de nicio îndoială, toată dobânda, fără a mai socoti că îndatorinţa ar putea să facă să se încline către mine dorul acestei puicane, ai cărei ochi au şi învâlvorat în lăuntrurile mele pojarul.” Şi, după ce vei fi cugetat pe bună dreptate astfel, vei face să răsune veriga de la usa cadiului, şi mă vei ajuta să intru în haremul lui. Şi astfel am să mă văd alături de dragostea mea. Şi dorul meu se va împlini. Şi acesta-i gândul meu, o, ispravnice. Şi-aceasta-i lămurirea mea. Uassalam!

Eu atunci, o, doamne sultane al meu, îi răspunsei copilei:

— Sporească-şi Allah darurile asupra capului tău, o, stăpână a mea! Asta-i o socoteală uluitoare şi lesne de înfăptuit. Deşteptăciunea este un dar de la Atoatedătătorul.

Şi cu asta, după ce mă înţelesei cu ea asupra ceasului de întâlnire, îi sărutai mâna; şi ne văzurăm fiecare de cale.

Şi iacă veni seara, pe urmă ceasul de cină, pe urmă cel de rugăciune; şi, peste câteva clipite, ieşii, în fruntea oamenilor mei înarmaţi cu paloşele trase din teacă, să-mi

fac raita de noapte. Şi, din mahala în mahala, ajunserăm, pe la miez de noapte, în uliţa în care urma să se afle copila dragostei ciudate. Şi mireasma bogată şi tare pe care o simţii încă de la capătul uliţei mă ajută să adulmec unde era. Şi în curând auzii clinchetul brăţărilor şi al lănţugurilor ei de la glezne. Şi grăii către oamenii mei:

— Mi se pare, o, flăcăi, că zăresc o umbră acolo! Da ce miros tare!

Iar ei iscodiră în toate părţile ca să dibuiască obârşia. Şi o văzurăm pe frumoasa cu pricina acoperită cu mătăsuri şi grea de atlazuri, cum se uita la noi aşteptându-ne, aplecată şi cu urechea întinsă. Şi mă apropiai de ea, prefacându-mă neştiutor de nimic, şi începui vorba cu ea, spunând:

— Au ce fel de hanâmă eşti tu, frumoasă şi împodobită, şi singură-singurică, la un ceas ca acesta, o, stăpână a mea, fără de teamă de noapte şi de trecători?

La acestea, ea îmi dete răspunsul aşa precum ne înţelesesem în ajun; iar eu mă întorsei înspre oamenii mei, ca pentru a le cere părerea. Şi ei îmi răspunseră:

— O, căpetenie a noastră, dacă binevoieşti, hai s-o ducem pe femeia aceasta la tine acasă, unde are să-i fie mai bine decât oriunde altundeva. Şi are să te îmbucure, nu avem nicio îndoială, întrucât este bogată, de bună seamă, şi frumoasă, şi dichisită cu lucruri scumpe. Şi-ai să faci cu ea ce-ai să faci; şi, la ziuă, ai s-o duci la maică-sa care o iubeşte!

Iar eu ţipai la ei:

— Gura! Mă adăpostesc întru Allah de vorbele voastre! Au casa mea este vrednică să primească o asemenea fată de emir? Şi-apoi voi ştiţi că locuinţa mea e tare departe de aici! Cel mai bine ar fi să cerem găzduire pentru ea la cadiul din mahala, a cărui casă se află chiar aici.

Iar oamenii mei îmi răspunseră cu ascultare şi cu supunere, şi începură să bată la cadiu în uşa care se

deschise numaidecât. Şi însuşi cadiul, sprijinit pe umerii a doi robi, se ivi în prag. Şi, după salamalecurile dintr-o parte şi din cealaltă, îi povestii întâmplarea şi îi înfăţişai cum stă treaba, în vreme ce tinerica şedea în picioare, învăluită cu grijă în vălurile ei. Şi cadiul îmi răspunse:

— Fie binevenită aici! Fiica mea are s-o găzduiască şi va avea grijă să fie mulţumită!

Şi, cu asta, îi pusei în mână comoara aceea vicleană, şi îi încredinţai primejdia vie. Şi el o duse în haremul lui, iar eu îmi văzui de calea mea.

Or, a doua zi, mă întorsei la cadiu, spre a lua îndărăt comoara ce i-o încredinţasem; şi îmi ziceam în sine-mi:

„Hei, uallahi! noaptea trebuie să fi fost toată albă pentru fetele acelea! Ci, hotărât! mi-ar plesni creierii până să ştiu vreodată ce-a urmat să se petreacă între cele două gazele. Au s-a mai auzit vreodată să se mai fi povestit de-o năzbâtie ca asta?” Şi, estimp, ajunsei la casa cadiului; şi, din prag, mă pomenii într-o larmă amarnică de glasuri de slugi înspăimântate şi de femei speriate. Şi deodată însusi cadiul, şeicul acela cu barbă albă, se repezi la mine şi îmi strigă:

— Ruşine să le fie oamenilor de nimic! Tu ai adus în casa mea o insă care m-a prădat de toată averea! Eşti dator s-o găseşti, că, de nu, mă duc să mă plâng de tine sultanului, care are să te facă să guşti moartea cea roşie.

Şi întrucât îi cerui amănunte mai multe, îmi povesti, într-un potop de ţipete, de ocări, de ameninţări şi de sudalme împotriva fetei, că, spre ziuă, aceea căreia, la rugămintea mea, îi dăduse adăpost, pierise din haremul lui, fără a-şi lua rămas-bun; şi, odată cu ea, pierise şi chimirul cadiului, în care se aflau şase mii de dinari, tot avutul său. Şi cadiul adăugă:

— Tu o cunoşti pe muierea aceea şi, ca urmare, de la tine îmi cer acuma banii îndărăt!

Or, eu, o, doamne al meu, eram atâta de uluit de ştirea

cea neagră, încât îmi fu până peste putinţă să îngaim vreo vorbă. Şi îmi muşcam vârfurile degetelor, zicându-mi: „O, codoşule, iacătă-te în smoală şi în păcură. Unde eşti tu, şi unde este ea?” Pe urmă, după un răstimp, izbutii să grăiesc şi-i răspunsei cadiului:

— Dacă aşa s-au petrecut lucrurile, înseamnă că aşa trebuia să se întâmple, întrucât ceea ce trebuie să se întâmple nu poate să fie ocolit. Dă-mi numai trei zile de răgaz ca să văd dacă pot să aflu ceva despre muierea aceea afurisită. Şi de n-am să izbutesc, ai să-ţi duci atunci la îndeplinire vorba în privinţa pierderii capului meu.

Iar cadiul mă scrută cu luare-aminte şi îmi spuse:

— Îţi dau cele trei zile pe care le ceri!

Şi ieşii de acolo năpădit de gânduri, zicându-mi: „Ţi s-a înfundat, de data asta! A, hotărât! eşti un neisprăvit, ba mai rău, un gogoman şi un zevzec. Cum ai să izbuteşti tu să găseşti în inima cetăţii Cairo o femeie ascunsă sub vălurile ei? Şi cum ai să faci să te uiţi prin haremuri, fără să intri în ele? Păi mai bine ţi-ar fi să te duci şi să dormi aceste trei zile de răgaz, şi în dimineaţa celei de-a treia să te înfăţişezi dinaintea cadiului şi să-i dai seama de vina ta.” Şi, chibzuind aşa în cugetul meu, mă dusei acasă la mine şi mă întinsei pe salteaua mea, pe care îmi petrecui cele trei zile cu pricina, fără a mai vroi să mă scol, da şi fără a putea să închid ochii, atâta de zbuciumat eram de întâmplarea aceea ticăloasă. Şi, la isprăvirea răgazului, mă sculai şi plecai, spre a mă duce la cadiu. Şi, cu capul plecat, mă târâm înspre osândă, când, trecând pe o uliţă nu departe de casa cadiului, o zării deodată în dosul zăbrelelor unei ferestre întredeschise pe făptaşa amarurilor mele. Şi se uita la mine râzând, şi îmi făcu un semn din pleoape, care vroia să zică: „Urcă repede!” Iar eu zorii să mă folosesc de poftirea aceea, de care îmi atârna viaţa, şi într-o clipire de ochi fusei lângă ea şi, uitând de orice salamalec, îi zisei:

— O, sora mea, şi eu care era să scotocesc şi să te caut prin toate ungherele cetăţii. Of, în ce belea m-ai băgat! Pe Allah! m-ai dus să cobor treptele morţii celei roşii!

Iar ea veni la mine şi mă sărută şi mă strânse la piept:

— Cum de poţi, tu, ispravnicule Moin, să fii atâta de înfricoşat? Gata, nu-mi povesti nimic din câte ţi s-au întâmplat, întrucât ştiu tot. Ci, cum mi-e lesne să te scot din încurcătură, am aşteptat, spre a o face, clipa cea de pe urmă. Şi te-am chemat anume ca să te scap, măcar că aş fi putut să te las să-ţi urmezi drumul înspre osânda fără de izbăvire!

Iar eu îi mulţumii, şi nu putui, atâta era de dulce, să mă opresc a nu-i săruta mâna, pricina pacostei mele de-acum. Şi ea îmi zise:

— Fii liniştit şi potoleşte-ţi zbuciumul, căci nu are să ţi se întâmple nimic rău. De altminteri, ridică-te şi priveşte!

Şi mă luă de mână şi mă duse într-o odaie în care se aflau două sipete pline cu giuvaieruri, cu pietre de rubin, cu nestemate şi cu lucruri rare şi scumpe. Pe urmă deschise unul dintre sipete, care se dovedi a fi plin cu aur, şi, punându-l dinaintea mea, îmi spuse:

— Iacătă, poţi, dacă doreşti, să iei din sipetul acesta cei şase mii de dinari care au pierit odată cu chimirul cadiului acela de catran, tatăl minunii mele. Ci, o, ispravnicule, să ştii bine că ar fi altceva mai bun de făcut, decât să-i dai banii îndărăt barbei aceleia afurisite. De altminteri, banii aceştia nu i-am luat de la el decât ca să moară sugrumat de turbare, că-l ştiu zgârcit şi lacom pe cât e de pisălog. Şi-aşa că n-am făcut ce-am făcut din vreo poftă de a-l prăda; iar când eşti bogat ca mine, nu furi spre a fura. Şi-apoi fata lui ştie că nu l-am păgubit decât spre a grăbi osânda ursitei lui. Oricum ar fi, ia ascultă tertipul pe care l-am închipuit eu spre a-l face pe boşorogul de ţap bătrân să-şi piardă minţile de-a binelea. Ia seama cu luare-aminte la vorbele mele şi să nu le uiti.

Şi se opri o clipită, după care spuse:

— Iacătă. Ai să te duci numaidecât la cadiu, care pesemne că te aşteaptă pe frigarea nerăbdării, şi ai să-i spui: „Cadiule doamne, eu numai pentru împăcarea cugetului meu mi-am petrecut aceste trei zile iscodind prin toată cetatea, în privinţa acelei fete căreia, la rugămintea mea, i-ai dat adăpost pe-o noapte, şi pe care o învinuieşti acuma că ţi-ar fi furat şase mii de dinari de aur. Or, eu, ispravnicul Moin, ştiu răzvădit că femeia aceea nu a ieşit din casa ta din clipa în care a intrat: întrucât, în pofida cercetărilor de tot soiul ale oamenilor noştri, şi ale tuturor ispravnicilor de agie din celelalte mahalale, nu s-a găsit nici urmă, nici nimic din ea. Şi niciuna dintre muierile iscoade pe care le-am trimis prin haremuri nu a dobândit vreo ştire despre ea. Or, tu, ya sidi El-Kadi, vii să ne spui şi să ne mărturiseşti că fata te-a jefuit. Învinuirea însă ar trebui să fie şi dovedită. Întrucât eu nu ştiu, pe Allah! dacă, în povestea aceasta nemaipomenită, fata n-o fi fost, în chiar casa ta, lovită de vreo nelegiuire, ori măcar jertfă a vreunui vicleşug întunecat. Şi, dat fiind că este aproape dovedit, prin cercetările noastre, că ea nu se află în cetate, ar fi de nevoie, o, cadiule doamne, să se facă o cercetare şi în casa ta, anume spre a ne încredinţa că nu se găseşte aci vreo urmă din acea fată pierdută, şi spre a ni se adeveri dacă bănuiala mea este întemeiată ori este greşită. Şi Allah ştie mai bine!” Şi, în felul acesta, o, ispravnice Moin, urmă puicana cea vrăjită, din pârât ai să ajungi pârâş! Iar cadiul are să vadă lumea cum se înnegurează dinaintea ochilor săi, şi are să-l cuprindă o mânie amarnică; iar chipul lui are să-i fie cum e piparca, şi are să strige: „Eşti tare neobrăzat, jupâne Moin, când ridici asemenea prepuneri! Ci fie! poţi să-ţi începi numaidecât cercetările. Da pe urmă, când are să se dovedească limpede că te-ai înşelat, osândirea ta de către sultan nu are să-ti fie decât şi mai cuvenită.” Tu

atunci, însoţit de oamenii tăi ca martori, ai să faci o cercetare în casă. Şi, de bună seamă, nu ai să mă găseşti. Şi după ce ai să scotoceşti aşa mai întâi pe terasă, pe urmă prin iatacuri, prin lăzi şi prin dulapuri, fără de vreun folos, ai să-ţi laşi capu-n jos, ros de un zbucium amarnic, şi ai să începi să te văicăreşti şi să-ţi ceri iertăciune. Şi, în clipita aceea, ai să te afli în bucătăria casei. Atunci, ca din întâmplare, ai să te uiti în fundul unui chiup mare de ulei, ai să ridici capacuf chiupului şi ai să strigi: „Hei, o clipită! ia uite!
Văd ceva colea înlăuntru!” Şi ai să-ţi afunzi mâna în chiup, şi ai să simţi acolo înlăuntru ceva ca o boccea cu haine. Şi ai să scoţi afară bocceaua, şi ai să vezi, şi toţi cei de faţă au să vadă ca şi tine, iaşmacul meu, cămaşa mea, şalvarii mei şi toate hainele mele. Şi toate au să fie mânjite de sânge închegat. La priveliştea aceea, tu ai să te dovedeşti biruitor, iar cadiul are să rămână înmărmurit; şi are să se îngălbenească la chip, şi încheieturile au să înceapă să-i tremure; şi are să damblagească, şi poate că are să şi moară. Iar de n-o muri numaidecât, spre a cocoloşi treaba are să facă tot ce este cu putinţă pentru ca numele lui să nu fie băgat în această poveste ciudată. Şi are să-ţi cumpere tăcerea cu aur greu. Şi asta-i ceea ce îţi cer eu, o, ispravnice Moin!

După spusele acestea, pricepui ce tertip minunat închipuise ea spre a se răzbuna pe cadiu. Şi mă uimii de mintea ei născocitoare, de viclenia şi de isteciunea ei. Şi mă socotii scăpat de belea de-aci înainte, şi rămăsei înmărmurit şi năucit. Ci nu pregetai a-mi lua rămas-bun de la tinerică, spre a porni pe calea arătată. Şi, când îi sărutai mâna, ea îmi strecură între degete o pungă cu o sută de dinari, spunându-mi:

— Aceasta-i pentru cheltuielile tale de astăzi, o, stăpâne al meu. Ci, inşallah! În curând ai să cunoşti mai bine dărnicia îndatoratei tale.

Iar eu îi mulţumi fierbinte şi nu putui, atâta vrăjit eram de ea, să mă opresc a-i spune:

— Pe viaţa ta, o, stăpâna a mea, când lucrătura se va sfârşi întru mulţumirea ta, nu ai primi să te măriţi cu mine?

Iar ea începu să râdă şi îmi spuse:

— Păi tu uiţi, ya saied Moin, că eu sunt măritată şi că sunt legată prin făgăduieli, prin credinţă şi prin jurământ? Ci numai singur Allah cunoaşte ce aduce ziua de mâine! Şi nimic nu are să se întâmple decât ceea ce este scris să se întâmple. Uassalam!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute treizeci şi noua noapte

Urmă:

...eu sunt măritată şi că sunt legată prin făgăduieli, prin credinţă şi prin jurământ? Ci numai singur Allah cunoaşte ce aduce ziua de mâine! Şi nimic nu are să se întâmple decât ceea ce este scris să se întâmple. Uassalam!

Iar eu plecai de la ea, binecuvântând-o, şi mă dusei fără de zăbavă, cu oamenii mei, la cadiul care, de cum mă zări, strigă:

— Bismillah! iacătă-l pe datornicul meu! da unde îmi este avutul?

Şi răspunsei:

— O, doamne cadiule, capul meu nu este nimic pe lângă capul cadiului, iar eu nu am pe nimeni care să mă sprijine la locul de sus. Ci, dacă dreptatea va fi de partea mea, are să se vadă limpede.

Iar cadiul, mânios, ţipă:

— Ce îndrugi tu despre dreptate? Au socoţi că vei putea

să te aperi ori să scapi de ce te aşteaptă dacă n-ai găsit muierea şi avutul furat? Hei, pe Allah! Între dreptate şi tine depărtarea este cam mare.

Eu atunci, cu o mare încredinţare, mă uitai ţintă în ochii lui şi îi descântai povestea cea uluitoare pe care o învăţasem şi care, din pârât, mă făcea pârâş. Iar urmarea fu întocmai aşa cum o prevestise muieruşca. Întrucât cadiul, de supărare, văzu lumea înnegurându-se dinaintea ochilor săi; şi pieptul i se umplu de o mânie mare; şi chipu-i se făcu precum ardeiul, şi strigă:

— Ce-mi îndrugi, o, tu, cel mai neobrăzat dintre oşteni? Au nu ai pic de sfială când faci asemenea prepuneri în privinţa mea, de faţă cu mine şi în casa mea? Da bine! Întrucât ai asemenea bănuieli, poţi să-ţi faci numaidecât cercetările. Şi când are să se dovedească pe deplin că ai lucrat samavolnic, atunci osândirea ta de către sultan nu are să fie decât şi mai straşnică.

Şi, vorbind astfel, se făcu ca o tigaie încinsă în care verşi nişte apă rece.

Noi atunci năvălirăm în casa lui şi cercetarăm pretutindeni, prin toate colţurile şi ungherele, de sus până jos, fără să ocolim nicio ladă, niciun cotlon şi niciun dulap. Şi, în toiul acelor cercetări, nu conteneam să-mi furişez privirile spre gazela cea fermecată de care semena ei era îndrăgostită, în vreme ce ea fugea dintr-o odaie într-alta spre a se ascunde de ochii străinilor. Şi gândeam în sine-mi: „Maşallah! ua bismillah! Şi numele lui Allah fie asupra-i şi împrejuru-i! Ce ramură şi ce mlădiere! Ce strălucire şi ce frumuseţe! Binecuvântat să fie sânul care a purtat-o, şi mărire Atoatefăcătorului carele a turnat-o în tiparul desăvârşirii!” Şi pricepui întrucâtva cum o copilandră ca aceasta a putut s-o înrobească pe o alta, asemenea ei, şi îmi zisei: „Bobocul de trandafir se apleacă uneori peste bobocul de trandafir, şi zarnacadeaua peste zarnacadea!” Şi eram atâta de pe deplin de fericit de această cugetare a

mea, încât aş fi vrut să i-o mărturisesc fără de zăbavă copilandrei celei vrăjitoare, spre a mi-o încuviinţa şi ca să nu mă socotească un lipsit cu totul de gânduri subţiri şi de marghiolie.

Or, ajunserăm astfel până în bucătărie, însoţiţi de cadiul tot mai mâniat, fără să găsim nimic neobişnuit şi fără să fi dat de nicio urmă şi de nicio rămăşiţă din femeie.

Eu atunci, urmând sfatul dăscăliţei mele celei luminate, mă prefăcui a-mi fi grozav de ruşine de purtarea mea cea samavolnică, şi îmi cerui iertare dinaintea cadiului care se bucura de încurcătura mea; şi mă umilii dinaintea lui. Ci toate astea erau anume spre a nu dezvălui lovitura pregătită. Şi cadiul cel cu mintea groasă nu pregetă a se lăsa prins în mreaja păianjenului, şi se folosi de prilej spre a mă potopi cu ce credea a fi izbânda lui.

Şi îmi zise:

— Hei, neobrăzatule şi plod de mincinos, şi tu însuţi mincinos din neam de neam, ce s-a făcut acuma cu învinuirile tale cele aprige şi cu prepunerile tale cele ticăloase? Da fii pe pace, ai să vezi tu numaidecât cât costă să fii lipsit de cinstire faţă de cadiul cetăţii!

Iar eu, în vremea aceasta, sprijinit de un chiup de ulei peste măsură de mare, care avea capacul scos, stam cu capu-n jos şi cu înfăţişarea abătută. Ci deodată ridicai capul şi strigai:

— Pe Allah! nu ştiu, da simt că din acest chiup iese o duhoare de sânge!

Şi mă uitai în chiup, şi îmi afundai mâna în el, şi o trăsei îndărăt spunând:

— *Allah akbar! bismillah!*

Şi scosei afară bocceaua cu hainele mânjite de sânge, pe care o aruncase în chiup, înainte de a fugi, stăpâna mea cea tinerică. Iar în boccea se aflau şi iaşmacul ei, şi basmaua de pe cap, şi năframa de la gât, şi şalvarii, şi

cămaşa, şi papucii, şi alte albituri ale ei, pe care nu le mai ţin minte, toate pline de sânge.

La priveliştea aceea, cadiul, precum prevestise tinerica, rămase buimac şi năuc cu totul; şi îngălbeni amarnic la chip; şi încheieturile începură să-i tremure; şi se prăbuşi pe podea, cu capu-naintea picioarelor, leşinat. Iar eu, de cum îşi veni iar în simţiri, nu pregetai a mă împăuna de întorsătura lucrurilor şi îi spusei:

— He, he, ya sidi El-Kadi, care dintre noi este mincinosul şi care-i cel ce are dreptate? Mărire lui Allah! Iacătă-mă, gândesc eu, îndrituit de a fi săvârşit aşa-zisul furt, în cârdăşie cu tânăra femeie! Da tu ce-ai făcut cu înţelepciunea şi cu pravilnicia ta? Şi cum de-ai putut, bogat cum eşti şi hrănit cu pravila, să iei pe cugetul tău a-i da adăpost unei biete femei spre-a o vicleni, jefuind-o şi omorând-o, după ce pesemne că ai şi siluit-o în chipul cel mai ticălos? Aceasta-i, pe viaţa mea! o faptă înfricoşătoare, despre care se cade, fără zăbavă, să dau socoată stăpânului nostru sultanul. Întrucât nu mi-aş îndeplini datoria dacă aş tăinui întâmplarea; şi, cum nimic nu rămâne ascuns, n-ar trece mult până să afle din altă parte; şi mi-aş pierde dintr-odată şi slujba şi capul.

Şi amărâtul de cadiu, năuc până peste poate, sta acolo, dinaintea mea, cu ochii holbaţi, părând a nu auzi nimic şi a nu pricepe nimic din toate astea. Şi, plin de tulburare şi de spaimă, şedea nemişcat, ca un pom mort. Căci, facându-se noapte în minţile lui, nu mai ştia să osebească mâna sa cea dreaptă de mâna cea stângă, nici adevărul de ceea ce este calp. Şi, după ce se mai dezmetici oleacă din năuceală, îmi zise:

— O, ispravnice Moin, asta-i o treabă tare întunecată, pe care singur Allah poate s-o priceapă. Da dacă ai vrea să n-o dai în vileag, nu vei avea a te căi!

Şi, spunând acestea, începu să mă potopească cu laude şi cu temeneli. Şi îmi dărui o pungă în care se aflau, ca

greutate, tot atâţia dinari de aur câţi îi fuseseră prădaţi. Şi îmi cumpără în felul acesta tăcerea, şi stinse un foc de al cărui pârjol îi era tare frică.

Atunci îmi luai rămas-bun de la cadiu, pe care îl lăsai pierit, şi mă dusei să-i dau seama puicanei de cele petrecute, iar ea mă întâmpină râzând şi îmi spuse:

— E limpede că nu are să mai trăiască mult!

Şi chiar că, o, doamne sultane al meu, nici nu trecură trei zile până aflai vestea că bietul cadiu murise de-o plesnitură a fierii în el. Şi, întrucât nu pregetai a mă duce numaidecât la puicană spre a-i da de ştire despre cele ce se întâmplaseră, slujnicele îmi spuseră că stăpâna lor tocmai plecase împreună cu fata cadiului la o moşie pe care o avea pe Nil, lângă Tantah. Iar eu, mirat de toate astea, fără a ajunge să pricep cam ce-or fi săvârşind laolaltă cele două gazele fără flaut, făcui tot ce-mi sta în putinţă spre a da de urma lor, ci fără a izbuti. Şi, de-atunci, aştept zi de zi să binevoiască a-mi da vreo ştire despre ele şi să lămurească pentru mintea mea o treabă atâta de anevoie de priceput.

Şi-aceasta-i povestea mea, o, doamne sultane al meu, şi aceasta-i păţania cea mai ciudată care mi s-a întâmplat de când îndeplinesc slujbele cu care mila ta m-a învrednicit.

După ce ispravnicul de agie Moin Al-Din îşi sfârşi istorisirea, un al doilea ispravnic veni să se temenească între mâinile sultanului Baîbars şi, după urări şi închinăciuni, spuse:

— Eu, o, doamne sultane al nostru, am să-ţi povestesc tot aşa o întâmplare de-a mea, şi care, de-o vrea Allah, are să-ţi umfle pieptul.

Şi spuse:

Povestea istorisită de către cel de al doilea ispravnic de agie

Află, o, doamne sultane al meu, că, înainte de a se învoi să mă ia de soţ, fiica socrului meu – aibă-l Allah întru mila sa! – mi-a spus:

— O, fiu al socrului meu, de-o vrea Allah, avem să ne căsătorim: ci n-aş putea să te iau de soţ decât dacă te învoieşti de la bun început cu ceea ce am să-ţi cer, şi anume trei îndatoriri, nimic mai mult, da nimic mai puţin!

Iar eu am răspuns:

— Nu este nimica împotrivă! Da care sunt îndatoririle acelea?

Ea mi-a spus:

— Să nu te atingi vreodată de haşiş, să nu mănânci niciun fel de pepene verde, şi să nu şezi niciodată pe vreun scaun!

Iar eu am răspuns:

— Pe viaţa ta, o, fiică a socrului meu, îmi ceri lucruri grele. Da, aşa cum sunt, le primesc cu inimă deschisă, măcar că nu le pricep tâlcul.

Ea mi-a spus:

— Asta-i! Şi nu ai decât să te învoieşti ori să te laşi păgubaş.

Iar eu am spus:

— Le primesc, şi cu tot dragul inimii!

Si-asa că nunta noastră se săvârsi, şi treaba se făcu, şi totul se petrecu aşa cum se cădea să se petreacă. Şi trăirăm laolaltă un şir de ani în înţelegere desăvârşită şi în tihnă.

Ci veni o zi când mintea mea începu să se chinuiască amarnic de căutarea pricinei celor trei îndatoriri de pomină, în privinţa haşişului, a pepenilor verzi şi a scaunului; şi îmi ziceam: „Da ce-o fi îndemnat-o pe fiica socrului meu să te

poprească de la cele trei lucruri, care, dacă te-ai atinge de ele, nu i-ar dăuna întru nimic? De bună seamă că trebuie să fie dedesubt vreo taină pe care tare mi-ar plăcea s-o dibăcesc!” Şi, nemaiputând să-mi înfrânez ispitele sufletului şi tăria dorurilor, intrai în prăvălia unui prieten de-al meu şi, de început, şezui pe un scaun umplut cu paie. Pe urmă cerui să mi se aducă o lubeniţă minunată, răcorită mai înainte în apă.

Şi, după ce o mâncai cu desfătare, înghiţii o boabă de haşiş şi îmi luai zborul înspre vis şi înspre voia bună tihnită. Şi mă simţeam cu desăvârsire multumit; iar pântecul îmi era fericit, datorită harbuzului, şi, datorită scaunului umplut cu paie, la fel de preafericit îmi era şi şezutul, cel de atâta amar de vreme văduvit de fericirea scaunelor.

Ci, o, doamne sultane al meu, când mă întorsei acasă fu foc şi potop. Întrucât, de cum ajunsei dinaintea ei, soţia mea şi sări în picioare şi îşi trase iaşmacul peste faţă, de parcă, în loc de a-i fi soţ, nu-i mai eram decât un bărbat străin; şi, uitându-se la mine cu mânie şi silă, ţipă:

— O, câine şi plod de câine, aşa îţi ţii tu făgăduielile? Hai încoace! De-acu, mergem la cadiu ca să ne dea despărţenia!

Iar eu, cu mintea încă ameţită de haşiş şi cu pântecul încă plin de lubeniţă, şi cu trupul mulţumit că mai simţise sub sine, după atâta vreme, un scaun moale, încercai să fac pe isteţul, tăgăduind cele trei abateri ale mele. Ci nici nu apucai bine să încep a face semnul de tăgadă, că soţia mea şi strigă:

— Muşcă-ţi limba, o, pramatie! Cutezi să tăgăduieşti ceea ce e răzvedit? Duhneşti a haşiş, şi nasul meu te simte. Te-ai îndopat cu pepene, şi-i văd urmele pe hainele tale. Şi, într-un sfârşit, ţi-ai pus fundul de păcură pe un scaun, şi văd semnele pe mantia ta, cum ai stat, şi cum paiele şi-au lăsat dungile pe ea. Aşa că eu nu-ţi mai sunt nimic, şi nici tu nu-

mai mai eşti nimic...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute patruzecea noapte

Urmă:

...Şi, într-un sfârşit, ţi-ai pus fundul de păcură pe un scaun, şi văd semnele pe mantia ta, cum ai stat, şi cum paiele şi-au lăsat dungile pe ea. Aşa că eu nu-ţi mai sunt nimic, şi nici tu nu-mai mai eşti nimic!

Şi, grăind astfel, se înfăşură de tot în năframele ei şi mă târî, spre ocara nasului meu, până la cadiu acasă. Şi, când ajunserăm dinaintea cadiului, spuse:

— O, doamne al meu cadiule, eu, sluga ta, m-am legat prin căsătorie legiuită cu bărbatul acesta ticălos care se află dinaintea ta. Or, eu, înainte de nunta noastră, i-am cerut trei îndatoriri de căpătâi, pe care el le-a primit şi pe care le-a ţinut un răstimp de vreme; ci astăzi iacătă că le-a încălcat. Or, aşadar, în temeiul dreptăţii mele, socot să încetez, începând din ceasul de-acum, a-i mai fi soţie; şi vin să-mi dai despărţenia şi să-mi cer zestrea şi zălogul.

Iar cadiul ceru să i se spună îndatoririle. Iar ea i le înşirui şi adăugă:

— Or, plodul acesta de spânzurat a şezut pe un scaun, a mâncat o lubeniţă şi s-a îndopat cu haşiş.

Şi îşi dovedi pâra împotriva mea, pe când eu nu cutezai să tăgăduiesc nicicum ceea ce era vădit, şi mă mulţumii să-mi las capu-n jos, de ruşine.

Atunci cadiul, care avea o inimă bună şi i se făcuse milă de starea în care mă aflam, îi spuse soţiei mele, înainte de a da vreo hotărâre:

— O, fiică de oameni de treabă, de bună seamă că ai

dreptate, da ţine de tine să fii mărinimoasă.

Şi, cum ea se înfurie şi se burzului şi nu vroi nici să asculte, nici să ia seama de nimic, cadiul şi toţi cei de faţă începură s-o roage stăruitor să mă ierte de data aceasta. Şi cum ea se arăta tot nemiloasă, o rugară ca măcar să amâne cererea de despărţenie, ca să aibă vreme să mai chibzuiască şi să vadă dacă nu cumva, faţă cu atâtea rugăminţi laolaltă, nu i se va părea mai cuminte să mai zăbovească deocamdată cu cererea ei, chiar dacă are s-o ridice altă dată, la caz de nevoie. Atunci soţia mea, sătulă de stăruinţe, spuse într-un sfârşit:

— Bine, primesc să mă împac cu el, ci numai cu învoiala ca domnia sa cadiul să găsească răspunsul la o întrebare ce am să-i pun.

Şi cadiul zise:

— Mă învoiesc. Pune întrebarea, o, femeie!

Iar ea spuse:

— Dintru-ntâi sunt os; pe urmă mă fac vână; pe urmă ajung carne. Cine sunt eu?

Iar cadiul lăsă capu-n jos ca să cugete. Dar degeaba cugetă el mult şi bine prefirându-şi barba, că rămase mut. Şi, într-un sfârşit, se întoarse înspre nevastă-mea şi îi spuse:

— Uallahi, acuma, dat fiind că sunt ostenit de divanul cel lung al judecăţilor de astăzi, n-aş fi în stare să găsesc dezlegarea la asemenea cimilitură. Da te rog să vii iarăşi aici mâine de dimineaţă, şi am să-ţi răspund, întrucât voi avea răgaz să cercetez cărţile mele pravilniceşti.

Cu asta puse capăt judeţelor şi se duse acasă. Şi era atâta de cufundat în întrebarea cu pricina, încât nici măcar nu-i dete prin minte să se atingă de mâncarea pe care fata lui, o copilă de paisprezece ani şi jumătate, i-o pusese pe masă. Şi, muncit de gânduri, îşi tot spunea în şoaptă: „Dintru-ntâi sunt os; pe urmă mă fac vână; pe urmă ajung

carne. Cine sunt eu? Hei, uallahi, cine sunt eu? Da, cine este? Ce e asta?” Şi îşi prefiră toate hârţoagele de legi, şi toate terfeloagele de boli, şi pe cele de cetire, şi toate cărţile de învătătură, şi nicăierea nu izbuti să găsească dezlegarea acelei cimilituri, nici nimic care, de aproape ori de departe, să-l poată lumina ori să-l pună pe calea luminării. Şi-aşa că, într-un sfârşit, strigă:

— Nu, pe Allah, mă las păgubaş! Şi niciun fel de carte nu are să mă lămurească vreodată în privinţa aceasta.

Iar fiică-sa, care se uita la el şi care băgase de seamă zbuciumul lui, îl auzi rostind vorbele de la urmă, şi îi spuse:

— O, tată, îmi pari îngrijorat şi frământat: ce ai, fie Allah asupra-ţi! şi care este pricina zbuciumului şi a grijilor tale?

Iar el răspunse:

— O, fata mea, este o pricină care nu poate să fie lămurită, şi este o încurcătură fără de ieşire.

Ea zise:

— Ci ia arat-o. Că nimic nu rămâne ascuns la priceperea Celui Preaînalt.

Atunci cadiul se hotărî să-i istorisească toată povestea, şi să-i înfăţişeze cimilitura pe care i-o pusese muieruşca, soţia mea. Iar copila începu să râdă şi zise:

— Maşallah! da ce, asta-i cimilitură de nedezlegat? Păi, o, tată, asta-i tot atâta de uşoară ca şi curgerea apei din izvor. Chiar că dezlegarea este limpede şi se mărgineşte la atât: ca folos, ca tărie şi ca împotrivire, virtutea omului, de la cincisprezece până la treizeci şi cinci de ani, se asemuie cu osul; de la treizeci şi cinci la şaizeci, cu o vână; iar după şaizeci, nu mai este decât o zdreanţă.

Auzind cuvintele acestea ale copilei sale, cadiul se umflă în sine, şi se însenină, şi grăi:

— Mărire lui Allah, împărţitorul de deşteptăciune! Mi-ai mântuit mândria, o, copilă binecuvântată, şi ai scăpat de la izbelişte o căsnicie.

Şi nici nu se luminase bine de ziuă când cadiul se şi

sculă, până peste poate de nerăbdător, şi dete fuga la casa divanului judeţelor, unde diriguia divanul pricinelor, şi, după o aşteptare lungă, într-un sfârşit văzu că vine femeia pe care o aştepta, adică pe soţia mea, şi pe robul de colea, adică chiar pe mine. Şi, după salamalecurile cuvenite şi dintr-o parte şi din cealaltă, soţia mea îi zise cadiului:

— Ya sidi, mai ţii minte întrebarea mea, şi ai dezlegat cimilitura?

Iar el răspunse:

— *El hamdu lillah!* mărire lui Allah, carele m-a luminat! O, fiică de oameni cumsecade, ai fi putut să-mi pui o întrebare oleacă mai grea, întrucât aceasta de-acum se dezleagă fără cazną. Şi, toată lumea ştie că virtutea omului, de la cincisprezece până la treizeci şi cinci de ani, se asemuie cu un os; de la treizeci şi cinci la şaizeci, se face asemenea cu o vână; iar după şaizeci, nu mai este decât o bucată de zdreanţă fără rost.

Or, soţia mea, care o cunoştea prea bine pe copila cadiului şi-i ştia isteciunea, ghici ce se petrecuse şi, cu un glas pezevenghi, îi spuse cadiului:

— Nu are decât paisprezece ani şi jumătate copila ta, da capu-l are de două ori pe-atâta, de nu şi mai mult. Plecăciune! plecăciune! Da unde are să se oprească ea oare pe povârnitura aceasta? Uallahi, multe femei de meserie n-ar şti să facă atâtea! Harurile ei sunt minunate pentru meşteşug, şi ziua ei de mâine este bine întemeiată.

Şi, cu asta, îmi făcu semn să ies din odaia divanului judeţelor, şi ieşii, lăsându-l pe cadiu cu buzele umflate, mofluz şi năpădit de buimăcire, dinaintea tuturor câţi se aflau de faţă, până la sfârşitul zilelor lui.

Şi, după ce istorisi acestea, cel de al doilea ispravnic de agie se trase îndărăt în rândul său. Iar sultanul
Baîbars îi zise:

— Tainele lui Allah sunt de nepătruns. Povestea ta este o poveste de-a mirărilea!

Atunci păşi înainte cel de al treilea ispravnic de agie, pe care îl chema Ezz Al-Din, şi, după ce sărută pământul dintre mâinile lui Baîbars, spuse:

— Mie, o, doamne al vremilor, nimic de pomină nu mi s-a întâmplat în curgerea vieţii mele, ca să fie vrednic a răzbate până la urechile înălţimii Tale. Ci, dacă îmi vei îngădui, ţi-aş istorisi o întâmplare care, măcar că nu-i a mea, nu-i întru nimic mai puţin ispititoare şi mai puţin minunată. De altminteri, iacăt-o:

Povestea istorisită de către cel de al treilea ispravnic de agie

Află, o, doamne sultane al nostru, că mama robului tău ştia o sumedenie de basme din vremurile de demult. Şi, printre multele basme pe care le-am auzit de la ea, mi l-a povestit într-o zi şi pe acesta:

A fost odată, pe un meleag de pe lângă marea cea sărată, un pescar care era însurat cu o mândreţe de femeie. Şi mândretea aceea de femeie îl făcea fericit; iar el, tot aşa, o făcea fericită. Şi pescarul acela cobora în fiecare zi să pescuiască, şi-apoi îşi vindea peştele, iar banii pe care îi căpăta ajungeau taman atâta cât să aibă ce mânca amândoi. Or, într-o zi, pescarul căzu bolnav, şi ziua aceea trecu fără nimic de mâncare. Încât, a doua zi dimineaţa, nevastă-sa îi zise:

— Păi bine, da tu n-ai să te duci nici astăzi la pescuit? Dacă nu te duci, cu ce-o să trăim? Ia hai, ridică-te oleacă; iar eu, dat fiind că tu eşti slăbit, am să duc în locul tău năvodul de pescuit şi coşul. Şi-atunci, chiar dacă n-om

prinde decât doi peşti, o să-i vindem să avem ce să mâncăm deseară.

Iar pescarul zise:

— Bine!

Şi se ridică, iar nevastă-sa luă coşul şi năvodul, mergând în urma lui. Şi ajunseră pe malul mării, într-un loc bogat în peşti, sub zidurile saraiului sultanului.

Or, sultanul, în ziua aceea, tocmai şedea la fereastră şi privea marea. Şi o zări pe nevasta pescarului, mândreţea aceea, şi îşi aţinti ochii asupra ei, şi într-o clipită se îndrăgosti de ea. Şi pe dată îl chemă pe vizirul său cel mare şi îi spuse:

— O, vizire al meu, tocmai am văzut-o pe nevasta pescarului de colo, şi m-am îndrăgostit cu patimă de ea, întrucât e o mândreţe şi nu-şi are pereche, nici pe de-aproape, nici pe departe, în saraiul meu.

Şi vizirul răspunse:

— Treaba este gingaşă, o, doamne al vremilor. Încât ce să facem?

Şi sultanul răspunse:

— Nu încape şovăială: trebuie să pui străjile de la sarai să-l înşface pe pescar şi să-l omoare. Eu, atunci, am să mă însor cu nevasta lui.

Iar vizirul, care era om chibzuit, îi spuse:

— Nu este cinstit să-l omorâm fără vreo vină din partea lui, că lumea are să vorbească de rău pe seama noastră. Are să spună, de pildă: „Sultanul l-a omorât pe pescar, pe săracul acela, din pricina unei femei.”

Şi sultanul îi răspunse vizirului:

— Aşa-i, uallahi! Da ce să fac ca să-mi împlinesc dorul cu mândreţea aceea fără de pereche?

Iar vizirul zise:

— Poţi să-ţi ajungi ţinta pe căi legiuite. Ştim cum că sala de taifas a saraiului este lungă de o sută de prăjini şi lată

de o sută de prăjini. Aşa că avem să-i poruncim pescarului să vină în sală, iar eu am să-i spun: „Stăpânul nostru sultanul vrea să aştearnă aici în sală un chilim pe jos. Şi chilimul trebuie să fie dintr-o singură bucată. Dacă nu ai să-l aduci, avem să te omorâm.” În felul acesta, moartea lui va avea o pricină. Şi nu are să se spună că pricina a fost o femeie.

Iar sultanul răspunse:

— Bine.

Atunci vizirul se ridică şi trimise să-i fie adus pescarul. Iar când pescarul sosi, vizirul îl luă şi îl duse în sala saraiului, dinaintea sultanului, şi îi spuse:

— O, pescarule, stăpânul nostru sultanul vrea să-i aşterni în sala aceasta, lungă de o sută de prăjini şi lată tot pe-atâta, un chilim care să fie făcut numai dintr-o bucată. Drept aceea îţi dă un răgaz de trei zile, după care, dacă nu ai să aduci chilimul, are să te ardă în foc. Scrie, aşadar, un legământ pe hârtia aceasta, şi pecetluieşte-l cu pecetea ta.

Când auzi ce-i spunea vizirul, pescarul răspunse:

— Păi bine, da ce eu sunt meşter de chilimuri? Eu sunt meşter de peşti. Cere-mi peşti de toate culorile şi de toate soiurile, şi ţi-aduc. Da la chilimuri nu mă pricep, pe Allah! şi habar n-am de ele, şi habar n-am nici baremi de mireasma ori de culoarea lor. Da peşte m-aş învoi şi aş pecetlui.

Ci vizirul răspunse:

— Degeaba îţi mai baţi gura. E poruncă de la sultan.

Iar pescarul zise:

— Hei, pe Allah! poţi să-mi iei o sută de peceţi, nu numai o pecete, de vreme ce iacătă-mă meşter de chilimuri!

Şi îşi plesni mâinile una de alta, şi ieşi din sarai, şi se duse la nevastă-sa, necăjit.

Iar nevastă-sa, văzându-l în starea aceea, îl întrebă:

— De ce eşti necăjit?

El răspunse:

— Taci. Şi, fără să mai scoţi o vorbă, ridică-te şi strânge

bruma de catrafuse pe care le avem, şi să fugim din ţara aceasta.

Ea întrebă:

— Pentru ce?

El răspunse:

— Pentru că sultanul vrea să mă omoare peste trei zile.

Ea îi zise:

— Păi cum?

El răspunse:

— Vrea de la mine un chilim lung de o sută de prăjini, pentru sala din saraiul lui!

Ea întrebă:

— Numai atâta?

El răspunse:

— Da.

Ea spuse:

— Bine. Culcă-te liniştit, şi mâine am să-ti aduc chilimul şi ai să-l aşterni în sala sultanului.

El atunci zise:

— Atâta îmi mai lipsea! Acuma-i desăvârşit! Ori ai înnebunit şi tu ca vizirul, bre, femeie, ori suntem noi cumva meşteri de chilimuri?

Ci ea răspunse:

— Vrei chilimul chiar acum? Şi te-ai duce numaidecât să-l iei şi să-l aduci aici?

El spuse:

— Da, mai degrabă numaidecât, în loc de mâine, ca să mă liniştesc. Numai aşa aş putea să dorm în tihnă.

Ea îi zise:

— Dacă-i aşa, o, bărbate, yallah, scoală-te şi du-te în *cutare* loc, dinspre grădini. Acolo ai să dai de un pom strâmb, sub care se află un puţ. Iar tu să te pleci peste puţ şi să te uiţi în lăuntrul lui şi să strigi: „O, *cutărico,* prietena ta cea dragă, *cutărică*, îţi trimite cu mine salamalecul ei şi

îţi spune să-mi dai, ca să i-l duc, fusul pe care l-a uitat la tine ieri, când se grăbea să se întoarcă acasă până să se lase întunericul, întrucât vrem să împodobim o odaie cu fusul acela.”

Iar pescarul îi zise nevesti-sii:

— Bine.

Plecă, aşadar, fără de zăbavă, la puţul cu pricina, de sub pomul cel strâmb, se uită în adânc şi strigă:

— O, *cutărico,* prietena ta cea dragă, *cutărică*, îţi trimite cu mine salamalecul ei şi îţi spune: „Dă-ne fusul pe care l-a uitat la tine, întrucât vrem să împodobim o odaie cu fusul acela.”

Atunci, cea din puţ – singur Allah îi ştia de ştire! – răspunse zicând:

— Păi pot eu să nu-i dau orice prietenei mele dragi? Ţine, iaca fusul! Ia-l şi du-te de aşterne şi împodobeşte cu el odaia cum vei vroi. Pe urmă să mi-l aduci îndărăt.

El spuse:

— Bine.

Şi luă fusul pe care îl văzu ieşind din puţ. Îl puse în sân şi plecă în treaba lui, îndreptându-se spre casă şi zicându-si: „Muierea asta m-a făcut la fel de nebun cum e ea.” Şi îşi văzu de cale, şi ajunse la nevastă-sa, şi îi zise:

— O, fiică a socrului meu, iacătă că ţi-am adus fusul.

Ea îi spuse:

— Bine. Acuma du-te la vizirul care îţi vrea moartea şi spune-i: „Dă-mi un cui mare!” Iar el are să-ţi dea un cui, şi tu ai să-l înfigi la un capăt al sălii celei mari, ai să legi de cui firul de pe fusul acesta şi ai să întinzi chilimul, cât de lung şi cât de lat ai să vrei!

Iar pescarul se minună, strigând:

— O, femeie, aşadar tu vrei ca, înainte de moartea mea cea apropiată, să-şi râdă oamenii de casa mea şi să-şi bată joc de mine, luându-mă de nebun? Păi se află un chilim de o sută de prăjini în fusul ăsta?

Ea îi spuse burzuluindu-se:

— Vrei să pleci cât mai iute, ori nu vrei? Taci odată, bre omule, şi du-te precum ţi-am spus!

Iar pescarul se duse la sarai, cu fusul, zicându-şi: „Nu este mântuire şi tărie decât întru Allah Atotştiutorul. Iacătă, o, sărman de tine, ziua de pe urmă a vieţii tale…”

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute patruzeci şi una noapte

Urmă:

„… Iacătă, o, sărman de tine, ziua de pe urmă a vieţii tale.”

Şi se duse la sultan şi la vizir. Iar vizirul îi zise, uitându-se aiurea:

— Unde este chilimul, o, pescarule?

Şi el răspunse:

— Îl am aici!

Ei îl întrebară:

— Unde aici?

El le răspunse:

— Aici, în sân!

Iar ei începură să râdă de el, zicând:

— Iacătă-l pe unul care se ţine de glume înainte de-a muri!

Iar vizirul îl întrebă în bătaie de joc:

— Da ce, un chilim de o sută de prăjini este o minge de copil care poate să fie băgată în sân?

El i-o întoarse:

— Da ce vă priveşte pe voi? Mi-aţi cerut un chilim, iar eu vi l-am adus, nu aveţi nimic altceva de cerut de la mine.

Aşa că, în loc să râzi de mine, o, vizirule, ia scoală-te şi dă-mi un cui mare. Iar chilimul are să fie dinainte-vă, colea în sală!

Atunci vizirul se ridică, râzându-şi de sminteala pescarului, luă cuiul, şi spuse la urechea armaşului:

— O, armaşule, să stai colea, lângă uşa de la sală. Şi, cum pescarul, când am să-i dau cuiul, nu are să poată aşterne chilimul precum doresc, tu să scoţi paloşul, fără să mai aştepţi altă poruncă de la mine, şi, dintr-o fulgerătură, să-i zbori capul.

Şi armasul răspunse:

— Bine!

Iar vizirul se duse să-i înmâneze pescarului cuiul, spunându-i:

— Ia fă-ne acuma să-ţi vedem chilimul.

Atunci pescarul înfipse cuiul la un capăt al sălii, legă de cui capătul firului de pe fus, şi răsuci fusul, zicându-şi: „Toarce-mi moartea, o, afurisitule!” Şi iacătă că se întinse şi se aşternu de-a lungul sălii, în toate părţile, un chilim împărătesc care nu-şi afla perechea în tot saraiul.

Iar sultanul şi vizirul se uitară unul la altul năuci, vreme de un ceas, pe când pescarul sta cuminte, fără să spună nimic. Pe urmă vizirul clipi din ochi înspre sultan, cu o privire isteaţă, şi se întoarse înspre pescar, şi-i zise:

— Sultanul este mulţumit şi îţi spune: „Bine”. Da îţi mai cere un lucru.

El îi zise:

— Şi care-i lucrul acela?

Vizirul răspunse:

— Sultanul îţi cere, şi aşteaptă de la tine, să-i aduci un prunc. Şi pruncul să nu fie mai mare de opt zile. Şi trebuie să-i istorisească stăpânului nostru sultanul o poveste. Şi povestea trebuie să înceapă cu o minciună şi să se sfârşească cu o minciună!

Iar pescarul, când auzi, îi spuse vizirului:

— Numai atâta? Pe Allah! nu-i o cerere prea mare. Numai că habar n-am avut până acuma că pruncii de opt zile ar putea să vorbească, şi anume să vorbească spre a istorisi poveşti care au ca început o minciună şi ca sfârşit o minciună, măcar şi de-ar fi pruncii aceia copii de efriţi.

Iar vizirul răspunse:

— Să taci! Cuvântul şi porunca sultanului trebuie să fie îndeplinite. Îţi dăm, pentru aceasta, un răgaz de opt zile, după care, dacă n-ai să aduci pruncul cerut, ai să guşti moartea cea roşie. Scrie aşadar un legământ în privinţa aceasta şi pune-ţi pecetea deasupra.

Iar pescarul spuse:

— Bine, iacătă-mi pecetea, o, vizirule. Pecetluieşte tu în locul meu, întrucât eu nu mă pricep. Eu nu ştiu decât să-mi dreg năvodul. Pecetarul meu se află în mâinile tale, fă ce vrei, şi pecetluieşte cu el de o sută de ori, în loc de-o dată! Iar în privinţa pruncului, Allah Milosârdnicul are să ne poarte de grijă!

Iar vizirul luă pecetarul pescarului şi pecetlui legământul. Iar pescarul îşi luă îndărăt pecetarul şi plecă mohorât.

Şi ajunse la nevastă-sa şi îi zise:

— Scoală-te şi hai să fugim din ţara aceasta! Ţi-am mai spus o dată, şi n-ai vrut să mă asculţi. Scoală-te, că eu mă duc!

Ea îi zise:

— Pentru ce? Din ce pricină? Au chilimul n-a ieşit din fus?

El răspunse:

— A ieşit. Da codoşul acela, vizirul acela al dosului meu, plodul acela de căţea, îmi cere acuma un prunc care să nu aibă mai mult de opt zile, şi care trebuie să-i istorisească o poveste; şi povestea trebuie să fie minciună din minciună. Şi au binevoit să-mi dea, pentru isprava aceasta, un răspăs de opt zile.

Iar nevastă-sa îi zise:

— Bine. Da nu te necăji, bre omule! Cele opt zile încă nu s-au scurs, şi până atunci avem vreme să chibzuim şi să găsim chichiţa mântuirii!

Or, în dimineaţa celei de-a opta zile, pescarul îi zise soţiei sale:

— Tu ai uitat oare de pruncul de care trebuie să fac rost? Astăzi am ajuns la soroc!

Ea îi zise:

— Bine. Du-te la puţul pe care îl ştii, de sub pomul cel strâmb. Dintru-ntâi să-i dai îndărăt fusul celei care sălăşlueşte în puţ, şi să-i mulţumeşti frumos. Pe urmă să-i spui: „O, *cutare,* prietena ta cea dragă, *cutărică,* îţi trimite salamalecul şi îţi cere să-i împrumuţi copilul născut ieri, întrucât avem nevoie de el pentru o treabă.”

La cuvintele acestea, pescarul îi spuse nevesti-sii:

— Uallahi, nu mai ştiu pe nimeni atâta de aiurit şi de smintit ca tine, decât poate pe vizirul acela de păcură. Cum, bre femeie! vizirul îmi cere un plod de opt zile şi tu te marghioleşti că, încă şi mai mult, ai să-mi dai un prunc de o zi care ştie să vorbească limpede şi să istorisească poveşti!

Ea răspunse:

— Ce te bagi? Du-te numai şi fă cum ţi-am spus!

Iar el se minună:

— Bine. Iacătă ziua mea cea mai de pe urmă de pe pământ.

Şi plecă de-acasă, şi merse până ce ajunse la puţ. Şi aruncă fusul în puţ, strigând:

— Iacătă fusul!

Şi adăugă:

— Bre *cutare,* prietena ta cea dragă, *cutărică,* îţi trimite salamalecul şi îţi cere să-i dai pruncul de o zi, întrucât avem trebuinţă de el pentru o treabă. Numai dă zor, că altminteri capul meu are să-mi zboare de pe grumaz!

Atunci cea care sălăşluia în puţ – numai unul Allah îi ştia de ştire! – răspunse:

— Iacătă-l! Ţine-l!

Şi pescarul luă plodul de o zi ce i se dărui, pe când cea care sălăşluia în puţ îi grăia:

— Rosteşte asupra-i descântecul de deochi!

Iar pescarul, luând copilul, rosti asupra-i bisimillahul, zicând:

— *Bisimillah errahman errahim!*

Şi, ţinând plodul în braţe, plecă.

Şi pe drum îşi zise: „Oare s-au pomenit pe undeva copii, fie ei chiar şi în vârstă de treizeci de zile, şi nu de o zi ca ăsta, care să ştie să vorbească şi să istorisească poveşti, măcar fie şi printre copiii efriţilor celor mai de-a mirărilea?” Pe urmă, spre a-şi limpezi inima în privinţa aceasta, îi grăi copilului cel înhorboţit pe care îl ducea în braţe:

— Ia, hai, taică, glăsuieşte-mi oleacă, să văd şi să mă încredinţez dacă asta-i ziua morţii mele!

Da copilul, auzind glasul gros al pescarului, se sperie şi se zbârci, şi la chip şi din pântece, şi făcu precum fac toţi copiii, vrasăzică începu să plângă cu nişte strâmbături amarnice, şi să se ude pe el cât putu. Iar pescarul ajunse la nevastă-sa făcut fleaşcă şi înciudat, şi spuse:

— Iacătă că am adus copilul. Mântuiască-mă Allah! Tot ce ştie este să plângă şi să se ude pe el, plodul de căţea! Ia uite în ce stare m-a adus!

Ci ea îi zise:

— Ce te bagi? Roagă-te întru Prorocul, bre omule, şi fă cum îţi spun! Ia şi du fără zăbavă copilul acesta la sultan. Şi-ai să vezi limpede dacă ştie să vorbească ori nu ştie. Numai ca să ceri pentru el trei perne, şi să-l aşezi în mijlocul divanului, şi să-l sprijini cu pernele acelea, punându-i una în partea dreaptă, una în partea stângă, şi una la spate! Şi roagă-te întru Prorocul!

Şi pescarul răspunse:

— Asupra-i fie rugăciunea şi pacea!

Pe urmă, ducându-l la subsuoară pe noul-născut, plecă la sultan şi la vizir.

Când îl văzu pe pescar că vine cu pruncul cel înhorboţit, vizirul începu să râdă şi îl întrebă:

— Ăsta-i copilul?

Iar pescarul răspunse:

— Da.

Şi vizirul se întoarse înspre copil şi îi grăi cu ce se ia spre a le vorbi pruncilor:

— Micuţule!

Da copilul, în loc să vorbească, îşi strâmbă şi nasul şi gura, şi începu să facă: „Ua! ua!”

Iar vizirul se duse tare mulţumit la sultan şi îi spuse:

— I-am vorbit copilului, da el nu mi-a răspuns şi s-a mulţumit să plângă şi să facă „Ua! ua!” Or, acesta-i sfârşitul vieţii pescarului. Ci dovada nu se cade să se facă decât dinaintea divanului vizirilor, emirilor şi dregătorilor, întrucât am să le citesc învoielile din legământul pe care l-am pecetluit cu pescarul; şi pe urmă avem să-l ucidem!

Iar sultanul spuse:

— Păi chiar aşa, o, vizirule!

Şi intrară amândoi în sală; iar emirii şi dregătorii se strânseră acolo. Şi fu adus pescarul; şi vizirul citi dinaintea lui şi dinaintea tuturor celor de faţă legământul pecetluit, şi spuse:

— Acuma, o, pescarule, să aduci copilul care are să ne grăiască.

Şi pescarul spuse:

— Să mi se dea mai întâi trei perne, şi-apoi copilul are să grăiască!

Şi i se aduseră cele trei perne; iar pescarul aşează copilul în mijlocul divanului, şi îl rezemă cu cele trei perne. Iar sultanul îl întrebă pe pescar:

— Acesta-i copilul ce are să ne istorisească povestea care-i minciună din minciună din minciună?

Or, până să aibă vreme pescarul să dea răspuns, pruncul de o zi grăi:

— Întâi de toate, salamalecul fie asupra-ţi, o, Măria Ta!

Iar vizirii şi emirii şi toţi ceilalţi se minunară de copil până peste poate. Iar sultanul, tot atâta de uluit ca toţi cei ce se aflau de faţă, îi răspunse copilului la urare, şi îi zise:

— Istoriseşte-ne, Destoinicule, povestea care-i o zumarica de minciuni!

Iar copilul îi răspunse, grăind:

— Iacătă! Odată, eram pe atunci în puterea tinereţelor mele, umblând pe afară din cetate, prin câmp, pe-o vreme de arşiţă, am întâlnit un precupeţ de pepeni verzi; şi, cum îmi era tare cald şi tare sete, am cumpărat un pepene verde pe un dinar de aur. Şi am luat lubeniţa şi am tăiat din ea o felie, pe care am înfulecat-o, şi m-am răcorit. Pe urmă, cum mă uitam în lăuntrul lubeniţei, am dat de o cetate cu baştia ei. Eu atunci, fără să şovăi, mi-am spălat picioarele unul după altul, şi am intrat în harbuz. Şi am început să mă preumblu pe acolo, uitându-mă împrejurul meu la prăvăliile şi la casele şi la târgoveţii din cetatea aceea din lubeniţă. Şi am umblat aşa mai departe, până ce am ajuns în câmp. Şi acolo am văzut un curmal din care atârna un potop de ciorchini de curmale, toate lungi de un cot. Încât sufletul meu, care râvnea la curmalele acelea, m-a îmboldit amarnic înspre ele, şi n-am fost în stare să-mi destoi ispita; şi m-am suit în curmal, să rup una, sau două, sau trei, sau patru curmale, şi să le mănânc. Ci găsii în curmal nişte felahi care semănau mei în curmal, şi secerau spicele, pe când alţi felahi băteau grâul şi îl vânturau. Iar eu, după ce am mai umblat o vreme prin curmal, m-am întâlnit cu unul care bătea nişte ouă pe o arie, şi m-am uitat mai cu luare-aminte şi am văzut că din toate ouăle bătute pe arie ieşeau nişte puişori. Şi cocoşeii treceau într-o parte, iar găinuşele în cealaltă. Iar eu m-am oprit acolo să mă uit la ei, şi i-am

văzut cum creşteau văzând cu ochii. Atunci am împerecheat între ei cocoşeii cu găinuşele; pe urmă i-am lăsat acolo mulţumiţi, şi m-am dus pe altă creangă din curmal. Şi acolo am dat de un măgar care purta în spinare nişte zumaricale de susan; şi, cum chiar că sufletul meu era mort după zumaricale de susan, am luat o zumarica şi am înfulecat-o din două-trei îmbucături. Şi, după ce am mâncat-o astfel, am ridicat ochii şi m-am pomenit afară din lubeniţă. Iar lubeniţa s-a închis la loc şi s-a făcut iarăşi întreagă precum fusese. Şi-aceasta-i povestea pe care o aveam să v-o povestesc!

Când auzi vorbele acestea ale nou-născutului, sultanul îi zise:

— He, he, o, şeicule al mincinoşilor şi cunună a lor, he, he, Destoinicule! Iacătă o ţesătură de gogoşi de tufă! Da tu chiar îţi închipui că am crezut o boabă din toată povestea asta drăcească? Ai, uallah! Da de când, de pildă, se află cetăţi în lubeniţe? Şi de când ouăle, după ce au fost bătute pe o arie, mai scot pui? Mărturiseşte, Destoinicule, că toate astea sunt un ghiveci de minciună cu minciună!

Iar copilul răspunse:

— Nu tăgăduiesc nimic! Da şi tu, Măria Ta, ar trebui să nu tăgăduieşti şi nici să tăinuieşti gândurile tale cele adevărate faţă de acest amărât de pescar, pe care vrei să-l omori spre a-i răpi femeia, mândreţea aceea, pe care ai zărit-o pe ţărm! Hei, da! şi nu ţi-e ruşine, dinaintea chipului lui Allah care ne vede, să râvneşti, sultan fiind şi domn, la ceea ce nu este al tău, şi să furi bunul aproapelui tău, mai puţin bogat şi mai puţin puternic, cum e acest pescar sarman? Pe Allah şi pe harurile Proroculuí – asupra-i fie rugăciunea şi pacea! – mă jur că dacă, pe clipă şi pe dată, nu-l laşi în tihnă pe pescar şi nu te lepezi de gândurile tale rele faţă de nevasta lui, am să vă spulber de pe pământ neamul, şi ţie şi vizirului tău, de nici măcar muştele n-au să vă mai dea de urmă.

Şi, grăind acestea cu un glas înfricoşător, copilul cel înhorboţit lăsă toată lumea năpădită de uluială, şi îi spuse pescarului:

— Acuma, unchiule, ia-mă iar şi du-mă de aici la tine acasă.

Şi pescarul îl luă pe pruncul de o zi, Destoinicul; şi, nesupărat de nimeni, ieşi din sarai şi se duse mulţumit la nevastă-sa. Şi, după ce femeia află ceea ce avea de aflat, îi spuse:

— Nu-ţi mai rămâne decât să te duci, fără de zăbavă, să dai îndărăt copilul de unde l-ai luat. Şi să nu uiţi a-i duce şi salamalecul meu prietenei mele dragi, şi mulţumirile mele, şi s-o întrebi de sănătate!

Iar pescarul spuse:

— Bine!

Şi făcu precum îi spusese ea să facă. După care se întoarse acasă şi îşi săvârşi spălările cele sfinte şi rugăciunea; şi îşi împlini treaba cea de rând cu soţia sa, mândretea. Şi, de-atunci, trăiră amândoi în mulţumire şi huzur. Si-atâta cu ei!

Şi, după ce istorisi astfel povestea aceasta, cel de al treilea ispravnic de agie se aşează la locul său, iar sultanul Baîbars zise:

— O, minunată poveste! Ce păcat, o, ispravnice Ezz Al-Din, că nu ne-ai spus ce s-a mai petrecut, în zilele care au urmat, între sultan şi pescar!

Atunci păşi înainte cel de al patrulea ispravnic de agie, pe care îl chema Mohii Al-Din. Şi spuse:

— Eu, o, Măria Ta, dacă îmi îngăduieşti, am să-ţi povestesc urmarea acestei istorisiri, care este încă şi mai de-a mirărilea decât începutul ei!

Iar sultanul Baîbars spuse:.

— De bună seamă! şi din toată inima, şi din tot cugetul!

Atunci ispravnicul Mohii Al-Din spuse:

Povestea istorisită de către cel de al patrulea ispravnic de agie

Află, dar, o, doamne al vremilor, că din mila cerească, pescarului şi soţiei sale, mândreţea aceea, li se născu un băieţel. Iar părinţii îi deteră acelui băieţel numele de Mohammad cel Destoinic, în amintirea înhorboţitului cel de-o zi care îi scăpase de la ananghie. Şi copilul era frumos ca maică-sa.

Iar sultanul avea şi el un copil, de-o seamă cu băiatul pescarului; da copilul sultanului era bătut de urâciune, iar la culoare era de culoarea fiilor de felahi.

Or, cei doi băieţi umblau la aceeaşi şcoală, să înveţe a citi şi a scrie. Şi când fiul sultanului, care era un trântor şi un neisprăvit, îl vedea pe fiul pescarului, care era un sârguincios şi un destoinic, îi zicea:

— Hei, fie-ţi dimineaţa fericită, plod de pescar!

Şi îi zicea aşa spre a-l umili. Iar Mohammad cel Destoinic răspundea:

— Şi tie fie-ţi dimineaţa fericită, o, fiu de sultan, şi albească-ţi chipul cel negru ca pielea de iminei bătrâni!

Şi cei doi băieţi umblară aşa laolaltă la scoală vreme de un an, dându-şi mereu bineţe în felul acesta. Şi, până la urmă, fiul sultanului se duse îmbufnat să-i povestească lui tătâne-său necazul, spunându-i:

— Copilul pescarului, câinele acela, îmi întoarce în fiecare zi salamalecul zicându-mi: „Tu, cel cu faţa neagră ca pielea de iminei bătrâni.”

Atunci sultanul se supără; ci, întrucât nu îndrăznea, din pricina trecutului, să-l pedepsească el însuşi pe fiul

pescarului, îl chemă pe şeicul dascăl al şcolii şi îi spuse:

— O, şeicule, dacă vei vroi să-l omori pe băiatul Mohammad, fiul pescarului, am să-ţi dau un peşcheş bogat, şi am să-ţi dăruiesc nişte cadâne şi nişte roabe albe şi frumoase.

Iar dascălul şcolii se bucură şi răspunse:

— La poruncile tale, o, doamne al vremilor! În fiece zi am să-l binecuvânt pe copil cu o ciomăgeală, până ce are să-şi dea sufletul de-atâta binecuvântare!

Si-aşa că, a doua zi, când Mohammad cel Destoinic se duse la şcoală să citească din *Coran,* dascălul le spuse şcolarilor:

— Aduceţi varga de pedepsit, şi aşterneţi-l pe fiul pescarului la pământ.

Iar şcolarii, cum era obiceiul, îl înşfăcară pe Mohammad şi îl întinseră la pământ, şi îi puseră picioarele în menghina de lemn. Iar dascălul şcolii luă varga şi începu să-l croiască pe băiat la tălpi, până ce ţâşni sângele din ele şi până ce pulpele şi labele picioarelor se umflară de tot. Şi îi spuse:

— Inşallah, mâine o luăm de la capăt, o, încăpăţânatule!

Şi băiatul, de cum îi deteră drumul din scula schingiuirilor, fugi de la şcoală, slobozindu-şi picioarele în vânt. Şi se duse la tatăl şi la mama sa, şi le spuse:

— Iacătă! şeicul m-a bătut de moarte, din pricina fiului sultanului. Eu nu mă mai duc la şcoală şi am să mă fac pescar ca tata.

Iar taică-său îi spuse:

— Bine, fiule!

Şi se ridică, şi îi dete un năvod şi un cos, şi îi zise:

— Ţine, iacătă-ţi sculele de pescuit. Iar mâine du-te la pescuit, chiar dacă n-ai să agoniseşti decât atâta cât îţi trebuie ca să trăieşti.

Si-asa că, a doua zi, de cu zori, Mohammad băiatul se duse să arunce năvodul în mare. Da nu avu de prins în

năvod decât un barbun, atâta tot. Şi Mohammad strânse năvodul şi îşi zise: „Am să prăjesc barbunul în chiar solzii lui, şi am să-l mănânc de prânz.” Se duse aşadar să adune nişte iarbă uscată şi nişte vreascuri, le aprinse, şi luă barbunul ca să-l frigă pe jar. Atunci barbunul deschise gura şi începu să-i grăiască, spunându-i:

— Nu mă frige, ya Mohammad! Eu sunt un sultan dintre sultanii din mare. Pune-mă îndărăt în apă aşa cum eram, şi am să-ţi fiu de folos la vreo vreme rea, şi am să-ţi vin într-ajutor în zilele de ananghie!

Iar el zise:

— Bine.

Şi puse îndărăt în apă barbunul. Şi iacă-aşa cu el…

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute patruzeci şi doua noapte

Urmă:

...Şi puse îndărăt în apă barbunul. Şi iacă-aşa cu el.

Da în ceea ce îl priveşte pe sultan, Măria Sa, peste două zile îl chemă pe dascălul de la şcoală şi îl întrebă:

— L-ai omorât pe băiatul Mohammad, fiul pescarului?

Iar dascălul răspunse:

— I-am tras o bătaie bună chiar din ziua dintâi, până l-am făcut de-a leşinat. Atunci a fugit şi nu s-a mai întors. Iar acuma este pescar ca şi tată-său.

Şi sultanul îl izgoni şi-i zise:

— Sictir de-aci, o, pui de căţea! Fi-ţi-ar taică-tău afurisit, şi mărita-ţi-s-ar fie-ta cu un porc!

După care îl chemă pe vizir şi îi spuse:

— Băiatul n-a murit. Ce să facem?

Iar vizirul îi răspunse sultanului:

— Am să-ţi rostuiesc eu o cale pentru moartea lui!

Şi sultanul îl întrebă:

— Cum ai să-i rostuiesti moartea?

El răspunse:

— Ştiu o fată tare frumoasă, fiica sultanului din Ţara Verde. Ţara aceea se află departe de aici cale de şapte ani. Aşa că avem să-l chemăm pe fiul pescarului, iar eu am să-i spun: „Sultanul, stăpânul nostru, are multă preţuire faţă de tine şi se bizuie pe vitejia ta. Aşa că trebuie să te duci în Ţara Verde şi s-o aduci de acolo pe fata sultanului acelei ţări, întrucât stăpânul nostru sultanul vrea să se însoare cu ea, şi nimeni afară de tine nu ar putea să i-o aducă.”

Şi sultanul îi răspunse vizirului:

— E bine! Trimite după băiat!

Atunci vizirul porunci să fie adus flăcăiaşul Mohammad, în pofida ciudei acestuia, şi îi zise:

— Stăpânul nostru sultanul doreşte a te trimite să i-o aduci pe fata sultanului din Ţara Verde.

Iar el răspunse:

— Da de când oi fi ştiind eu drumul înspre ţara aceea?

Vizirul spuse:

— Trebuie.

Atunci băiatul plecă necăjit şi se duse la maică-sa să-i povestească năpasta. Iar maică-sa îi spuse:

— Du-te şi-ţi plimbă necazul pe malul râului, aproape de locul unde se varsă râul în mare, şi necazul are să ţi se spulbere de la sine.

Şi băiatul Mohammad se duse să se plimbe cu necazul său pe malul mării, aproape de gura râului.

Şi, cum umbla aşa în lung şi în lat, necăjit, barbunul de odinioară ieşi din mare şi veni la el pe ţărm, dându-i bineţe. Şi îi zise:

— Pentru ce eşti necăjit, Mohammad Destoinicule?

El răspunse:

— Nu mă mai întreba! căci lucrul este fără de izbăvire.

Iar peştele îi zise:

— Izbăvirea este în mâinile lui Allah. Grăieşte.

El spuse:

— Gândeşte-te, o, barbunule, că vizirul cel de păcură mi-a zis: „Trebuie să te duci să ne-o cauţi pe fata sultanului din Ţara Verde.”

Şi barbunul îi zise:

— Bine. Du-te la sultan şi spune-i: „Am să mă duc să ţi-o caut pe fata sultanului din Ţara Verde. Da, pentru aceasta, trebuie ca tu să pui să mi se facă o dahabia de aur. Şi trebuie ca aurul acela să fie luat din averea vizirului tău.”

Şi băiatul Mohammad se duse să-i spună sultanului ceea ce îi spusese barbunul. Iar sultanul nu putu să facă altminteri decât să pună să i se meşterească dahabiaua de aur, din averea vizirului şi în ciuda nasului aceluia. Iar vizirul era să moară de ciudă mocnită. Şi Mohammad se sui în dahabiaua de aur şi plecă pe râu în sus.

Iar barbunul, prietenul său, mergea înainte-i, arătându-i drumul şi călăuzindu-l de-a lungul braţelor râului şi al curgerilor de ape, până ce, într-un sfârşit, ajunse la Ţara Verde. Şi Mohammad cel Destoinic trimise un pristav în cetate ca să strige: „Tot omul, fie femeie, fieb ărbat, fie copil, fie tânăr, fie bătrân, poate să coboare pe malul râului ca să se uite la dahabiaua de aur a lui Mohammad cel Destoinic, fiul pescarului.”

Atunci toţi târgoveţii din cetate, cu mic cu mare, bărbaţi şi femei, veniră să se uite la dahabiaua de aur.

Şi şezură să se uite la ea opt zile în şir. Atunci fata sultanului nu mai putu nici ea să-şi înfrâne ispita, şi ceru îngăduinţă de la tătâne-său, spunând:

— Vreau să mă duc şi eu, ca toţi ceilalţi, să văd dahabiaua.

Atunci sultanul se învoi şi, mai întâi, porunci să se dea de veste în toată cetatea că nimenea, nici bărbat, nici femeie, nu are îngăduinţă în ziua aceea să iasă din casă, nici să se preumble prin partea ţărmului, întrucât domniţa urma să se ducă să vadă dahabiaua.

Şi-aşa că fata sultanului se duse pe ţărm să se uite la dahabiaua de aur. Şi îl întrebă prin semne pe Destoinic dacă ar putea să intre şi s-o vadă şi pe dinlăuntru. Şi după ce Mohammad îi făcu din cap şi din ochi un semn care însemna „da”, fata se sui pe puntea dahabialei şi începu s-o cerceteze. Atunci Mohammad cel Destoinic trase binişor priponul şi ţăruşul, şi dete drumul dahabialei, şi porni.

Or, când fata sultanului din Ţara Verde îşi sfârşi cercetarea şi voi să iasă pe punte, ridică ochii şi văzu dahabiaua plecată, destul de departe de-acuma de cetatea părintelui ei. Atunci îi spuse prietenului barbunului:

— Unde mă duci, Destoinicule?

El răspunse:

— Te duc la un sultan, ca să se însoare cu tine.

Ea îi spuse:

— Nu cumva, din întâmplare, sultanul o fi mai frumos decât tine, Destoinicule?

El răspunse:

— Nu ştiu. Ai să-l vezi numaidecât cu ochii tăi.

Atunci fata îşi scoase inelul de pe deget şi îl aruncă în apa râului. Ci barbunul se afla acolo, luă inelul în gură şi porni înainte, deschizându-le calea. Pe urmă fata îi spuse Destoinicului:

— Eu nu am să mă mărit decât cu tine. Şi vreau să fiu de bunăvoie a ta, chiar aici.

Iar flăcăul Mohammad îi spuse:

— Bine.

Şi o luă, cu fecioria ei cu tot. Şi se bucură de ea pe apă.

Şi, când ajunseră la capătul drumului, Mohammad, fiul pescarului, se duse la sultan şi îi spuse:

— Iacătă-mă. Ţi-am adus-o pe fata sultanului din Ţara Verde. Da îţi spune că nu are să iasă din dahabia decât dacă îi aşterni pe pământ nişte chilimuri de mătase verde, pe care să calce spre a veni la saraiul tău. Şi tu ai să vezi atunci ce galeş umblă ea.

Iar sultanul îi zise:

— Bine.

Şi puse să se cumpere, cu bani de-ai vizirului şi spre ciuda nasului aceluia, toate chilimurile de mătasă verde câte se aflau în sukul de chilimuri, şi porunci să fie aşternute pe jos până la dahabia.

Atunci domnita din ţara Verde iesi din dahabia şi păşi pe chilimurile de mătasă, îmbrăcată în verde şi legănându-se de răpea minţile. Şi sultanul o văzu, se minună de ea şi se îndrăgosti de frumuseţea ei. Iar după ce copila intră în sarai, el îi zise:

— Am să pun să se scrie chiar în seara aceasta senetul de căsătorie cu tine.

Iar copila îi spuse atunci:

— Bine. Da dacă vrei să te însori cu mine, adu-mi inelul care mi-a căzut de pe deget în apele râului. Şi pe urmă avem să facem senetul şi ai să te însori cu mine.

Or, inelul îl dăduse barbunul prietenului său, Mohammad cel Destoinic, fiul pescarului.

Şi-aşa că sultanul îl chemă pe vizir şi îi zise:

— Ascultă. Sultăniţei i-a căzut inelul de pe deget în apele râului. Ce este acuma de făcut? Şi cine poate să ni-l aducă?

Iar vizirul răspunse:

— Păi cine altul poate să ni-l aducă, de nu Mohammad, fiul pescarului, procletul şi efritul?

Or, vizirul nu grăia astfel decât spre a-l face pe băiat să cadă într-o capcană fără de scăpare. Încât sultanul trimise după el în graba mare. Iar când băiatul veni, îi spuseră:

— E vorba de un inel care i-a căzut din deget sultăniţei în apele râului. Şi nimeni nu poate să-l aducă afară de tine.

El le răspunse:

— Bine. Na, iacătă inelul.

Iar sultanul luă inelul şi se duse să i-l dea copilei din Ţara Verde, şi-i spuse:

— Ţine, iacătă-ţi inelul, şi să facem în seara aceasta senetul de căsătorie!

Ea îi spuse:

— Bine. Da în ţara mea, când o fată se mărită, este un obicei.

El îi zise:

— Bine. Spune-mi-l.

Ea zise:

— Se sapă un şanţ de la casa mirelui până la mare, se umple şanţul cu lemne şi cu vreascuri, şi i se dă foc. Iar mirele se aruncă în foc, şi merge prin el până la mare, unde se scaldă, spre a se duce apoi drept la mireasa lui. Şi-aşa, mirele se curăţă în foc şi în apă…

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se

luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute patruzeci şi treia noapte

Urmă:

...Şi-aşa, mirele se curăţă în foc şi în apă. Şi-aceasta-i datina senetului de căsătorie în ţara mea.

Atunci sultanul, care era îndrăgostit de preafrumoasa domniţă, porunci să se sape şanţul cu pricina, puse să fie umplut cu lemne şi cu vreascuri, şi chemă vizirul şi îi zise:

— Mâine, pregăteşte-te să mergi acolo cu mine.

Şi, a doua zi, când veni ceasul să se dea foc la şanţul cu lemne, vizirul îi spuse sultanului:

— Ar fi bine ca mai înainte să se arunce dintru-ntâi în focul acesta Mohammad, fiul pescarului, spre a vedea cum are să fie treaba. Dacă el are să iasă viu şi nevătămat din foc, putem atunci să ne aruncăm în foc şi noi.

Iar sultanul spuse:

— Bine.

Or, estimp, barbunul se suise în dahabia, la prietenul său, băiatul, şi îi spusese:

— Destoinicule, dacă sultanul are să te cheme la el şi are să-ţi spună: „Aruncă-te în focul acesta!” tu să nu te sperii, da să-ţi astupi urechile şi să rosteşti rugăciunea cea ocrotitoare de rău: „În numele lui Allah îndurătorul cel fără de margini şi Milosârdnicul.” Pe urmă să te arunci hotărât în şanţul de foc.

Şi-aşa că sultanul porunci să se dea foc la butuci şi la vreascuri. Şi îl chemară pe Mohammad şi îi spuseră:

— Aruncă-te în foc şi mergi până la mare; căci tu poţi, întrucât eşti destoinic.

El le răspunse:

— Pe capul şi pe ochii mei! la poruncile voastre!

Şi îşi astupă urechile, şi rosti în mintea lui rugăciunea bismillahului, şi intră hotărât în foc. Şi ieşi la partea dinspre mare, mai frumos decât fusese. Şi toată lumea îl văzu şi rămase uluită de frumuseţea lui. Atunci vizirul îi spuse sultanului:

— Haide să intrăm şi noi în foc, ca să ieşim frumoşi ca fiul pescarului, procletul! Şi cheamă-l şi pe fiul tău, ca să se arunce în foc laolaltă cu noi, şi să se facă frumos cum o să ne facem noi.

Iar sultanul îl chemă pe fiu-său, cel care era urât şi care avea un chip ca pingeaua de iminei vechi. Şi se luară tustrei de mână şi se aruncară, iacă-aşa, în foc. Şi se făcură un morman de cenuşă.

Atunci Mohammad cel Destoinic, fiul pescarului, se duse la copilă, domniţa fiică a sultanului din Ţara Verde, şi făcu senetul de căsătorie cu ea, şi o luă de soţie. Şi se sui în scaunul de domnie al împărăţiei, şi fu domn şi sultan. Şi îi chemă pe lângă sine pe tatăl şi pe mama lui. Şi trăiră cu toţii laolaltă în sarai, în deplină fericire şi înţelegere, mulţumiţi şi înfloritori. Or, mărire lui Allah, stăpânul înfloririi, al mulţumirii, al fericirii şi al bunei înţelegeri!

Iar după ce ispravnicul de agie Mohii Al-Din istorisi astfel povestea aceasta, şi după ce sultanul Baîbars îi fu mulţumitor şi îi mărturisi desfătarea sa, se întoarse la locu-i. Şi păşi înainte un al cincilea ispravnic de agie, pe care îl chema Nur Al-Din. Şi, după ce sărută pământul dintre mâinile sultanului Baîbars, îi spuse:

— Eu, o, stăpâne al nostru şi cunună a capetelor noastre, am să-ţi istorisesc o poveste care nu-şi află seamăn printre poveşti.

Şi spuse:

Povestea istorisită de către cel de al cincilea ispravnic de agie

A fost odată un sultan. Şi sultanul acela, într-o bună zi, îl chemă pe vizirul său şi îi zise:

— Vizirule!

Iar acesta răspunse:

— La poruncile tale! Ce este, o, Măria Ta?

El îi spuse:

— Vreau să pui a mi se scrie şi ciopli o pecete care să aibă puterea anume ca, dacă aş fi vesel, să nu mă mohorăsc şi, dacă as fi mohorât, să nu mă înveselesc. Şi trebuie ca acela care va scrie pecetea să-şi ia îndatorinţa de a pune în ea puterea cerută. Iar tu, pentru aceasta, ai un răspăs de trei zile!

Atunci vizirul se duse la cei care fac de obicei peceţi şi amulete, şi le spuse:

— Scrieţi-mi o pecete pentru sultan.

Şi le povesti ce spusese şi ceruse sultanul. Da niciunul dintre ei nu vroi să ia asupra-şi a face o asemenea pecete. Atunci vizirul se ridică şi plecă necăjit. Şi îşi zise: „Nu am să-l găsesc în cetatea noastră pe acela de care am trebuintă. Am să mă duc în altă ţară.”

Şi ieşi din cetate şi, mergând prin câmpie, se întâlni cu un şeic arab care îşi îmblătea grâul pe aria lui. Şi îi dete bineţe, rostind:

— Pacea fie asupra-ţi, o, şeicule de arabi!

Iar şeicul de arabi îi răspunse la salamalec şi îi zise:

— Unde te duci, ya sidi, acuma, pe arşiţa asta?

El îi răspunse:

— Drumeţesc din pricina unei trebi de-a sultanului.

Şeicul îl întrebă:

— Ce treabă-i aceea?

El răspunse:

— Sultanul îmi cere să pun a i se scrie o pecete care să fie în aşa fel încât, dacă el o fi vesel, să nu se mohorască, şi, dacă o fi mohorât, să nu se înveselească.

Iar şeicul de arabi îi spuse:

— Numai atâta?

Vizirul răspunse:

— Da.

El îi spuse:

— Bine. Şezi jos. Iar eu am să-ţi aduc de mâncare.

Şi şeicul de arabi îl lăsă o clipită pe vizir şi se duse la fata sa, pe care o chema Iasomia, şi îi spuse:

— O, fata mea Iasomia, pregăteşte de masă pentru un oaspete.

Ea îi spuse:

— De unde vine oaspetele acela?

El răspunse:

— Din partea sultanului.

Ea îl întrebă:

— Şi ce vrea?

Iar tatăl ei îi istorisi treaba. Ci nu ar fi de niciun folos s-o mai spunem şi noi încă o dată.

Atunci Iasomia, domniţa de arabi, pregăti pe dată o tavă cu ouă, pe care se aflau treizeci de ouă ce înotau în unt dulce, şi i-o dete tatălui său, cu opt darabe de pâine, spunându-i:

— Du-i astea drumeţului şi spune-i: „Fiica mea Iasomia, domniţă de arabi, îţi urează bun venit şi îţi trimite vorbă că are să-ţi scrie ea pecetea.” Şi tot ea îţi mai spune, pe deasupra: „Luna de-abia are treizeci de zile, marea astăzi este plină, iar opt zile fac o săptămână!”

Şi tatăl ei zise:

— Bine.

Şi luă mâncarea şi plecă. Şi, cum mergea aşa, untul de pe tavă se scurse pe mâna lui. Atunci şeicul puse tava la

pământ, luă una dintre pâini, şterse untul de pe mână şi mâncă pâinea cu unt, precum şi un ou care îl ispiti. După care se sculă şi plecă să-i ducă mâncarea vizirului, şi-i spuse:

— Fata mea Iasomia, domniţă de arabi, îţi trimite salamalecul şi îţi spune că are să-ţi scrie ea pecetea. Şi, pe deasupra, îţi mai spune: „Luna de-abia are treizeci de zile, marea astăzi este plină, şi opt zile fac o săptămână.”

Iar vizirul spuse:

— Să mâncăm mai întâi, şi-o să vedem pe urmă.

Iar când isprăvi de mâncat, îi zise părintelui Iasomiei:

— Spune-i să-mi scrie pecetea, dar mai spune-i şi că luna a avut cu o zi mai puţin, că marea a fost uscată, şi că săptămâna nu a avut decât şapte zile.

Atunci şeicul de arabi se întoarse la fiică-sa si-i zise:

— Vizirul îţi spune să-i scrii pecetea, dar că luna a avut cu o zi mai puţin, că marea a fost uscată şi că săptămâna n-a avut decât şapte zile.

Atunci fata îi zise:

— Nu ţi-e ruşine, o, tată, de ce-ai făcut? Ai pus tava cu mâncarea jos pe drum, ai mâncat o pâine şi un ou, şi i-ai dus oaspetelui ouăle fără untul lor!

El îi răspunse:

— Hei, uallahi, dreptu-i! Ci, o, fata mea, tava era plină şi untul s-a vărsat pe mâna mea; atunci am stat jos şi am şters untul cu o pâine, pe care am mâncat-o; şi-atunci mi s-a făcut poftă de un ou, pe care l-am înfulecat.

Ea spuse:

— Nu e nimic. Să pregătim pecetea.

Atunci ea pregăti pecetea şi o întocmi cu vorbele acestea: „Orice simţământ, fie necaz, fie bucurie, de la Allah ne vine!” Şi-i trimise pecetea vizirului, care o luă, după mulţumirile cuvenite, şi plecă să i-o ducă sultanului.

Iar sultanul, după ce luă pecetea şi citi ceea ce era scris

pe ea, îl întrebă pe vizir:

— Cine a făcut pecetea?

El răspunse:

— O copilă, pe nume Iasomia, domniţă de arabi.

Iar sultanul se ridică pe cele două picioare ale lui şi-i zise vizirului:

— Vino şi du-mă la tatăl ei, ca să mă însor cu fata.

Atunci vizirul îl luă pe sultan de mână şi plecă cu el. Şi se duseră la şeicul de arabi şi-i spuseră:

— O, şeicule de arabi, am venit să legăm cumetrie cu tine.

El le răspunse:

— Spor în neam şi spor în casă! Da prin cine?

Vizirul răspunse:

— Prin domniţa de arabi, Iasomia, fiica ta, pe care stăpânul nostru sultanul, care se află dinaintea ochilor tăi, doreşte s-o ia de soţie.

El spuse:

— Bine. Suntem slugile voastre. Da fiica mea va fi pusă într-o cumpănă pe un talger, iar aurul pe celălalt talger. Şi, greutate pentru greutate. Întrucât Iasomia este scumpă inimii tatălui ei.

Iar vizirul răspunse:

— Nu este nimic împotrivă.

Şi plecară după aur, şi îl puseră pe un talger de cumpănă, pe când şeicul de arabi o punea pe fiică-sa pe celălalt talger. Şi când fata şi cu aurul se cumpăniră, se scrise, acolo pe loc, senetul de căsătorie. Şi sultanul dete un ospăţ mare în satul arabilor. Şi în chiar noaptea aceea, intră la fată, în casa părintelui ei, şi îi luă fecioria, şi se bucură de ea. Şi, dimineaţa, plecă cu ea şi o aşeză în saraiul său.

Or, după ce şezu o bucată de vreme în saraiul sultanului, preafrumoasa copilă de arabi Iasomia începu să alunece înspre slăbire şi să se stingă de lungoare. Atunci sultanul

chemă hakimul şi îi spuse:

— Suie degrabă şi cerceteaz-o pe Sett El-Arab Iasomia. Nu ştiu de ce slăbeste aşa şi se stinge.

Şi hakimul urcă şi o cercetă pe Iasomia. Pe urmă coborî şi îi spuse sultanului:

— Nu este învăţată cu şederea în cetate, întrucât este fată de la câmp, iar pieptul ei se usucă din lipsă de aer.

Iar sultanul întrebă:

— Şi ce trebuie să facem?

Hakimul răspunse:

— Pune să i se zidească un sarai la mare, unde va putea să răsufle aer curat; şi are să se facă mai frumoasă decât era.

Şi sultanul dete numaidecât poruncă zidarilor să zidească un sarai la mare. Şi, când saraiul fu gata, fu dusă acolo Iasomia cea vlăguită, domniţa de arabi...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute patruzeci şi patra noapte

Urmă:

...fu dusă acolo Iasomia cea vlăguită, domniţa de arabi.

Or, după ce Iasomia şezu o vreme acolo în sarai, se îngraşă şi încetă de a mai tânji. Şi cum şedea într-o zi sprijinită în coate la fereastra ei, să se uite la mare, un pescar veni să-şi arunce năvodul chiar sub zidurile saraiului. Şi, când îl trase, nu văzu în el decât nişte sfarâmături de cărămizi şi nişte cioburi de scoici. Şi se mohorî. Atunci Iasomia îi grăi şi îi zise:

— O, pescarule, acuma, dacă vrei să arunci năvodul în mare întru norocul meu, am să-ţi dau un dinar de aur

pentru osteneala ta.

Iar pescarul răspunse:

— Bine, o, domniţă!

Şi aruncă năvodul în mare, întru norocul domniţei de arabi Iasomia, îl trase şi, strângându-l, găsi în el un şip de aramă roşie. Şi i-l arătă Iasomiei, care numaidecât se învălui cu un cearceaf de pat ca într-un izar şi coborî la pescar şi îi zise:

— Ţine, iacătă dinarul şi dă-mi şipul.

Ci pescarul răspunse:

— Nu, pe Allah! nu am să iau dinarul ca plată pentru acest şip, ci un sărut de pe obrazul tău.

Or, chiar în clipita când vorbeau astfel laolaltă, dete peste ei sultanul. Şi îl înşfacă pe pescar, şi îl ucise cu spada sa, şi îi aruncă leşul în apele râului. Pe urmă se întoarse spre domniţa de arabi Iasomia şi îi zise:

— Şi nici pe tine nu vreau să te mai văd. Du-te unde-ţi place!

Şi ea plecă. Şi două zile şi două nopţi merse ea flămândă şi însetată. Şi ajunse atunci într-o cetate. Şi şezu jos la uşa prăvăliei unui negustor, de dimineaţa până la ceasul rugăciunii de la amiază. Atunci neguţătorul îi zise:

— O, domnia ta, şezi aici de azi-dimineaţă. Pentru ce?

Ea răspunse:

— Sunt o străină. Nu ştiu pe nimeni în cetatea aceasta. Şi nu am mâncat şi nu am băut nimic de două zile.

Atunci neguţătorul îl chemă pe arapul său şi îi zise:

— Ia-o pe femeia aceasta şi du-o acasă la noi. Şi spune-le, acasă, să-i dea să mănânce şi să bea.

Şi o luă arapul şi o duse acasă, şi îi spuse nevestei neguţătorului, stăpâna sa:

— Stăpânul meu îţi trimite vorbă să-i dai femeii acesteia să mănânce bine şi să bea.

Iar femeia neguţătorului se uită la Iasomia, şi o văzu, şi fu cuprinsă de pizmă, întrucât cealaltă era mai frumoasă. Şi

se întoarse înspre arap şi îi spuse:

— Bine. Suie-o pe femeie în poiata de pe terasă.

Şi arapul o luă pe Iasomia de mână şi o duse sus în poiata cu pricina, de pe terasă. Şi Iasomia şezu acolo până seara, fără ca nevasta neguţătorului să se îngrijească de ea în vreun fel, nici cu mâncare, nici cu băutură. Atunci domniţa de arabi Iasomia îşi aduse aminte de şipul de aramă roşie pe care îl avea la subsuoară şi îşi zise: „Să vedem, poate că o fi colea în şip vreun strop de apă de băut!” Şi, gândind aşa, luă şipul şi îi răsuci capacul. Şi numaidecât ieşiră din şip un lighean cu ibricul lui. Şi Iasomia se spălă pe mâini. Pe urmă ridică ochii şi văzu cum iese din şip o tabla plină cu mâncăruri şi cu băuturi. Şi mâncă, şi bău, şi fu mulţumită. Atunci răsuci iarăşi capacul şipului, şi ieşiră din şip zece roabe albe şi tinere, cu geamparalele în mâini, care începură să dănţuiască prin poiată. Şi, după ce îşi sfârşiră dănţuirea, fiecare dintre ele aruncă zece pungi de aur pe genunchii Iasomiei. Pe urmă intrară toate îndărăt în şip.

Şi domniţa de arabi Iasomia rămase aşa în poiată trei zile întregi, mâncând şi desfătându-se cu copilele din şip. Şi ori de câte ori le scotea afară din şip, ele îi aruncau, după danţ, câte zece pungi pline cu aur; şi tot aşa până ce la urmă poiata se umplu cu aur până la bagdadie.

Or, după acest răstimp, arapul neguţătorului se sui pe terasă, într-o zi. Şi o văzu pe domniţa Iasomia, şi se minună, întrucât o credea plecată de mult, ca urmare a spuselor nevestei neguţătorului. Şi Iasomia îi zise:

— Oare stăpânul tău m-a trimis aici ca să-mi daţi să mănânc, ori ca să mă lăsaţi şi mai moartă decât înainte, de foame şi de sete?

Iar robul răspunse:

— Ya setti, stăpânul meu crede că ţi s-a dat pâine şi că ai plecat în chiar ziua aceea.

Pe urmă dete fuga degrabă la stăpânul său, la prăvălie, şi îi zise:

— Ya sidi, biata femeie pe care ai trimis-o cu mine acasă, acum trei zile, a stat toată vremea aceasta pe terasă, în poiată, fără să mănânce ori să bea ceva.

Şi neguţătorul, un om de treabă, se mohorî şi plecă pe dată din prăvălie, şi se duse să-i spună nevesti-sii:

— Cum, o, blestemato? Nu i-ai dat să mănânce nimic acelei femei sărmane?

Şi o înşfacă, şi începu s-o bată, până ce mâna lui osteni s-o tot bată. Pe urmă luă nişte pâine şi încă alte lucruri, şi se sui pe terasă şi îi spuse Iasomiei:

— Ya setti, pofteşte de mănâncă. Şi nu ne ocărî pentru uitare!

Ea răspunse:

— Allah să-ţi sporească bunurile! Este ca şi cum bunăvoinţa ta ar fi ajuns la ţinta ei. Acuma, dacă ai vrea să-ţi desăvârşeşti milele, ţi-aş cere un lucru!

El spuse:

— Grăieşte, o, stăpână a mea.

— Aş vrea să-mi zideşti un sarai la marginea cetăţii, şi care să fie de două ori mai frumos decât saraiul sultanului.

El răspunse:

— Nu este nimic împotrivă! De bună seamă!

Ea spuse:

— Iacătă nişte aur. Ia atâta cât vrei. Dacă zidarii lucrează de obicei pentru o drahmă pe zi, tu să le dai patru, ca să grăbească zidirea.

Iar neguţătorul zise:

— Bine.

Şi luă banii şi se duse să tocmească zidari şi meşteri, care zidiră în scurtă vreme un sarai de două ori mai frumos decât saraiul sultanului. Şi neguţătorul se întoarse atunci la poiată, la domniţa de arabi Iasomia, şi îi spuse:

— Ya setti, saraiul este gata!

Ea îi spuse:

— Iacătă nişte bani. Ia-i şi du-te să cumperi chilimuri de atlaz pentru sarai. Şi fă rost să aduci nişte slujitori arapi, care să fie străini şi să nu ştie arăbeşte!

Şi neguţătorul se duse să cumpere chilimurile de atlaz şi să facă rost de arapii ceruţi ca slugi, care să nu ştie şi să nu priceapă arăbeşte; şi se întoarse la poiată, să-i spună domniţei de arabi Iasomia:

— O, stăpâna mea, totu-i împlinit acum. Aibi bunătatea să vii şi să-ţi iei în stăpânire saraiul.

Iar domnita de arabi Iasomia se ridică şi, înainte de a ieşi din poiată, îi spuse neguţătorului:

— Poiata în care mă aflu este plină cu aur până la tavan. Ia-l pe tot, ca pe un dar din parte-mi, pentru bunătatea pe care ai dovedit-o faţă de mine.

Şi îşi luă rămas-bun de la negustor. Şi-atâta cu el!

Ci în ce o priveşte pe Iasomia, apoi aceasta îşi făcu intrarea în saraiul ei. Şi, cumpărându-şi un caftan strălucit, de sultan, îl îmbrăcă şi se aşeză într-un jeţ. Şi semăna întru totul cu un sultan frumos. Şi-aşa cu ea!

Ci în ceea ce îl priveşte pe soţul ei, sultanul, cel care îl omorâse pe pescar şi cel care o alungase pe ea, apoi acela, de la o vreme, se înseninã şi îşi aduse aminte de ea la ceasul nopţii. Şi, atunci noaptea, îşi chemă vizirul şi îi zise:

— Vizirule!

Iar vizirul răspunse:

— Aici sunt!

El spuse:

— Hai să ne îmbrăcăm teptil şi să plecăm s-o căutăm pe domniţa de arabi Iasomia, soţia mea.

Şi vizirul zise:

— Ascult şi mă supun.

Şi ieşiră din sarai, străvestiţi aşa, şi umblară două zile tot căutând-o pe domniţa de arabi Iasomia, întrebând şi

cercetând. Şi ajunseră în cetatea în care se afla domniţa. Şi văzură saraiul ei. Şi sultanul îi spuse vizirului:

— Saraiul acesta este de curând, căci nu l-am mai văzut în drumurile mele pe aici de mai înainte. Al cui ar putea să fie?

Iar vizirul răspunse:

— Habar n-am. Poate că o fi al vreunui sultan năvălitor, care o fi cucerit cetatea, fără ca noi să ştim.

Şi sultanul zise:

— Pe Allah! poate că aşa o fi. Încât, spre a ne încredinţa, avem să trimitem un pristav în cetate să dea de veste că nimeni nu are îngăduinţa să aprindă lumina la noapte în casa sa. În felul acesta avem să ştim dacă oamenii care locuiesc în sarai sunt supuşi prea plecaţi ai noştri, ori sunt cumva nişte emiri cuceritori.

Şi-aşa că pristavul se duse prin cetate să strige porunca. Şi, când se făcu noapte, sultanul porni să străbată mahalalele împreună cu vizirul său. Şi văzură că nicăierea nu era lumină, afară numai de saraiul cel strălucit pe care ei nu-l cunoaşteau. Şi auziră de acolo cântece şi zvon de alăute, de cobze şi de timbale. Atunci vizirul îi zise sultanului:

— Vezi şi tu, o, Măria Ta! Bine ţi-am spus eu că ţara aceasta nu mai este a noastră, şi că saraiul acesta este locuit de emirii năvălitori!

Iar sultanul răspunse:

— Cine ştie? Hai să mergem şi să-l iscodim pe străjerul de la poarta saraiului.

Şi se duseră să-l iscodească pe străjer. Ci, cum străjerul era un păgân care nu ştia şi nu pricepea o vorbă pe arăbeşte, le răspunse la fiecare întrebare:

— Şanu!

Ceea ce în limba păgânească însemna: „Nu ştiu!” Şi sultanul cu vizirul său plecară şi nu putură să adoarmă în noaptea aceea, întrucât îi cuprinsese frica.

Iar dimineaţa sultanul îi zise vizirului:

— Spune-i pristavului să mai crăinicească o dată prin cetate că nimeni să nu aprindă lumina la noapte. În felul acesta avem să căpătăm o încredinţare.

Şi pristavul crăinici; şi noaptea veni; şi sultanul se preumblă cu vizirul său. Ci găsiră că bezna domnea în toate casele, afară de sarai, unde lumina era de două ori mai tare decât în ajun, şi unde totul era numai o strălucire. Şi vizirul îi zise sultanului:

— Acuma ai încredinţarea în ceea ce priveşte cele ce ţi-am spus, despre cuprinderea acestei ţări de către emirii străini.

Şi sultanul zise:

— Adevăratu-i! Da ce ne rămâne de făcut?

Vizirul zise:

— Să ne ducem să ne culcăm, şi mâine avem să vedem!

Şi a doua zi vizirul îi spuse sultanului:

— Hai să ne ducem să ne preumblăm, ca toată lumea, prin preajma saraiului. Şi am să te las jos, iar eu am să urc singur, pe furiş, să văd cu ochii mei şi să aud cu urechile mele din ce ţară este sultanul.

Şi-aşa că, atunci când ajunseră la poarta saraiului, vizirul izbuti să înşele băgarea de seamă a străjerilor şi să urce până în sala scaunului domnesc. Şi, când o văzu pe domniţa de arabi Iasomia, i se închină, gândind că se închină unui sultan tânăr. Iar ea îi răspunse la salamalec şi îi zise:

— Şezi jos.

Şi, după ce el şezu, domniţa de arabi Iasomia, care îl cunoscuse şi care avea ştire despre venirea sultanului, soţul ei, în cetate, răsuci capacul de la şip şi numaidecât răcoritoarele fură scoase; şi zece roabe albe preafrumoase ieşiră din şip şi începură să dănţuiască bătând din geamparale. Şi, după danţ, fiecare dintre ele aruncă zece

pungi pline cu aur pe genunchii Iasomiei. Iar ea le luă şi le dărui pe toate vizirului, spunându-i:

— Ia-le ca dar, întrucât văd că eşti sărman.

Şi vizirul îi sărută mâna şi îi zise:

— Deie-ţi Allah biruinţă asupra vrăjmaşilor tăi, o, doamne al vremilor, şi alungească-ţi pentru noi zilele!

Pe urmă îşi luă rămas-bun şi coborî la sultan, care şedea jos lângă poartă. Şi sultanul îl întrebă:

— Ce-ai făcut acolo, o, vizirule?

El răspunse:

— Hei, uallah! bine ţi-am spus eu că ţi-a fost răpit pământul! Gândeşte-te că mi-a dat o sută de pungi ca dar, şi mi-a spus: „Ia asta pentru tine, întrucât eşti sărac!” Iacătă ce mi-a spus sultanul acela! Mai poţi tu, după una ca asta, să te îndoieşti că ţi-a cuprins cetatea şi ţara?

Şi sultanul zise:

— Ba tu chiar aşa socoţi? Dacă-i aşa, am să încerc şi eu să adorm veghea străjerilor păgâni şi să urc sus spre a-l vedea pe sultan!

Şi făcu precum spusese.

Or, de cum îl văzu, domniţa de arabi Iasomia îl şi cunoscu, dar nu lăsă să se bage de seamă nimic. Şi se ridică din jeţul ei, în cinstea lui, şi îi spuse:

— Aibi bunătatea de a şedea jos!

Şi, când sultanul îl văzu pe cel pe care îl socotea a fi un sultan străin că se ridică în cinstea lui, inima i se linişti şi îşi zise în sinesi: „De bună seamă că este un supus, şi nu un sultan; altminteri nu s-ar fi sculat aşa pentru cineva pe care nu-l cunoaşte!” Şi şezu în scaun; iar răcoritoarele se şi iviră; şi sultanul bău şi fu multumit. Atunci se îmbărbătă întru totul şi o întrebă pe domniţa de arabi Iasomia:

— Da vouă, care vi-i hramul?

Iar ea zâmbi a râde şi răspunse:

— Noi suntem oameni bogaţi.

Şi, grăind astfel, răsuci capacul şipului şi, pe clipă, zece

roabe albe minunate ieşiră din şip, dănţuind în bătaie de geamparale. Şi, înainte de a pieri, fiecare dintre ele aruncă zece pungi pline cu aur pe genunchii Iasomiei.

Şi sultanul se minună de şip, până peste marginile minunării...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute patruzeci şi cincea noapte

Urmă:

...Şi sultanul se minună de şip, până peste marginile minunării, şi îi spuse domniţei de arabi Iasomia:

— Poţi tu să-mi spui, o, fratele meu, de unde ai cumpărat acest şip vrăjit?

Ea răspunse:

— Nu l-am cumpărat pe bani.

El întrebă:

— Atunci, pe ce l-ai cumpărat?

Ea spuse:

— Păi am văzut la cineva şipul, şi i-am spus acelui cineva: „Dă-mi şipul şi cere-mi pe el ce vrei!” Iar el mi-a răspuns: „Şipul nu este nici de vândut, nici de cumpărat. Da, dacă vrei să ţi-l dăruiesc, vino să faci numai o dată cu mine ceea ce face cocoşul cu găina! Şi pe urmă am să-ţi dăruiesc şipul.” Şi eu i-am făcut ceea ce vroise de la mine. Şi el mi-a dăruit şipul.

Or, Iasomia nu grăia astfel decât pentru că avea ea un gând.

Încât, când sultanul auzi spusele acestea, îi zise:

— E bine, iar treaba-i lesnicioasă. Căci şi eu, dacă ai vrea să-mi dăruieşti şipul, m-aş învoi să-mi faci lucrul acela de

două ori, nu numai o dată!

Iar domniţa de arabi zise:

— Nu, de două ori nu este destul. Deschidă-ne Allah poarta chilipirului!

El îi spuse:

— Atunci haide şi fă-mi de patru ori, pentru şipul acela!

Ea îi zise:

— Bine, scoală-te şi intră în odaia de colea, pentru treaba hotărâtă!

Şi intrară unul după altul în odaie.

Atunci domniţa de arabi Iasomia, văzându-l pe sultan cum se aşază anume pentru vânzarea cu pricina, se puse pe-un râs de se prăvăli pe spate. Pe urmă îi zise:

— Masallah, o, doamne al vremilor! Tu eşti sultan şi emir, şi vrei să te laşi puştănit pentru un şip! Atunci cum de-ai putut, având asemenea cuget, să iei asupra-ţi uciderea pescarului care mi-a spus: „Dă-mi un sărut, şi ia şipul?”

Când auzi vorbele acestea, sultanul rămase năuc şi înmărmurit. Apoi o cunoscu pe domniţa de arabi Iasomia, şi începu să râdă, şi-i zise:

— Au tu eşti oare? Şi toate astea-s ale tale?

Şi o sărută şi se împăcă apoi cu ea. Şi, de-atunci, trăiră laolaltă în deplină înţelegere, mulţumire şi huzur. Şi mărire lui Allah, Orânduitorul înţelegerii, şi Împărţitorul de huzur şi de fericire!

Iar ispravnicul de agie Nur Al-Din, după ce istorisi astfel povestea cu domniţa de arabi Iasomia, tăcu. Iar sultanul Baîbars mult se veseli şi se desfată că o auzise, şi îi spuse:

— Pe Allah, povestea ta este nemaipomenită!

Atunci un al şaselea ispravnic de agie, pe care îl chema Gamal Al-Din, veni între mâinile lui Baîbars şi spuse:

— Eu, o, doamne al vremilor, dacă îmi îngăduieşti, am să-ţi istorisesc o poveste care are să-ţi placă!

Iar Baîbars îi zise:

— De bună seamă! ai îngăduinţa!

Şi ispravnicul de agie Gamal Al-Din spuse:

Povestea istorisită de către cel de al şaselea ispravnic de agie

A fost odată, o, doamne al vremilor, un sultan care avea o fată. Iar fata domnita era frumoasă, tare frumoasă, şi era tare iubită, şi tare răsfăţată, şi tare giugiulită. Şi, pe deasupra, era grozav de cilibie. Pentru aceea se şi numea Dalai.

Or, într-o zi, şedea şi se scărpina în cap. Şi găsi pe cap un păduche mititel. Şi se uită la el o bucată de vreme. Pe urmă se sculă şi îl luă între degete şi se duse în pivniţa în care se aflau rânduite chiupurile cele mari cu ulei, cu unt şi cu miere. Şi deschise un chiup mare de ulei, puse cu gingăşie păduchele pe faţa uleiului, aşeză la loc capacul chiupului, astupându-l astfel peste păduche, şi plecă.

Şi se scurseră zile şi ani. Şi domniţa Dalai ajunse la cei cincisprezece ani ai ei, uitându-şi de multă vreme de păduche şi de întemniţarea lui în chiup.

Da veni o zi când păduchele sparse chiupul cu trupul lui, şi ieşi de acolo, semănând, la mărime, la coarne şi la înfăţişare, cu un bivol de la Nil. Iar străjerul însărcinat cu paza pivniţei o luă la fugă înspăimântat, chemând slugile cu strigăte amarnice. Şi păduchele fu împresurat, fu înşfăcat de coarne şi fu dus dinaintea sultanului.

Iar sultanul întrebă:

— Ce e ăsta?

Iar domniţa Dalai, care se afla acolo de faţă, strigă:

— Yeh! Păi ăsta este păduchele meu!

Iar sultanul, nedumerit, o întrebă:

— Ce spui tu, fata mea?

Ea răspunse:

— Când eram mică, mă scărpinam în cap într-o zi, şi am dat de păduchele acesta pe capul meu. Atunci l-am luat şi m-am dus să-l pun într-un chiup cu ulei. Şi-acuma a crescut mare şi voinic, şi a spart chiupul.

Iar sultanul, auzind-o, îi spuse fiică-sii:

— Fata mea, tu acuma se cade să fii măritată. Căci păduchele a spart chiupul, şi mâine s-ar cam prea putea ca şi tu să sari peste zid şi să dai fuga după bărbaţi. Drept aceea mai bine-i să te mărit acuma. Ferească-ne Allah de orice spărtură!

Pe urmă se întoarse înspre vizirul său şi-i spuse:

— Înjunghie păduchele şi jupoaie-l, şi atârnă-i pielea la poarta saraiului. Apoi ia cu tine pe spătarul meu şi pe şeicul calemgiilor de la sarai, cel care are sarcina să scrie senetele de căsătorie. Şi pe acela care va cunoaşte că pielea atârnată este o piele de păduche avem să-l însurăm cu fata mea Dalai. Dar cine nu va cunoaşte ce fel de piele este va fi scurtat de cap, iar pielea lui va fi atârnată la poartă, alături de pielea păduchelui.

Şi vizirul înjunghie păduchele, acolo pe loc, îl jupui şi îi atârnă pielea la poarta saraiului. Pe urmă trimise un crainic, care crăinici în cetate:

— Cine va cunoaşte pielea spânzurată la poarta saraiului, se va însura cu El Sett Dalai, fata sultanului. Da cine nu o va cunoaşte, va fi scurtat de cap.

Şi mulţi târgoveţi din cetate se perindară pe dinaintea pielii de păduche. Şi unii ziseră: „Este o piele de bivol.” Şi li se reteză capul. Iar alţii ziseră: „Este o piele de berbec sălbatic.” Şi li se reteză capul. Şi, în felul acesta, fură retezate patruzeci de capete, şi patruzeci de piei de fii de-ai lui Adam fură agăţate alături de pielea păduchelui…

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute patruzeci şi şasea noapte

Urmă:

...şi patruzeci de piei de fii de-ai lui Adam fură agăţate alături de pielea păduchelui.

Atunci trecu pe acolo un flăcău care era frumos ca steaua Canope când străluceşte peste mare. Şi întrebă lumea:

— Ce-i cu adunarea aceasta de dinaintea saraiului?

Şi i se răspunse:

— Cine va cunoaşte pielea aceea, se va însura cu fata sultanului!

Şi flăcăul se duse la vizir, la spătar şi la şeicul calemgiilor, care şedeau sub piele, şi le zise:

— Am să vă spun eu ce fel de piele-i aceasta!

Iar ei îi răspunseră:

— Bine.

El le spuse:

— Este pielea unui păduche crescut în ulei.

Iar ei îi ziseră:

— Adevăratu-i! Intră la sultan, o, voinicule, şi fă senetul de căsătorie.

Şi flăcăul intră la sultan şi îi zise:

— Este pielea unui păduche crescut în ulei.

Iar sultanul zise:

— Adevărat este! Să se scrie senetul însurătorii acestui voinic cu fata mea Dalai!

Şi fu scris senetul, pe clipă pe dată. Şi se prăznui nunta. Şi flăcăul cel frumos ca steaua Canope pătrunse în odaia miresei şi se bucură de fecioara Dalai. Iar Dalai fu

mulţumită în braţele flăcăului cel frumos ca steaua Canope când străluceşte peste mare.

Şi şezură laolaltă, în sarai, patruzeci de zile, după care flăcăul intră la sultan şi-i zise:

— Eu sunt fiu de domn şi sultan, şi aş vroi să-mi iau soţia şi să plec, spre a mă duce în împărăţia tatălui meu şi să rămân în saraiul nostru.

Iar sultanul, după ce stărui să-i mai întârzie o bucată de vreme, zise într-un sfârşit:

— Bine.

Şi adăugă:

— Mâine, fiule, avem să punem să se scoată pentru tine darurile, robii şi hadâmbii.

Iar el răspunse:

— Da pentru ce? Avem din belşug de toate şi nu vrem nimic, decât pe soţia mea Dalai.

Iar sultanul zise:

— Bine. Ia-o, aşadar, şi du-te. Da mă rog ţie s-o iei şi pe mama ei cu ea, ca să ştie şi maică-sa unde-i sălăşluieşte fata, şi să se ducă s-o vadă din când în când.

El răspunse:

— Da de ce s-o mai ostenim degeaba pe mama ei, femeie în vârstă? Mă leg mai degrabă s-o aduc eu aici pe soţia mea, în fiecare lună, ca s-o vedeţi cu toţii.

Şi sultanul zise:

— Taiieb.

Iar flăcăul o luă pe soţia sa Dalai şi plecă cu ea înspre ţara lui.

Or, flăcăul acela atâta de frumos nu era altceva decât un ghul ca toţi ghulii, ba chiar din soiul cel mai primejdios. Şi o aşeză pe Dalai în casa lui, care se afla într-o sihăstrie, pe vârful unui munte. Pe urmă plecă să bată câmpurile, să spargă drumurile, să le facă pe femeile însărcinate să lepede, să sperie babele, să înspăimânte copiii, să urle în vânt, să latre pe la uşi, să scheaune în noapte, să bântuie

printre năruiturile cele de demult, să arunce vrăji rele, să se strâmbe prin bezne, să răvăşească mormintele, să adulmece morţii, să săvârşească sodom de nelegiuiri şi să işte potop de năpaste. După care îşi luă iarăşi chipul de flăcău şi îi aduse în mâna soţiei sale Dalai un cap de fiu de-al lui Adam, spunându-i:

— Ia, Dalai, capu-acesta, frige-l în cuptor şi taie-l în bucăţi, ca să-l mâncăm împreună.

Iar ea îi răspunse:

— E un cap de om! Eu nu mănânc decât cap de berbec.

El zise:

— Bine.

Şi se duse să-i caute un berbec. Iar ea îl fripse şi îl mâncă.

Şi trăiră aşa mai departe singuri-singurei în pustietatea lor, Dalai pierdută fără de apărare în puterea căpcăunului, iar căpcăunul afundându-se în răutăţile lui, spre a se întoarce apoi la ea pătat de urmele omorurilor, ale siluirilor, ale măcelurilor şi ale fărădelegilor.

Şi, după opt zile de asemenea trai, ghulul ieşi şi se preschimbă, luând înfăţişarea şi chipul mamei soţiei sale; şi îşi puse haine muiereşti şi se întoarse să bată la poartă. Iar Dalai se uită pe fereastră şi întrebă:

— Cine bate la poartă?

Iar ghulul răspunse cu glasul mamei, şi zise:

— Eu sunt! deschide, fata mea.

Şi domnita coborî în grabă şi deschise poarta. Şi fata, în cele opt zile, ajunsese slabă, galbenă şi topită. Iar ghulul, în chipul mamei, îi spuse, după ce se îmbrăţişară:

— O, fata mea scumpă, am venit la tine, măcar că nu am îngăduinţă. Întrucât noi am auzit că soţul tău ar fi un ghul, care te-ar pune să mănânci carne de fii de-ai lui Adam. Uf! Cum o duci, fata mea? Tare mi-e teamă acuma să nu te mănânce şi pe tine. Hai şi fugi cu mine!

Ci Dalai, care nu vroia să-l vorbească de rău pe soţul ei, răspunse:

— Taci, tu, o, mamă! Nu este niciun ghul şi nicio mireasmă de ghul! Nu rosti asemenea vorbe, o, păcatele noastre! Soţul meu este un fiu de domn, frumos ca steaua Canope pe mare. Şi îmi dă să mănânc în fiecare zi câte un berbec gras.

Atunci ghulul cel tânăr o părăsi cu inima bucuroasă, întrucât domniţa nu-i dezvăluise taina. Şi îşi luă înfăţişarea lui cea frumoasă de la început, şi veni să-i aducă un berbec şi să-i spună:

— Ţine, ia-l şi frige-l, Dalai!

Ea îi zise:

— A fost maică-mea pe aici. Nu e vina mea. Şi mi-a spus să-ţi înfăţişez urările ei.

El răspunse:

— Chiar că îmi pare rău că nu m-am grăbit oleacă, spre a o întâlni pe soţia credincioasă a socrului meu!

Pe urmă îi spuse:

— Aşa-i că ţi-ar plăcea s-o vezi şi pe mătuşa ta, sora mamei tale?

Ea răspunse:

— Oh, da!

El îi zise:

— Bine. Mâine am să ţi-o aduc.

Or, a doua zi, când se lumină de ziuă, ghulul ieşi, se prefăcu în mătuşa domniţei Dalai şi se duse să bată la poartă. Şi Dalai întrebă de la fereastră:

— Cine-i acolo?

El îi zise:

— Deschide, sunt eu, mătuşa ta! M-a muncit dorul de tine, şi am venit să te văd.

Iar ea coborî şi-i deschise poarta. Şi ghulul, străvestit în mătuşa domniţei, o sărută pe Dalai, plânse îndelung cu un potop de lacrimi, şi spuse:

— Aoleu, o, fiică a surorii mele, aoleu, o, ce durere şi ce jale!

Iar Dalai întrebă:

— Da de ce? când? cum?

Ea spuse:

— Ai! Ai! Ai!

Ea zise:

— Ce te doare, tuşică?

Ea zise:

— Nu mă doare nimic, o, fiică a surorii mele, da mă doare pentru tine! Am aflat că acela cu care te-ai măritat este un ghul.

Ci Dalai răspunse:

— Taci, nu rosti asemenea vorbe, tuşică! Soţul meu este fiul unui domn şi sultan, aşa cum sunt eu fiică de domn şi sultan. Bogăţiile lui sunt mai mari decât bogăţiile tatălui meu. Iar el se asemuie, ca frumuseţe, cu steaua Canope când străluceşte peste mare…

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute patruzeci şi şaptea noapte

Urmă:

…Iar el se asemuie, ca frumuseţe, cu steaua Canope când străluceşte peste mare.

Pe urmă o pofti să mănânce dintr-un cap de berbec, spre a-i dovedi limpede că la soţul ei se mănâncă berbec şi nicidecum fii de-ai lui Adam. Şi ghulul plecă, după ce mâncă, mulţumit şi bucuros. Şi nu pregetă a se întoarce apoi în chipul său de tinerel, cu un berbec pentru Dalai şi cu un cap de fiu de-al lui Adam, proaspăt tăiat, pentru sine. Şi

Dalai îi spuse:

— A fost pe la mine mătuşa mea, şi îţi urează bună pace.

El zise:

— Mărire lui Allah! rudele tale sunt tare de treabă că nu m-au uitat. Da aşa-i că ţi-e şi mai dragă cealaltă mătuşă a ta, sora tatălui tău?

Ea spuse:

— O, da!

El spuse:

— Bine. Am să ţi-o aduc mâine, şi, după aceea, n-ai s-o mai vezi pe niciuna dintre rudele tale, întrucât mi-e teamă de limba lor!

Şi, a doua zi, se înfăţişă domniţei Dalai în chip de mătuşă a ei, soră a tatălui domniţei. Şi, după salamalecurile şi sărutările de-o parte şi de cealaltă, mătuşa plânse din belşug, şi suspină, şi grăi:

— Ce prăpăd şi ce jale pe capul nostru şi pe capul tău, o, fiică a fratelui meu! Am auzit că cel cu care te-ai măritat este un ghul. Spune-mi adevărat, fata mea, pe harurile stăpânului nostru Mahomed – asupra-i fie rugăciunea şi pacea!

Atunci Dalai nu putu să ţină mai mult taina care o înăbuşea, şi spuse în şoaptă, tremurând:

— Taci tu, mătuşă! taci, ori are să vină el şi să ne facă să ni se amestece lungimea cu lăţimea! Închipuieşte-ţi că îmi aduce nişte capete de adamiţi; şi, întrucât eu nu le vreau, le mănâncă singur. Ah, tare mă tem că are să mă mănânce şi pe mine în curând.

Or, de cum rosti Dalai vorbele acestea, mătuşa îşi şi luă înfăţişarea ei cea adevărată, se făcu un ghul cu chip înfricoşător care începu să clănţăne din dinţi. Şi Dalai, la vederea lui, fu cuprinsă de spaima cea galbenă şi de tremurici. Iar el îi spuse, fără a se sinchisi:

— Carevasăzică aşa, îmi dai numaidecât în vileag taina, Dalai?

Iar ea se aruncă la picioarele lui şi îi spuse:

— Mă pun sub ocrotirea ta, iartă-mă de data aceasta!

El îi zise:

— Da tu m-ai crutat fată de mătuşa ta? Şi mi-ai ocrotit cinstea? Nu! Nu pot să te cruţ. De unde să încep să te mănânc?

Ea îi răspunse:

— Dacă chiar trebuie numaidecât să mă mănânci, asta-i pentru că aşa mi-a fost ursita. Da astăzi sunt murdară, iar gustul cărnii mele are să fie rău în gura ta. Aşa că ar fi mai bine să mă duc mai întâi la hammam, ca să mă spăl, anume pentru tine. Şi când am să ies de la scaldă, am să fiu albă şi dulce. Şi mireasma cărnii mele are să fie desfătătoare în gura ta. Şi ai să poţi atunci să mă mănânci, începând de unde vei vrea.

Şi ghulul răspunse:

— Asta aşa-i, o, Dalai!

Şi pe clipă pe dată îi şi aduse un lighean mare pentru spălat şi nişte rufe pentru hammam. Pe urmă se duse să caute un ghul, prieten de-al lui, pe care îl preschimbă într-un măgar, iar el însuşi se prefăcu într-un asinar. Şi o puse pe Dalai călare pe asin, şi ieşi cu ea pe drumul dinspre hammamul din cel dintâi sat, purtând ligheanul de spălat pe capul său.

Şi, ajungând la hammam, îi spuse femeii ce sta de pază:

— Iacătă pentru tine în dar trei dinari de aur ca să-i rostuiesti o scaldă bună acestei hanâme, fiică de sultan. Şi să mi-o aduci îndărăt precum ţi-o încredinţez.

Şi o lăsă pe Dalai în seama paznicei, şi ieşi şi şezu jos afară, dinaintea uşii de la hammam.

Iar Dalai intră în sala dintâi a hammamului, care era sala de aşteptare, şi şezu pe o laviţă de marmură, singurică şi tristă, lângă ligheanul ei de aur şi lângă legătura cu haine scumpe, în vreme ce toate femeile cele tinerele intrau la

scaldă, şi se spălau, şi se lăsau frământate de băieşiţe, şi ieşeau vesele şi glumind între ele. Iar Dalai, departe de a fi mulţumită, cum erau celelalte, plângea mocnit în coltul ei. Iar fetele veniră la ea, într-un sfârşit, şi îi spuseră, fiecare:

— Ce ai tu, sora noastră, şi pentru ce plângi? Ridică-te, mai bine, dezbracă-te şi scaldă-te cu noi.

Ci ea le răspunse, după ce le mulţumi:

— Au poate scalda să spele grijile? Poate ea să vindece necazurile cele fără de leac?

Şi adăugă:

— Mai e vreme destulă pentru a coborî la scaldă.

Estimp, o bătrână, precupeaţă de seminţe de dovleac şi de alune prăjite, intră în hammam, ducând pe cap blidul ei cu seminţe şi cu alune prăjite. Şi fetele cumpărară de la ea, care pentru un piastru, care pentru o jumătate de piastru, care pentru doi piaştri. Şi, la urmă, întristata de Dalai, vroind şi ea să se desfete oleacă cu alune şi cu seminţe, o chemă pe precupeaţa cea bătrână şi îi spuse:

— Vino, o, mătuşă, şi dă-mi nişte seminţe numai de un piastru obişnuit.

Iar vânzătoarea veni lângă ea şi şezu jos şi umplu cu seminţe măsura de corn, pentru un piastru. Şi Dalai, în loc să-i dea un piastru, îi puse în mână salba ei de mărgăritare, zicându-i:

— Mătuşă, ia asta pentru copiii tăi.

Şi cum precupeaţa se topea în mulţumiri şi în sărutări de mână, Dalai îi spuse:

— Ai vrea să-mi dai blidul tău cu seminţe şi hainele rupte pe care le porţi, şi să iei de la mine, în schimbul lor, ligheanul acesta de aur, giuvaierurile mele, hainele mele şi legătura aceasta de rufe scumpe?

Şi precupeaţa cea bătrână, neputând să creadă în atâta mărinimie, răspunse:

— O, fata mea, pentru ce îţi râzi de mine, care sunt săracă?

Iar Dalai îi spuse:

— Vorbele pe care ţi le spun sunt curate, maică bătrână a mea!

Atunci bătrâna îşi scoase zdrenţele şi i le dete. Iar Dala se îmbrăcă degrabă, puse blidul cu seminţe pe cap, se învălui într-o cârpă albastră, îşi înnegri mâinile cu noroiul de pe podeaua de la hammam, şi ieşi pe uşa la care şedea soţul ei ghulul. Şi, cuprinsă din creştet până în tălpi de o spaimă rece, trecu pe dinaintea lui, strigând cu glas tremurat: „Seminţe coapte care omoară vremea! Alune prăjite care veselesc inima!” – aşa cum fac vânzătoarele de seminţe.

Or, când ea ajunse destul de departe, ghulul, care nu o băgase de seamă, îi simţi mireasma, cu nasul lui de ghul, şi îşi zise: „Cum este cu putinţă ca mireasma domniţei Dalai să fie asupra acestei bătrâne precupeţe de seminţe? Pe Allah, ia să văd cam ce treabă poate să fie!” Şi strigă:

— Hei, vânzătoare de seminţe! hei, nişte alune!

Ci, întrucât vânzătoarea nu-şi întoarse capul, ghulul îşi zise: „Mai bine-i să mă duc să văd ce e la hammam!” Şi se duse s-o întrebe pe paznică:

— De ce zăboveşte să iasă hanâma pe care ţi-am încredintat-o?

Ea răspunse:

— Numaidecât are să iasă, laolaltă cu celelalte hanâme, care nu pleacă decât spre seară, prinse cum sunt cu depăratul, cu zugrăvirea cu hennea a degetelor, cu înmiresmatul şi cu pieptănatul cosiţelor.

Şi ghulul se linişti şi se duse să stea la poartă. Şi aşteptă acolo până ce toate femeile ieşiră din hammam. Şi străjera de la uşă ieşi cea mai de pe urmă, şi închise hammamul. Şi ghulul îi zise:

— Hei, ce faci? Ce, o încui acolo şi pe hanâma pe care ţi-am încredinţat-o?

Ea spuse:

— Nu mai este nimeni în hammam, afară de vânzătoarea cea bătrână de seminţe, pe care o lăsăm în toate serile să doarmă în hammam, din pricină că nu are adăpost.

Iar ghulul o luă pe străjeră de gât, şi o zgâlţâi, şi era mai-mai s-o sugrume. Şi îi strigă:

— O, codoaşo, tu eşti răspunzătoare pentru domniţă! Şi de la tine am a o cere!

Ea răspunse:

— Eu sunt paznică de haine şi de papuci, nu sunt paznică de femei.

Şi întrucât ghulul o strângea rău de gât, începu să ţipe:

— O, musulmanilor, ajutor!

Şi căpcăunul începu s-o bată, pe când din toate părţile dădeau fuga oamenii din mahala. Iar el striga:

— De-ar fi ea şi pe cea de a şaptea planetă, trebuie să mi-o dai îndărăt, o, tartoriţă de târfe bătrâne!

Şi-aşa cu străjera de la hammam şi cu neguţătoreasa de seminţe cea bătrână.

Ci, estimp, Dalai, iacătă! Odată ce se văzu ieşită din hammam şi izbuti să înşele ochiul ghulului, merse mai departe, spre a se întoarce în ţara ei. Iar când se depărtă de cetate la o depărtare destul de mare, găsi un izvor de apă unde se spălă pe mâini, pe obraz şi pe picioare, şi-apoi porni înspre o aşezare ce se înălţa în preajmă, şi care era saraiul unui sultan.

Şi şezu pe lângă zidul saraiului. Iar roaba arăpoaică, abătându-se pe acolo pentru o treabă, o văzu şi se duse să-i spună stăpâne-sii:

— O, stăpâna mea, de n-ar fi frica şi spaima pe care le am de tine, ţi-aş spune, fără teamă că aş minţi, că acolo jos se află o femeie mai frumoasă decât tine.

Ea răspunse:

— Bine. Du-te şi spune-i să urce aici!

Şi arăpoaica se duse jos şi-i spuse:

— Hai să vorbeşti cu stăpâna mea, care te cheamă.

Ci Dalai răspunse:

— Au nu care cumva, din vreo întâmplare, mama mea o fi vreo roabă arăpoaică, ori tatăl meu vreun arap, ca să merg alături de robi?

Şi arăpoaica se duse şi spuse stăpâne-sii ce-i zisese Dalai. Atunci stăpâna trimise o roabă albă, poruncindu-i:

— Du-te tu şi cheam-o pe femeia de jos.

Iar roaba albă coborî şi îi spuse domniţei Dalai:

— Vino, o, domnia ta, să vorbeşti cu stăpâna mea.

Ci Dalai îi răspunse:

— Nu sunt roabă albă şi nici fiică de robi, ca să merg cu o roabă albă.

Şi roaba se duse să-i spună stăpâne-sii ce-i zisese Dalai. Atunci sultana îl chemă pe fiul ei, copilul sultanului, şi îi zise:

— Coboară tu atunci şi adu-o pe femeia de jos.

Iar tânărul beizadea, care, ca frumuseţe, era asemenea stelei Canope când străluceşte peste mare, coborî la tinerică şi îi zise:

— O, domniţă, aibi bunătatea de a urca la harem, la sultană, mama mea.

Iar Dalai, de data aceasta, răspunse:

— Am să urc cu tine, întrucât eşti fiu de domn şi de sultan, aşa cum sunt eu fiică de domn şi de sultan.

Şi urcă scările înaintea lui.

Or, de îndată ce beizadeaua o văzu pe Dalai suind scările, în frumuseţea ei, dragostea pentru ea îi şi coborî în inimă…

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute patruzeci şi opta noapte

Urmă:

...Or, de îndată ce beizadeaua o văzu pe Dalai suind scările, în frumuseţea ei, dragostea pentru ea îi şi coborî în inimă. Precum şi Dalai tresări în sufletul ei de frumuseţea tânărului beizadea. Şi, la rându-i, doamna, soţia sultanului, când o văzu pe Dalai, îşi zise în sine: „Vorbele roabei sunt drepte. Cu adevărat, este mai frumoasă decât mine.” Încât, după salamalecuri şi temenele, fiul sultanului îi spuse maică-sii:

— Aş vrea să mă însor cu ea, întrucât e limpede că este o domniţă de sânge de sultani.

Iar mama îi spuse:

— Este treaba ta, fiul meu. Trebuie să stii ce faci.

Şi tânărul cocon chemă cadiul şi, pe clipă pe dată, îl puse să scrie senetul de căsătorie, şi prăznui nunta cu Dalai. Şi intră în odaia miresii.

Da ce i s-a întâmplat ghulului în vremea aceasta? Iacătă.

Chiar în ziua când se prăznuia nunta, un om care mâna un berbec mare şi alb veni să-i spună sultanului, tatăl beizadelei:

— O, doamne al meu, sunt un dijmaş de-al tău, şi îţi aduc în dar, cu prilejul acestei nunţi, un berbec voinic şi alb, pe care l-am îngrăşat. Da se cade să legăm berbecul la uşa haremului, întrucât s-a născut şi a fost crescut printre femei şi, dacă l-ai lăsa jos afară, ar behăi toată noaptea şi n-ar mai lăsa pe nimenea să doarmă.

Iar sultanul zise:

— Bine, este primit.

Şi-i dete un caftan strălucit dijmaşului, care plecă în calea sa.

Iar sultanul dete berbecul cel alb în seama agăi de la harem, spunându-i:

— Urcă şi leagă berbecul acesta la uşa de la harem,

întrucât nu are tihnă decât între femei!

Or, când veni noaptea bucuriei, şi când fiul sultanului intră în odaia miresei, şi când, după ce făcu ceea ce avea de făcut, adormi alături de Dalai, berbecul cel alb îşi rupse frânghia şi intră în odaie. Şi o luă pe Dalai şi ieşi cu ea în curte. Şi îi spuse, fără a se mânia:

— Ia spune-mi, Dalai, mi-ai mai lăsat tu vreun strop de cinste?

Ea îi spuse:

— Mă pun sub ocrotirea ta! Să nu mă mănânci!

El îi zise:

— De data aceasta nu mai ţine!

Atunci ea zise:

— Aşteaptă, până a mă mânca, să intru oleacă la umblătorile din curte, pentru o nevoie.

Iar ghulul zise:

— Bine.

Şi o duse la umblători, şi rămase s-o vegheze la uşă, aşteptând ca ea să isprăvească.

Or, de cum se văzu înlăuntru la umblători, Dalai îşi ridică amândouă mâinile şi grăi:

— O, Doamnă a noastră, Zeinab, fiică a Profetului nostru cel binecuvântat, o, tu cea care mântui de la rău, vino-mi într-ajutor!

Şi preasfânta îi trimise numaidecât o soaţă de-a ei, dintre fiicele de ginni, care despică zidul şi o întrebă pe Dalai:

— Ce doreşti, Dalai?

Ea răspunse:

— Ghulul este la usă, şi are să mă mănânce de îndată ce am să ies.

Ea spuse:

— Dacă te scap de el, mă laşi să te sărut o dată?

Ea spuse:

— Da.

Atunci ginnia preacuratei Sett Zeinab crăpă zidul dinspre curte şi se repezi năprasnic asupra ghulului, şi îl izbi cu piciorul drept în boaşe. Şi ghulul se prăbuşi mort întru totul.

Atunci ginnia se întoarse la umblători şi o luă pe Dalai de mână şi îi arătă berbecul cel alb întins pe jos fără suflare. Pe urmă îl târâră afară din curte şi îl aruncară în şanţ. Şi iacă-aşa cu el, gata!

Iar ginnia o sărută pe Dalai o dată pe obraz, şi-i zise:

— Acuma, o, Dalai, vreau să-ţi cer să-mi faci un bine.

Ea răspunse:

— La poruncile tale, dulceaţa mea.

Ea spuse:

— Vreau să vii cu mine, numai pentru un ceas, la Marea de Smarald!

Ea răspunse:

— Bine. Da de ce?

Iar ginnia răspunse:

— Fiul meu este bolnav, iar hakimul nostru a spus că nu are să se vindece decât dacă bea o strachină cu apă din Marea de Smarald. Or, nimeni nu poate să umple o strachină cu apă din Marea de Smarald, fără numai o fiică de oameni. Iar eu mă folosesc de prilejul venirii la tine spre a-ţi cere binele acesta.

Şi Dalai răspunse:

— Pe capul şi pe ochii mei, numai să fiu îndărăt aici înainte de a se trezi soţul meu.

Ea spuse:

— De bună seamă.

Şi o puse să încalece pe umerii ei, şi o duse pe ţărmul Mării de Smarald. Şi îi dete o strachină de aur. Şi Dalai umplu strachina cu apa aceea minunată. Dar, când o scoase, o undă de apă îi udă mâna, care numaidecât se făcu verde ca trifoiul. După care ginnia o luă iarăşi pe Dalai călare pe umerii ei şi o duse îndărăt în odaia de nuntă, lângă beizadea. Şi iacă-aşa cu soaţa preacuratei Sett

Zeinab – asupra-i fie rugăciunea şi pacea!

Or, Marea de Smarald are un cantaragiu care vine s-o cântărească în fiecare dimineaţă, spre a vedea dacă a furat cineva din ea ori ba. Şi răspunde de treaba aceasta. Şi, în dimineaţa aceea, cantaragiul o cântări şi o măsură, şi găsi lipsă o strachină, întocmai. Şi se întrebă: „Cine să fie făptaşul furtişagului? Am să dau fuga să-l caut, pe toate drumurile, până ce am să-l găsesc. Căci, de-o avea pe mână vreun semn de la Marea de Smarald, am să-l duc la sultanul nostru, care o să ştie ce va avea de făcut cu el.”

Si-asa că luă nişte brăţări de sticlă şi nişte inele, şi le puse pe o tabla pe care şi-o aşeză pe creştetul capului. Şi începu să bată drumurile, pe tot pământul, pe sub ferestrele saraiurilor domneşti, strigând: „Brăţări de sticlă, o, domniţelor! Inele de smarald, o, fetelor!”

Şi străbătu aşa ţară după ţară, fără a da peste stăpâna mânei celei verzi, până ce ajunse sub ferestrele saraiului în care se afla Dalai. Şi acolo începu iar să strige: „Brăţări de sticlă, o, domniţelor! Inele de smarald, o, fetelor!” Şi Dalai, care sta la fereastră, văzu pe tabla brăţările şi inelele, care îi plăcură. Şi-i spuse neguţătorului:

— O, neguţătorule, aşteaptă să cobor ca să le încerc pe mâna mea.

Şi coborî la neguţător, care era cantaragiul Mării de Smarald, şi întinse mâna stângă, spunând:

— Încearcă-mi nişte inele şi nişte brăţări, dintre cele ce le ai tu mai frumoase.

Ci vânzătorul se minună, zicând:

— Cum de nu îţi este ruşine, o, domniţă, să-mi întinzi mâna stângă? Eu nu fac încercările decât pe mâna dreaptă.

Şi Dalai, tare nevenindu-i la îndemână să-i arate mâna dreaptă, care era verde ca trifoiul, îi spuse:

— Mâna mea dreaptă este bolnavă.

El îi zise:

— Şi ce dacă? Eu nu vreau decât s-o văd cu ochii mei, şi am să ştiu măsura.

Şi Dalai îi arătă mâna.

Or, de cum văzu mâna domniţei Dalai, care avea semnul verde, cantaragiul Mării de Smarald ştiu că ea luase strachina de apă. Şi o şi înşfacă în braţe şi o duse la sultanul Mării de Smarald. Şi i-o dete în seamă, zicând:

— Ea a prădat o strachină din apa ta, o, doamne al Mării. Şi tu ştii ce ai de făcut cu ea.

Şi sultanul Mării de Smarald se uită la Dalai cu mânie. Ci, de cum îi căzură ochii asupra ei, rămase tulburat de frumuseţea ei şi îi zise:

— O, copilo, vreau să întocmesc senetul de căsătorie cu tine.

Ea îi spuse:

— Ce păcat că sunt măritată, prin legătură legiuită, cu un tinerel asemenea la frumuseţe cu steaua Canope când străluceşte peste mare.

Atunci el îi spuse:

— Şi nu ai vreo soră care să-ti semene, ori vreo fiică?...

Ea spuse:

— Am o fată care, de astăzi, a ajuns la vârsta măritişului, întrucât a împlinit zece ani şi care seamănă la frumuseţe cu tatăl ei.

El spuse

— Bine.

Şi îl chemă pe cantaragiul Mării de Smarald şi îi zise:

— Du-o pe stăpâna ta în locul de unde ai luat-o.

Şi cantaragiul o luă pe umeri. Iar sultanul Mării de Smarald plecă odată cu ei, ţinând-o pe Dalai de mână.

Şi intrară în saraiul sultanului, şi sultanul veni după Dalai până la soţul ei, şi îi zise, când se cunoscură:

— Cer să leg cumetrie cu tine, prin fiica ta.

El îi zise:

— Bine, hotărăşte zestrea pe care ai să mi-o dai pentru

ea.

Şi sultanul Mării de Smarald spuse:

— Zestrea pe care am să ţi-o dau pentru ea va fi de patruzeci de cămile încărcate cu smaralde şi cu hiacinturi.

Şi legătura se încheie. Şi se prăznui nunta sultanului Mării de Smarald cu fata domniţei Dalai şi a crăişorului cel frumos ca steaua Canope. Şi trăiră cu toţii împreună, în desăvârşită înţelegere. Şi mărire lui Allah, în toată împrejurarea!

După ce ispravnicul de agie Gamal Al-Din istorisi această poveste, sultanul Baîbars, fără a-i da răgaz să se întoarcă la locul său, îi zise:

— Pe Allah, ya Gamal Al-Din, aceasta-i cea mai frumoasă poveste pe care am auzit-o vreodată!

Iar el răspunse:

— Aşa să fie, acuma când a fost îndrăgită de stăpânul nostru!

Şi se întoarse în rând. Atunci păşi înainte un al şapelea, pe care îl chema ispravnicul Fakr Al-Din; şi sărută pământul dintre mâinile sultanului Baîbars, şi grăi:

— Eu, o, emire şi doamne al nostru, am să-ţi spun o păţanie care mi s-a întâmplat chiar mie, şi care nu are altă însusire decât aceea de a fi scurtă. Iacăt-o.

Povestea istorisită de către cel de al şaptelea ispravnic de agie

Într-o zi ca toate zilele, în satul în care mă aflam pe atunci, un hoţ de arab veni noaptea la casa unui gospodar să fure un sac de grâu. Ci oamenii din gospodărie îl auziră

şi mă chemară cu glasuri amarnice, strigând: „Hoţul! hoţul!” Da procletul nostru izbuti să se ascundă atâta de bine încât, cu toate căutările, nu izbutirăm să-l oblicim.

Şi cum luasem calea îndărăt spre poartă ca să plec, trecui pe lângă o grămadă mare de grâu din curte. Şi în vârful grămezii de grâu era un lighean de aramă ce slujea la măsurat. Şi deodată auzii o vântuitură năprasnică stârnită în grămada de grâu. Şi văzui totodată ligheanul de aramă aruncat în sus la cinci picioare înălţime. Eu atunci, în pofida uimirii mele, mă repezii să scotocesc în grămada de grâu şi dădui acolo peste arapul care se ascunsese în ea, cu fundul întors în sus. Şi după ce îl înşfacai şi îl legai belci, îl întrebai ce-a fost cu zgomotul ciudat care mi-a dezvăluit unde se afla. Iar el îmi răspunse:

— A fost cu voia mea, o, doamne al meu!

Iar eu îi răspunsei:

— Bătu-te-ar Allah! Şi izgonit fie Cel-Viclean! Pentru ce să te vânturești aşa spre paguba ta?

Şi el îmi răspunse:

— Dreptu-i, ya sidi, am lucrat spre paguba mea, asta-i limpede. Da am făcut-o anume întru folosul tău.

Iar eu îl întrebai:

— Cum aşa, o, pui de lele? Şi-apoi de când o vântuitură, fie ea şi de mărimea acesteia, a slujit în folosul cuiva pe pământ?

Iar el răspunse:

— Nu mă omorî, o, ispravnice! Eu nu m-am vânturit decât spre a te cruţa de osteneala căutărilor prea îndelungate, şi de truda de a bate zadarnic cetatea şi câmpurile pe urmele mele. Mă rog, aşadar, să-mi răspunzi la bine cu bine, întrucât eşti fiu de oameni de bine!

Eu atunci, o, doamne al meu, n-am putut să nu cinstesc atare judecată. Şi i-am dat drumul.

Şi aceasta-i păţania mea!

Şi, după ce ascultă snoava ispravnicului Fakr Al-Din, sultanul Baîbars îi zise:

— Hei uallah! bunăvoinţa ta a fost la locul ei!

Pe urmă, cum Fakr Al-Din se şi întorsese la locul său, un al optulea, pe care îl chema Nizam Al-Din, păşi înainte. Şi grăi:

— Ceea ce am să-ţi povestesc eu nu are nimic asemenea, nici de aproape, nici de departe, cu cele ce ai ascultat până acuma, o, stăpâne al nostru sultane!

Şi Baîbars îl întrebă:

— Este ceva văzut ori ceva auzit?

El spuse:

— Nu, pe Allah, o, stăpâne al meu, este ceva ce eu numai am auzit. Iacătă!

Şi spuse:

Povestea istorisită de către cel de al optulea ispravnic de agie

A fost odată un cântăret din clarinet, care cânta şi el pe unde putea. Şi era însurat cu o muiere. Şi muierea rămase însărcinată, din ostenelile lui, şi, cu ajutorul lui Allah, născu un băiat. Ci clarinetistul nu avea niciun bănuţ în casa lui, nici spre a o plăti pe moaşă, nici spre a-i cumpăra ceva soţiei sale, lăuza. Şi nemaiştiind ce să facă, plecă amărât, spunându-i nevesti-sii:

— Am să mă duc pe drumul lui Allah, să cerşesc doi bănuţi de aramă de la oamenii miloşi; şi un bănuţ am să i-l dau ca plată moaşei, iar pe celălalt, tot ca plată, neguţătorului de găini, ca să-ţi cumpăr o găină, cu care să te hrăneşti în zilele lăuziei tale.

Şi ieşi, aşadar, din casă. Şi cum străbătea un câmp, dete peste o găină aciuită pe un dâmb. Şi se apropie încetişor de găină, şi o prinse mai înainte ca ea să aibă vreme de a fugi. Şi sub ea găsi un ou ouat proaspăt. Şi îl puse în sân, zicând: „Binecuvântarea a pogorât astăzi. Este taman ceea ce-mi trebuia; şi nu mai am de ce mă duce să cerşesc. Întrucât am să-i dau găina fiicei socrului meu, după ce am s-o frig, în ziua aceasta a uşurării ei; şi am să vând oul pe un bănuţ de aramă, pe care am să-l dau ca plată moaşei.” Şi, cu gândul acesta, plecă la sukul de ouă.

Or, când trecu prin sukul argintarilor şi al giuvaiergiilor, se întâlni cu un giuvaiergiu evreu pe care îl cunoştea şi care îl întrebă:

— Ce duci acolo?

El răspunse:

— O găină cu oul ei!

El îi zise:

— Ia dă să văd!

Şi clarinetistul îi arătă giuvaiergiului găina şi oul. Iar giuvaiergiul îl întrebă:

— Vrei să vinzi oul?

El răspunse:

— Da!

El spuse:

— Cu cât?

El răspunse:

— Spune tu întâi!

Giuvaiergiul spuse:

— Ţi-l cumpăr pe zece dinari de aur! Nu preţuieşte mai mult!

Iar săracul zise, gândind că giuvaiergiul îşi bate joc de el:

— Îţi baţi joc de mine pentru că sunt sărac; ştii bine că nu acesta îi este preţul.

Iar giuvaiergiul gândi că îi cere mai mult, şi îi zise:

— Îţi dau, ca ultim preţ, cincisprezece dinari!

El răspunse:

— Allah vede!

Atunci giuvaiergiul îi spuse:

— Iacătă douăzeci de dinari de aur noi! Îi iei ori nu-i iei?

Atunci clarinetistul, văzând că târguiala era adevărată, îi dete oul, pe douăzeci de dinari de aur, şi zori să-i arate spatele. Ci giuvaiergiul dete fuga după el şi îl întrebă:

— Ai multe ouă de-acestea acasă?

El răspunse:

— Am să-ţi aduc unul mâine după ce are să-l facă găina, şi tot la preţul de-acum. Da dacă ar fi altcineva în locul tău, nu i l-as vinde nici cu treizeci de dinari de aur!

Iar giuvaiergiul zise:

— Arată-mi unde-i casa ta; şi în fiecare zi am să vin să iau oul, fără ca tu să te mai ostenesti; şi am să-ţi dau cei douăzeci de dinari.

Iar clarinetistul îi arătă casa şi dete fuga apoi să cumpere o altă găină în locul ouătoarei aceleia, şi se duse s-o dea la fript pentru nevastă-sa. Şi o răsplăti din belşug pe moaşă pentru ostenelile ei.

Şi a doua zi îi spuse nevesti-sii:

— O, fiică a socrului meu, să nu care cumva să tai găina cea neagră care se află în cuhnie. Ea-i binecuvântarea casei. Ea ne ouă nişte ouă care preţuiesc, fiecare, la preţul zilei, douăzeci de dinari de aur…

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute patruzeci şi noua noapte

Urmă:

…Ea ne ouă nişte ouă care preţuiesc, fiecare, la preţul

zilei, douăzeci de dinari de aur. Şi giuvaiergiul *cutare* ni le cumpără la preţul acesta!

Şi chiar că giuvaiergiul începu să vină în fiecare zi să ia oul proaspăt ouat, plătind peşin douăzeci de dinari de aur. Iar clarinetistul nu zăbovi a răzbate la o bunăstare aleasă, şi a-şi deschide o prăvălie frumoasă de neguţător în suk.

Iar când fiul său, cel care se născuse în ziua găsirii găinii, fu destul de mare pentru a putea să meargă la şcoală, clarinetistul de odinioară puse să se zidească pe cheltuiala sa o şcoală frumoasă, şi îi strânse acolo pe copiii săraci, ca să înveţe a citi şi a scri împreună cu fiul său. Şi găsi pentru ei toţi un dascăl de şcoală strălucit, care ştia *Coranul* ca pe apă, şi care putea să li-l spună pe dinafară, chiar începând de la cuvântul cel mai de pe urmă spre a ajunge la cel dintâi.

După care clarinetistul se hotărî să plece în hagialâc la Hedjaz, şi îi spuse nevesti-sii:

— Ia bine seama să nu-şi râdă giuvaiergiul de tine şi să-ţi ia găina!

Pe urmă purcese cu o caravană la Mecca. Or, la o vreme după plecarea clarinetistului de odinioară, giuvaiergiul îi spuse într-o zi femeii:

— Am să-ţi dau o ladă plină cu aur. Da-mi dai găina în schimb?

Ea răspunse:

— Cum să ţi-o dau, bre omule? Soţul meu, înainte de a pleca, m-a sfătuit stăruitor să nu-ţi dau decât ouăle.

El spuse:

— Dacă s-o supăra, tu nu ai nicio vină. Iau răspunderea asupra mea, iar el n-are decât să mă tragă la răspundere pe mine, care mă aflu în prăvălia mea din inima sukului.

Şi îi deschise lada şi îi arătă aurul din ea. Iar muierea se bucură să aibă atâta aur deodată, şi-i dete giuvaiergiului găina. Iar el o luă şi o omorî pe dată, şi-i spuse femeii:

— Curăţ-o şi frige-o; am să vin s-o iau. Da dacă o lipsi o

bucăţică din ea, ca s-o scot îndărăt am să-i spintec pântecele aceluia care ar mânca-o.

Şi plecă.

Or, la ceasul amiezii, fiul clarinetistului se întoarse de la şcoală. Şi o văzu pe maică-sa că scoate găina din cratiţă şi o pune pe o tavă de farfuriu şi o copere cu un ştergar de muselină. Şi sufletul lui de şcolar pofti numaidecât să mănânce o bucăţică din găina aceea ispititoare. Şi îi spuse maică-sii:

— Dă-mi şi mie o bucată, mamă.

Ea îi spuse:

— Taci tu! da ce, e a noastră?

Pe urmă, când femeia ieşi o clipită din odaie, băiatul ridică ştergarul de muselină şi, dintr-o muşcătură, rupse târtiţa găinii şi o înfulecă fierbinte încă. Iar una dintre roabe îl văzu şi îi zise:

— O, stăpâne al meu, ce nenorocire şi ce năpastă fără de izbăvire! Fugi de acasă, căci giuvaiergiul, care are să vină să-şi ia găina, are să-ţi spintece pântecele ca să scoată din el târtiţa pe care ai mâncat-o!

Iar băiatul zise:

— Aşa? Mai bine-i să plec decât să pierd târtiţa aceasta bună!

Şi încălecă pe catârca lui şi plecă.

Or, giuvaiergiul nu zăbovi a veni să-şi ia găina. Şi văzu că lipsea târtiţa. Şi o întrebă pe mamă:

— Unde este târtita?

Ea răspunse:

— Pe când am ieşit o clipită din odaie, fiul meu a rupt târtiţa cu dinţii şi a înfulecat-o.

Iar giuvaiergiul strigă:

— Vai de mine! Am dat tot aurul meu pe târtiţa aceea. Unde este fiul tău, puşlamaua, ca să-i deschid pântecele şi s-o scot?

Ea răspunse:

— A fugit, de frică!

Iar giuvaiergiul ieşi în grabă mare şi porni să-l caute, prin cetăţi şi prin sate, spunând cum arată băiatul, până ce dete de el, adormit într-un câmp. Şi se apropie încetişor de el, spre a-l ucide, când băiatul, care nu dormea decât cu un ochi, sări din somn. Iar giuvaiergiul ţipă la el:

— Vino încoace, o, fiu al clarinetei. Cine ţi-a spus să mănânci târtiţa? Eu am plătit pentru ea o ladă plină cu aur şi m-am învoit cu maică-ta. Iar acuma învoiala are să se împlinească prin moartea ta!

Ci băiatul, fără a se tulbura, îi răspunse:

— Du-te de-aici, o, giuvaiergiule! Nu ţi-e ruşine să baţi atâta cale pentru o târtiţă de găină? Şi nu-i o ruşine încă şi mai mare să vrei să-mi spinteci pântecele din pricina acelei târtiţe?

Ci giuvaiergiul răspunse:

— Ştiu eu ce am de făcut.

Şi îşi trase cuţitul de la brâu ca să deschidă pântecele băiatului. Ci băiatul îl apucă pe afurisit numai cu o mână, şi îl săltă, şi îl izbi de pământ, unde îi sfărâmă oasele şi îi făcu lungimea să i se întrepătrundă cu lăţimea. Iar procletul – afurisit să fie el! – muri la ceasul lui.

Or, băiatul avea să dovedească în curând urmările, asupra sa însuşi, ale acelei târtiţe de găină. Într-adevăr, luă calea îndărăt, spre a se întoarce la maică-sa; ci se rătăci pe drum, şi ajunse într-o cetate unde văzu un sarai domnesc care avea spânzurate la poartă patruzeci de capete fără unul. Şi întrebă oamenii:

— Pentru ce sunt spânzurate capetele acelea?

I se răspunse:

— Sultanul are o fată tare vitează la lupta în meidan. Cel care va îndrăzni şi o va birui, o va lua de soţie; iar celui care nu o va birui, i se va reteza capul.

Atunci băiatul intră fără a şovăi la sultan şi îi spuse:

— Vreau să cobor pe meidan cu fiica ta, ca să-mi măsor puterile cu ea.

Şi sultanul îi răspunse:

— O, copilul meu, crede-mă, du-te de aici! Câţi bărbaţi mai tari decât tine au venit şi-au fost biruiţi de fata mea! E păcat să te omoare!

La astea, el răspunse:

— Vreau să mă biruiască, să-mi taie capul şi să mi-l spânzure la poartă.

Şi sultanul zise:

— Bine, scrie aşa şi pune-ţi pecetea pe hârtie.

Iar băiatul scrise şi pecetlui.

În vremea aceasta, se aşternu un chilim în curtea de dinăuntru, iar fata şi băiatul coborâră pe meidan, şi se prinseră unul pe altul pe după mijlocul trupului, şi îşi puseră umerii unul într-altul. Şi luptară amândoi minunat. Şi ba flăcăul o lua şi o răsturna la pământ, ba fata se ridica, întocmai ca un şarpe, şi îl răsturna pe el la rându-i. Şi tot aşa mai departe urmară a se răsturna ba el pe ea, ba ea pe el, vreme de două ceasuri de luptă, fără ca vreunul dintre ei să izbutească a-l face pe potrivnic să atingă pământul cu umărul. Atunci sultanul se supără văzând-o pe fiică-sa, de data aceasta, că nu se dovedeşte mai voinică. Şi grăi:

— Ajunge pentru astăzi. Ci mâine aveţi să mai coborâţi o dată pe meidan, pentru luptă.

Pe urmă sultanul îi despărţi, se întoarse în iatacurile sale, chemă hakimii de la sarai şi le zise:

— În noaptea asta, să-i daţi băiatului care a luptat cu fata mea să răsufle în somn nişte bang adormitor; şi când bangul are să-şi împlinească rostul, voi să-i cercetaţi trupul băiatului spre a vedea de nu poartă asupra lui vreun talisman care îl face atâta de puternic. Întrucât chiar că dintre toţi vitejii cei voinici din lume, fata mea i-a biruit pe cei mai tari şi i-a făcut să muşte pământul pe patruzeci fără

unul dintre ei. Şi-atunci cum de n-a putut să-l doboare pe un copilandru ca acesta? Aşa încât trebuie să fie vreo pricină tainică, şi pricina trebuie s-o dezvăluiţi voi. Altminteri, meşteşugul vostru mi se va dovedi zadarnic, iar ajutorul vostru mi se va arăta fără de volnicie, şi am să vă izgonesc din saraiul şi din cetatea mea!

Încât, când să lăsă noaptea şi când băiatul adormi, hakimii se duseră să-i dea să răsufle bangul cel adormitor, şi îl adormiră adânc. Şi îi cercetară trupul, bucăţică cu bucăţică, ciocănindu-l cum se ciocănesc urcioarele şi, într-un sfârşit, găsiră înlăuntru pieptului lui, învăluită în măruntaie, târtiţa găinii. Şi îşi aduseră foarfecele şi sculele, făcură o tăietură şi scoaseră târtiţa găinii din pieptul băiatului. Pe urmă îi cusură la loc pieptul, îl stropiră cu oţet tare, şi îl aduseră în starea în care fusese.

Or, dimineaţa, băiatul se trezi din somnul cel rău şi îşi simţi pieptul ostenit, şi el însuşi nu mai avea vârtoşia de mai înainte. Căci puterile i se duseseră odată cu târtiţa găinii, care avea însuşirea de a-l face de nebiruit pe cel care o mâncase. Şi, văzându-se acuma mai slab, nu vroi să se primejduiască a încerca o înfruntare amarnică, şi fugi, de frică să nu-l înfrângă şi să-l omoare fata cea luptătoare.

Şi, slobozindu-şi picioarele în vânt, nu se opri din fugă până ce nu ajunse dincolo de vederea saraiului şi a cetăţii. Şi dete peste trei inşi care se certau între ei. Şi îi întrebă:

— Pe ce vă certati?

Ei răspunseră:

— Pe un lucru!

El le spuse:

— Un lucru? Ce lucru?

Ei răspunseră:

— Avem chilimul acesta de colea. Dacă se aşază pe el cineva, şi îl loveşte cu varga aceasta, şi îi cere să meargă fie până şi pe vârful muntelui Kaf! chilimul îl duce acolo cât ai clipi din ochi. Iar noi acuma ne omorâm pentru chilimul

acesta!

El le zise:

— În loc să vă omorâţi între voi pentru chilimul zburător, mai bine luaţi-mă pe mine ca judecător, şi am să vă judec fără părtinire.

Iar ei răspunseră:

— Fii-ne judecător în pricina noastră.

El le spuse:

— Întindeţi chilimul pe pământ, ca să-l văd cât este de lung şi de lat.

Şi se aşeză în mijlocul chilimului şi le spuse:

— Am să arunc o piatră din toate puterile mele, iar voi să fugiţi după ea tustrei. Şi acela care are s-o ajungă cel dintâi va căpăta chilimul zburător.

Ei îi spuseră:

— Bine.

Băiatul atunci luă o piatră şi o azvârli; iar cei trei o luară la fugă după ea. Şi, pe când ei fugeau, el lovi chilimul cu varga, spunându-i:

— Du-mă drept în mijlocul curţii de la saraiul sultanului *cutare!*

Şi chilimul îndeplini porunca pe clipă pe dată, şi îl lăsă pe fiul clarinetei în curtea saraiului cu pricina, acolo unde de obicei aveau loc luptele domniţei.

Şi băiatul strigă:

— Iată luptătorul! Să vină învingătorul său!

Şi fata coborî, de faţă cu toată lumea, în mijlocul curţii, şi veni pe chilim dinaintea băiatului. Şi numaidecât băiatul lovi chilimul cu varga, spunând: „Zboară cu noi până în vârful muntelui Kaf.” Şi chilimul se ridică în slăvi, spre uluirea tuturora, şi, în mai puţină vreme decât ar trebui pentru a închide un ochi şi a-l deschide iar, îi şi lăsă pe vârful muntelui Kaf.

Atunci băiatul îi spuse fetei:

— Cine este acuma biruitorul? Este cea care mi-a răpit din piept târtiţa de găină, ori cel care a răpit-o pe fata sultanului din mijlocul saraiului ei?...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute cincizecea noaptea

Urmă:

…Cine este acuma biruitorul? Este cea care mi-a răpit din piept târtiţa de găină, ori cel care a răpit-o pe fata sultanului din mijlocul saraiului ei?

Ea răspunse:

— Mă pun sub ocrotirea ta! Iartă-mă! Şi, dacă vrei să mă duci îndărăt în saraiul tatălui meu, am să mă mărit cu tine, spunând: „Acesta m-a biruit.” Şi am să le poruncesc hakimilor să pună îndărăt în pieptul tău târtiţa găinii.

El zise:

— Bine. Da o zicală spune: „Bate fierul cât e cald!” Iar eu vreau să fac cu tine ceea ce ştii, până a nu te duce.

Ea spuse:

— Bine.

Atunci el o luă şi se culcă lângă ea şi, găsind-o cum se cuvine, se pregăti să bată fierul unde trebuia, câtă vreme era cald. Ci deodată fata îi aldui o lovitură de picior care îl aruncă de-a dura hăt dincolo de chilim. Şi lovind chilimul cu varga, spuse: „Zboară, o, chilimule, şi du-mă în saraiul tatălui meu!” Şi chilimul, tot atunci, îşi şi luă zborul cu ea şi o duse la sarai.

Iar fiul clarinetistului rămase singur pe vârful muntelui, primejduit să moară de foame şi de sete, fără ca baremi vreo furnică să-i mai poată da de urmă. Şi purcese să coboare din munte, muşcându-şi mâinile de ciudă.

Şi coborî aşa vreme de o zi şi o noapte fără a se opri, şi ajunse, pe la revărsat de ziuă, la mijlocul muntelui. Şi, spre norocul lui, găsi acolo doi curmali care se frângeau sub

povara lor de curmale coapte.

Or, unul dintre curmali avea curmale roşii, iar celălalt curmale galbene. Şi băiatul se repezi să culeagă câte o creangă din fiecare soi. Şi cum îi plăceau mai mult cele galbene, începu să mănânce cu poftă una dintre acele curmale galbene. Ci deodată simţi o mâncărime la cap; şi îşi duse mâna la cap, la locul unde simţea mâncărimea, şi pipăi un corn care îi creştea din cap cu mare iuţeală, şi care se răsucea împrejurul curmalului. Şi degeaba se zbătu el mult şi bine ca să scape, că rămase priponit de curmal cu cornul său. Atunci îşi zise: „Moarte pentru moarte! Mai bine-i, până una alta, să-mi astâmpăr foamea, şi pe urmă să mor!” Şi se apucă să mănânce şi curmalele cele roşii. Şi ia uite! De cum înghiţi una dintre roşcovanele acelea, îşi şi simţi cornul cum se desface de pe curmal şi capul cum îi rămâne slobod. Şi cât ai clipi din ochi, cornul fu ca şi cum nici n-ar fi fost vreodată. Şi nu mai rămase din el nici măcar o urmă pe cap.

Atunci băiatul îşi zise: „Bine.” Şi se apucă să mănânce toate curmalele roşii, până ce îşi stâmpără foamea. Pe urmă îşi umplu sânul cu curmale roşii şi galbene, şi plecă la drum mai departe, mergând zi şi noapte, vreme de două luni întregi, până ce ajunse la cetatea potrivnicei lui, fata sultanului.

Şi se duse sub ferestrele saraiului şi începu să strige, spunând: „Hei, curmale trufanda, hei, curmale! Degete de domnite, hei, curmalele! Cete de viteji, hei, curmalele!” Iar fata sultanului auzi strigarea vânzătorului de curmale trufanda, şi le spuse soaţelor sale:

— Coborâţi repede şi cumpăraţi-mi nişte curmale de la vânzătorul acela, şi alegeţi-le cât mai zemoase, o, fetelor.

Şi ele coborâră să cumpere curmale, care nu le fură lăsate, dată fiind raritate lor, decât la preţul de un dinar pentru fiecare. Şi fetele cumpărară şaisprezece, pentru

şaisprezece dinari, şi se duseră să le dea stăpânei lor.

Şi fata sultanului văzu că erau curmale galbene, chiar cele care îi plăceau ei mai mult. Şi le mâncă pe toate şaisprezece, aruncându-le în gură una după alta. Şi zise:

— O, surorile mele, tare sunt bune!

Ci nici nu isprăvi ea bine de rostit vorbele acestea, că şi simţi o mâncărime aprigă, care o gâdila, în şaisprezece locuri felurite de pe cap. Şi îşi duse mâna repede la cap, şi simţi că saisprezece coarne îi înmugureau prin piele, dintre plete, în şaisprezece locuri diferite. Şi până să dea ea vreun ţipăt, cele şaisprezece coarne se şi lungiseră şi, patru câte patru, se prinseră vârtos de perete.

La priveliştea aceea şi la ţipetele sfâşietoare pe care fata, deodată cu soaţele ei, începuse să le sloboadă, taică-său veni în fugă, gâfâind, şi întrebă:

— Ce-i aici?

Iar soaţele îi răspunseră:

— O, stăpâne al nostru, ridicam ochii când am văzut deodată aceste şaisprezece coarne cum ieşeau din capul stăpânei noastre şi cum se întindeau să se prindă patru câte patru de perete, aşa cum le vezi.

Atunci, tatăl domniţei adună hakimii cei mai iscusiţi, aceia care scoseseră din pieptul băiatului târtiţa găinii. Şi hakimii aduseră ferăstraie ca să taie coarnele; ci coarnele nu se lăsară tăiate. Şi încercară alte chipuri, da fără a ajunge la vreo izbândă, şi fără a dovedi s-o lecuiască pe domniţă.

Atunci, tatăl ei încercă alte chipuri de mântuire, şi trimise un crainic în cetate să strige:, Acela care va da un leac fetei sultanului, şi o va scăpa de cele şaisprezece coarne, o va căpăta de soţie şi va fi făcut urmaş la scaunul împărătesc.

Or, ce să vezi!

Fiul clarinetistului, care nu aştepta decât clipita aceea, intră în sarai şi se duse sus la domniţă, spunând:

— Am s-o scap eu de coarne.

Şi de cum ajunse dinaintea ei, luă o curmală roşie, o făcu bucăţele şi o puse în gura domniţei. Şi în chiar clipita aceea un corn se şi desprinse de perete şi, văzând cu ochii, se chirci şi, până la urmă, pieri cu totul de pe capul fetei.

La priveliştea aceea, toţi cei de faţă, cu Măria Sa în frunte, se minunară cu bucurie şi strigară:

— O! ce hakim mare!

Iar el spuse:

— Mâine am s-o mai scap de un corn!

Atunci fu oprit la sarai, unde şezu şaisprezece zile, în fiecare zi scăpând-o pe domniţă de câte un corn, până ce o mântui de toate cele şaisprezece coarne.

Şi-aşa că sultanul, până peste fire de minunat şi de mulţumitor, puse să se scrie numaidecât senetul de căsătorie al băiatului cu domniţa. Iar nunta fu prăznuită cu voioşie şi în potop de lumini. Pe urmă veni şi noaptea de datină.

Or, de îndată ce băiatul intră la soţia sa, în odaia de nuntă, îi zise:

— Şi-acuma? Care dintre noi doi este biruitor? Este aceea care mi-a luat din piept târtiţa găinii şi care mi-a furat chilimul cel vrăjit? Ori mai degrabă este acela care te-a făcut să-ţi crească şaisprezece coarne pe cap, şi le-a făcut să piară într-o nimicură de vreme?

Iar ea îi zise:

— Tu eşti, aşadar? Uf, efritule!

El îi răspunse:

— Da, eu sunt, fiul clarinetistului.

Ea îi spuse:

— Pe Allah! m-ai biruit!

Şi se culcară amândoi laolaltă, şi se dovediră amândoi la fel de tari şi la fel de volnici. Şi ajunseră sultan şi sultană. Şi trăiră cu toţii împreună în deplină bucurie şi în fericire desăvârşită.

Şi-aceasta-i povestea mea!

După ce auzi istorisirea ispravnicului Nizam Al-Din, sultanul Baîbars strigă:

— Uallahi, nu ştiu dacă nu-i aceasta povestea cea mai frumoasă pe care am auzit-o vreodată!

Atunci un al nouălea ispravnic de agie, pe care îl chema Gelal Al-Din, păşi înainte şi sărută pământul dintre mâinile sultanului Baîbars, şi grăi:

— Inşallah, o, doamne al vremilor, povestea pe care am să ţi-o istorisesc are să-ţi placă numaidecât.

Şi spuse:

Povestea istorisită de către cel de al nouălea ispravnic de agie

A fost odată o femeie care, în pofida tuturor strădaniilor, nu prindea rod şi nu năştea. Încât într-o zi se sculă şi se rugă Atoatedătătorului, zicând: „Dă-mi o fată, măcar de-ar fi şi să moară de mireasma inului!”

Şi, grăind astfel despre mireasma inului, ea vroia să ceară o fată, chiar dacă ea ar fi fost să fie atâta de gingaşă şi de simţitoare încât până şi mireasma cea uşoară a inului s-o stânjenească de s-o facă să moară.

Şi iacătă că prinse rod şi născu, fără de supărare, fata pe care Allah i-o dăruise, şi care era la fel de frumoasă ca luna la răsăritul ei, şi galbenă ca o lumină de lună, şi gingaşă ca ea. Şi-i puseră numele de Sittukhan.

Or, când fata se făcu mare şi ajunse la vârsta de cincisprezece ani, fiul sultanului trecu pe uliţă şi o văzu aplecată peste fereastră. Şi dragostea de ea coborî în inima lui, şi flăcăul se întoarse acasă bolnav.

Iar hakimii veniră unul după altul la el, fără să dibăcească leacul care-i era de trebuinţă. Atunci urcă să-l vadă şi o babă, trimisă de nevasta străjerului de la poartă; şi baba îi spuse, după ce se uită la el:

— O, eşti îndrăgostit, sau poate că ai vreo drăguţă la care ţii?

El răspunse:

— Sunt îndrăgostit.

Ea îi zise:

— Spune-mi de cine, iar eu am să fiu legătura dintre tine şi ea.

El spuse:

— De preafrumoasa Sittukhan.

Ea răspunse:

— Răcoreşte-ţi ochii şi linişteşte-ţi inima, că am să ţi-o aduc!

Şi baba plecă, şi o găsi pe fată, care se revenea în pragul porţii sale. Şi, după salamalecuri şi temenele, îi spuse:

— Mântuirea fie asupra unor preafrumoase ca tine, fata mea! Cele care-ţi seamănă, şi care au degete atâta de sulegete ca ale tale, ar trebui să înveţe cum să ţeasă inul. Că nimica nu este mai frumos decât fusul între nişte degete ca fusul.

Şi plecă.

Iar fata se duse la maică-sa şi-i zise:

— Du-mă, mamă, la meşteră.

Ea o întrebă:

— Ce meşteră?

Ea răspunse:

— La meştera de in.

Iar maică-sa strigă:

— Taci! Inul este primejdios pentru tine. Mireasma lui îţi face rău la piept. Dacă te atingi de el, ai să mori.

Ea spuse:

— Ba n-am să mor.

Şi atâta stărui, şi atâta plânse, încât maică-sa o trimise la meştera de in.

Iar fata şezu acolo o zi întreagă, să înveţe să toarcă inul. Şi toate soaţele sale se minunau de frumuseţea ei şi de frumuseţea degetelor ei. Şi iacătă că un fulguleţ de in îi intră la deget între carne şi unghie. Şi fata căzu jos, fără de simţire.

Şi toţi o crezură moartă, şi careva se duse la tatăl şi la mama ei şi le spuse:

— Veniţi să vă luaţi fata, şi alungească-vă Allah zilele: a murit!

Atunci tatăl şi mama fetei, pentru care ea era singura bucurie, îşi rupseră hainele şi, bătuţi de vântul urgiei, se duseră, cu giulgiul, s-o îngroape. Ci iacătă că trecu pe acolo baba şi le spuse:

— Sunteţi oameni bogaţi şi-ar fi ruşine pentru voi să vă îngropaţi fata în pământ.

Ei întrebară:

— Şi ce să facem?

Ea răspunse:

— Zidiţi-i un chioşc în mijlocul apelor râului. Şi culcaţi-o pe un pat în chioşcul acela. Şi veţi putea să vă duceţi s-o vedeţi ori de câte ori vi s-o face dor de ea.

Iar ei îi zidiră un chioşc de marmură, pe nişte pilaştri, în mijlocul apelor râului. Şi îl înconjurară cu o grădină plină cu straturi de flori. Şi puseră fata pe un crivat de fildeş, în chioşc, şi plecară plângând.

Or, ce să vezi?

Baba se duse numaidecât la fiul sultanului, cel bolnav de dragoste, şi îi spuse:

— Hai s-o vezi pe fată. Te aşteaptă, culcată într-un chioşc, în mijlocul apelor râului.

Atunci crăişorul se sculă şi îi spuse vizirului tatălui său:

— Hai cu mine la o preumblare.

Şi ieşiră amândoi, ţinându-se de departe după baba care îi arăta crăişorului drumul. Şi ajunseră la chioşcul de marmură, iar fiul sultanului îi spuse vizirului:

— Aşteaptă-mă la uşă. N-am să zăbovesc.

Pe urmă intră în chioşc. Şi o găsi pe fată moartă. Şi şezu jos s-o plângă, rostind stihuri despre frumuseţea ei. Şi îi luă mâna, ca să i-o sărute; şi-i văzu degetele cele atâta de subţiri şi de gingaşe. Şi, minunându-se de ele, găsi la unul fulguşorul de in dintre unghie şi carne. Şi se miră de fulgul acela de in, şi îl trase afară cu gingăşie.

Şi numaidecât fata se trezi din leşinul ei…

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a nouă sute cincizeci şi una noapte

Urmă:

Şi numaidecât fata se trezi din leşinul ei, şi se ridică dreaptă în capu oaselor, şi îi zâmbi tânărului beizadea, şi îl întrebă:

— Unde mă aflu?

Iar el o strânse la piept şi răspunse:

— Cu mine!

Şi o sărută, şi se culcă lângă ea. Şi şezură laolaltă patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi, fericiţi până peste poate.

Pe urmă crăişorul îşi luă bun-rămas de la ea, spunându-i:

— Trebuie să plec, din pricina vizirului tatălui meu, care mă aşteaptă la uşă. Îl duc îndărăt la sarai şi mă întorc.

Şi coborî la vizir. Şi ieşi cu el, şi străbătu grădina. Şi deteră peste nişte trandafiri albi şi peste nişte iasomii. Şi crăişorul se tulbură când le văzu şi îi spuse vizirului:

— Ia seama! Trandafirii şi iasomiile sunt albe ca albul obrajilor preafrumoasei Sittukhan! O, vizirule, aşteaptă-mă aici trei zile, ca să mă duc să mai văd o dată obrajii preafrumoasei Sittukhan!

Şi se sui îndărăt, şi sezu trei zile cu Sittukhan, să se minuneze de obrajii ei, care erau ca trandafirii cei albi şi ca iasomiile.

Apoi coborî şi îl luă pe vizir, şi îşi urmă cu el preumblarea prin grădină înspre ieşire. Şi deteră peste un roşcov, cu poamele lungi şi negre. Şi crăişorul rămase tulburat de acea privelişte şi îi spuse vizirului:

— Ia seama! roşcovele sunt lungi şi negre ca sprâncenele preafrumoasei Sittukhan! O, vizirule, mai aşteaptă aici trei zile, ca să mă duc să mai văd o dată sprâncenele preafrumoasei Sittukhan!

Şi urcă îndărăt, şi şezu trei zile cu ea, să se minuneze de sprâncenele ei frumoase, lungi şi negre ca roşcovele cele două câte două pe ramuri.

Apoi coborî şi îl luă pe vizir şi îşi urmă cu el preumblarea prin grădină înspre ieşire. Şi deteră peste o fântână ţâşnitoare, cu şuvoiul frumos şi singuratic. Şi crăişorul rămase tulburat de priveliştea aceea şi îi spuse vizirului:

— Ia seama! şuvoiul fântânii este ca mijlocul preafrumoasei Sittukhan! O, vizirule, mai aşteaptă-mă şi aici trei zile, ca să mă duc să mai văd o dată mijlocul preafrumoasei Sittukhan!

Şi urcă îndărăt, şi şezu trei zile cu ea, să se minuneze de mijlocul ei, care era asemenea cu şuvoiul fântânii.

Apoi coborî la vizir, spre a-şi urma cu el preumblarea prin grădină spre ieşire. Ci ia uite! Fata, când îl văzuse pe iubitul ei că suie astfel îndărăt la ea şi a treia oară, îndată după ce coborâse, îşi zise în sinea ei: „Vreau să mă duc să văd, de data aceasta, pentru ce tot pleacă şi iar se întoarce aşa!” Şi coborî din chioşc şi se piti după uşa care da înspre grădină, spre a-l vedea cum pleacă. Şi crăişorul, întorcându-se, o

văzu cum îşi lipea capul de uşă. Şi se întoarse la ea, galben şi trist, şi îi spuse:

— Sittukhan, Sittukhan! n-am să te mai văd, o, niciodată!

Şi plecă, şi ieşi cu vizirul, spre a nu se mai întoarce.

Atunci Sittukhan porni să rătăcească prin grădină, plângându-se pe sine însăşi, şi părându-i rău că nu era moartă cu adevărat. Şi pe când rătăcea aşa, văzu ceva strălucind lângă apă. Şi ridică lucrul acela de jos, şi văzu că era un inel solomonesc. Şi frecă uşurel cornalina învrâstată care îl împodobea, şi numaidecât inelul îi grăi:

— La poruncile tale, iacătă-mă. Spune, ce-mi ceri?

Ea răspunse:

— O, inel al lui Solomon, cer de la tine un sarai lângă saraiul crăişorului care m-a iubit, şi să-mi dai frumuseţe mai mare decât frumuseţea mea.

Şi inelul îi grăi:

— Închide-ti ochii şi deschide-i iar!

Iar ea îşi închise ochii şi, când îi deschise iar, se văzu într-un sarai măreţ, zidit alături de saraiul coconului domnesc. Şi se privi în oglindă, şi rămase vrăjită de frumuseţea sa.

Şi se duse să se rezeme în coate la fereastră, pe când crăişorul trecea călare pe calul lui. Şi o văzu, fără a o cunoaşte, şi plecă îndrăgostit. Şi ajunse la mama lui şi îi spuse:

— Mamă, nu ai tu vreun lucru osebit de frumos pe care să te duci să i-l dai ca dar domniţei care s-a mutat în saraiul cel nou? Şi n-ai putea tu să-i spui totodată: „Mărită-te cu fiul meu?”

Iar sultana, maică-sa, îi spuse:

— Am două bucăţi de atlaz împărătesc. Am să i le duc şi am să-i pun întrebarea.

El îi spuse:

— Bine, du-i-le.

Şi mama beizadelei se duse la fată şi îi spuse:

— Fata mea, primeşte darul acesta; fiul meu doreşte să se însoare cu tine.

Iar fata o chemă pe arăpoaica sa şi îi spuse:

— Ia aceste două bucăţi de atlaz şi fă-le cârpe de spălat podelele.

Iar sultana plecă îmbufnată şi se duse la fiu-său, care o întrebă:

— Ce ţi-a spus, mamă?

Ea răspunse:

— A pus-o pe roabă să ia cele două bucăţi de atlaz daurii şi i-a poruncit să facă din ele cârpe de şters prin casă!

El îi spuse:

— Mă rog ţie, o, maică a mea, nu cumva mai ai vreun lucru de preţ, pe care să i-l duci? Că sunt bolnav de dorul după ochii ei.

Ea îi spuse:

— Am o salbă de smaralde fără cusur şi fără pată.

El îi spuse:

— Bine. Du-i salba!

Şi mama beizadelei sui la fată şi îi spuse:

— Primeşte de la noi darul acesta, fata mea; fiul meu doreşte să se însoare cu tine.

Iar ea răspunse:

— Darul tău este primit, o, Măria Ta!

Şi o chemă pe roabă şi-i spuse:

— Porumbeii au mâncat, ori nu încă?

Ea răspunse:

— Nu încă, ya setti.

Ea îi spuse:

— Ia atunci boabele acestea de smarald şi dă-le porumbeilor, ca să le mănânce şi să se sature!

Auzind vorbele acestea, mama crăişorului îi zise fetei:

— Ne-ai umilit, fata mea! Mă rog ţie să-mi spui numai dacă vrei să te măriţi cu fiul meu, ori ba.

Ea răspunse:

— Dacă vrei să mă mărit cu fiul tău, spune-i să se prefacă mort; înveleşte-l cu şapte giulgiuri, du-l prin cetate şi spune-le slugilor tale să nu-l îngroape decât în grădina care se află în saraiul meu.

Iar mama beizadelei spuse:

— Bine. Am să mă duc să-i spun fiului meu dorinţa ta. Şi se duse să-i spună fiului său:

— Habar n-ai! Dacă vrei să te însori cu ea, îţi cere să te prefaci că ai murit, să te învelesc în şapte giulgiuri, să te port cu alaiul prin cetate, şi să te duc la ea ca să fii îngropat. Şi-atunci are să se mărite cu tine.

Iar el răspunse:

— Numai atâta, mamă? Atunci, sfâşie-ţi hainele, ţipă şi zi: „Fiul meu a murit!”

Iar mama beizadelei îşi sfâşie hainele şi ţipă cu glas ascuţit şi jalnic: „O, vai de mine şi de mine! fiul meu a murit!”

Atunci toată lumea din sarai, auzind ţipătul, dete fuga şi îl văzu pe beizadea întins pe jos, asemenea cu morţii, şi pe mama lui cuprinsă de jale. Şi luară trupul răposatului, îl spălară şi îl învăluiră în şapte giulgiuri. Pe urmă cititorii din *Coran* şi şeicii se adunară şi ieşiră în alai dinaintea trupului, coperit cu năframe scumpe. Şi după ce plimbară mortul prin toată cetatea, se întoarseră să-l aşeze în grădina fetei, aşa cum ceruse ea. Acolo îl lăsară şi plecară în calea lor.

Or, când nu mai fu nimeni în grădină, fata care murise odinioară dintr-un fulguţ de in, şi care se asemuia la obraji cu trandafirii cei albi şi cu iasomiile, la sprâncene cu roşcovele de pe ramuri, şi la boiu cu şuvoiul havuzului, coborî la domnişorul care era învăluit în cele şapte giulgiuri. Şi desfăcu de pe el giulgiurile unul câte unul. Şi, când scoase şi cel de al şaptelea giulgiu, îi spuse:

— Ce, tu erai? Ia uite că patima ta după femei te-a împins să te laşi învelit în şapte giulgiuri!

Iar beizadeaua rămase plin de buimăceală, şi îşi muşcă degetele, şi şi le sfâşie de ruşine. Iar fata îi zise:

— Nu-i nimic, de data aceasta.

Şi rămaseră împreună, să se iubească şi să se desfete.

Iar sultanul Baîbars, după ce ascultă povestea, îi spuse ispravnicului Gelal Al-Din:

— *Uallahi ua tellahi,* tare socot că ăsta-i tot ce am auzit eu mai minunat!

Atunci un al zecelea ispravnic de agie, pe care îl chema Helal Al-Din, veni între mâinile sultanului Baîbars şi zise:

— Am de istorisit o poveste care-i sora mai mare a cesteilalte!

Şi spuse:

Povestea istorisită de către cel de al zecelea ispravnic de agie

A fost odată un sultan care avea un fiu pe care îl chema Mohammad. Şi fiul îi spuse într-o zi lui taică-său:

— Vreau să mă însor.

Iar tatăl său îi răspunse:

— Bine, aşteaptă s-o trimitem pe maică-ta să vadă fetele de măritat de prin haremuri şi să ceară vreuna pentru tine.

Ci fiul sultanului spuse:

— Nu, tată, eu vreau să mă însor numai prin ochii mei, după ce am să văd fata.

Şi sultanul răspunse:

— Bine.

Atunci tânărul beizadea sări pe calul său frumos ca din basme şi plecă în drumeţie.

Şi, după două zile de drumeţit, dete peste un om care

şedea jos într-un câmp şi smulgea nişte praz din pământ, pe când fiică-sa, o copilandră, lega firele de praz.

Şi crăişorul, după salamalecuri, şezu jos lângă ei şi îi zise fetei:

— Nu cumva ai un pic de apă?

Ea răspunse:

— Ba am.

El spuse:

— Dă-mi şi mie să beau.

Iar ea se sculă şi îi aduse ulciorul. Şi el bău.

Or, fata îi plăcu, şi-aşa că-i zise tatălui ei:

— O, şeicule, mi-ai da-o de soţie pe fata ta de colea?

El răspunse:

— Suntem slugile tale.

Şi crăişorul îi spuse:

— Bine, o, şeicule! Stai aici cu fata, până dau fuga în ţara mea să iau cele de trebuinţă pentru nuntă, şi-apoi mă întorc iar.

Şi beizadea Mohammad se duse la tătâne-său şi-i zise:

— M-am logodit cu fata sultanului prazului.

Iar tată-său îi spuse:

— Da ce, prazul are acuma sultan?

El răspunse:

— Da, iar eu vreau să mă însor cu fata lui!

Iar sultanul grăi:

— Mărire lui Allah, o, fiul meu, carele a dat un sultan prazului!

Şi adăugă:

— De vreme ce fata îţi place, aşteaptă măcar s-o trimitem pe mama ta în ţara prazului, ca să-l vadă pe tatăl prazului, şi pe mama prazului, şi pe fata prazului!

Iar beizadea Mohammad spuse:

— Bine.

Şi aşa că maică-sa plecă în ţara tatălui fetei, şi văzu că

aceea despre care fiu-său îi spusese că este fiica sultanului prazului era o copilandră minunată din toate privinţele şi într-adevăr făcută spre a fi soţia unui fiu de sultan. Şi îi plăcu de ea până peste poate; şi o sărută şi îi spuse:

— Fată dragă, eu sunt sultană, mama crăişorului care te-a văzut, şi am venit ca să te mărit cu el!

Iar fata îi spuse:

— Ce, fiul tău este fiu de sultan?

Ea răspunse:

— Da, fiul meu este fiul sultanului, iar eu sunt mama lui!

Şi fata spuse:

— Atunci, nu mă mărit cu el.

Ea întrebă:

— Păi de ce?

Ea îi spuse:

— Eu nu mă mărit decât cu un om care are o meserie!

Atunci sultana plecă îmbufnată şi îi spuse soţului ei:

— Fata din ţara prazului nu vrea să se mărite cu fiul nostru!

Sultanul întrebă:

— Pentru ce?

Ea spuse:

— Pentru că nu vrea să se mărite decât cu un om care să aibă în mâinile lui o meserie.

Sultanul spuse:

— Are dreptate.

Da beizadeaua, când auzi, căzu bolnav.

Atunci sultanul se ridică şi porunci să fie chemaţi la el toţi şeicii isnafelor; şi când se aflară cu totii dinaintea lui, îi grăi celui dintâi, care era şeicul tâmplarilor:

— În câtă vreme l-ai învăţa meseria ta pe fiul meu?

El răspunse:

— În doi ani, poate chiar mai mult, da nu mai puţin.

Sultanul zise:

— Bine. Treci deoparte.

Pe urmă se întoarse înspre cel de al doilea, care era şeicul fierarilor, şi îl întrebă:

— În câtă vreme l-ai învăţa meseria ta pe fiul meu?

El răspunse:

— Îmi trebuie un an, zi la zi.

Sultanul zise:

— Bine. Treci colea deoparte.

Şi tot aşa îi întrebă pe toţi şeicii de bresle, care cerură unii un an, alţii doi, iar alţii trei, ba chiar şi patru ani. Şi sultanul nu ştiu ce hotărâre să ia, când îl zări pe unul în spatele celorlalţi şi care ba sărea, ba se apleca, ba făcea semne cu ochii şi cu degetul ridicat. Şi sultanul îl chemă şi îl întrebă:

— Ce te tot bâţâi şi te scălâmbi aşa?

El răspunse:

— Ca să mă fac văzut de stăpânul nostru sultanul, întrucât eu sunt sărac, iar şeicii breslelor nu mi-au dat de ştire despre venirea lor aici. Iar eu sunt ţesător, şi l-aş învăţa pe fiul tău meseria mea într-un ceas de vreme.

Atunci sultanul îi lăsă pe toţi şeicii de isnafe să plece şi nu-l opri decât pe ţesător, şi îi aduse mătăsuri de toate culorile şi un război de ţesut, şi îi spuse:

— Învaţă-l pe fiul meu meşteşugul tău.

Iar ţesătorul se întoarse înspre beizadea, care se ridicase, şi îi zise:

— Uită-te! eu n-am să-ţi spun: „Fă aşa, ori fa aşa!” Nu, eu îţi spun: „Cască ochii şi vezi! Şi ia seama la mâinile mele cum se duc şi cum se întorc.”

Şi, într-o nimicură de vreme, tesătorul ţesu o năframă, pe când crăişorul se uita la el cu luare-aminte.

Pe urmă ţesătorul îi spuse ucenicului său:

— Acuma vino şi fă şi tu o năframă ca aceasta.

Şi crăişorul se apucă să lucreze, şi ţesu o năframă minunată, zugrăvind în ţesătura ei saraiul şi grădina tatălui

său...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute cincizeci şi doua noapte

Urmă:

...Şi crăişorul se apucă să lucreze, şi ţesu o năframă minunată, zugrăvind în ţesătura ei saraiul şi grădina tatălui său.

Şi omul luă cele două năframe şi sui la sultan, şi îi spuse:

— Care dintre aceste două năframe este munca mea şi care este munca fiului tău?

Iar sultanul, fără a şovăi, arătă cu degetul pe cea a fiului său, acolo unde era zugrăveala cea frumoasă cu saraiul şi cu grădina, şi zise:

— Aceasta-i munca ta, iar cealaltă este tot munca ta!

Da ţesătorul strigă:

— Pe vredniciile preastrăluciţilor tăi strămoşi, o, Măria Ta, năframa cea frumoasă este munca fiului tău, iar ceastălaltă, cea urâtă, este munca mea.

Atunci sultanul, minunându-se, îl căftăni pe ţesător şeic peste toţi şeicii breslelor, şi îl lăsă să plece mulţumit. După care îi spuse nevesti-sii:

— Ia năframa lucrată de fiul tău şi du-te să i-o arăţi fetei sultanului prazului şi să-i spui: „Fiul meu este, de meserie, ţesător de mătase.”

Şi mama crăisorului luă năframa şi se duse la fată, şi îi arătă năframa, spunându-i vorbele sultanului. Iar fata se minună de năframă şi spuse:

— Acuma am să mă mărit cu fiul tău.

Iar vizirii sultanului luară cadiul şi se duseră să facă senetul de căsătorie. Şi se prăznui nunta. Şi crăişorul intră

la fetişcana din ţara prazului şi dobândi de la ea nişte copii care toţi erau însemnaţi, pe coapse, cu un semn de praz. Şi fiecare învăţă o meserie. Şi trăiră toţi mulţumiţi şi înfloritori. Ci Allah ştie mai bine!

Pe urmă sultanul Baîbars spuse:

— Povestea aceasta a fetei sultanului prazului mi-a plăcut pentru tâlcul ei. Da nu mai este nimeni printre voi care să mai aibă de povestit ceva?

Atunci păşi înainte un alt ispravnic de agie, care era cel de al unsprezecelea, şi-l chema Salah Al-Din.

Şi, după ce sărută pământul dintre mâinile sultanului Baîbars, spuse:

— Eu! Iacătă povestea mea!

Povestea istorisită de către cel de al unsprezecelea ispravnic de agie

I s-a întâmplat odată unui sultan să i se nască un fiu la sorocul la care şi o iapă de soi ales din staniştile împărăţiei aducea pe lume un mânz. Şi sultanul spuse:

— Mânzul care a venit pe lume este scris întru norocul fiului meu, nou-născutul, şi este bunul lui de drept.

Or, când copilul se făcu mare şi crescu în ani, maică-sa muri: şi, tot în ziua aceea, muri şi mama mânzului. Şi zilele trecură, şi sultanul luă de soţie altă femeie, pe care şi-o alese dintre roabele de la sarai. Iar copilul fu dat la şcoală, fără să-i mai poarte cineva de grijă şi fără a-l mai iubi cineva. Şi orfanul de mamă, de fiecare dată când se întorcea de la şcoală, se ducea la calul său, îl mângâia şi îi da să mănânce şi să bea, şi îi povestea necazurile sale şi

părăsirea în care se afla.

Or, roaba cu care se însurase sultanul avea un ibovnic, care era un hakim evreu. Şi cei doi ibovnici îşi vedeau tare stânjenite întâlnirile lor, tocmai de faptul că în sarai trăia şi acel orfănel de mamă. Şi se întrebară între ei:

— Ce să facem?

Şi cugetară în privinţa aceasta, şi hotărâră să-l otrăvească pe tânărul beizadea.

Cât despre el, când se întoarse de la şcoală, se duse să-şi vadă calul, ca de obicei. Şi îl găsi plângând. Şi îi spuse, mângâindu-l:

— Ce te face să plângi, calule al meu?

Iar calul îi răspunse:

— Plâng pieirea vieţii tale.

El îl întrebă:

— Da cine vrea pieirea vieţii mele?

Calul îi răspunse:

— Femeia tatălui tău, şi hakimul, afurisitul acela.

Copilul întrebă:

— Cum aşa?

Calul spuse:

— Ţi-au pregătit o otravă pe care au scos-o din pielea unui arap. Şi au s-o pună în mâncarea ta. Or, tu ia seama să nu care cumva să guşti din mâncarea lor.

Şi-aşa că, atunci când tânărul fiu al sultanului urcă la soţia tatălui său, ea îi puse mâncarea dinainte. Iar el luă mâncarea şi, la rându-i, o puse dinaintea pisicii soţiei sultanului, care mieuna pe acolo. Şi până să apuce stăpână-sa s-o oprească, pisica înfulecă mâncarea şi muri pe clipă. Şi crăişorul se sculă şi ieşi, fără a da vreun semn că pricepuse ceva.

Iar femeia sultanului şi hakimul se întrebară:

— Cine i-o fi spus taina?

Şi îşi răspunseră:

— Nimeni nu i-a spus, decât numai calul.

Atunci femeia zise:

— Bine.

Şi se prefăcu bolnavă. Iar sultanul chemă să-i vină hakimul evreu, care era vraciul lor, ca s-o cerceteze pe sultană. Şi el o cercetă şi grăi:

— Leacul ei stă într-o inimă de mânz dintr-o iapă de soi ales, de *cutare* şi *cutare* culoare.

Iar sultanul spuse:

— Nu este decât un mânz, în împărăţia mea, care să îndeplinească toate acestea, şi-anume mânzul fiului meu cel orfan de mamă.

Şi când băiatul se întoarse de la scoală, tatăl lui îi zise:

— Tuşică-ta, sultana, este bolnavă, şi nu se află alt leac pentru ea decât inima mânzului tău, fiul iepei de soi ales.

El îi răspunse:

— Nu este nimic împotrivă. Ci, o, taică al meu, eu nu am călărit încă niciodată pe mânzul meu. Aş vrea să-l încalec mai întâi şi, pe urmă, să-l înjunghie şi să-i ia inima.

Iar sultanul zise:

— Bine.

Şi tânărul crăişor încălecă pe cal, dinaintea întregii curţi, şi îl slobozi în galop pe meidan. Şi, gonind aşa, pieri din ochii oamenilor. Şi călăreţii porniră năvalnic după el, da nu-l mai găsiră.

Şi băiatul ajunse astfel într-o altă împărăţie decât cea a tatălui său, lângă grădina sultanului de peste împărăţia aceea. Iar calul îi dete un smoc de păr din coamă şi o piatră de cremene şi îi spuse:

— Dacă ai nevoie de mine, să aprinzi un fir de păr de-al meu, iar eu am să fiu numaidecât lângă tine. Acuma este mai bine să te las, mai întâi spre a mă duce să rostuiesc ceva nutreţ pentru mine, şi-apoi ca să nu te stânjenesc la întâlnirile cu ursita ta.

Şi se sărutară şi se despărţiră.

Iar tânărul fiu de sultan se duse la baş-grădinar şi îi zise:

— Sunt străin aici. Nu vrei să mă iei în slujba ta?

El îi răspunse:

— Bine. Chiar că aveam trebuinţă de cineva să mâne boul care trage la roata fântânii de udat grădina.

Iar tânărul crăişor se duse la roata de apă şi începu să îndemne boul grădinarului.

Or, fetele sultanului se plimbau în ziua aceea prin grădină, iar cea mai mică dintre ele îl zări pe băiatul care mâna boul de la roata fântânii. Şi dragostea coborî în inima ei. Şi fără a se da pe faţă, le spuse surorilor sale:

— Surorile mele, da până când avem noi să stăm nemăritate? Oare tatăl nostru vrea să ne lase să ne oţetim de tot? O să ni se stregheţească sângele în noi.

Iar surorile sale îi ziseră:

— Asta aşa-i! Suntem aproape să ne acrim, iar sângele nostru stă să se stregheţească.

Şi se strânseră toate şi se duseră tusşapte la mama lor şi-i spuseră:

— Oare tatăl nostru vrea să ne facă să ne acrim în casa lui? Are să ni se stregheţească sângele. N-ar fi mai bine, într-un sfârşit, să ne găsească nişte soţi care să ne scape de primejdia aceasta grea?

Atunci mama se duse la sultan şi-i vorbi despre necazul fetelor. Iar sultanul porunci să se strige obştei că toţi tinerii din cetate să vină să treacă pe sub ferestrele saraiului, pentru că domniţele urmează să se mărite. Şi ori de câte ori vreunul dintre ei îi plăcea vreuneia dintre surori, ea îşi arunca asupra lui năframa. Şi, în felul acesta, şase dintre fete se căpătuiră cu câte un soţ pe placul lor, şi se arătară mulţumite.

Ci fata cea mezină nu-şi aruncă năframa asupra nimănuia. Şi i se spuse despre aceasta sultanului, care zise:

— Nu mai este aşadar nimenea în cetate?

I se răspunse:

— Nu mai este decât un băiat sărac, care munceşte la roata de apă din grădină.

Şi sultanul spuse:

— Trebuie să treacă şi el numaidecât, măcar că ştiu că fiică-mea nu are să-l aleagă.

Şi se duse careva să-l caute, şi îl împinse sub ferestrele saraiului. Şi iacătă că năframa fetei căzu drept peste el. Şi o măritară cu el. Şi, de mâhnire, sultanul, tatăl fetei, căzu bolnav.

Şi se strânseră hakimii şi hotărâră, ca izbăvire şi ca leac, să bea lapte de ursoaică dintr-un burduf făcut din piele de ursoaică fecioară. Şi sultanul spuse:

— Este uşor. Am şase gineri, tusşase nişte călăreţi viteji, care nu seamănă întru nimic cu nevolnicul acela de-al şaptelea, băiatul de la roata de apă. Duceţi-vă şi spuneţi-le să-mi aducă laptele!

Atunci cei şase gineri ai sultanului săriră pe caii lor cei falnici şi plecară să caute laptele de ursoaică. Iar băiatul, soţul mezinei, încălecă pe un catâr ghebos şi plecă şi el, în vreme ce toată lumea îl lua în râs. Şi, când ajunse într-un loc mai ferit, lovi în cremene şi arse un fir de păr din coama calului său. Şi calul se şi ivi, şi se sărutară. Şi băiatul îi ceru ceea ce avea să-i ceară.

Or, de la o vreme, cei şase gineri ai sultanului se întoarseră din drumurile lor, aducând un burduf din piele de ursoaică, plin cu lapte de ursoaică. Şi i-l deteră sultanei, mama soţiilor lor, spunându-i:

— Du-l socrului nostru, sultanul!

Şi sultana bătu din palme, iar hadâmbii veniră, şi ea le spuse:

— Dati laptele acesta hakimilor ca să-l cerceteze.

Şi haldmii cercetară laptele şi grăiră:

— Este lapte de ursoaică bătrână, şi este adus într-un burduf din piele de ursoaică bătrână. Nu poate să fie decât

vătămător pentru sănătatea sultanului.

Şi iacătă că hadâmbii urcară iarăşi la sultană şi îi deteră alt burduf, spunându-i:

— Burduful acesta cu lapte ne-a fost adus jos adineaori de un flăcău călare, mai frumos ca îngerul Harut!

Şi sultanul le zise:

— Duceţi-l hakimilor ca să-l cerceteze.

Şi hakimii cercetară, atât burduful cât şi ceea ce se afla în el, şi grăiră:

— Iacătă ceea ce căutam. Este lapte de ursoaică tânără, într-o piele de ursoaică fecioară.

Şi-i deteră să bea sultanului, care se vindecă pe clipă pe dată, şi grăi:

— Cine a adus leacul?

I se răspunse:

— Un flăcău călare, mai frumos ca îngerul Harut.

El spuse:

— Să i se înmâneze din partea mea inelul domniei, şi să fie pus în scaunul meu împărătesc. Pe urmă am să mă scol şi am să mă duc s-o despărţesc pe fata mea mezină de băiatul de la roata fântânii. Şi am s-o mărit cu flăcăul care m-a făcut să mă întorc din ţara morţii.

Şi i se îndepliniră poruncile.

Pe urmă sultanul se sculă şi se sui în sala scaunului împărătesc. Şi căzu la picioarele flăcăului cel frumos, care şedea în jeţ, şi i le sărută. Şi lângă el o văzu pe fata sa mezină, care zâmbea. Şi sultanul îi spuse:

— Bine, fata mea! Văd că te-ai despărţit de băiatul de la roata fântânii, şi că ţi-ai aruncat de bunăvoie alegerea asupra acestui flăcău care este mai frumos ca îngerul Harut.

Iar ea îi spuse:

— Tată, băiatul de la roata de apă, flăcăul care ţi-a adus laptele de ursoaică fecioară, precum şi cel care şade acuma în scaunul de domnie, nu sunt decât unul şi acelaşi ins.

Iar sultanul rămase uluit de vorbele ei, şi se întoarse înspre flăcău şi îl întrebă:

— Este adevărat ce spune?

El răspunse:

— Da, este adevărat. Şi, dacă nu mă vrei de ginere, lucrul îţi este lesne, întrucât fiica ta este încă fecioară!

Şi sultanul îl sărută şi îl strânse la inima lui. Pe urmă porunci să se prăznuiască nunta cu fata lui. Şi, la ceasul anume, flăcăul se dovedi atâta de harnic, încât o mântui pe tânăra lui soţie pentru totdeauna de acreală şi de stregheţarea sângelui.

După care se întoarse cu ea în împărăţia tatălui său, în fruntea unei oştiri mari. Şi acolo află că tatăl său murise şi că soţia tatălui său ocârmuia treburile domniei, în cârdăşie cu hakimul ei, afurisitul acela! Atunci puse să fie înşfăcaţi amândoi şi îi înfipse în ţeapă deasupra unui rug aprins. Şi se mistuiră în ţeapă. Şi se isprăvi cu ei!

Or, mărire lui Allah, cel carele trăieşte fără a se mistui în veci!

Şi sultanul Baîbars, după ce ascultă povestea ispravnicului Salah Al-Din, zise:

— Ce păcat că nu mai este nimeni să-mi istorisească vreo poveste asemenea acestora!

Atunci păşi înainte ispravnicul de agie pe nume Nassr Al-Din, care, după ce îi ură viaţă lungă şi pace sultanului Baîbars, zise:

— Eu încă nu am spus nimic, o, doamne al vremilor! Şi, de altminteri, după mine nimeni nu are să mai spună nimic, întrucât nu are să mai fie nimic de spus!

Şi Baîbars fu multumit şi grăi:

— Scoate ce ai!

Atunci el spuse:

Povestea istorisită de către cel de al doisprezecelea ispravnic de agie

Se povesteşte – da mai este oare vreo ştiinţă afară de aceea a lui Allah? – că a fost odată, după Allah, un sultan pe pământ. Şi sultanul acela era însurat cu o sultană stearpă. Or, într-o zi, un maghrebin veni la sultan şi îi spuse:

— Dacă îţi dau un leac pentru ca femeia ta să rodească şi să nască, atâta cât va vroi, mi-l dai mie pe fiul tău cel dintâi?

Şi sultanul răspunse:

— Bine, ţi-l dau.

Atunci maghrebinul îi dărui sultanului două zumaricale, una verde şi una roşie, şi îi spuse:

— Tu s-o mănânci pe cea verde, iar femeia ta pe cea roşie. Şi Allah va face ceea ce mai rămâne.

Pe urmă plecă.

Şi sultanul mâncă zumaricaua cea verde, si-i dete soţiei sale, care o mâncă, zumaricaua cea roşie. Şi sultana rămase plină şi născu un fiu pe care îl numiră Mohammad – fie binecuvântat numele acesta! Şi copilul începu să crească, şi se făcu mare, destoinic la învăţătură şi dăruit cu un glas frumos.

Pe urmă sultana mai făcu un fiu, pe care îl numiră Ali, şi care începu să crească neajutorat şi neîndemânatec întru totul. După care sultana iar rămase însărcinată, şi născu un al treilea fiu, numit Mahmud, care începu să crească şi se făcu mare, prostălău şi tâmp.

Or, peste zece ani, maghrebinul veni la sultan şi îi zise:

— Dă-mi-l pe fiul meu.

Iar sultanul zise:

— Bine.

Şi se duse la soţia sa şi îi spuse:

— Maghrebinul a venit să-l ceară pe fiul nostru cel mare.

Iar ea răspunse:

— Niciodată! Dă-i-l pe Ali cel neisprăvit.

Şi sultanul zise:

— Bine.

Şi îl chemă pe Ali cel neisprăvit, îl luă de mâna şi i-l duse maghrebinului, care îl luă şi plecă.

Şi merse cu el pe drumuri, prin arşiţă, până la amiază. Pe urmă îl întrebă:

— Au ţie nu ţi-e nici foame, nici sete?

Şi băiatul răspunse:

— Pe Allah! ce mai întrebare! Cum ai vrea ca, după o jumătate de zi trecută fără a mânca şi fără a bea, să nu-mi fie nici foame, nici sete?

Atunci maghrebinul făcu: „Hum!” şi îl luă pe băiat de mână şi îl duse îndărăt la părintele său, zicându-i:

— Acesta nu este fiul meu!

Şi sultanul îl întrebă:

— Da care este fiul tău?

El răspunse:

— Adu-i pe tustrei să-i văd, şi am să-l iau pe fiul meu.

Atunci sultanul îi chemă pe cei trei fii ai săi. Şi maghrebinul întinse mâna şi îl luă pe Mohammad, băiatul cel mare, care era chiar cel dăruit cu un glas frumos. Pe urmă plecă.

Şi merse cu el o jumătate de zi şi îi zise:

— Ti-e foame? Ti-e sete?

Iar destoinicul răspunse:

— Dacă ţie îţi este foame ori sete, şi mie îmi este şi foame şi sete.

Iar maghrebinul îl sărută şi îi spuse:

— Aşa, destoinicule, tu eşti într-adevăr fiul meu.

Şi îl duse în ţara lui, în afundul Maghrebului, şi îl pofti să

intre într-o grădină, unde îi dete să mănânce şi să bea. După care îi aduse o carte de farmazonie şi îi zise:

— Citeşte din cartea aceasta.

Iar băiatul luă cartea şi o deschise; ci nu ştiu să descifreze niciun cuvânt. Şi maghrebinul se mânie şi îi zise:

— Ce? eşti fiul meu şi nu ştii să descifrezi cartea aceasta de farmece? Pe Gog şi pe Magog şi pe focul stelelor rotitoare, dacă într-o lună de treizeci de zile nu ai să ştii toată cartea ca pe apă, am să-ţi tai mâna dreaptă.

Pe urmă îl lăsă şi ieşi în grădină.

Şi băiatul luă cartea de vrăji şi se strădui s-o citească vreme de douăzeci şi nouă de zile. Ci, după acel răstimp, încă nu izbutise să afle în ce fel trebuia s-o ţină spre a o citi. Atunci îşi zise în sine: „De vreme ce nu mi-a mai rămas decât o zi, hai, moarte pentru moarte! am să mă duc să mă plimb prin grădină, mai degrabă decât să-mi chiorăsc ochii mai departe pe cartea asta de vrăji.”

Şi se afundă pe sub pomii din grădină, şi deodată văzu dinaintea lui o fată spânzurată de pletele ei. Şi se repezi s-o dezlege. Iar ea îl sărută şi îi spuse:

— Sunt o domniţă căzută în puterea maghrebinului. Şi m-a spânzurat din pricină că am învăţat pe dinafară cartea de vrăji.

Atunci el îi spuse:

— Şi eu sunt fiu de sultan. Iar maghrebinul mi-a dat cartea de vrăji s-o învăţ în treizeci de zile; şi nu mai lipseşte pentru moartea mea decât ziua de mâine.

Iar fata îi spuse:

— Am să te învăţ eu cartea de vrăji; ci, când are să vină maghrebinul, să-i spui că nu ai învăţat-o.

Ea atunci şezu jos lângă el, îl luă strâns în braţe şi îl învăţă cartea de vrăji…

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute cincizeci şi treia noapte

Urmă:

...Ea atunci şezu jos lângă el, îl luă strâns în braţe şi îl învăţă cartea de vrăji. Pe urmă îi spuse:

— Trebuie să mă spânzuri precum eram.

Şi el o ascultă.

Şi maghrebinul veni, la sfârşitul celei de-a treizecea zile, şi îi spuse băiatului:

— Spune-mi cartea de farmece.

El răspunse:

— Cum să ţi-o spun, câtă vreme n-am descâlcit niciun cuvânt?

Iar maghrebinul îi şi tăie mâna dreaptă şi îi spuse:

— Mai ai un răgaz de treizeci de zile. Dacă, după acest răspăs de vreme, nu ai să ştii cartea, am să-ţi zbor capul.

Pe urmă plecă.

Iar băiatul se duse la fată, sub pomi, ţinându-şi în mâna stângă mâna tăiată. Şi o dezlegă pe fată. Iar fata îi spuse:

— Uite trei frunze de la o iarbă pe care am găsit-o, şi pe care maghrebinul o caută de patruzeci de ani, spre a-şi împlini cu ea meşteşugul tainelor vrăjitoriei. Lipeşte-le pe cele două bucăţi de mână ale tale, şi mâna are să ţi se vindece.

Iar băiatul făcu aşa. Şi mâna i se făcu precum fusese.

După asta, fata frecă o altă frunză, citind din cartea de vrăji. Şi, într-o clipită, două cămile iuţi ieşiră din pământ şi îngenuncheară spre a-i lua. Şi fata îi spuse băiatului:

— Să ne întoarcem fiecare la părinţii noştri. Pe urmă tu să vii să mă ceri de soţie, la saraiul tatălui meu, în *cutare* loc, din *cutare* ţară!

Şi îl sărută cu drag. Şi, după ce se fagăduiră unul altuia,

fiecare plecă înspre ţara sa.

Iar băiatul Mohammad ajunse la părinţii lui, în goana năzdrăvană a cămilei. Ci nu le spuse nimic din câte i se întâmplaseră. Dete numai cămila în seama căpeteniei hadâmbilor, zicându-i:

— Du-te s-o vinzi la oborul de vite, da ai grijă să nu care cumva să vinzi şi frânghia din nasul ei.

Şi hadâmbul luă de funie cămila şi se duse s-o vândă la oborul de vite.

Atunci se înfăţişă un vânzător de haşiş, care vroia să cumpere cămila. Şi, după îndelungă tocmeală, o cumpără de la hadâmb pe un preţ tare scăzut, dat fiind că de obicei hadâmbii habar n-au de meseria vânzării şi a cumpărării. Şi, spre a desăvârşi târgul, o vându cu frânghie cu tot.

Si-asa că vânzătorul de haşiş duse cămila dinaintea prăvăliei lui şi o lăsă acolo, ca să se minuneze de ea muşteriii săi obişnuiţi, mâncătorii de haşiş. Iar el se duse să aducă o căldare de apă, ca să adape cămila, şi puse căldarea dinaintea cămilei, pe când beţivanii de haşiş se uitau la el, râzând până în fundul beregăţilor lor. Iar cămila îşi puse cele două picioare ale ei de dinainte în căldare. Atunci vânzătorul de haşiş o lovi şi strigă la ea: „Îndărăt, o, codoaşo!” Iar cămila, auzind aşa, îşi ridică în sus celelalte două picioare şi se cufundă, cu capu-nainte, în apa din căldare, şi nu se mai întoarse.

La priveliştea aceea, vânzătorul de haşiş îşi plesni mâinile una de alta şi începu să ţipe:

— O, musulmanilor, ajutor! mi s-a înecat cămila în căldare!

Şi, ţipând aşa, arăta frânghia care-i rămăsese în mână. Şi oamenii se strânseră din toate părţile sukului şi îi spuseră:

— Taci, bre omule! ce, eşti nebun? Cum poate să se înece o cămilă într-o căldare?

El le răspunse:

— Ia cătaţi-vă-ţi de treabă! Ce căutaţi aici? Vă spun că s-

a înecat în căldare, cu capu-nainte. Şi iacătă-i frânghia care mi-a rămas în mână! Întrebaţi-i pe preacinstiţii care se află în prăvălia mea dacă spun adevărul ori dacă mint.

Ci negustorii cu scaun la cap din suk îi spuseră:

— Şi tu şi cei care se află la tine nu sunteti decât nişte beţivani de haşiş fără nicio crezare.

Or, pe când ei se gâlceveau aşa, maghrebinul, care prinsese de veste despre fuga beizadelei şi a domniţei, fu cuprins de o mânie rară de margini, şi îşi muşca degetul şi şi-l rupea, zicând: „Pe Gog şi pe Magog şi pe focul stelelor rotitoare, am să pun eu gabja pe ei, măcar de s-ar afla fie şi pe cel de al şaptelea pământ!” Şi dete fuga mai întâi în cetatea destoinicului; şi nimeri drept peste gâlceava dintre beţivanii de haşiş şi oamenii din suk. Şi auzi pomenindu-se despre frânghie şi despre cămilă şi despre căldarea ce slujise de mare şi de mormânt, şi se duse la vânzătorul de haşiş şi îi zise:

— O, sărmanul de tine, dacă ţi-ai pierdut cămila, sunt gata să ţi-o plătesc eu, în numele lui Allah! Dă-mi ce ţi-a mai rămas de la ea, adică frânghia aceea, iar eu am să-ţi dau preţul cât ai plătit, şi încă o sută de dinari ca dobândă pentru tine.

Şi târgul fu încheiat, pe clipă pe dată. Şi maghrebinul luă frânghia cămilei şi plecă, zburând de bucurie.

Or, de frânghia aceea era legată puterea de priponire. Şi nu avu decât să i-o arate de departe beizadelei, pentru ca numaidecât acela să vină singur să-şi petreacă nasul în frânghie. Şi fu preschimbat pe dată într-o cămilă de goană şi îngenunche dinaintea maghrebinului, care se sui pe spinarea lui.

Şi maghrebinul îl mână înspre cetatea în care şedea domniţa. Şi ajunseră degrabă sub zidurile grădinii care înconjurau saraiul tatălui ei. Ci, în clipita când maghrebinul trăgea de frânghie spre a o face pe cămilă să îngenuncheze

pentru ca el să poată să descalece de pe ea, Mohammad cel destoinic izbuti să apuce frânghia cu dinţii şi s-o reteze chiar peste mijloc. Şi puterea care era legată de frânghie fu spulberată cu acea retezătură. Şi Mohammad cel destoinic putu să scape de maghrebin şi se prefăcu într-o rodie mare, şi, sub înfăţişarea aceea, se duse de se agăţă într-un rodiu înflorit.

Arunci maghrebinul intră la sultan, tatăl domniţei, şi, după salamalecuri şi temenele, îi spuse:

— O, doamne al vremilor, am venit să-ţi cer o rodie, întrucât fiica socrului meu este însărcinată, iar sufletul ei râvneşte amarnic o rodie. Şi tu ştii ce păcat se săvârşeşte când nu se împlineşte pofta unei femei însărcinate.

Iar sultanul se minună de cererea lui şi răspunse:

— Bre omule, vremea de-acum nu este vremea rodiilor, iar rodiii din grădina mea n-au înflorit decât de ieri încoace.

El spuse:

— O, doamne al vremilor, dacă în grădina ta nu s-o află nicio rodie, să-mi tai capul!

Atunci sultanul îl chemă pe grădinarul său şi îl întrebă:

— Este adevărat, o, grădinarule, că se află rodii coapte în grădina mea?

Şi grădinarul răspunse:

— O, stăpâne al meu, da ce, vremea de-acuma este vremea rodiilor?

Iar sultanul se întoarse înspre maghrebin şi îi zise:

— Gata, capul tău s-a dus…

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute cincizeci şi patra noapte

Urmă:

...Iar sultanul se întoarse înspre maghrebin şi îi zise:

— Gata, capul tău s-a dus.

Da maghrebinul răspunse:

— O, Măria Ta, până a pune să-mi zboare capul, dă poruncă grădinarului să se ducă şi să se uite la rodii.

Şi sultanul zise:

— Bine.

Şi îi făcu semn grădinarului să se ducă să vadă dacă în pomi se află ori ba vreo rodie trufanda. Iar grădinarul coborî şi găsi, într-un rodiu, o rodie mare care nu-şi avea seamăn cu niciuna dintre rodiile trecute. Şi o luă şi plecă să i-o ducă sultanului. Iar sultanul luă rodia şi se miră de ea cu mirare mare; şi nu ştia dacă trebuia s-o păstreze pentru sine însuşi ori dacă se cădea să i-o dea acelui ins care i-o cerea pentru femeia lui bântuită de poftele sarcinii. Şi îi zise vizirului:

— O, vizirule, tare aş vrea să mănânc eu rodia aceasta! Tu cum socoti?

Şi vizirul îi răspunse:

— O, Măria Ta, dacă nu s-ar fi găsit rodia, aşa-i că tu i-ai fi tăiat capul maghrebinului?

El spuse:

— Ba de bună seamă!

Şi vizirul zise:

— Atunci rodia i se cade de drept.

Atunci sultanul, cu chiar mâna sa, îi dete maghrebinului rodia. Ci, de cum o atinse maghrebinul, rodia plesni şi toate seminţele săriră din ea şi se împrăştiară în toate părţile. Şi maghrebinul începu să le adune una câte una, până ce ajunse la sămânţa cea mai de pe urmă, care căzuse într-o găurică, la piciorul jeţului domnesc. Or, chiar în sămânţa aceea era ascunsă viaţa lui Mohammad cel destoinic. Şi maghrebinul îşi lungi gâtul înspre sămânţa aceea, şi îşi întinse mâna ca să o ia şi s-o sfarme. Ci deodată ţâşni din sămânţă un jungher care se înfipse cu toată lungimea limbii

lui în inima maghrebinului. Şi maghrebinul muri pe dată, scuipându-şi sufletul cel păcătos odată cu sângele.

Şi tânărul beizadea Mohammad se ivi în toată frumuseţea lui, şi sărută pământul dintre mâinile sultanului. Iar fata, tot atunci, intră şi grăi:

— Iată-l pe flăcăul care mi-a dezlegat pletele, pe când eram legată cu ele.

Şi sultanul spuse:

— De vreme ce acesta este flăcăul care te-a dezlegat, nu poţi să faci altminteri decât să te măriţi cu el.

Şi fata zise:

— Bine.

Şi nunta lor fu prăznuită precum se cuvenea. Iar noaptea lor fu mai binecuvântată decât toate nopţile. Şi, de-atunci, sezură laolaltă, mulţumiţi şi înfloritori, şi avură copii mulţi, băieţi şi fete. Şi s-a sfârşit.

Or, slavă şi mărire Celuia singur fără de pereche, carele nu are nici sfârşit, nici început!

Astfel grăi cel de al doisprezecelea ispravnic de agie, pe care îl chema Nassr Al-Din. Şi el era cel mai de pe urmă. Şi sultanul Baîbars se înfioră de plăcerea poveştii lui; iar mulţumirea lui ajunse până peste poate. Şi, spre a le dovedi ispravnicilor de agie plăcerea sa, îi căftăni pe toţi în slujba de musaipi la sarai, cu simbrii de o mie de dinari pe lună, plătiţi din vistieria domniei. Şi îi luă ca soţi de pahar şi nu se mai despărţi de ei nici la vreme de război, nici la vreme de pace. Asupra lor a tuturora să fie mila Celui Preaînalt!

Pe urmă, Şeherezada zâmbi şi tăcu. Iar sultanul Şahriar îi spuse:

— O, Şeherezada, ce scurte sunt acuma nopţile care nu îmi îngăduie să ascult mai mult la gura ta!

Iar Şeherezada spuse:

— Da, o, Măria Ta! Ci eu tot socot că aş mai putea în noaptea

acesta, dacă îmi îngăduieşti, să-ţi mai istorisesc o poveste care le lasă departe în urma ei pe toate câte le-ai ascultat până acuma.

Şi sultanul Şahriar spuse:

— De bună seamă, Şeherezada, poţi s-o începi, de vreme ce ea, nu mă mai îndoiesc, este minunată.

Iar Şeherezada spuse:

POVESTEA CU NĂZDRĂVANA RUJĂ DE MARE ŞI CU DOMNIŢA DIN CHINA

Se povesteşte, o, doamne al vremilor, că a fost odată, într-o împărăţie îndepărtată dintre împărăţiile din Şarkistan – ci Allah Preamăritul ştie mai bine – un sultan, Zein El-Muluk pe nume, vestit în întreaga lume, iar ca vitejie şi ca mărinimie frate cu leii. Or, încă de tânăr, avusese doi fii, împodobiţi cu haruri, după care, ca urmare a milelor Domnului său şi a bunătăţii Atoatedătătorului, i se născu şi al treilea băiat, copil vrăjit, a cărui frumuseţe risipea negurile, precum o lună copilă într-a paisprezecea noapte. Şi, pe măsură ce anii lui tineri se adunau, ochii-i, pocale de beţie, îi scoteau din minţi până şi pe oamenii cei mai cuminţi, cu cele două văpăi din privirile sale fierbinţi; şi fiecare geană de-a lui ardea ca tăişul cel încovoiat al iataganului; cârlionţii părului său de mosc întunecat tulburau inimile ca nardul cel străcurat; obrajii-i erau luminoşi fără de sulemeneală şi dau de ruşine până şi obrajii fetelor celor mai de fală; zâmbetele lui îndatoritoare erau tot atâtea suliţe ucigătoare; călcătura lui cilibie era numai gingăşie; colţul stâng al gurii lui era împodobit cu o aluniţă rotunjită cu măiestrie; iar pieptu-i alb şi strălucitor era ca o tablà de cleştar orbitor, şi adăpostea o inimă vie şi plina de vitejie.

Iar sultanul Zein El-Muluk cel vestit, până peste poate de fericit, porunci să vină ghicitorii şi astrologii în jurul lui, spre

a întocmi horoscopul copilului. Iar ei scuturară nisipul, şi traseră liniile chipurilor astrologiceşti, şi rostiră descântecele cele grele ale ghicitului. După care îi grăiră sultanului:

— Ursita acestui copil este strălucită, iar steaua lui i-a menit o fericire nesfârşită. Ci în ursita lui stă scris deopotrivă că, dacă tu, tatăl său, ai să te uiţi la el vreodată în vremea tinereţii lui, ai să-ţi pierzi vederea pe dată.

La spusele acestea ale ghicitorilor şi ale astrologilor, lumea se înnegură dinaintea chipului sultanului. Şi Măria Sa porunci să fie dus copilul de acolo, şi îi porunci vizirului să-l aşeze, dimpreună cu maică-sa, într-un sarai depărtat, în aşa fel ca el să nu se poată întâlni niciodată cu fiul său prin sarai. Iar vizirul răspunse cu supunere şi cu ascultare, şi îndeplini porunca stăpânului, întocmai şi fără de amânare. Şi ani trecură după ani. Iar vlăstarul cel frumos din grădina lui Zein
El-Muluk sultan creştea pe nevăzute, plin de sănătate, de frumuseţe şi de virtute.

Or, cum nimeni nu poate să şteargă niciodată scrisa ursitei, tânărul beizadea Nurgifian sări, într-o zi, pe bidiviul său năzdrăvan şi porni în goană prin păduri la vânătoare. Iar sultanul Zein El-Muluk plecase şi el, tot aşa, în ziua aceea, să vâneze căprioare. Şi vru păcatul ca sultanul, cu toată nesfârşirea acelei păduri, să treacă pe lângă fiul său. Şi, fără a-l cunoaşte, privirea sa căzu asupra lui. Şi, pe dată, însuşirea ochilor săi de a vedea pieri. Şi rămase supus al împărăţiei nopţii.

Şi pricepând atunci că orbirea îi fusese pricinuită de întâlnirea cu călăreţul cel tânăr, şi că acel tânăr călăreţ nu putea să fie decât feciorul său, spuse plângând: „De obicei, ochii unui părinte care se uită la fiul său se fac mai luminoşi. Ci ai mei, din vrerea triştei mele, au orbit pe totdeauna.”

După care porunci să se adune în saraiul său hakimii cei mai de seamă ai veacului, şi care, cu ştiinţa lor, îl întreceau pe Ibn-Sina, şi îi întrebă ce căi ar fi spre a se vindeca de orbire. Şi toţi, după ce chibzuiră şi se sfătuiră, se îndemnară să-i mărturisească sultanului că orbia aceea nu putea fi tămăduită pe cale obişnuită. Şi adăugară:

— Singurul leac pentru a dobândi îndărăt vederea este atâta de anevoie de căpătat, încât mai degrabă să nici nu ne mai gândim la el. Întrucât leacul cu pricina este numai ruja de mare, pe care o creşte o copilandră din China...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute cincizeci şi cincea noapte

Urmă:

...întrucât leacul cu pricina este numai ruja de mare, pe care o creşte o copilandră din China.

Şi îi lămuriră sultanului că, în lăuntrul cel depărtat al ţării chitailor, se află o domniţă, fata sultanului Firuz-Şah, care are în grădina sa singurul pui de pom, ce se cunoştea din acea rujă de mare, a cărei putere tămăduieşte ochii şi dă vedere până şi celor orbi din născare. Iar sultanul Zein El-Muluk, auzind vorbele acelor hakimi, porunci să se crăinicească de-a lungul şi de-a latul întregei crăimi, de către crainicii Măriei Sale, că acela care îi va aduce ruja de mare a copilandrei din
China va primi, ca răsplată, jumătate din împărăţia lui. Pe urmă rămase aşteptând, ca Iacov plângând, mistuindu-se ca Iov şi adăpându-se cu sângele din inima lui sfâşiată, fără de istov.

Or, printre cei ce plecară cu înfrigurare în China să caute ruja de mare erau şi cei doi fii mai mari ai lui Zein El-Muluk

sultan. Iar beizadea Nurgihan plecă şi el năpristan. Întrucât îşi zisese: „Vreau să încerc îndatamare, pe piatra de încercare a primejdiilor celor grele, aurul ursitei mele. Şi de vreme ce eu, fără de vrere, sunt pricina orbirii părintelui meu, pe drept se cere să-mi pun viaţa spre a-i aduce tămăduire şi mângâiere.”

Şi-aşa că Nurgihan, crăişorul stingher, soarele acela dintr-al patrulea cer, îşi încălecă bidiviul cel iute ca vântul, pe dată, la ceasul când luna, drumeaţa din carâta nopţii celei întunecate, smucea de frâu dinspre răsărit. Şi drumeţi zorit vreme de zile şi de luni în sa, străbătând câmpii şi pustii în care nu se mai afla altcineva decât Allah şi iarba cea rea. Şi ajunse, într-un sfârşit, într-un codru nemărginit şi mai înnegurat decât mintea omului neînvăţat, şi-atâta de întunecat, încât nu se mai putea osebi noaptea de zi, nici nu se mai putea osebi laptele de păcură şi albul de negură. Iar Nurgihan, care numai cu obrazul său cel strălucitor lumina întunericul înconjurător, mergea înainte cu inima lui de oţel fierbinte prin acel codru cu copaci fel de fel, în care, pe alocuri, în loc de poame, atârnau capete vii, care începeau să rânjească şi să râdă, şi să cadă pe jos, pe când, de pe alte ramuri, alte poame, ce semănau cu nişte oale de pământ, se deschideau pocnind şi slobozind din pântecele lor nişte păsări cu ochii de aur strălucitor.

Şi iacătă că într-o dimineaţă se pomeni faţă în faţă cu un ginn cu pletele cărunte, semănând cu un munte, care şedea pe un buştean de roşcov uriaş. Şi Nurgihan i se temeni cuminte dinainte cu salamalecul său, şi lăsă să iasă din sipetul gurii sale de rubin câteva cuvinte cu har, care se topiră în mintea acelui ginn precum într-un lapte nişte zahăr. Şi ginnul, tulburat de frumuseţea acelei mlădiţe subţiri din grădina veşnicei străluciri, îl pofti să şadă jos lângă el. Iar Nurgihan descălecă de pe cal şi scoase din desagă o plăcintă coaptă în unt şi făcută din făină de grâu

mărunt, şi i-o dărui, ca mărturie de prietenie, ginnului care o primi şi, dintr-o înfulecătură, o şi înghiţi. Şi fu atâta de mulţumit de plăcinta aceea, încât sări în sus de bucurie şi grăi:

— Hrana aceasta a fiilor de Adam îmi face mai multă bucurie decât dacă aş fi primit plocon pucioasa cea roşie, care slujeşte de piatră la inelul stăpânului nostru, Soleiman! Şi, pe Allah! sunt atâta de vrăjit, încât dacă fiecare fir de păr de-al meu s-ar preschimba într-o sută de mii de limbi, şi dacă fiecare dintre aceste limbi ţi-ar înălţa urări de bine, tot nu mi-aş putea mărturisi îndatorinţa pe care o simt faţă de tine. Cere-mi, aşadar, în schimb, orice vei vrea şi-ţi voi împlini dorinţa fără a zăbovi. Altminteri, inima mea, necăjită foarte, ar fi ca o farfurie ce ar cădea de pe o terasă şi s-ar face o puzderie de cioburi sparte.

Iar Nurgihan îi mulţumi ginnului pentru vorbele sale îndatoritoare şi-i răspunse la îmbărbătare:

— O, căpetenie de ginni şi cunună a lor, o, străjerule neadormit al acestei păduri, întrucât îmi îngăduieşti să-mi mărturisesc o dorinţă, iacăt-o fără de înconjur. Nu îţi cer decât să mă ajuţi a răzbate, fără tărăgăneală şi fără zăbavă, nevătămat şi întreg, în împărăţia ae slavă a regelui Firuz-Şah, unde nădăjduiesc să culeg ruja de mare a copilandrei din China cea mare.

Or, când auzi vorbele sale, ginnul, paznicul pădurii, scoase un suspin de jale, se plesni peste cap cu mâinile amândouă pe rând şi se prăbuşi la pământ. Iar Nurgihan îl îngriji cum nu se poate mai drăgăstos; ci văzând că toate îngrijirile lui rămâneau fără de folos, îi puse în gură iar o plăcintă coaptă în unt, cu zahăr, şi făcută din făină de grâu mărunt. Şi numaidecât ginnul îşi veni în fire şi se trezi din acea leşuire, şi, încă tulburat cu totul de gustul acelei plăcinte, şi de rugăminte, îi spuse coconului, într-un sfârşit:

— O, stăpâne al meu, ruja de mare, de care mi-ai pomenit, şi pe care o are o copilă domniţă din China, se află

sub paza ginnilor din văzduh, care, zi şi noapte, stau străji la hotare spre a nu lăsa nici pasărea să zboare pe deasupra ei, nici stropii de ploaie cei grei să nu-i strice florile, nici soarele să n-o ardă cu văpaia lui. Aşa că nu prea văd, odată ce te-aş duce în grădina în care trăieşte, cum aş putea face spre a înşela luarea-aminte a acelor străjeri din văzduh, care sunt îndrăgostiţi de ea. Într-adevăr, necazul meu este un necaz greu! Ci ia mai dă-mi o plăcintă de-aceea minunată, care mi-a făcut atâta de bine pe dată. Şi poate că dulceaţa ei are să-mi ajute minţile să dibăcească jinduitul temei. Întrucât se cuvine să-mi îndeplinesc fagăduiala faţă de tine, ajutându-te să răzbaţi pe cale până la ruja dorurilor tale.

Şi beizadea Nurgihan mai scoase o plăcintă şi se grăbi să i-o dea ginnului străjer al pădurii, care, după ce o făcu să piară în genunea gurii, îşi afundă capul în gluga de cugetare. Şi deodată îşi ridică fruntea şi grăi:

— Plăcinta şi-a împlinit rostul. Suie-te pe braţul meu şi hai, avem să zburăm până la ţara acelor chitai. Întrucât am găsit calea de a-i amăgi pe străjerii din văzduh ai rujei de mare. Iar amăgirea-i de a le arunca o plăcintă de-aceasta de minuni făcătoare, coaptă în unt topit, cu zahăr, şi frământată din făină de grâu norocit.

Iar beizadea Nurgihan, care începuse să se cam îngrijoreze când îl văzuse pe ginnul pădurii prăbuşit de amar, se însenină şi se lumină iar; şi înmuguri ca o grădină fir cu fir, şi înflori ca un boboc de trandafir. Şi răspunse:

— Nu am împotrivă nimic.

Atunci, ginnul pădurii îl aşeză pe beizadea pe braţul său stâng şi porni înspre ţara Chinei cea mare, la drum, ocrotindu-l de razele de soare, cu braţul cel drept, pe fiul de Adam. Şi, înghiţind în zbor depărtare după depărtare, ajunse fără de supărare, mulţumită ocrotirii lui Allah, deasupra cetăţii de scaun a ţării chitailor. Şi îl lăsă jos

încetişor pe beizadea, la poarta unei grădini vrăjitoare, care nu era decât grădina în care trăia ruja de mare. Şi îi spuse:

— Poţi să intri cu inima liniştită în grădina vrăjită, întrucât eu am să mă duc să-i amăgesc pe străjerii rujei cu plăcinta pe care mi-ai dat-o pentru ei. Pe urmă ai să mă găseşti tot aci, aşteptându-te şi gata să te duc unde vei vroi.

Şi-aşa că Nurgihan cel frumos şi năzdrăvan se despărţi de prietenul său, ginnul, şi intră în grădină. Şi văzu, într-un sfârşit, că grădina aceea, bucăţică ruptă din raiul lui Allah, se aşternea dinaintea ochilor lui, frumoasă ca un amurg daurit...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute cincizeci şi şasea noapte

Urmă:

...Şi văzu, într-un sfârşit, că grădina aceea, bucăţică ruptă din raiul lui Allah, se aşternea dinaintea ochilor lui, frumoasă ca un amurg daurit.

Şi, în mijlocul grădinii, era un havuz, larg şi plin cu apă de trandafir până sus. Iar în mijlocul acelui havuz cu apă scumpă se înălţa, singură pe tulpina sa, o floare, roşie ca focul. Şi era chiar ruja de mare. O, tare mai era minunată! Numai dulcea privighetoare ar fi în stare s-o zugrăvească în strălucirea ei toată.

Şi beizadea Nurgihan, minunat de frumuseţea florii, şi beat de mireasma ei, înţelese fără de cazną că numai o asemenea rujă slăvită putea să fie dăruită cu puterile cele vrăjite. Şi, fără a şovăi, se dezbrăcă pe dată, intră în apa înmiresmată şi se duse ca furtuna să culeagă trandafirul cu floarea lui cea numai una. Pe urmă coconul, stăpân pe acea gingaşă povară, se întoarse la marginea havuzului iară şi

ascunse floarea sub mantia sa, pe când păsărelele, pitite în trandafiri, povesteau izvoarelor, pe limbile lor subţiri, răpirea rujei vrăjite.

Ci nu vru să plece din grădina aceea fermecată până a nu intra să vadă şi chioşcul cel strălucit, care se ridica la malul apei, şi care era zidit numai şi numai din cornalină de la Yemen. Şi porni înspre chioşc şi intră în el fără sfială. Şi se pomeni într-o sală, minunat întocmită, şi zugrăvită cu o măiestrie desăvârşită, şi frumoasă în toată alcătuirea sa. Iar în mijlocul acelei săli era un pat de fildeş împodobit cu nestemate, împrejurul căruia atârnau nişte perdele meşteşugit chindisite. Şi Nurgihan, fără a şovăi, se duse la pat, trase la o parte perdeaua subţire şi rămase înmărmurit de uimire când zări, culcată pe perne, o copilă gingaşă, fără alt veşmânt ori podoabă decât numai frumuseţea ei goală. Şi era cufundată într-un somn adânc, fără a-i da prin minte că, pentru întâia oară în viaţa ei, un ochi omenesc se uita la ea fără de vălul cerut de sfială. Iar pletele ei erau răvăşite, iar mânuşiţa ei durdulie, cu cele cinci gropiţe mărunte, o ţinea galeş pe frunte. Iar negura nopţii se aciuise în părul ei de culoarea mosculuı, pe când Pleiadele, surorile sale, se ascunseseră sub văl de nori grei văzând şiragul strălucitor al dinţilor ei.

Iar priveliştea frumuseţii depline a acelei copile din ţara Chinei, pe care o chema Obraz-de-Crin, îl tulbură până într-atâta pe beizadea Nurgihan, încât flăcăul se prăbuşi văduvit de simţire. Ci nu zăbovi mult până a-şi veni iar în fire şi, scoţând un oftat îngheţat, se apropie de pat şi de urechea preafrumoasei care îl vrăjise, şi nu se putu opri să nu rostească aceste stihuri nescrise:

Când dormi pe purpura-ţi de foc,
Ţi-e chipul luminos ca zorii,
Iar ochii: ca pe-al mării joc

Un cer de care nu ştiu norii.
Când trupul tău, acoperit
Cu trandafiri şi cu narcise,
În blândul lunii răsărit,
Trezit din lene şi din vise,
Se-nalţă luminos şi cald,
Nu-i e asemeni, o clipită,
Nici zveltul palmier înalt,
Cel din Arabia slăvită.
Când pletele-ţi, sclipind mereu,
Ca nişte nestemate rare,
Atârnă revărsate greu
Ori se răsfiră ca o boare,
Nu poţi găsi mătase-aşa
Pe toată-ntinderea lumească,
Să aibă-atâta preţ cândva
Cât strălucirea lor firească.

După care, vrând să-i lase acelei adormite preafrumoase o urmă a trecerii sale, îi puse în deget un inel de pe degetul lui, şi scoase de pe degetul copilei inelul pe care îl purta ea şi pe care şi-l petrecu pe degetul său. Şi-atunci ieşi din chioşc, fără a o trezi pe copilă, rostind aceste stihuri:

Plec din grădina fără seamăn, iată —
Ci-n inimă, ca pe-o lalea de sânge,
Duc rana grea a dragostei, curată,
Cea care-n pieptul meu acuma plânge.

Nefericit este cel care pleacă
Din strălucita lumilor grădină,
Fără să ia şi floarea cea mai dragă
În poala hainei lui, ca pe-o lumină.

Şi se duse la străjerul pădurii, bunătatea de ginn, care

aştepta la poarta acelei grădini, şi îl rugă să-l ducă fără zăbavă în împărăţia lui Zein El-Muluk sultan, în Şarkistan.

Iar ginnul răspunse:

— A asculta înseamnă a mă supune! Da nu până a nu-mi mai da o plăcintă din cele bune.

Şi Nurgihan îi dete cea mai de pe urmă plăcintă care mai rămăsese. Şi numaidecât ginnul îl luă pe braţul său cel stâng şi porni cu el, prin văzduh, în zbor avan, înspre Şarkistan.

Şi ajunseră cu bine în împărăţia emirului orb, Zein El-Muluk sultan. Şi, când se lăsară pe pământ, ginnul îi zise preafrumosului Nurgihan:

— O, comoară a vieţii şi a bucuriei mele, nu vreau să mă despart de tine fără a-ţi lăsa un semn de dragoste de la mine. Ia, într-adevăr, smocul acesta de păr, pe care mi-l smulg din barbă anume pentru tine. Şi ori de câte ori vei avea nevoie de mine, nu ai decât să arzi un fir de-acesta de păr. Şi numaidecât îţi voi sta dinainte.

Şi, după ce grăi astfel, ginnul sărută mâna care îl hrănise cu minunatele plăcinte; şi plecă pe drumul lui înainte.

Pe când Nurgihan grăbi să suie în saraiul tătânelui său, după ce trimisese vorbă să fie primit şi dăduse de ştire că adusese leacul dorit. Şi, când fu poftit dinaintea sultanului orb, scoase de sub caftan trandafirul cel fermecat şi i-l întinse. Iar măritul sultan nu avu decât să-şi apropie de ochi oleacă ruja de mare, a cărei mireasmă şi frumuseţe răpitoare vrăjeau sufletul tuturor celor de faţă, că ochii lui, pe clipă pe dată, se şi făcură luminoşi ca nişte stele.

Atunci, bucuros şi mulţumit până peste poate, măritul sultan îl sărută pe frunte pe fiul său, Nurgihan, şi îl strânse la piept, mărturisindu-i dragostea cea mai fierbinte, pe drept. Şi porunci să se dea de veste în toată împărăţia că de aci înainte împarte domnia între el şi fiul său mezin, Nurgihan. Şi dete poruncile cuvenite pentru ca, vreme de

un an, să fie prăznuite sărbătorile domneşti, ţinându-se deschisă, pentru toţi supuşii, bogaţi şi săraci, poarta bucuriei şi a zaiafetului, şi să se închidă cea a mohorălii şi a durerii lumeşti.

Pe urmă Nurgihan, ajuns iarăşi mult-iubitul tătânelui său, care de aci înainte, fără teamă de rău, putea să se uite la el, se gândi să răsădească ruja de mare, ca să nu se stingă de sub soare. Şi, pentru aceasta, ceru ajutor de la ginnul pădurii cel haihui, pe care îl chemă dând foc unui fir de păr din barba lui. Şi ginnul îi zidi, în răspăs de o noapte, un havuz adânc de două suliţe, cu fundul lucrat din aur străcurat, şi cu temeliile durate din nestemate. Şi Nurgihan răsădi numaidecât ruja în mijlocul acelui havuz. Şi fu o minunăţie pentru ochi, şi un balsam pentru miros...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute cincizeci şi şaptea noapte

Urmă:

...Şi fu o minunăţie pentru ochi, şi un balsam pentru miros.

Estimp, cu toată acea vindecare, cei doi fii mai mari, care se întorseseră cu nasul alungit, născociră cum că trandafirul de mare n-ar fi dăruit cu niciun fel de putere de leac, şi că sultanul, oricât i-ar fi cu neplac, nu-şi căpătase vederea decât ca urmare a vrăjitoriei şi a uneltirilor, în treaba aceasta, a Diavolului cel bătut cu pietre, Procletul cel mare.

Ci sultanul, părintele lor, mânios pe clevetirile lor, şi supărat pe lipsa lor de judecată, îi pofti pe amândoi dinaintea fratelui lor, Nurgihan, şi îi certă aspru, şi le grăi:

— Pentru ce vă îndoiţi de puterea acestei ruje asupra

vederii mele? Oare nu vă vine să credeţi că Allah Preaînaltul poate să pună leacul în inima unui trandafir, el, carele poate să facă dintr-o femeie bărbat şi dintr-un bărbat femeie? D-apoi ia ascultaţi, în privinţa aceasta, ce i s-a întâmplat fiului unui sultan de la Ind.

Şi spuse:

A fost odată, în vechimea vremilor, un sultan peste ţara Indului, şi care avea în haremul lui o sută de femei frumoase şi tinere, alese dintre miile de fetişcane ce nu-şi aveau asemuire în saraiurile domneşti. Ci niciuna dintre ele nu rodea cu el şi nu zămislea. Şi de-aci se făcu tot mai mohorât şi mai supărat sultanul acela de la Ind, care era bătrân şi încovoiat de ani. Ci, într-un sfârşit, din mila lui Allah Atotputernicul, cea mai tânără dintre soţiile sale rămase însărcinată şi, peste nouă luni, aduse pe lume o fată, tare frumoasă şi cu o înfăţişare cu adevărat de basm. Iar mama ei, de teamă ca nu cumva sultanul să se supere văzând că nu avea un băiat, lăsă să se răspândească zvonul că pruncul nou-născut este băiat. Şi se înţelese cu astrologii să lase a se crede că sultanul nu trebuie să-l vadă pe copil până ce nu vor trece zece ani.

Or, când fetiţa, care creştea tot mai frumoasă, ajunse la vârsta când sultanul, părintele ei, putea, într-un sfârşit, s-o vadă, maică-sa îi dete sfaturile de trebuinţă şi îi arătă cum se cădea să se poarte spre a fi luată drept băiat. Şi copila, pe care Allah o dăruise cu isteciune şi cu înţelepciune, pricepu întru totul sfaturile mamei sale şi se purta întocmai în orice împrejurare. Şi se ducea şi se întorcea prin iatacurile împărăteşti, îmbrăcată băieţeşte, şi se purta de parcă chiar ar fi şi fost de parte bărbătească. Iar sultanul, tatăl ei, se bucura zi de zi de frumuseţea copilei pe care o credea băiat. Şi, când acel aşa-zis băiat ajunse la vârsta de cincisprezece ani, sultanul hotărî să-l însoare cu o domniţă,

fata unui sultan megieş. Şi se hotărî nunta. Iar când veni vremea sorocită, sultanul puse să fie îmbrăcat fiul său într-un caftan falnic, îl pofti să stea lângă el într-un palanchin de aur, purtat pe spinarea unui elefant, şi îl duse cu mare alai în ţara celei ce urma să-i fie soţie. Şi, în acea împrejurare atâta de stânjenitoare, tânărul cocon, care era în sinea sa o domniţă, plângea şi râdea rând pe rând.

Or, într-o noapte, alaiul poposi într-o pădure deasă; iar domniţa ieşi de sub polog şi se duse departe în pădure pentru o treabă la care până şi domniţele sunt roabe.

Şi iacătă că domniţa se pomeni nas în nas cu un ginn tânăr, tare frumos, care şedea sub un pom şi care era străjerul acelei păduri. Şi ginnul, uluit de frumuseţea domniţei, îi dete bineţe cu drăgălăşenie şi o întrebă unde se duce. Iar ea, căpătând încredere din purtarea lui îndatoritoare, îi istorisi de şart toată povestea ei şi îi spuse cât are să se găsească de stânjenită, în noaptea nunţii, când are să intre în patul aceleia ce-i fusese menită de soţie.

Atunci, ginnul, înduioşat de necazul ei, chibzui o vreme; pe urmă, filotim, se îmbie să-i împrumute odorul lui şi să-l ia pe al ei; ci cu legământul de a-i da înapoi cu credinţă odorul la întoarcere. Şi fata, plină de îndatorinţă, primi treaba şi se învoi cu legământul. Şi, din mila vrerii Celui Atotputernic, schimbul se săvârşi numaidecât, fără de nicio greutate şi fără de nicio încurcătură. Şi, fericită până peste marginile fericirii, tânăra domniţă se întoarse la tatăl ei şi se sui la loc în palanchin. Ci, cum nu era încă deprinsă cu adausurile sale cele noi, nepriceputã, şezu pe ele şi dete un ţipăt de durere. Ci apoi şi le potrivi numaidecât, pe furiş, spre a nu fi băgată de seamă, şi de-aci încolo se purtă cu toată luarea-aminte şi cu toată grija să nu mai facă mişcarea aceea, nu numai ca să nu mai îndure vreo durere, da şi ca să nu vatăme cumva odorul ce-i fusese încredinţat şi pe care trebuia să-l dea îndărăt în bună stare stăpânului

lui.

Şi, peste câteva zile, alaiul ajunse în cetatea logodnicei. Iar nunta fu sărbătorită cu mare saltanat. Iar soţul ştiu să se slujească de minune de odorul ce-i fusese împrumutat cu atâta drăgălăşenie de către ginn, încât mireasa rămase însărcinată, fără de zăbavă şi fără de tăgadă. Şi toată lumea fu mulţumită.

Or, peste nouă luni, măritata născu un băiat minunat. Şi, după ce lăuza se ridică din patul ei, soţul îi spuse:

— A venit vremea să ne întoarcem în ţara mea, ca s-o vezi pe mama mea, pe rudele mele şi împărăţia mea.

Aşa-i spuse, da de fapt voia, fără a zăbovi mai mult, să-i dea îndărăt ginnului pădurii odorul nevătămat.

Iar tânăra soţie răspunzând cu ascultare şi cu supunere, porniră la drum. Şi nu peste mult ajunseră la pădurea în care sălăşluia ginnul stăpân al chiverniselii. Şi beizadea se îndepărtă de caravană şi se duse la locul unde sălăşluia ginnul. Şi îl găsi stând tot acolo, vădit ostenit şi cu o înfăţişare de femeie cu pântecele plin. Şi, după salamalecuri, îi zise:

— O, căpetenie de ginni şi cunună a lor, mulţumită bunăvoinţei tale am izbutit pe deplin în ceea ce aveam de făcut şi am dobândit ceea ce îmi doream. Şi-acum am venit, precum am făgăduit, să-ţi dau îndărăt nevătămat bunul tău şi să-mi iau îndărăt bunul meu.

Ci ginnul îi răspunse:

— De bună seamă, bună-credinţa ta este o bună-credinţă mare, iar cinstea ta este până peste poate. Ci, spre marea mea părere de rău, se cade să-ţi spun că nu mai am nicio poftă acum de-a lua îndărăt ceea ce ţi-am împrumutat, şi nici de a-ţi da ceea ce am asupra mea. Este o treabă încheiată, şi aşa a rânduit-o ursita. Căci, de când ne-am despărţit, s-a petrecut un fapt nou, care nu mai îngăduie între noi de aci încolo niciun fel de schimbare.

Iar fata de odinioară întrebă:

— Şi care este, o, ginn măreţ, faptul acela nou, care nu ne mai îngăduie să ne luăm îndărăt odorul?

El răspunse:

— Află, o, copilo de altădată, că te-am aşteptat multă vreme aici, veghind cu gingăşie asupra odorului pe care mi l-ai încredinţat, în schimbul alui meu; şi n-am precupeţit nimic spre a-l păstra în starea lui minunată de feciorie şi de nevinovăţie, până când, într-o zi, un ginn, chehaia peste stăpânirile mele, a trecut prin pădure şi a venit să mă vadă. Şi a simţit, după mireasma mea cea nouă, că aveam o ferecătură pe care el nu mi-o ştia. Şi fu cuprins de o dragoste aprigă faţă de mine; şi, tot aşa, şi el stârni în mine un simtământ la fel. Şi se împreună cu mine în chipul ştiut, şi sparse în odor pecetea fecioriei. Şi simţii tot ceea ce simte o femeie în atare împrejurare. Şi-acuma nu pot să-mi mai iau îndărăt bunul, întrucât am rămas însărcinată de la soţul meu, chehaiaua; şi dacă, din nenorocire, aş primi să mă fac iarăşi bărbat şi aş ajunge să-l nasc, în starea aceea de bărbat, pe copilul pe care îl port în sânul meu, de bună seamă că aş muri de durere şi cu pântecul sfâşiat. Acesta-i faptul cel nou, care mă sileşte să păstrez pe viaţă ceea ce mi-ai împrumutat. Aşa încât, la rândul tău, păstrează ceea ce ţi-am împrumutat. Şi să dăm slavă lui Allah carele a chivernisit totul fără de pagubă şi fără de necaz, şi carele ne-a îngăduit trocul acesta, care nu dăunează nimănuia.

Şi sultanul, după ce le istorisi povestea aceasta celor doi fii mai mari ai săi, de faţă cu fratele lor, Nurgihan, urmă:

— Aşa că nimic nu este cu neputinţă la sfânta atotputinţă a Atoatefacătorului. Şi acela carele a putut să schimbe o fată în flăcău şi un ginn bărbat în femeie însărcinată tot aşa a putut şi să pună zviduirea vederii mele în inima unei ruje.

Şi, după ce grăi astfel, îi goni pe cei doi fii mai mari de dinaintea sa, şi îl opri lângă el pe tânărul Nurgihan,

coperindu-l cu hatâruri şi cu dovezi de dragoste. Şi-aşa cu el.

Ci, în ceea ce o priveşte pe domniţa Obraz-de-Crin, copila din China, stăpâna rujei de mare, iacătă:

După ce înmiresmătorul cerului aduse tablaua de aur a soarelui, plină cu camfora zorilor, la fereastra Răsăritului, domnita Obraz-de-Crin îşi deschise ochii vrăjitori şi se dete jos din patul ei. Şi îşi pieptănă părul, îşi legă cosiţele şi porni încetişor, legănându-se dulce, înspre havuzul unde se afla ruja de mare. Întrucât, în fiecare dimineaţă, gândul ei cel dintâi şi drumul cel dintâi erau la acel trandafir. Şi străbătu grădina, al cărei văzduh era îmbălsămat ca prăvălia unui neguţător de arome, şi ale cărei poame pe crengi erau ca tot atâtea şipuri de zahăr agăţate în vânt. Şi dimineaţa acelei zile era mai frumoasă decât toate dimineţile, iar cerul alhimist era de culoarea sticlei şi a peruzelei. Şi fiecare pas al copilei celei cu trup de trandafir părea că face să se nască flori, iar praful pe care îl stârneau poalele rochiei sale era ca un colir pentru nişte ochi de filomelă.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute cincizeci şi opta noapte

Urmă:

...iar praful pe care îl stârneau poalele rochiei sale era ca un colir pentru nişte ochi de filomelă.

Şi ajunse lângă havuz, şi îşi aruncă ochii înspre locul în care sălăşluia ruja ei dragă. Ci nu-i văzu nici baremi urma şi nu-i simţi nici baremi mireasma. Atunci, friptă de durere, era să se topească precum aurul într-un ceaun, şi să se

stingă ca un mugur în simunul mâhnirii. Şi, tot atunci, spre-a împlini nenorocirea, băgă de seamă că inelul pe care îl purta pe deget era un inel străin, şi că cel pe care îl purtase, de ani şi ani, pierise.

Încât, aducându-şi aminte de goliciunea sa pe pe când dormea, şi pricepând că ochii unui străin rupseseră nepedepsiţi toată taina vrăjită a făpturii ei, se scufundă într-o genune de tulburare. Şi se întoarse în graba mare în chioşcul ei de rubin, şi se puse pe plâns, singură-singurică, toată ziua.

După care, chibzuind, îi veniră nişte gânduri mai cuminţi şi îşi zise: „Hotărât, este greşită zicala care spune: «Nu se poate găsi vreo urmă din ceea ce nu lasă urmă; căci, dacă s-ar găsi, n-ar mai rămâne din ea nici urmă». Şi, pe deasupra, tot aşa, nimic nu este mai mincinos decât zicala aceasta: «Când începi să cauţi un luciu pierdut, trebuie să te pierzi pe tine însuţi ca să-l găseşti». Încât eu, pe Allah! Aşa de tânără şi aşa fată cum sunt, vreau să pornesc, din clipita aceasta, în căutarea celui ce mi-a răpit ruja şi să aflu pricina prădăciunii. Şi am să-l pedepsesc pentru că a cutezat să-şi îndrepte privirea ispitelor sale asupra fecioriei mele de domniţă aţipită.”

Spuse şi, pe clipă, porni la drum, pe aripile nerăbdării, urmată de fetele roabe ale sale, pe care le îmbrăcă în haine de viteji.

Şi, căutându-şi calea, tot întrebând peste tot pe unde trecea, până la urmă ajunse cu bine în Şarkistan, împărăţia lui Zein El-Muluk, tatăl lui Nurgihan.

Şi, intrând în cetatea de scaun, văzu peste tot împodobirile pentru sărbătoarea care avea să ţină un an întreg, şi auzi pe la fiecare poartă răsunând cântările şi chiotele de bucurie. Şi, ispitită să afle pricina acelor zaiafeturi, îi întrebă, tot străvestită ca un flăcău, care-i rostul acelei bucurii obşteşti, ce domnea printre locuitorii din cetate. Şi i se răspunse:

— Sultanul era orb; ci fiul său, Nurgihan, strălucitul şi preafrumosul, a izbutit, după osteneli amarnice, să-i aducă ruja de mare a copilei din China. Şi numai atingerea ochilor cu acea rujă vrăjită i-a dat sultanului îndărăt vederea. Iar ochii lui s-au făcut luminoşi ca nişte stele. Şi, cu acest prilej, sultanul, a poruncit să se dea slobozie tuturor la desfătări şi petreceri vreme de un an întreg, pe cheltuiala visteriei domneşti, şi ca la fiecare poartă cântările şi muzichiile să răsune fără contenire de dimineaţa până seara.

Şi Obraz-de-Crin, până peste poate de bucuroasă că, într-

un sfârşit, avea veşti temeinice despre trandafirul ei, se duse dintru-ntâi să se scalde în râu, spre a se despovăra de ostenelile drumului. Pe urmă, punându-şi iarăşi hainele sale de flăcău, porni înspre saraiul domnesc, străbătând mândră sukurile. Iar cei care se uitau la tânărul acela se stingeau de minunare, ca urmele paşilor pe nisip. Iar zulufii încârlionţaţi ai pletelor lui răsuceau inima celor care îl vedeau.

Şi ajunse astfel la grădină, şi văzu, în havuzul de aur străcurat, ruja ei de mare, în mijlocul apei celei scumpe de trandafiri, vrajă pentru ochi şi balsam pentru miros. Şi, după bucuria trăită cu prilejul acelei întâlniri, îşi zise: „Acuma am să mă ascund printre pomi, spre a-l vedea pe neobrăzatul care mi-a răpit trandafirul din grădină şi inelul de pe deget.”

Şi nu peste mult, se ivi lângă havuz şi flăcăul ai cărui ochi, pocale de beţie, îi scoteau din minţi până şi pe oamenii cei mai cuminţi cu cele două văpăi din privirile sale fierbinţi, şi care din fiecare geană fulgera ca din tăişul încovoiat al unui iatagan, şi care cu cârlionţii părului său de mosc negru întunecat tulbura inimile ca nardul străcurat, care cu obrajii-i luminoşi fără sulemeneală da de ruşine până şi obrajii de catifea ai fetelor celor mai de falâ, şi cu zâmbetele lui îndatoritoare, care erau tot atâtea suliţe ucigătoare, şi cu călcătura lui cilibie făcută numai din gingăşie, şi care avea în colţul din stânga al gurii lui o nebunie de aluniţă rotunjită cu măiestrie, şi-al cărui piept alb şi strălucitor era ca o tablà de cleştar orbitor şi adăpostea o inimă vie şi plină de vitejie.

Şi, la vederea lui, Obraz-de-Crin căzu într-un fel de sminteală şi aproape că-şi pierdu minţile. Căci cu dreptate spusese poetul:

Dacă-ntr-un loc unde-i strâns mult popor,

Sprâncenele-i, din arcul lor subţire,
Trimite-şi-vor săgeţile de dor,
Ele nu vor lovi cu vârful lor
Decât un suflet vrednic de iubire.

Iar când Obraz-de-Crin îşi veni în simţiri, se frecă la ochi, se uită în toate părţile şi nu îl mai văzu pe flăcău. Şi îşi zise: „Iată că hoţul trandafirului mi-a răpit acum şi sufletul, şi inima. Nu numai că a spart cu piatra ispitei şipul cel de preţ al cinstei mele, ci mi-a mai şi rănit vicleneşte inima cu săgeata dragostei. Vai! departe de ţara şi de mama mea, unde să mă mai duc şi cui să mă mai plâng acum spre a cere dreptate pentru toate pagubele acestea?” Şi, cu inima arsă de patimă, se întoarse la fetele sale luptătoare. Şi, simţindu-se însingurată în mijlocul lor, luă un calam şi o hârtie şi îi scrise lui Nurgihan o scrisoare pe care i-o dete, dimpreună cu inelul de pe deget, însoţitoarei sale celei mai dragi, cu sarcină de a le înmâna în chiar mâinile tânărului beizadea. Şi fata ajunse într-o clipire de ochi la Nurgihan, şi îl găsi stând şi părând a visa la stăpâna lui, Obraz-de-Crin. Şi, după salamalecurile cuvenite, îi înmână scrisoarea şi inelul cu care o însărcinase încrederea domniţei. Iar Nurgihan, până peste poate de tulburat, cunoscu inelul. Şi desfăcu scrisoarea, şi citi cele ce urmează:

„Mai întâi, mărire Făpturii care este neatârnată de niciun cum *şi de niciun* pentru ce, *care a dăruit fecioarelor gingăşia şi frumuseţea, iar flăcăilor, ochiul cel negru al ispitei, aprinzând în inima unora şi-a altora fanarul dragostei în care, ca un fluture, înţelepciunea vine să se mistuie.*

Iată că mor de dor după ochii tăi cei galeşi, iar pârjolul patimii mă arde şi pe dinăuntru, şi pe dinafară. Ah, ce mincinoasă este zicala care spune: «Inimile se înţeleg între ele». Căci mă mistui, iar tu nu ştii nimic. Ce răspuns îmi vei

da dacă te voi întreba pentru ce m-ai omorât cu făptura ta vrăjitoare?

Ci, o, calam al meu, să nu mai scrii nimic: destul m-am lăsat răpită de o durere pătimaşă.”

La citirea acelei scrisori, focul dragostei se învâlvoră de sub cenuşa din inima lui Nurgihan şi, nerăbdător ca argintul-viu, coconul luă în mână calamul şi hârtia şi răspunse cu aceste rânduri:

„Aceleia care este mai presus decât toate preafrumoasele cu trup de argint, şi al cărei arc al sprâncenelor este ca o sabie în mâinile unui războinic beat!

O, copilă vrăjitoare, a cărei frunte, asemenea planetei Zohra, stârneşte pizma frumuseţilor Chinei, cuprinsul scrisorii tale răscoleşte rănile inimii mele însingurate, care va bate pentru tine atâta vreme cât zbenghiurile frumuseţii se vor ivi pe obrazul lunii pline.

O scânteie din inima ta a căzut pe rănile mele, iar fulgerarea dorului meu a scăpărat peste roadele tale. Numai cel ce iubeşte ştie farmecul pe care îl trăieşti mistuindu-te. Şi iacătă-mă asemeni unui puişor pe jumătate ucis, care se zbate pe jos zi şi noapte, şi care nu mai are mult până să piară, dacă nu va fi mântuit repede.

O, Obraz-de-Crin, nu mai este niciun văl peste chipul tău, dar chiar tu eşti vălul acela pentru tine însăţi. Ieşi de sub văl şi arată-te. Întrucât inima este un lucru minunat şi, în ciuda micimii ei, Atoateziditorul şi-a aşezat acolo lăcaşul.

Ci, o, vrăjitoareo, nu se cade să vorbesc mai răzvedit, nici să încredinţez mai multe taine calamului meu, de vreme ce calamul nu trebuie să fie îngăduit în haremul tainelor celor îndrăgostiţi.”

Pe urmă, beizadea Nurgihan împături scrisoarea de

dragoste, puse pe ea pecetea ochiului său şi i-o înmână tinerei aducătoare, însărcinând-o să-i spună prin viu grai stăpânei sale, Obraz-de-Crin, lucrurile gingaşe, pe care nu le putuse mărturisi în scris. Iar cadâna plecă fără de zăbavă şi ajunse la stăpâna ei.

Şi o găsi şezând, cu ochii ei de narcisă tânjitoare, şi cu fiecare geană de-a ei preschimbată într-o fântână...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a noua sute cincizeci şi noua noapte

Urmă:

...Şi o găsi şezând, cu ochii ei de iasomie tânjitoare, şi cu fiecare geană de-a ei preschimbată într-o fântână. Şi se duse la ea zâmbind şi îi spuse:

— O, trandafir din tufărişul bucuriei, fie ca pricina ce te face să speli cu lacrimile-ţi scumpe floarea chipului tău să cadă asupra-mi; ca tu să fii pururea mulţumită şi zâmbitoare! Iată că îţi aduc veste bună.

Şi îi înmână răspunsul lui Nurgihan, însoţindu-l cu lămuririle sale cele dulci, pe care, anume pentru stăpâna sa, i le dăduse flăcăul cel frumos. Şi când Obraz-de-Crin luă ştire de scrisoare, şi când auzi din gura soaţei sale dragi lucrurile dulci, pe care nu putuse a le mărturisi prin scris preafrumosul răpitor Nurgihan, se sculă mângâiată şi le îngădui fetelor s-o dichisească, s-o gătească şi s-o îmbrace.

Atunci, minunatele acelea se slujiră de toată priceperea lor spre a-şi face stăpâna să strălucească. O pieptănară şi o înmiresmară cu atâta măiestrie, prefirându-i pletele prin piepteni, încât, de zavistie, moscul din Tartaria s-ar fi risipit ca fumul dinaintea miresmei desfătătoare, pe care o revărsa ea, şi inimile dănţuiau în piepturi văzând coada

părului strălucită, ce-i cădea până pe şale, împletită ca palmii în zilele de sărbătoare. Şi îi petrecură apoi împrejurul mijlocului un colan de sangulie roşie, din care fiecare fir se împletea pentru înlănţuirea inimilor.
Pe urmă o învăluiră într-un izar trandafiriu, ce lăsa să se întrevadă culoarea trupului, şi cu nişte şălvăraşi de o lărgime împărătească, dintr-o ţesătură mai grea, în stare să subjuge lumea. Şi împodobiră cu mărgăritare cărarea ce-i despărţea părul, atâta de strălucit, încât stelele din Calea Laptelui se coperiră cu tulburare. Şi-i puseră pe frunte un diadem care o făcu atâta de luminoasă, încât ai fi putut să crezi că s-a mai ivit pe cer o lună. Şi o făcură grozav de frumoasă şi de minunată.

Şi, după ce fu împodobită astfel, se duse, cu inima bătând, sub pomii din grădină, acolo unde umbra era mai deasă. Şi, văzând-o, Nurgihan îşi pierdu dintru-ntâi firea, atâta de năprasnic fu simţământul pe care îl trăi. Ci numaidecât, sub adierea dulce a miresmei ce-o revărsa Obraz-de-Crin, Nurgihan deschise ochii şi se ridică la zenitul fericirii, uitându-se cu drag la iubita lui. Şi, la rându-i, Obraz-de-Crin îl găsi pe flăcău atâta de aidoma cu icoana pe care şi-o zugrăvise singură pe foaia inimii, încât nu găsi osebire nici măcar un fir de păr ori un punctişor. Şi îşi ridică vălul sfiiciunii, şi puse dinaintea preaiubitului ei tot ceea ce aducea în dar: mărgăritarele dinţilor, rubinul buzelor mai mândru decât foile florilor de trandafir, bratele-i de argint, strălucirea de lună a zâmbetului, aurul obrajilor, moscul răsuflării, mai presus decât moscul de Tartaria, migdalele ochilor, ambra neagră a pletelor, mărul bărbiei, diamantele privirilor şi cele treizeci şi şase de înfăţişări zugrăvite ale trupului ei fecioresc. Şi dragostea îşi strânse lanţurile ei asupra celor două piepturi vrăjitoare şi asupra celor două frunţi tinereşti. Şi nimeni nu ştia ce avea să se petreacă, în noaptea aceea, în desimea umbrei, între cei doi

preafrumoşi tineri.

Ci întrucât dragostea şi moscul nu pot să rămână tăinuite, părinţii nu zăboviră a prinde de veste despre treburile celor doi îndrăgostiţi şi grăbiră să-i împreune prin căsătorie. Şi viaţa li se scurse în fericire, împărţită între dragoste şi priveliştea rujei de mare.

Or, mărire lui Allah carele face trandafirii să înflorească şi inimile îndrăgostiţilor să se împreune, Atotputernicul şi Preaînaltul. Şi binecuvântarea, şi rugăciunea fie asupra domnului şi stăpânului nostru, Mahomed, sultanul trimişilor, şi asupra tuturor celor ai săi. Amin.

Şi, după ce Şeherezada istorisi povestea aceasta, tăcu. Iar tânăra Doniazada, sora ei, strigă:

— O, sora mea, ce dulci şi ce vrăjite, şi ce miezoase sunt vorbele tale în prospeţimea lor! Şi ce minunată este *Povestea rujei de mare şi a copilandrei din China!.* Oh! fii bună! grăbeşte-te, cât mai este vreme, şi ne mai spune ceva care să i se asemuiască!

Iar Şeherezada zâmbi şi grăi:

— Da, şi ceea ce vreau să istorisesc este cu mult mai minunat, o, micuţo! Ci de bună seamă că nu am s-o spun mai înainte de a-mi da îngăduinţa stăpânul nostru, sultanul.

Iar Şahriar zise:

— Au te mai îndoieşti de îngăduinţa mea, o, Şeherezada? Şi aş mai putea eu de-acuma încolo să-mi mai petrec vreo noapte fără vorbele tale la urechile mele şi fără chipul tău în ochii mei?

Iar Şeherezada îi mulţumi cu un zâmbet şi grăi:

— Atunci, am să istorisesc *Povestea cu sarailia unsă cu miere de albine şi afurisita de nevastă a cavafului.*

Şi spuse:

POVESTEA CU SARAILIA UNSĂ CU MIERE DE ALBINE ŞI AFURISITA DE NEVASTĂ A CAVAFULUI

Se povesteşte, printre câte se povestesc, o, mult-norocitule sultan, că trăia în cetatea cea binecuvântată, Cairo, un cavaf care avea o fire minunată şi vrednică de toate preţuirile. Şi îşi ţinea viaţa cârpocind papucii bătrâni. Îl chema Maruf şi fusese blagoslovit de către Allah cel Atoatedătătorul – preaslăvit fie El în toată împrejurarea! – cu o afurisită de muiere fiartă în păcură şi în smoală, şi pe care o chema Fattumah. Da vecinii o porecliseră „Baligă încinsă”, căci chiar că era ca un ir împuţit pe inima papucarului, soţul ei, şi ca o ciumă neagră în ochii celor din preajmă-i. Şi otrava aceea chiar că se prilejea şi răsprilejea de bunătatea şi de supuşenia bărbatului ei; şi îl ocăra şi îl afurisea de o mie de ori pe zi, şi nu-i da pic de tihnă toată noaptea. Şi amărâtului ajunsese să-i fie frică de răutatea ei şi să tremure de certurile ei, întrucât era om liniştit, cuminte, simţitor şi cu grijă faţă de gura lumii, măcar că era sărac şi de stare umilă. Şi îşi făcuse obiceiul, spre a scăpa de tocăneală şi de ţipete, să-şi prăpădească tot ce câştiga ca să plătească toate târguielile pe care le făcea soţia sa, făptura aceea aprigă şi rea, şi arţăgoasă. Şi, dacă i se întâmpla să aibă ghinionul de-a nu câştiga îndeajuns în vreo zi, îi vuiau urechile de ţipete şi capul de potopuri

înfricoşate, toată noaptea, fără tihnă, nici odihnă. Şi îl făcea să-şi treacă astfel nişte nopţi mai negre decât chiar cartea triştei lui. Şi acelei muieri anume i se potrivea spusa poetului:

Of, câte nopţi fără nădejde-mi trec
Lângă soţia mea, beleaua hâdă!
Oare pentru ce, minte de zevzec,
În noaptea nunţii mele mohorâtă,
Nu i-oi fi dat o cupă de otravă
Să scap pe veci de chin şi de gâlceava?

Or, printre multe alte necazuri îndurate de acel Iov al răbdării...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute şaizecea noapte

Urmă:

...Or, printre multe alte necazuri îndurate de acel Iov al răbdării, iacătă ce i se întâmplă:

Soţia lui veni, într-adevăr, la el într-o zi – Allah alunge de la noi asemenea zile! – şi îi spuse:

— O, Maruf, vreau ca deseară, când ai să te întorci acasă, să-mi aduci o bucată de kenafa unsă cu miere de albine.

Şi Maruf, săracul de el, răspunse:

— O, fiică a socrului meu, dacă Preadarnicul Allah o binevoi să mă ajute a câştiga banii trebuitori pentru cumpărarea acelei kenafale cu miere de albine, de bună seamă că am să ţi-o cumpăr, pe capul şi pe ochii mei! Că astăzi, pe Prorocul! – asupra-i fie rugăciunea şi pacea! – nu am dobândit încă nicio amărâtă de para. Ci Allah este

darnic, şi are să ne dea lesne lucrurile anevoioase.

Iar harpia strigă:

— Ce-mi trăncăneşti tu despre mila lui Allah întru hatârul tău? Au tu socoteşti că am să stau să aştept, pentru a-mi împlini pofta de kenafaua aceea, până ce îndurarea cerească ţi-o veni ori nu ţi-o veni? Ba, pe viaţa mea, felul tău de a vorbi nu-mi este deloc pe plac. Ori de câştigi, ori de nu câştigi ceva pe ziua ta de muncă, mie să-mi aduci o uncie de kenafa unsă cu miere de albine; şi, orice-ar fi, nu am să îngădui a lăsa să mi se întoarcă neîmplinită vreo poftă de-a mea! Şi dacă, spre pacostea ta, ai să te întorci deseară acasă fără sarailie, am să-ţi fac noaptea asupra capului tău tot atâta de neagră ca ursita care te-a dat pe mâinile mele.

Şi nenorocitul de Maruf oftă:

— Allah este îndurător şi darnic, şi numai la El îmi este tot ajutorul!

Şi amărâtul de el plecă de acasă, iar necazul şi ciuda îi năboiau prin pielea de pe frunte.

Şi se duse să-şi deschidă prăvălia din sukul cavafilor, şi, ridicându-şi mâinile spre cer, rosti: „Mă rog, tie, Doamne, să mă ajuţi a câştiga preţ de o uncie din kenafaua aceea, şi să mă aperi la noapte de răutatea afurisitei mele de muieri!” Da degeaba aşteptă el mult şi bine în hardughia lui de prăvălie, că nimeni nu veni să-i aducă de lucru; şi-aşa că, la sfârşitul zilei, nu câştigase nici baremi atâta cât să cumpere pâinea pentru cină. Atunci, cu inima strânsă şi plină de spaimă pentru ceea ce îl aştepta din partea nevesti-sii, îşi închise prăvălia şi îşi luă trist drumul spre casă.

Or, străbătând sukurile, trecu chiar pe dinaintea prăvăliei unui plăcintar, neguţător de kenafale şi de alte zumaricale, care îl cunoştea şi căruia îi cârpise cândva imineii. Iar plăcintarul îl văzu pe Maruf cum mergea cu capul cufundat în deznădejde şi cu grumazul încovoiat ca sub povara unei

dureri grele. Şi îl strigă pe nume şi văzu atunci că ochii lui Maruf erau plini de lacrimi, şi că era galben şi jalnic la chip. Şi îi zise:

— O, meştere Maruf, de ce plângi? Şi care-i pricina mâhnirii tale? Hai, intră colea să te odihneşti şi să-mi povesteşti ce necaz te-a lovit!

Iar Maruf se apropie de tejgheaua cea frumoasă a plăcintarului şi, după salamalecuri, îi spuse:

— Nu este mântuire decât întru Allah Milosârdnicul! Ursita mă bate şi nu-mi dă nici măcar pâinea pentru cină.

Şi cum plăcintarul stăruia să capete amănunte mai multe, Maruf îi istorisi despre dorinţa nevesti-sii şi despre neputinţa lui, din lipsă de orice câştig pe ziua aceea, de a cumpăra nu numai sarailia cu pricina, da nici baremi o coajă de pâine.

Când auzi vorbele lui Maruf, plăcintarul râse cu bunătate şi zise:

— O, meştere Maruf, poţi tu măcar să-mi spui câte uncii de kenafa vrea fiica socrului tău să-i duci?

Maruf răspunse:

— Cinci uncii poate că i-ar ajunge.

Plăcintarul urmă:

— Nu e mult. Am să te îndatorez eu cu cinci uncii de sarailie, şi ai să mi le plăteşti atunci când mila Atoateîmpărţitorului are să coboare şi în talgerul tău.

Şi tăie din tava cea mare, în care kenafaua înota în unt şi în miere, o bucată straşnică, ce cântărea cu mult peste cinci uncii, şi i-o dete lui Maruf, spunându-i:

— Sarailia aceasta unsă este o bunătate vrednică de-a fi aşternută pe tablaua unui sultan. Da se cade să-ţi spun că nu este îndulcită cu miere de albine, ci cu miere de trestie de zahăr; întrucât este cu mult mai gustoasă aşa.

Iar Maruf, care nu cunoştea, bietul de el, osebirea dintre mierea de albine şi mierea de trestie de zahăr, răspunse:

— Este primită din mâna dărniciei tale.

Şi dete să-i sărute mâna plăcintarului, care se apără iute, şi care îi spuse, pe deasupra:

— Kenafaua este numai pentru fiica socrului tău anume; ci tu, o, Maruf, nu vei avea astfel nimica de cinat. Ţine, ia pâinea şi brânza aceasta, binefacere de la Allah, şi să nu-mi mulţumeşti deloc, căci nu sunt decât mijlocitorul.

Şi îi dete lui Maruf, odată cu sarailia cea minunată, o pâine proaspătă şi pufoasă şi aromitoare, şi o roată de brânză albă învelită în frunze de smochin. Iar Maruf, care în toată viaţa lui nu avusese atâtea bunuri deodată, nu mai ştia ce să facă spre a-i mulţumi plăcintarului cel milos, şi, până la urmă, plecă înălţându-şi ochii la cer spre a-l lua de martor al îndatoririnţei lui faţă de binefăcătorul său.

Şi ajunse acasă, încărcat cu kenafaua, cu pâinea cea frumoasă şi cu bucata de brânză albă. Şi, de cum intră, nevastă-sa ţipă la el cu un glas acru şi oţărât:

— Ei, ai adus sarailia?

El răspunse:

— Allah e darnic. Iacăt-o.

Şi-i puse dinainte farfuria pe care i-o împrumutase plăcintarul, şi pe care se lăfăia, în toată frumuseţea ei de zumarica aleasă, kenafaua cea grasă, care se topea în gură.

Ci afurisita nici nu-şi aruncă bine ochii înspre farfurie, că şi scoase un ţipăt ascuţit de mânie, lovindu-se peste obraji, şi zise:

— Bătu-l-ar Allah pe Cel-gonit-cu-pietre! Nu ţi-am spus să-mi aduci o sarailie făcută cu miere de albine? Şi ia uite cum, anume ca să mă înfrunţi, îmi aduci ceva gătit cu miere de trestie de zahăr! Socoteai cumva că ai să izbuteşti să mă înşeli şi că n-aş băga de seamă vicleşugul? A, ticăloase, vrei să mă ucizi de pofta neîmplinită!

Şi bietul Maruf, doborât de toată mânia aceea, la care de data aceasta nici cu gândul nu gândise, îngăimă nişte

iertăciuni cu un glas tremurat şi spuse:

— O, fiică de oameni de treabă, kenafaua aceasta nu am cumpărat-o, ci plăcintarului *cutare,* pe care Allah l-a dăruit cu o inimă bună, i s-a făcut milă de starea mea şi mi-a dat-o pe veresie, fără a-mi hotărî sorocul de plată.

Ci harpia cea de spaimă strigă:

— Tot ce îngaimi tu acolo nu sunt decât vorbe goale, iar eu nu-ti dau nicio crezare. Na! ţine-ţi kenafaua cu miere de trestie de zahăr! Eu nu mănânc aşa ceva!

Şi, rostind acestea, îi aruncă în cap farfuria cu kenafa, plină cum era, şi adăugă:

— Scoală-te acuma, o, mişelule, şi du-te să-mi aduci una scăldată în miere de albine!

Şi, adăugând fapta la vorbă, îi plesni peste gură un dos de labă atâta de amarnic, că-i şi rupse un dinte din faţă, iar sângele începu să-i curgă pe barbă şi pe piept.

La năprăsnicia aceasta de la urmă, bietul Maruf, scos din papuci şi pierzându-şi răbdarea, avu o mişcare repezită, care o lovi pe harpie uşor în obraz. Şi harpia, stârnită şi mai cumplit de lovitura nevinovată a celui oropsit de ea, se repezi asupra-i şi îl înşfacă de barbă cu amândouă mâinile, şi se agăţă cu toată greutatea ei de părul din barba aceea, ţipând din toate beregăţile: „Ajutor, o, musulmanilor! Săriţi că mă omoară!”…

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute şaizeci şi una noapte

Urmă:

…Şi harpia, stârnită şi mai cumplit de lovitura nevinovată a celui oropsit de ea, se repezi asupra-i şi îl înşfacă de barbă cu amândouă mâinile, şi se agăţă cu toată greutatea

ei de părul din barba aceea, ţipând din toate beregăţile: „Ajutor, o, musulmanilor! Săriţi că mă omoară!”

Şi la ţipetele vipiei deteră fuga vecinii şi săriră să-i despartă, şi de-abia izbutiră să scoată barba nenorocitului de Maruf din mâinile încleştate ale afurisitei lui de soţii. Şi văzură faţa lui Maruf plină de sânge, barba năclăită şi dintele rupt, fără a mai pune la socoteală şi părul din barbă, pe care i-l smulsese muierea mâniată. Şi, cunoscând încă de multă vreme purtarea ei ticăloasă faţă de bietul om, şi-apoi văzând şi dovezile care arătau apriat că Maruf era încă o dată mucenicul afurisitei, o mustrară şi îi ţinură nişte dăscăleli cuminţi, care ar fi copleşit-o de ruşine şi ar fi adus-o la calea cea dreaptă pe oricare alta decât ea. Şi, după ce o certară aşa, adăugară:

— Noi toţi mâncăm, de obicei, cu poftă kenafaua făcută cu miere de trestie de zahăr şi o găsim cu mult mai bună decât pe cea făcută cu miere de albine! Care-i, aşadar, nelegiuirea săvârşită de bietul tău soţ, ca să i se cuvină toate răutăţile amarnice pe care i le faci, precum ruperea dintelui şi smulgerea bărbii?

Şi o alimăniră cu toţii şi plecară în calea lor.

Or, de cum plecară, harpia cea cumplită se întoarse înspre Maruf, care, cât durase vânzoleala, şezuse tăcut în colţul său, şi îi zise, cu un glas şoptit şi tot pe-atâta de plin de ură:

— A, va să zică aşa îi asmuţi asupra mea pe vecini? Prea bine. Numai că ai să vezi tu ce-ai să păţeşti.

Şi se duse să şadă jos, mai încolo, uitându-se la el cu nişte ochi de tigroaică, şi chibzuind împotriva-i nişte socoteli negre.

Iar Maruf, care chiar că se căia de mişcarea lui nestăpânită, nu ştia ce să mai facă spre a o potoli. Şi se hotărî să strângă sarailia care zăcea pe podea în mijlocul ţăndărilor de farfurie, şi, după ce o curăţi, i-o întinse sfios

nevesti-sii, spunându-i:

— Pe viaţa ta, o, fiică a socrului meu, mănâncă măcar oleacă din kenafaua aceasta, şi mâine, de-o vrea Allah, am să-ţi aduc alta.

Ci ea îl împinse cât colo cu o lovitură de picior, ţipând la el:

— Du-te de-aici cu kenafaua ta, o, câine de potlogar! Gândeşti că am să mă ating de ceea ce îţi aduce meseria de codoş de plăcintari? Inşallah! mâine am să izbutesc eu să-ţi înfund lungimea în lăţime.

Atunci, nefericitul, repezit astfel în ultima lui încercare de împăcare, se gândi măcar să-şi potolească foamea ce-l chinuia încă de dimineaţă, dat fiind că nu mâncase nimic toată ziua. Şi îşi zise: „De vreme ce ea nu vrea să mănânce kenafaua aceasta minunată, binevoiesc s-o mănânc eu.” Şi şezu jos dinaintea farfuriei şi începu să mănânce bunătatea cea aromitoare, care îi gâdila dulce gâtlejul. Pe urmă trecu la pâinea cea pufoasă şi la roata de brânză, şi nu mai lăsă din ele o firimitură pe tablà. Iacă-aşa! Iar nevastă-sa se uita cu nişte vipii de ochi la ce face el, şi nu mai contenea să-i tot ureze, la fiecare îmbucătură: „Staţi-ar în gât şi îneca-te-ar!”, ori încă: „Dare-ar Allah să ţi se preschimbe în otravă de foc şi să-ţi ardă maţele!” şi alte asemenea blagoslovenii. Ci Maruf, flămând, mânca înainte cu sârg, fără a sufla o vorbă; lucru care, până la urmă, aduse la nebunie mânia nevesti-sii, care se sculă deodată ca o îndrăcită şi, aruncându-i în cap tot ce-i cădea în mână, se duse să se culce, ocărându-l şi în somn, până dimineaţa.

Şi Maruf, după noaptea pătimită, se sculă de cu vreme; şi, îmbrăcându-se în grabă, plecă la prăvălia lui, cu nădejdea că soarta are să-l ajute în ziua aceea. Şi iacătă că după câteva ceasuri doi oameni de la agie veniră să-l zeberească, la porunca dată de cadiu, şi îl târâră de-a lungul sukurilor, cu mâinile legate la spate, până la judecătorie. Şi Maruf, spre marea lui înmărmurire, o găsi

acolo, dinaintea cadiului, pe soţia sa, care sta cu mâinile înfăşurate în cârpe, cu capu-nvăluit într-un ştergar mânjit de sânge şi ţinând în degete un dinte rupt. Şi cadiul, de cum îl zări pe înfricoşatul de cârpaci, ţipă la el:

— Ia vino-ncoace! Au ţie nu ţi-e teamă de Allah Preaînaltul când o faci să îndure atâtea năprasne grele pe această biată muieruţă, soţia ta, fiica socrului tău, şi îi zdrobeşti cu atâta cruzime mâna şi dinţii?

Iar Maruf, în spaima lui, ar fi dorit să vadă pământul cum se cască şi îl înghite; şi lăsă capu-n jos încurcat, şi păstră tăcere. Întrucât, în jindul lui după linişte şi în dorul lui de a-şi păstra cinstea nesmintită şi obrazul soţiei sale curat, nu vroi s-o înfunde pe blestemată şi s-o învinuiască şi să-i dea în vileag ticăloşiile, chemându-i, la nevoie, ca martori, pe toţi vecinii. Iar cadiul, încredinţat că tăcerea era dovada vinovăţiei lui Maruf, porunci slujbaşilor însărcinaţi cu îndeplinirea osândelor să-l întoarcă şi să-i alduiască la tălpi o sută de lovituri de vergi. Ceea ce se îndeplini pe dată, dinaintea afurisitei care se înfiora de mulţumire în sinea ei.

Iar Maruf, la ieşirea de la judecătorie, de-abia mai putea să se târască. Şi, întrucât de-acuma şi-ar fi dorit mai degrabă să moară de moarte cruntată decât să se mai întoarcă în casa lui şi să-i mai vadă afurisitei chipul, căută o casă năruită, care se afla pe malurile Nilului, şi aşteptă acolo, potopit de lipsuri şi de nevoi, să se vindece de loviturile care îi umflaseră picioarele. Şi când putu, într-un sfârşit, să se ridice, se tocmi corăbier pe puntea unei dahabia ce cobora pe Nil. Şi când ajunse la Damietta, plecă pe o catargă, năimindu-se drept cârpaci de pânze, şi îşi încredinţă triştea Stăpânului triştelor.

Or, după mai multe săptămâni de plutire, catarga fu potopită de o furtună amarnică şi se scufundă, şi ea, şi tot ce se afla pe ea, în adâncul mării. Şi toată lumea se înecă şi muri. Dar nu şi Maruf. Întrucât Allah Preaînaltul îl mântui şi

îl scăpă de la înec aducându-i sub mână o bucată de lemn, frântă din catargul cel mare. Şi Maruf se agăţă de lemn, şi izbuti să se suie călare pe el, ca urmare a unor trude nemaipomenite, de care îl făcură în stare primejdia şi dragostea de sufletul său, care este lucru scump. Şi începu atunci să bată apa cu picioarele, ca şi cum ar fi bătut-o cu nişte vâsle, pe când valurile se jucau cu el şi îl răsturnau ba la dreapta, ba la stânga. Şi rămase să lupte aşa cu noianul de ape vreme de o zi şi o noapte. După care vântul şi zbaterea valurilor îl duseră până la ţărmul unei ţări unde se înălţa o cetate cu case bine zidite.

Şi rămase dintru-ntâi întins pe ţărm, nemişcat şi ca fără de simţire. Şi nu zăbovi să adoarmă într-un somn adânc. Iar când se trezi, văzu aplecat deasupra-i un om îmbrăcat strălucit, dindărătul căruia şedeau doi robi cu braţele încrucişate. Şi omul cel bogat se uita la Maruf cu o luare-aminte osebită. Şi când îl văzu, într-un sfârşit, că se trezeşte, strigă:

— Mărire lui Allah, o, străinule! Grăbeşte de-mi spune din ce ţară eşti şi din care cetate, căci îmi pare a cunoaşte, după ce ţi-a mai rămas pe spinare din hainele tale, că ai fi din ţara Egiptului.

Iar Maruf răspunse:

— Adevărat este, o, doamne al meu, sunt un locuitor dintre locuitorii din ţara Egiptului, iar cetatea Cairo este cetatea în care m-am născut şi în care am sălăsluit.

Şi omul cel bogat îl întrebă, cu un glas tulburat:

— Şi ţi-ar fi cu supărare dacă te-aş întreba pe ce uliţă din Cairo locuiai?

El răspunse:

— Pe Uliţa Roşie, o, stăpâne al meu.

El întrebă:

— Şi ce oameni cunoşti de pe uliţa aceea? Şi ce meserie ai, o, fratele meu?

El răspunse:

— Ca meserie şi ca isnaf, o, stăpâne al meu, sunt cavaf, peticar de încălţări rupte. Cât despre oamenii pe care îi cunosc, apoi aceia sunt nişte oameni de rând, de teapa mea, de altmintrelea cinstiţi şi vrednici. Şi, dacă vrei să ţi-i spun pe nume, iacătă vreo câţiva.

Şi îi înşirui numele mai multor inşi pe care îi cunoştea şi care locuiau pe Uliţa Roşie. Iar omul cel bogat, al cărui chip se lumina de bucurie pe măsură ce se desfăşura între ei taifasul acela, întrebă:

— Şi îl cunoşti cumva, o, fratele meu, pe şeicul Ahmad, neguţătorul de mirodenii?

El răspunse:

— Lungească-i Allah zilele! Este vecin cu mine, zid în zid.

El întrebă:

— O duce bine?

El răspunse:

— Slavă lui Allah, o duce bine!

El întrebă:

— Câţi copii are acum?

El răspunse:

— Tot trei. Ţină-i-i Allah! Sunt Mustafa, Mohammad şi Ali.

El întrebă:

— Ce fac ei?

El spuse:

— Mustafa, cel mai mare, este dascăl de şcoală într-o madrassah. Este învăţat vestit, ştie pe dinafară toată *Cartea cea Sfântă* şi poate s-o spună în şapte feluri osebite. Cel de al doilea, Mohammad, este neguţător de mirozii, bacal, ca şi tatăl lui, care i-a deschis o dugheană alături de a sa, spre a-i prăznui naşterea unui copil ce i s-a născut. Cât despre cel mai mic, Ali, potopească-l Allah cu toate darurile sale cele mai alese! era prietenul meu din pruncie şi ne petreceam zilele jucându-ne laolaltă şi făcând o grămadă de şotii trecătorilor. Ci, într-o zi, prietenul meu,

Ali, făcu ce făcu cu un copil de copht, fiu de nazareean, care se duse să plângă la părinţii lui că fusese ugilit în chipul cel mai rău, şi siluit. Iar prietenul meu, Ali, ca să scape de răzbunul nazareenilor, luă fuga şi pieri. Şi nimenea nu l-a mai văzut, măcar că au şi trecut douăzeci de ani de la povestea aceea. Ţină-l Allah şi depărteze de la el toată răutatea şi necazul!

La vorbele acestea, bogătanul îşi aruncă deodată braţele în jurul gâtului lui Maruf, şi îl strânse la piept, plângând, şi îi spuse:

— Slăvit fie Allah, carele îi adună la un loc pe prieteni. Eu sunt Ali, tovarăşul tău din copilărie, o, Maruf! Sunt fiul şeicului Ahmad, bacalul de pe Uliţa Roşie.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute şaizeci şi doua noapte

Urmă:

...Slăvit fie Allah, carele îi adună la un loc pe prieteni. Eu sunt Ali, tovarăşul tău din copilărie, o, Maruf! Sunt fiul şeicului Ahmad, bacalul de pe Uliţa Roşie.

Şi după dovezile cele mai vii de bucurie şi dintr-o parte, şi din cealaltă, îl rugă să-i istorisească cum de ajunsese pe ţărmul acela. Şi după ce află că Maruf şezuse o zi şi o noapte fără de hrană, îl pofti să se suie la spatele său pe catâr şi îl duse acasă la el, într-un sarai strălucit. Şi îl omeni împărăteşte. Şi numai a doua zi, măcar că tare ar fi avut chef să mai stea la taclale, veni iar la Maruf şi putu, într-un sfârşit, să tăifăsuiască pe îndelete cu el. Şi află astfel toate necazurile câte le pătimise bietul Maruf, din ziua când se însurase cu soţia lui cea afurisită, şi cum hotărâse mai degrabă să-şi lase şi dugheana şi ţara decât să mai rămână

pradă răutăţilor acelei harpii. Şi află, tot aşa, ce bătaie căpătase la tălpi, şi cum se scufundase corabia cu el, şi cum era să moară înecat. Şi, la rându-i, Maruf află de la prietenul său Ali că cetatea în care se aflau acuma era cetatea Khaiitan, cetatea de scaun a Sohatanului. Şi mai află că Allah îl ajutase pe prietenul său, Ali, la treburile de alişvelişuri şi îl făcuse negustorul cel mai bogat şi navapul cel mai proslăvit din cetatea Khaiitan.

Pe urmă, după ce îşi deşertară în tihnă inimile, neguţătorul cel bogat, Ali, îi spuse prietenului său:

— O, Maruf, fratele meu, să ştii că bogăţiile care mi-au venit de la Atoatedătătorul nu sunt decât un zălog al Atoatedătătorului în mâinile mele. Or, cum aş putea să folosesc mai bine zălogul acesta decât încredinţându-ţi o bună parte din el, pentru ca tu s-o faci să rodească?

Şi, de început, îi dete o pungă de o mie de dinari de aur, şi meremetisi să fie îmbrăcat cu haine falnice, după care adăugă:

— Mâine de dimineaţă ai să încaleci pe catârul meu cel mai frumos şi ai să te duci la suk, unde ai să mă vezi stând în mijlocul negustorilor celor mai graşi. Iar eu, la sosirea ta, am să mă scol spre a-ţi ieşi înainte, şi am să mă învârtesc împrejurul tău, şi am să apuc de frâiele catârului tău, şi am să-ti sărut mâinile, arătându-ţi toate dovezile de cinstire şi de laudă cu putinţă. Iar purtarea aceasta din partea mea are să-ţi aducă pe dată o mare preţuire. Şi am să orânduiesc să ţi se lase slobodă o prăvălie nemăsurată, după ce mă voi îngriji să pun a fi umplută cu mărfuri. Şi am să te duc apoi să-i cunoşti pe navapi şi pe toţi negustorii cei mari din cetate. Şi daravelile tale negustoreşti, cu ajutorul lui Allah, au să rodească, iar tu, departe de fiica cea afurisită a socrului tău, ai să fii până peste poate de mulţumit şi de bine chivernisit.

Iar Maruf, neputând să găsească destule vorbe spre a-i

mărturisi prietenului său toată îndatorinţa, se plecă să-i sărute pulpana caftanului. Ci mărinimosul de Ali se feri repede şi îl sărută pe Maruf între ochi, şi şezu cu el să tăifăsuiască mai departe, ba despre una, ba despre alta, din trecutul lor de copii, până când veni ceasul somnului.

Şi, a doua zi, Maruf, îmbrăcat falnic şi având întru totul înfăţişarea unui negustor bogat de pe alte meleaguri, încălecă pe un catâr minunat, de culoarea sturzului, strălucit înfotăzat, şi se duse în suk la ceasul hotărât. Şi între el şi prietenul său Ali se petrecu aidoma prefăcătoria ce fusese pusă la cale. Şi toţi negustorii rămaseră năpădiţi de minunare şi de cinstire faţă de noul venit, mai cu seamă când îl văzură pe negustorul cel mare, Ali, cum îi săruta mâna şi cum îl sprijinea să coboare de pe catâr, şi când îl văzură chiar pe Maruf cum se aşeza cu măreţie şi domol în jeţul pe care i-l pregătise de mai înainte prietenul său, Ali, pe prispa prăvăliei celei noi. Şi toţi veniră să-l întrebe pe Ali în şoaptă, zicându-i:

— De bună seamă că prietenul tău este un negustor mare!

Iar Ali se uită la ei cu milă şi răspunse:

— Ya Allah, negustor mare spuneţi? Păi acesta-i unul dintre cei mai de frunte negustori de pe pământ, şi are în lumea întreagă atâtea prăvălii şi capanuri câte nici focul n-ar putea să le mistuie. Şi până şi eu nu sunt faţă de el decât un mămular de rând. Iar sameşii săi şi vânzătorii săi şi haznadarii săi sunt o puzderie prin toate cetăţile de pe pământ, de la Egipt şi de la Yemen până la Ind şi până la fruntariile cele mai depărtate ale ţării Chitaiului. A, o să vedeţi voi ce om este când are să vă fie dat a-l cunoaşte mai de aproape!

Şi, după încredinţările acestea, făcute cu glasul celui mai neclătinat adevăr şi cu tâlcul cel mai pătruns, negustorii îşi făcură cea mai strălucită părere despre Maruf. Şi veniră la el să-i închine salamalecurile şi temenelile, şi urările lor de

bună-venire. Şi ţinură cu cinste să-l poftească toţi la cină, unii după alţii, pe când el zâmbea cu un chip binevoitor şi cerându-şi iertăciune că nu poate să primească, dat fiind că era mai întâi mosafirul negustorului Ali, prietenul său. Iar starostele negustorilor veni la el la prăvălie în ospeţie, lucru întru totul străin de datina care cere ca noul venit să se ducă el mai întâi în ospeţie; şi nu pregetă a-l înştiinţa despre preţul la care se vând mărfurile şi despre feluritele bunuri ale ţării. Şi-apoi, spre a-i arăta că stă gata întru totul a-i fi de folos şi a-i înlesni alişverişul mărfurilor pe care le adusese de prin ţările cele depărtate, îi zise:

— O, stăpâne al meu, fără de îndoială că vei fi având multe viguri de atlazuri galbene? Întrucât aici se caută cel mai abitir atlazurile galbene.

Iar Maruf, fără a şovăi, răspunse:

— Atlazuri galbene? Păi cu toptanul!

Şi starostele întrebă:

— Da bogasiuri roşii ca sângele de gazelă, ai cumva mai multe?

Şi Maruf, cu deplină încredinţare, răspunse:

— A, în ce priveşte bogasiul cel roşu ca sângele de gazelă este prea destul. Întrucât printre vigurile mele se află asemenea marfă, de soiul cel mai ales.

Şi la toate întrebările asemănătoare, Maruf răspundea mereu:

— Cu toptanul!

Iar starostele îl întrebă atunci cu sfială:

— Ai binevoi, o, stăpâne al meu, să ne arăţi câteva soiuri?

Iar Maruf, fără a se da bătut de încurcătură, răspunse cu înţelegere:

— Păi de bună seamă, păi de bună seamă!

Şi îi lămuri, pe staroste şi pe negustorii strânşi roată împrejur, că aşteaptă sosirea, peste câteva zile, a unei

ditamai caravane de o mie de cămile încărcate cu boccele de mărfuri de toate culorile şi de toate soiurile. Iar adunarea se miră cu mirare mare şi se minună la vestea apropiatei sosiri a acelei caravane de pomină.

Ci minunarea lor nu ajunse până peste poate, dincolo de orice putinţă de a o zugrăvi, decât atunci când fură martori la întâmplarea următoare. Întrucât iată că, pe când şedeau ei aşa de vorbă, căscând ochii uluiţi la vestea sosirii caravanei, un cerşetor se apropie de locul unde se aflau şi întinse mâna la fiecare, rând pe rând. Şi unii îl miluiseră cu o para, alţii cu o jumătate de para, iar cei mai mulţi se mulţumiră, fără a-i da nimic, să răspundă numai: „Miluiască-te Allah!”

Iar Maruf, când cerşetorul veni şi la el, scoase un pumn plin cu dinari de aur şi-i puse în mâna cerşetorului, tot atâta de firesc ca şi cum i-ar fi dăruit un bănuţ de aramă. Iar dumirirea negustorilor fu atâta de mare, încât o tăcere adâncă se aşternu peste toată adunarea lor, iar mintea li se aburi şi priceperea li se năuci. Şi gândiră: „Ya Allah, bogat mai trebuie să fie omul acesta, dacă se arată atâta de darnic!” Şi aşa dobândi Maruf într-o clipită o mare lefterie şi o faimă de mirare despre bogăţia şi despre filotimia lui.

Şi zvonul despre mărinimia lui şi despre purtările lui strălucite ajunse până la urechile sultanului cetăţii, care porunci numaidecât să vină vizirul său şi îi zise:

— O, vizirule, are să sosească la noi o caravană încărcată cu bogăţii nemăsurate, şi care sunt ale unui strălucit neguţător venetic. Or, n-aş vrea ca negustorii din suk, pungaşi ăia, care şi-aşa sunt cam prea bogaţi, să pună mâna pe chilipirul unei caravane precum aceea. Şi-aşa că ar fi mai bine să mă bucur eu de prilej, dimpreună cu soţia mea, stăpâna ta, şi cu domniţa, fiica mea.

Iar vizirul, care era un om plin de chibzuinţă şi de socotinţă, îi răspunse sultanului:

— Nu stă nimica împotrivă. Dar nu socoteşti, o, doamne

al vremilor, că mai întâi s-ar cuveni a aştepta sosirea caravanei şi numai apoi a lua hotărârile de trebuintă?

Ci sultanul se burzului şi grăi:

— Ce, te-ai smintit? Şi-apoi de când se ia carnea de la măcelar după ce au înfulecat-o câinii? Mai degrabă dă zor şi rânduieşte să vină dinaintea mea neguţătorul acela străin şi bogat, ca să mă înţeleg cu el.

Iar vizirul fu nevoit, în pofida nasului său, să ducă la îndeplinire porunca sultanului.

Şi când Maruf sosi dinaintea sultanului, se temeni adânc şi sărută pământul dintre mâinile aceluia, şi îi închină o urare gingaşă. Iar sultanul se minună de vorbirea lui aleasă şi de purtările lui alese, şi îi puse un şir de întrebări despre negustoriile şi despre bogăţiile lui. Iar Maruf se mulţumea să răspundă, zâmbind:

— Stăpânul nostrul, sultanul, are să vadă şi are să fie mulţumit, atunci când caravana are să sosească.

Iar sultanul se încredinţă, precum toţi ceilalţi; şi, vrând să vadă până unde mergea întinderea priceperii lui Maruf, îi arătă un mărgăritar de o grosime şi de o strălucire uluitoare, care preţuia pe puţin o mie de dinari, şi îi zise:

— Da în agarlâcurile de pe caravana ta ai cumva şi mărgăritare de soiul acesta?

Iar Maruf luă mărgăritarul, îl cântări cu un ochi zeflemitor şi îl aruncă la pământ ca pe un lucru fără de preţ; şi, izbindu-l cu călcâiul, din toată puterea lui, îl sfărâmă liniştit. Iar sultanul, înmărmurit, strigă:

— Ce faci, bre, omule? Ai zdrobit un mărgăritar de o mie de dinari!

Şi Maruf, zâmbind, răspunse:

— Da, de bună seamă, cam atâta preţuia! Ci eu am saci şi saci plini cu mărgăritare nemăsurat mai mari şi mai frumoase decât acesta, în agarlâcurile de pe caravana mea.

Iar minunarea şi lăcomia sultanului sporiră şi mai mult la

vorbele acestea; şi gândea: „Hotărât! trebuie să-l iau de soţ pentru fata mea pe bărbatul acesta de-a mirările!”

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute şaizeci şi treia noapte

Urmă:

„...Hotărât! trebuie să-l iau de soţ pentru fata mea pe bărbatul acesta de-a mirările!”

Şi sultanul se întoarse înspre Maruf şi îi zise:

— O, preacinstitule şi prealuminatule emir, vrei să primeşti de la mine, ca dar, cu prilejul sosirii tale în ţara noastră, pe singura mea fată, slujnica ta? Şi aş lega-o cu tine prin legăturile căsătoriei, iar tu ai domni peste împărăţie, după moartea mea!

Iar Maruf, aşezat şi chibzuit, răspunse cu un glas plin de bună-cuviinţă:

— Darul sultanului îl cinsteşte pe robul care se află dinaintea sa. Ci nu socoţi, o, doamne al meu, că ar fi mai bine să aşteptăm, pentru sărbătorirea nunţii, ca mai întâi să sosească aici caravana mea cea mare? Întrucât zestrea unei domniţe, cum este fiica ta, cere din parte-mi cheltuieli mari, pe care nu sunt în stare să le fac la ceasul de-acum. Că va trebui, iacătă, să-ţi plătesc, ca danie pentru domniţă, ţie, părintele ei, pe puţin o sută de mii de pungi de câte o mie de dinari fiecare. Apoi va trebui să împart o mie de pungi de câte o mie de dinari săracilor şi milogilor, în noaptea nunţii; şi alte o mie de pungi celor care vor purta darurile; şi o mie de pungi pentru întocmirea ospeţelor. Pe deasupra, va trebui să dau ca dar câte o salbă de o sută de mărgăritare mari la fiecare dintre hanâmele din harem, şi să fac plocon ţie şi soacrei mele, sultana, o sumedenie de

giuvaieruri şi de nestemate. Or, toate acestea, o, doamne al vremilor, nu se pot face chibzuit decât după sosirea caravanei mele.

Iar sultanul, mai uluit ca oricând de toată acea înşiruire vrăjită, şi încredinţat până în adâncul sufletului de chibzuinţă, de gingăşia simţămintelor şi de bună-cuviinţa lui Maruf, strigă:

— Nu, pe Allah! Eu însumi am să iau pe seama mea toate cheltuielile nunţii. Iar în ce priveşte avutul fetei mele, ai să mi-l plăteşti când are să vină caravana. Ci ţin neabătut să te însori cu fata mea cât mai curând cu putinţă. Şi poţi să iei din vistieria domnească toţi banii de care vei avea trebuinţă. Şi să nu-ţi faci nicio grijă în privinţa aceasta, întrucât tot ceea ce este al meu este şi al tău.

Şi, pe clipă pe dată, îl chemă pe vizir şi îi spuse:

— Du-te, o, vizirule, şi spune-i şeicului al-islam să vină să vorbesc cu el. Căci vreau să întocmesc chiar astăzi senetul de căsătorie dintre emirul Maruf şi fiica mea.

Iar vizirul, auzind vorbele sultanului, lăsă capu-n jos cu o înfăţişare tare stânjenită. Şi, văzând că sultanul nu mai avea răbdare, se duse lângă el şi îi spuse în şoaptă:

— O, doamne al vremilor, omul acesta nu-mi place, iar chipul lui nu-mi spune nimic bun. Pe viaţa ta, până a-i da fata de nevastă, aşteaptă baremi să căpătăm oarecare dovezi în privinţa caravanei lui. Căci, până acum nu avem decât vorbe peste vorbe! Or, o domniţă ca fiica ta, o, Măria Ta, preţuieşte în terezie mai mult decât ceea ce ţine în mâna lui omul acesta străin.

Da sultanul, auzind asemenea vorbe, văzu lumea cum se întunecă dinaintea feţei lui, şi răcni la vizir:

— O, viclean mişel care îl urăşti pe stăpânul tău, nu vorbeşti aşa, căutând a mă abate de la această căsătorie, decât numai pentru că doreşti să te însori tu cu fata mea. Da asta-i departe de nasul tău! Aşa că opreşte-te de-a mai

încerca să arunci şovăiala şi bănuiala în cugetul meu în privinţa acestui om strălucit şi bogat, cu suflet înalt şi cu purtări alese. Că de unde nu, în mânia mea pe vicleşugurile tale, pun să ţi se petreacă lungimea prin lăţime.

Şi adăugă, tare stârnit:

— Ori poate că vrei ca fiică-mea să-mi rămână pe vatră, bătrână şi necăutată de peţitori? Aş mai putea eu să găsesc vreodată un ginere cum este acesta, desăvârşit din toate privinţele, şi mărinimos, şi chibzuit, şi mândru, şi care, fără de nicio îndoială, are s-o îndrăgească pe fata mea, şi are să-i dăruiască lucruri minunate, şi are să ne îmbogăţească pe toţi, de la cel mai mare până la cel mai mic? Hai, uşti de-aci, şi du-te să-l aduci pe şeicul al-islam!

Şi vizirul, cu nasul alungit până la picioare, plecă să-l cheme pe şeicul al-islam, care veni numaidecât la sarai şi se înfăţişă dinaintea sultanului. Şi ticlui, pe loc, senetul de căsătorie.

Şi întreaga cetate fu împodobită şi luminată, la porunca sultanului. Şi pretutindeni nu mai fu decât chef şi zaiafet. Iar Maruf, cavaful, amărâtul care văzuse moartea cea neagră şi moartea cea roşie, şi care gustase din toate năpastele, şezu pe un jeţ, în curtea saraiului. Şi un potop de panglicari, de măscărici şi de pehlivani zănatici se înfăţişară dinainte-i spre a-l înveseli pe el şi spre a-i înveseli pe sultan şi pe mai-marii de la sarai. Şi îşi desfăşurară toată iscusinţa şi toate harurile. Iar Maruf puse să i se aducă, de către chiar vizirul, saci după saci cu aur, şi începu să ia dinarii şi să-i arunce cu pumnii la toată gloata care bătea din darabane, dănţuia şi chiuia. Iar vizirul, crăpând de ciudă, nu avea o clipă de tihnă, tot ostenind să aducă fără contenire alţi şi alţi saci cu galbeni.

Iar petrecerile şi ospeţele, şi veselirile ţinură vreme de trei zile şi trei nopţi; iar cea de a patra zi, seara, fu ziua nuntirii şi a împreunării. Şi alaiul miresei era de o strălucire fără de asemuire, întrucât aşa vroise sultanul; şi fiecare

hanâmă, la trecerea domniţei, o încărca cu daruri, pe care le strângeau, pe măsură ce veneau, însoţitoarele ei. Şi-aşa fu dusă până la odaia de nuntă, pe când Maruf, la rându-i, îşi zicea: „Prăpăd peste prăpăd peste prăpăd! Ce-o fi o fi! Puţin îmi pasă! Aşa a vrut soarta. N-ai cum să scapi de ce ţi-e dat. Fiecare îşi poartă trişteа legată de gât! Toate astea ţi-au fost scrise la cartea ursitei, o, cârpaciule de iminei rupţi, o, bătutule de nevastă, o, Maruf, o, mangositule!”

Şi-aşa că, atunci când toată lumea plecă şi când Maruf se văzu singur de faţă cu tânăra domniţă, soţia lui, culcată galeş sub pologul de mătasă, şezu jos pe podea şi, frângându-şi mâinile, păru prada unei deznădejdi năprasnice. Şi cum sta aşa mai departe, fără a da vreun semn de clintire, fata scoase capul de sub polog…

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute şaizeci şi patra noapte

Urmă:

…Fata scoase capul de sub polog şi îl întrebă pe Maruf:

— O, doamne al meu mult-frumos, pentru ce stai aşa, departe de mine, pradă tristeţii?

Iar Maruf, scoţând un oftat, răspunse cu caznă:

— Nu este ajutor şi nădejde decât întru Allah cel Atotputernic!

Iar ea îl întrebă tulburată:

— Pentru ce spui aşa, o, stăpâne al meu? Mă găseşti urâtă ori pocită, ori poate că ai o altă pricină de mâhnire? Numele lui Allah fie asupra-ţi şi împrejuru-ţi! Vorbeşte şi nu-mi ascunde nimic, ya sidi.

Şi Maruf, mai scoţând un oftat, răspunse:

— Toate astea, vezi tu, sunt din vina tatălui tău!

Şi ea întrebă:

— Astea, care? Şi ce vină a săvârsit tatăl meu?

El spuse:

— Ce? Păi tu n-ai văzut ce zgârcit m-am dovedit, de-o zgârcenie ticăloasă, faţă de tine şi faţă de hanâmele de la sarai? Of, părintele tău s-a făcut tare vinovat că nu mi-a îngăduit să aştept mai întâi sosirea caravanei, până să mă însoare! Că atunci ţi-aş fi dăruit nişte salbe cu câte cinci sau şase şiruri de mărgele mari cât ouăle de porumbel, şi nişte rochii frumoase, care nu-şi află seamăn pe la fetele de sultan, şi nişte giuvaieruri nu tocmai nevrednice de stepena ta. Pe deasupra, aş fi putut să arăt o mână nu chiar atâta de goală rudelor şi musafirilor tăi. Da iacătă! tatăl tău m-a pus la mare încurcătură cu gândul lui de a face lucrurile prea cu zorul; şi-aşa că a săvârşit faţă de mine o faptă asemenea cu aceea pe care o săvârseşte cel ce dă foc la o iarbă verde.

Ci fata îi spuse:

— Pe viaţa ta, nu-ţi mai face asemenea griji pentru nişte fleacuri, şi nu te mai necăji. Mai bine scoală-te, aruncă-ţi hainele de pe tine şi vino degrabă lângă mine, să ne bucurăm amândoi. Şi lasă-le-ncolo toate gândurile alea despre daruri şi alte nevoi care nu au nimic cu ce urmează să facem noi în noaptea aceasta. Cât despre caravană şi despre bogăţii, n-am nici habar. Ceea ce îţi cer, o, viteazule, este mult mai lesne şi mai de zahăr! Cutează, aşadar!

Iar Maruf răspunse:

— Haide, dar!

Şi, grăind aşa, se dezbrăcă repede şi dete fuga, ţopăind, înspre domniţa de sub polog. Şi se întinse lângă copila aceea dulce, gândind: „Păi eu sunt Maruf, păi chiar eu sunt, cârpaciul de iminei de odinioară, de pe Uliţa Roşie, din Cairo! Cine-am fost şi cine sunt?” Şi cu asta avu loc dulcea

împreunare de braţe tremurătoare şi de mâini vorbitoare. Şi lupta se încinse. Şi Maruf puse mâna pe genunchii fetei şi-i cuprinse, iar fata se şi rândui numaidecât şi i se ghemui la sân, cuprinzându-l de gât. Şi buza grăia surorii ei pe limba sa;
şi veni şi clipita care îi făcu pe copil să-şi uite şi tatăl, şi mama, şi ursita. Şi se strânseră la piept, în aşa fel încât să-şi mărturisească de-a dreptul mierea toată. Iar Maruf deodată îndemnă la goană, ca într-o hârjoană, strigând cu vorba celor făloşi: „Haide, o, taică de pupăcioşi!” Şi nădi fără de zăbovire ceea ce era de nădire; şi, bucurând copila, aprinse feştila, şi cu drag băgă aţa în ac, şi lăsă acul să lunece lin în focul care trosnea din plin, îngânând toate tereremurile, cumu-i din toate vremurile, pe când ochiu-i grăia: „Străluceşte!”, iar limba grăia: „Gungureşte!” iar dinţii grăiau: „Muşcă!”, iar mâna dreaptă grăia: „Împuşcă”, iar mâna stângă grăia: „Jefuieşte!”, iar buzele grăiau: „Pârjoleşte! O, fată mult-minunată, o, mărgăritar în scoică de jar, bucură-te mereu de-atâta plăcere de miere, o, mult-iubito de-ai tăi şi de sufletul meu!” Şi, grăind aşa, mândra cetate fu spartă în cele patru unghiuri fermecate şi se dezlănţui vie năprasnica bătălie, fără vânătăi, fără boţituri, fără rupturi, pârâituri şi jolituri, fără murmur, fără dureri, fără cusur, fără vătămături, şi totul fu împlinit cu pricepere isteaţă şi într-o goană măreaţă! Or, mărire Stăpânului făpturilor tuturor, carele a făcut-o pe fată minunată şi coaptă pentru sfânta faptă, şi carele a dăruit tânărului flăcău pentru ceea ce nu e rău voinicia şi bărbăţia zămislirii pe pământ a neamurilor care se trag din cei care sunt!

Şi-aşa că, întru sfârşit, după o noapte întreagă petrecută fericit în desfătări si-n îmbrăţişări, Maruf se hotărî liniştit să se scoale spre a se duce la hammam, însotit de suspinele mulţumite şi de părerile de rău ale copilei vrăjite. Şi după ce se scaldă frumos şi se îmbrăcă cu un caftan arătos, se

duse la divan şi şezu de-a dreapta strălucitului sultan, socrul său, tatăl soţiei sale, spre a primi temenelile şi urările emirilor şi mai-mărimilor. Şi cu de la sine putere, îl chemă pe vizir, vrăjmaşul său, şi îi porunci să împartă caftane falnice la toţi cei de fată, şi să le facă daruri nemăsurate, atât emirilor şi soţiilor emirilor, cât şi dregătorilor de la sarai şi soţiilor dregătorilor, şi străjerilor şi soţiilor lor, şi hadâmbilor, mari şi mici, tineri ori bătrâni. Pe deasupra, îl puse să aducă nişte saci cu dinari şi începu să ia din ei aurul cu pumnul şi să-l împartă pe la toţi câţi îl doreau. Şi aşa că toată lumea îl binecuvântă şi îl îndrăgi, şi îi făcu urări de belşug şi de viaţă lungă. Şi se scurseră astfel douăzeci de zile, folosite de Maruf spre a face daruri nemăsurate ziua, şi spre a se hârjoni în voia lui noaptea, cu domniţa, soţia sa, care se îndrăgostise pătimaş de el.

Or, la capătul celor douăzeci de zile, în răspăsul cărora nu veni nicio ştire despre caravana lui Maruf, risipele şi smintelile sale fuseseră duse atâta de departe, încât într-o dimineaţă vistieria fu lefterită pe deplin, iar când se deschiseră haznalele cu saci, vizirul văzu că erau goale de tot şi că nu se mai afla în ele nimica de scos. Atunci, năucit până peste poate şi plin în sufletul său de mânie înfundată, se duse să se înfăţişeze dinaintea sultanului şi să-i spună:

— Depărteze Allah de la noi veştile cele ticăloase, o, Măria Ta! Ci sunt dator să-ţi spun, ca să nu stârnesc, prin tăcerea mea, certarea ta îndreptăţită, că visteria domnească este zviduită cu totul, iar caravana cea minunată a emirului Maruf, ginerele tău, încă nu s-a ivit spre a umple la loc sacii goi.

Iar sultanul, la cuvintele acestea, se cam îngrijoră oarecum şi zise:

— Da, pe Allah! este adevărat, caravana a cam zăbovit oleacă. Da are să sosească, inşallah!

Iar vizirul zâmbi a râde şi grăi:

— Încarce-te Allah cu milele sale, o, stăpâne al meu, şi

sporească-ţi zilele! Ci am căzut în cele mai rele belele de când cu venirea în ţara noastră a emirului Maruf! Şi, în starea de acum a lucrurilor, nu văd nicio poartă de ieşire pentru noi. Căci, pe de-o parte, vistieria este goală, şi, pe de alta, fiica ta a ajuns soţia acelui venetic, acelui necunoscut! Ocrotească-ne Allah de Cel-Viclean, de procletul, de bătutul cu pietre! Starea noastră este o stare tare rea!

Iar sultanul, care şi începuse să se tulbure şi să se îngrijoreze, răspunse:

— Vorbele tale mă sâcâie şi apasă greu pe cugetul meu. În loc să trăncăneşti aşa, ai face mult mai bine să-mi arăţi calea de îndreptare a lucrurilor, şi mai cu seamă să-mi dovedeşti că ginerele meu, emirul Maruf, este un mangosit şi un mincinos.

Şi vizirul răspunse:

— Drept spui, o, Măria Ta, şi gândul acesta este un gând minunat. Trebuie să dovedeşti, până a osândi. Or, ca să ajungem la adevăr, nu avem pe nimeni care ar putea să ne fie de un ajutor mai preţios decât domniţa, fiica ta. Căci nimenea nu este mai aproape de taina unui soţ decât soţia lui. Trimite, dară, să vină aici, ca să pot s-o iscodesc de după perdeaua care are să ne despartă, şi să mă dumiresc astfel în privinţa care ne frământă.

Iar sultanul răspunse:

— Nu stă nimica împotrivă. Şi, pe viaţa capului meu! Dacă are să ni se dovedească cum că ginerele meu m-a înşelat, am să-l fac să moară de moartea cea mai rea, şi am să-l fac să guste sfârşitul cel mai greu.

Şi numaidecât trimise la domniţă, să fie rugată a pofti dinaintea lui în sala de taifas. Şi porunci să se ridice între ea şi vizir o perdea mare, pe după care domniţa şezu jos. Şi toate astea fură spuse, ticluite şi îndeplinite în răstimpul unei lipse de acasă a lui Maruf.

Şi-aşa că vizirul, după ce cugetă la întrebările de pus şi după ce îşi chibzui bine socotelile, îi spuse sultanului că el e gata. Şi, la rându-i, domniţa, de după perdea, îi spuse tatălui ei:

— Iacătă-mă, o, părintele meu. Ce doreşti de la mine?

El răspunse:

— Să stai de vorbă cu vizirul.

Iar ea îl întrebă atunci pe vizir:

— Ei, tu, vizirule, ce vrei?

El spuse:

— O, stăpâna mea, trebuie să ştii că vistieria domnească este goală de tot, de pe urma cheltuielilor şi a risipelor emirului Maruf, soţul tău. Pe deasupra, despre caravana cea uluitoare, de care de-atâtea ori ne-a tot pomenit că are să sosească, nu ne-a dat nicio ştire. Încât sultanul, tatăl tău, îngrijorat de starea lucrurilor, a socotit că numai tu ai putea să ne luminezi, spunându-ne ce crezi despre soţul tău, şi ce părere a stârnit în mintea ta, şi ce bănuieli ai simţit faţă de el, de-a lungul celor douăzeci de nopţi pe care le-a petrecut cu tine.

La vorbele vizirului, domniţa răspunse de după perdea:

— Coperească-l Allah cu milele sale pe fiul socrului meu, emirul Maruf! Ce cred eu despre el? Păi, pe viaţa mea! nimic decât de bine. Nu se află pe pământ miez de zumarica vrednică de asemuit cu a lui, ca dulceaţă, ca gust şi ca desfătare. De când sunt soţia sa, m-am îngrăşat şi m-am făcut frumoasă, şi toată lumea, minunată de înfăţişarea mea voioasă, rosteşte când trec: „Apere-o Allah de deochi şi fereasc-o de pizmaşi şi de zavistioşi!” Ah, fiul socrului meu, Maruf, este o alifie de desfătări, el e bucuria mea, iar eu sunt bucuria lui. Allah să ne lase pe unul altuia!

Iar sultanul, auzind acestea, se întoarse înspre vizirul său, care îşi lungise nasul, şi îi zise:

— Iaca vezi? Ce ţi-am spus eu? Ginerele meu, Maruf, este un om minunat, iar ţie, pentru prepunerile tale, ţi s-ar

cuveni a pune să fii tras în ţeapă!

Ci vizirul, întorcându-se înspre perdea, întrebă iar:

— Da caravana, o, stăpâna a mea, da caravana care nu mai vine?

Ea răspunse:

— Şi ce mă priveşte caravana pe mine? Ori de soseşte, ori de nu soseşte, oare fericirea mea are să sporească sau are să se micşoreze?

Şi vizirul zise:

— Da cine are să-ti mai dea să mănânci, acuma când haznalele vistieriei sunt goale? Şi cine are să mai plătească cheltuielile emirului Maruf?

Ea răspunse:

— Allah e darnic şi nu-i lasă nevoii pe drept-credincioşii săi.

Iar sultanul îi spuse vizirului:

— Fiică-mea are dreptate. Taci!

Pe urmă îi spuse domniţei:

— Încearcă, totuşi, o, dulceaţă a tatălui tău, să afli de la fiul socrului tău, emirul Maruf, cam pe când socoate că are să-i ajungă aici caravana. Aş vrea să ştiu numai spre a ne chivernisi cheltuielile şi spre a vedea dacă nu e de trebuinţă să punem nişte biruri noi, care să poată coperi golul din haznalele noastre.

Şi domniţa răspunse:

— Ascult şi mă supun! Copiii datoresc ascultare şi cinstire părinţilor lor. Chiar în seara aceasta am să-l întreb pe emirul Maruf şi am să-ţi dau de ştire despre ceea ce are să-mi spună.

Şi-aşa că, la căderea nopţii, când domniţa, ca de obicei, fu gata să se tolănească lângă Maruf, iar el se tolăni lângă ea, îi puse mâna la stinghie spre a-l întreba şi, mai dulce ca mierea, şi alintăcioasă, şi răsfatată, şi drăgăstoasă, şi pisicoasă ca toate femeile care au vreun lucru de râvnit şi

de dobândit...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute şaizeci şi cincea noapte

Urmă:

...Şi-aşa că, la căderea nopţii, când domniţa, ca de obicei, fu gata să se tolănească lângă Maruf, iar el se tolăni lângă ea, îi puse mâna la stinghie spre a-l întreba şi, mai dulce ca mierea, şi alintăcioasă, şi răsfăţată, şi drăgăstoasă, şi pisicoasă ca toate femeile care au vreun lucru de râvnit şi de dobândit, îi zise:

— O, lumină a ochilor mei, o, poamă a lăuntrurilor mele, o, sâmbure al inimii mele, şi viaţă, şi desfăt ale sufletului meu, văpăile dragostei mi-au cuprins pieptul tot. Şi sunt gata a-mi jertfi şi viaţa pentru tine, şi să împart soarta mea cu a ta, oricare ar fi ea. Ci, pe viaţa mea asupra-ţi! să nu ţii nimica ascuns faţă de fata socrului tău. Spune-mi, dar, mă rog ţie, spre a o păstra în cea mai adâncă taină a inimii mele, pentru care pricină caravana aceea mare, de care pomenesc mereu tatăl meu şi vizirul său, nu a sosit încă? Iar dacă ai vreun necaz ori vreun rău în privinţa aceasta, spune-mi mie, cu toată inima, şi am să mă străduiesc să găsesc vreo cale de a abate orice supărare de dinaintea liniştii tale.

Şi, vorbind aşa, îl sărută şi îl strânse la pieptul ei, şi se topi în braţele lui. Iar Maruf se porni deodată pe un râs cu hohote şi răspunse:

— O, dulceaţa mea, pentru ce faci atâtea ocolişuri ca să mă întrebi un lucru atâta de uşor? Că eu sunt gata, fără de nicio împotrivire, să-ţi povestesc tot adevărul şi să nu-ti ascund nimic.

Şi tăcu o clipită spre-a înghiţi în sec, apoi urmă:

— Află, într-adevăr, o, dulceaţa mea, că eu nu sunt nici negustor, nici stăpân de caravane, nici domn peste vreo avere ori alte asemenea pacoste. Întrucât, în ţara mea, nu eram decât un biet cavaf cârpaci, însurat cu o ciumă de muiere numită Fattumah Baligă-încinsă, o otravă pe inima mea şi o urgie pe ochii mei. Şi mi s-a întâmplat cu ea *cutare* şi *cutare* lucru.

Şi începu să-i istorisească domniţei toată povestea cu soţia lui de la Cairo şi tot ce i s-a mai întâmplat ca urmare a păţaniei cu kenafaua cu miere de albine. Şi nu-i ascunse nimic, şi nu sări peste niciun amănunt din toate câte i se întâmplaseră din ceasul acela până la prăbuşirea în apele mării şi la întâlnirea cu prietenul său din copilărie, mărinimosul negustor Ali. Ci nu ar fi de niciun folos să le mai spunem şi noi încă o dată.

Când auzi povestea acestei istorii a lui Maruf, domniţa se porni pe un râs, de se prăbuşi pe spate. Iar Maruf începu şi el să râdă la fel şi spuse:

— Toate ursitele de la Allah izvorăsc. Iar tu ai fost scrisă la ursita mea, o, stăpână a mea.

Iar ea îi spuse:

— Hotărât, o, Maruf, eşti mare meşter în coţcării şi nimeni nu-ţi poate fi asemuit ca viclenie, ca isteciune, ca gingăşie şi ca bucurie. Da ce are să spună tatăl meu, şi ce are să spună mai cu seamă vizirul său, vrăjmaşul tău, dacă au să afle adevărul despre povestea ta şi despre născocirea cu caravana? De bună seamă că au să te dea morţii; iar eu, de durere, aş muri alături de tine. Aşa că ar fi mai bine, până una alta, să fugi de la sarai şi să te afunzi în vreo ţară depărtată, unde să aştepţi până am să găsesc vreun chip de-a orândui lucrurile şi de a lămuri ceea ce este de nelămurit.

Şi adăugă:

— Ia, aşadar, aceşti cincizeci de mii de dinari pe care îi am, sari pe cal şi du-te să trăieşti în vreun loc ascuns, dându-mi de ştire despre adăpostul tău, ca să pot, în fiecare zi, să-ţi trimit un sol care să-ţi aducă vesti de la mine şi care să-mi aducă veşti de la tine. Şi iacă aceasta este, o, iubitul meu, cea mai bună hotărâre pe care o avem de luat în această împrejurare.

Iar Maruf răspunse:

— Mă încredinţez ţie, o, stăpâna mea, şi mă pun sub ocrotirea ta.

Iar ea îl sărută şi făcu cu el treaba obişnuită, până la nămiez de noapte.

Atunci îi spuse să se scoale, îl îmbrăcă în nişte haine de mameluc şi îi dete calul cel mai bun din grajdurile tatălui ei. Iar Maruf iesi din cetate, străvestit în mameluc de-al sultanului, şi plecă în calea sa. Şi, deocamdată, iată asta fu cu el. Ci în ceea ce îi priveşte pe domniţă, pe sultan, pe vizir şi caravana cea de nevăzut, iacătă.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, sultanul veni şi şezu în sala de taifasuri, avându-l alături pe vizirul său. Şi trimise să fie chemată domniţa, ca să afle de la ea despre cele ce o sfătuiseră să afle. Şi, ca şi în ajun, domniţa veni să stea în dosul perdelei, care o despărţea de bărbaţi, şi întrebă:

— Ce este, o, părinte al meu?

El întrebă:

— Ei bine, fata mea, ce ai aflat şi ce ai a ne spune?

Iar ea răspunse:

— Ce am a spune, o, părintele meu? Uf, Allah să-l bată pe Cel-Viclean, pe izgonitul-cu-pietre! Şi, totodată, afurisească-i pe clevetitori, şi întuneca-i-ar chipul de catran al vizirului tău, care a vrut să ne împăcureze chipurile, mie şi soţului meu, emirul Maruf!

Şi sultanul întrebă:

— Da cum aşa? Şi pentru ce?

Ea spuse:

— Cum este cu putinţă, pe Allah, să-i dai crezare omului acesta pizmătareţ, care a pus la cale totul pentru a-l ponegri la cugetul tău pe fiul socrului meu?

Şi tăcu o clipă, ca sugrumată de năduf, şi adăugă:

— Află, dar, o, părintele meu, că nu se află pe faţa pământului un om atâta de cinstit, atâta de drept şi atâta de curat ca emirul Maruf – coperi-l-ar Allah cu milele sale! Iacătă ce s-a întâmplat, din ceasul când ne-am despărţit. La căderea nopţii, în clipita când soţul meu mult-iubit a intrat în iatacul meu, iată că hadâmbul pe care îl am în slujba mea ceru să ne vorbească pentru o ştire ce nu îngăduia amânare. Şi fu lăsat să intre; şi ţinea în mână o scrisoare. Şi ne spuse că scrisoarea aceea tocmai îi fusese înmânată de către zece mameluci străini, bogat îmbrăcaţi, care cereau să vorbească cu stăpânul lor, Maruf. Iar soţul meu desfăcu scrisoarea şi o citi; pe urmă mi-o dete mie, şi o citii şi eu. Or, scrisoarea era de la chiar căpetenia acelei caravane pe care voi o aşteptaţi cu atâta nerăbdare. Şi căpetenia caravanei, care are sub poruncile lui, pentru a însoţi alaiul, cinci sute de mameluci tineri, asemenea cu cei zece care aşteptau la poartă, arăta, în scrisoare, că, pe când drumeţeau, avuseseră o întâlnire păcătoasă cu un buluc de beduini hoţi, prădători la drumul mare, care vruseseră să le taie calea. De-aci, întâia pricină a zăbovirii caravanei. Şi mai arăta că, după ce biruise bulucul, fuseseră loviţi, noaptea, la câteva zile mai târziu, de altă ceată de beduini, mult mai mare şi mai bine înarmată. Şi urmase o luptă sângeroasă, în care, din păcate, caravana pierduse cincizeci de mameluci, ucişi, două sute de cămile şi patru sute de boccealâcuri cu mărfuri scumpe. La acea ştire păguboasă, soţul meu, departe de a se lăsa tulburat, rupse scrisoarea, zâmbind, fără ca baremi să mai ceară vreo lămurire de la cei zece robi care aşteptau la poartă, şi îmi spuse: „Ce sunt acele patru sute de agarlâcuri şi acele două

sute de cămile pierdute? De-abia dacă înseamnă o pierdere de nouă sute de mii de dinari de aur. Chiar că nu se cade să mai vorbim de ele, şi mai ales să-ţi faci tu vreo grijă, dulceaţa mea. Singura supărare care se trage de-aci pentru noi este că sunt nevoit să lipsesc vreo câteva zile, spre a mă duce să zoresc sosirea caravanei.” Şi se sculă, râzând, şi mă strânse la pieptul său, şi îşi luă rămas-bun de la mine, pe când eu vărsăm lacrimile despărţirii. Şi coborî, sfătuindu-mă iar să-mi liniştesc inima şi să-mi înseninez ochii. Iar eu, văzând cum se duce sâmburele inimii mele, mă plecai pe fereastra care dă înspre curte şi îl văzui pe mult-dragul meu cum sta de vorbă cu cei zece tineri mameluci, frumoşi ca nişte lune, care aduseseră scrisoarea. Şi sări pe cal, şi ieşi în fruntea lor din sarai, spre a se duce să grăbească sosirea caravanei.

Şi, vorbind astfel, tânăra domniţă îşi trase cu zgomot nasul, cum face cineva care ar fi plâns din pricina despărţirii, şi adăugă cu un glas dintr-odată supărat:

— Ei, tată, ce s-ar fi întâmplat, ia spune-mi, dacă aş fi făcut necuviinţa de a-i vorbi soţului meu, aşa cum mă povăţuisei tu să fac, stârnit cum ai fost de vizirul tău de păcură? Da, ce s-ar fi întâmplat? Soţul meu m-ar fi măsurat de aci încolo cu ochiul silei şi al neîncrederii, şi nu m-ar mai fi iubit, ba chiar m-ar fi urât, şi pe bună dreptate, într-adevăr! Şi toate astea din pricina prepunerilor mişele şi a bănuielilor ponegritoare ale vizirului tău, barba aceea a prăpădului!

Şi, vorbind astfel, domniţa se ridică, în dosul perdelei, şi plecă, făcând zarvă mare şi vădindu-şi supărarea. Iar sultanul se întoarse înspre vizir şi ţipă:

— A, pui de căţea, vezi ce păţim din pricina ta? Pe Allah! nu ştiu ce mă mai ţine să nu-ţi petrec lungimea prin lăţime. Da mai dă tu sfat încă o dată să se arunce îndoiala asupra ginerelui meu, Maruf, şi-ai să vezi ce te aşteaptă!

Şi îi aruncă o privire poncişă, şi puse capăt divanului. Şi-

atâta cu ei!

Ci în ceea ce îl priveşte pe Maruf, iacătă.

După ce ieşi din cetatea Kaiitanului, care era cetatea de scaun a sultanului, tatăl domniţei, şi după ce călători prin câmpurile pustii vreme de câteva ceasuri, începu să simtă că o osteneală grea îl deşela, dat fiindcă el nu era deprins să călărească pe cai domneşti, şi că meseria lui de cavaf nu-l menise nicidecum să fie într-o zi călăreţul fălos care era acum. Şi, pe deasupra, nu mai contenea să fie îngrijat de urmările poveştii lui; şi începea să-i pară amarnic de rău că îi istorisise domnitei adevărul. Şi îşi zicea: „Iacătă că ai ajuns acuma să rătăceşti pe drumuri, în loc să te desfeţi în braţele soţiei tale celei ca untul, care cu alinturile ei te făcuse s-o uiţi pe afurisita de Balegă-încinsă din Cairo.”…

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute şaizeci şi şasea noapte

Urmă:

…„Iacătă că acuma ai ajuns să rătăceşti pe drumuri, în loc să te desfeţi în braţele soţiei tale celei ca untul, care cu alinturile ei te făcuse s-o uiţi pe afurisita de Balegă-încinsă din Cairo.”

Şi, gândindu-se la toţi îndrăgostiţii din alte vremi, cărora despărţirea le arsese inimile, îl prinse mila de starea lui şi începu să plângă cu lacrimi de foc, rostind stihuri deznădăjduite despre despărţire. Şi, gemând aşa şi vărsându-şi durerea de îndrăgostit în ofurile stihurilor asemănătoare cu jalea lui, ajunse, după răsăritul soarelui, lângă un sătuc. Şi zări într-un câmp un felah care ara cu un plug la care erau înjugaţi doi boi. Şi cum, în graba lui de a

fugi din sarai şi din cetate, uitase să-şi ia merinde pentru la drum, îl chinuiau şi foamea, şi setea; şi se duse la felah şi îi dete bineţe, grăind:

— Salamalecul fie asupra-ţi, o, şeicule!

Iar felahul îi răspunse la bineţe, rostind:

— Şi asupra-ţi fie salamalecul, mila şi binecuvântările lui Allah! Tu, fără de îndoială, o, stăpâne al meu, eşti un mameluc dintre mamelucii sultanului!

Iar Maruf răspunse:

— Da.

Iar felahul zise:

— Fii binevenit, o, chip de lapte, şi fă-mi cinstea de a descăleca lângă mine şi de a primi să-mi fii oaspe.

Iar Maruf, care văzu îndată că avea de a face cu un om darnic, repezi o aruncătură de ochi înspre amărâta de aşezare din preajmă şi luă seama că nu cuprindea nimic cu ceea ce şi-ar fi putut cineva stâmpăra foamea ori setea.

Şi îi spuse felahului:

— O, fratele meu, nu văd nimic la casa ta, ce-ai putea să-i dai unui oaspete flămând ca mine. Cum ai să faci, aşadar, dacă aş primi poftirea ta?

Şi felahul răspunse:

— Binele lui Allah nu ne lipseşte; se găseşte din plin. Dă-te numai jos de pe cal, o, stăpâne al meu, şi lasă-mă să te îngrijesc şi să te ospeţesc în numele lui Allah. Satul este colea aproape, iar eu am să dau o fugă repede, cu toată iuţeala picioarelor mele, şi am să-ţi aduc de acolo ceea ce îţi trebuie spre a-ţi potoli foamea şi a te simţi mulţumit. Şi nu am să preget nici să-ţi aduc nişte nutreţ şi nişte grăunţe pentru hrana calului.

Iar Maruf, cuprins de gânduri cinstite şi nevroind să-l stânjenească pe omul acela sărac şi să-l smulgă de la munca lui, îi răspunse:

— Păi, dacă satul este colea aproape, o, fratele meu, mult mai iute aş da eu o fugă călare până acolo, şi aş

cumpăra din suk tot ce trebuie, pentru mine şi pentru cal.

Ci felahul, care nu se putea îndura, în bunătatea lui înnăscută, să lase să plece aşa, fără a-i da găzduire, un străin de pe drumurile lui Allah, i-o întoarse:

— Despre ce suk vorbeşti, o, stăpâne al meu? Ori un pârlit de sătuc ca al nostru, unde casele sunt zidite din balegă de vacă, are vreun suk ori fie ce-o fi care, mai de aproape ori mai de departe, să semene cu un suk? Noi nu avem niciun soi de daraveli de vânzare ori de cumpărare; şi fiecare trăieşte din puţinul pe care îl are. Mă rog, aşadar, ţie, pe Allah şi pe Prorocul cel binecuvântat, să descaleci colea, spre a mă îndatora şi spre a face o bucurie cugetului şi inimii mele. Şi mă duc repede în sat şi mă întorc şi mai repede.

Atunci Maruf, văzând că nu poate să nu primească poftirea acelui felah sărac fără a-l mâhni şi a-l îndurera, se dete jos de pe cal şi se duse să şadă la intrarea în bordeiul de balegă uscată, pe când felahul, numaidecât, slobozindu-şi picioarele în vânt spre sat, nu zăbovi a pieri în depărtare.

Şi, aşteptându-l să se întoarcă cu merindea, Maruf începu să cugete şi să-şi spună: „Iacătă-mă că sunt pricină de griji şi de necazuri pentru sărmanul acesta, cu care mă asemuiam atâta de mult pe vremea când nu eram decât un amărât de cavaf cârpaci! Ci, pe Allah! Am să îndrept pe cât îmi stă în putinţă paguba pe care i-o pricinuiesc lăsându-l să-şi părăsească aşa munca. Şi, dintru-ntâi, am să mă străduiesc, pe ogor, să ar în locul lui şi să-l ajut să-şi dobândească astfel îndărăt vremea pe care o iroseşte pentru mine.”

Şi se sculă, pe clipă pe dată, şi, îmbrăcat în hainele lui daurite de mameluc împărătesc, puse mâna pe plug şi îndemnă perechea de boi de-a lungul brazdei începute. Da nici nu apucase bine să facă boii să meargă câţiva paşi, că râmocul plugului se şi opri deodată, cu un scrâşnet ciudat,

înţepenit în ceva ce îi sta în cale; şi boii, opintiţi în jug, se poticniră pe picioarele lor de dinainte. Iar Maruf, dându-le gură, îndemnă vitele să se ridice, şi le biciui aprig, ca să biruie împotrivirea. Ci, cu toată opintirea amarnică, pe care boii o încercară, plugul nu se clinti nici cât de-un deget şi rămase pironit în glie ca întru aşteptarea Zilei Judecăţii ce va să vie.

Atunci Maruf se hotărî să cerceteze cam ce treabă putea să fie. Şi, după ce dete pământul la o parte, văzu că brăzdarul plugului se înfipsese cu vârful într-o toartă straşnică de aramă roşie înţepenită într-o lespede de marmură, aproape de faţa arăturii.

Şi îl împinse ispita să se apuce să încerce a mişca şi a ridica lespedea aceea de marmură. Şi, după câteva încercări, izbuti până la urmă s-o clintească şi s-o facă să alunece într-o parte. Şi zări, sub ea, o scară ce ducea, pe nişte trepte de marmură, într-o hrubă de sub pământ, pătrată şi mare cât un hammam. Şi Maruf, rostind bismillahul, coborî în hrubă şi văzu că era alcătuită din patru săli în şir. Şi cea dintâi dintre săli era plină cu galbeni, de la podea până sus la tavan; iar cea de a doua era plină cu mărgăritare, cu smaralde şi cu mărgeanuri roşii, tot aşa, de la podea până la tavan; iar cea de a treia, cu balaşuri, rubine, peruzele, olmazuri şi nestemate de toate culorile; da cea de a patra, care era cea mai largă şi cea mai bine întocmită, nu cuprindea nimic altceva decât un pilastru din lemn de abanos, pe care sta un sipeţel mititel de cleştar, nu mai mare decât o lămâie.

Şi Maruf se miră cu mare mirare de cele ce vedea, şi se bucură de comoară. Da ceea ce îl ispitea cel mai mult era sipeţelul cel măruntei de cleştar, singurul lucru ce se vedea în acea a patra sală, atâta de mare, de sub pământ, încât, neputând să-şi înfrâne îndemnurile sufletului, întinse mâna înspre flecuşteţul acela, care îi atrăgea privirile nemăsurat mai mult decât toate minunăţiile din comoară; şi,

apucându-l, îl deschise. Şi găsi în el un inel de aur, împodobit cu o boabă de cornalină, pe care erau săpate, cu nişte slove până peste poate de gingaşe şi semănând cu picioruşele de furnică, nişte scrieri talismanice. Şi Maruf, cu o mişcare firească, îşi petrecu inelul pe deget şi îl potrivi frecându-l.

Şi pe dată ieşi un glas puternic din nestemata inelului, care grăi:

— La poruncile tale! la poruncile tale! Spune! Vrei să dărâm ori să zidesc, să omor niscaiva sultani şi niscaiva sultane, ori să ţi-i aduc aici? Să fac să răsară din pământ o cetate întreagă, ori să nimicesc o ţară întreagă? Să acopăr cu flori un meleag, ori să-l pustiesc? Să şterg de pe faţa lumii un munte, ori să sec o mare? Spune, doreşte, porunceşte! Da fie-ţi milă, nu mă freca atâta de amarnic, o, stăpâne al meu! Sunt robul tău, din voia Stăpânului ginnilor, izvoditorul zilei şi al nopţii!

Şi Maruf, care dintru-ntâi nu-şi dăduse bine seama de unde ieşea glasul, luă aminte până la urmă că ieşea din chiar bobiţa de pe inelul pe care şi-l pusese pe deget, şi spuse celui ce se afla în cornalină:

— O, făptură a Stăpânului meu, cine eşti?

Iar glasul din cornalină răspunse:

— Sunt ginnul Părintele Norocului, robul inelului acestuia. Şi împlinesc fără cârtire poruncile oricui va fi ajuns stăpân pe inel. Şi nimic nu îmi este cu neputinţă, întrucât sunt baş-căpetenie peste şaptezeci şi două de seminţii de ginni, de efriţi, de şeitani, de auni şi de marezi. Şi fiecare seminţie este alcătuită din douăsprezece mii de voinici năprasnici, mai tari ca elefanţii şi mai sprinteni ca argintul-viu. Ci, precum ţi-am spus, o, stăpâne al meu, sunt, la rându-mi, supus al acestui inel; şi oricât de mare ar fi puterea mea, ascult de cine stăpâneşte inelul, ca un copil de mama lui. Da îngăduie-mi să te vestesc că dacă, din nenorocire, ai să freci de două ori la rând nestemata, în loc de o dată, ai să mă faci să mă mistui în pojarul numelor cumplite, care sunt săpate pe inel. Şi ai să ne pierzi pe totdeauna, şi pe mine, şi pe el...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute şaizeci şi şaptea noapte

Urmă:

...Da îngăduie-mi să te vestesc că dacă, din nenorocire, ai să freci de două ori la rând nestemata, în loc de o dată, ai să mă faci să mă mistui în pojarul numelor cumplite care sunt săpate pe inel. Şi ai să ne pierzi pe totdeauna, şi pe mine, şi pe el.

Şi Maruf, auzind acestea, îi răspunse efritului din cornalină:

— O, strălucitule şi preaputernicule Taică al Norocului, să stii că mi-am ţintuit vorbele tale în locul cel mai temeinic al ţinerii mele de minte. Ci, pentru început, poţi tu să-mi spui

cine te-a închis în cornalină şi cine te-a supus puterii stăpânului inelului?

Iar ginnul răspunse din lăuntrul nestematei:

— Află, ya sidi, că locul unde ne aflăm este vistieria cea din străvechime a lui Şedad, fiul lui Aad, ziditorul cetăţii celei vestite, acuma în năruire, Iram-cea-cu-Pilaştri. Or, eu, pe vremea vieţii lui, eram rob al sultanului Şedad. Iar tu eşti stăpân chiar pe inelul său, pe care l-ai găsit în cleştarul în care fusese închis pe vremuri!

Şi cârpaciul de încălţări de altădată de pe Uliţa Roşie din Cairo, ajuns acuma, datorită stăpânirii acelui inel, moştenitorul drept al neamului lui Nemrod şi al acelui viteaz şi falnic Şedad, care trăise vârsta a şapte vulturi, vroi să încerce, fără de zăbavă, puterile vrăjite închise în nestemată. Şi îi spuse celui din cornalină:

— O, rob af inelului, ai putea tu să faci să iasă din sălile acestea de sub pământ şi să duci deasupra, la lumină, comoara închisă aici?

Şi glasul Părintelui Norocului răspunse:

— Păi fără de îndoială! Iar lucrul acesta îmi este chiar cel mai uşor!

Şi Maruf îi zise:

— Dacă-i aşa, îţi cer să dai zor a scoate toate bogăţiile şi minunăţiile câte sunt aci, fără a lăsa nimic celor ce ar putea să mai vină după mine, nici măcar urma.

Şi glasul răspunse:

— Ascult şi mă spun!

Pe urmă strigă:

— Hei, băieţi!

Şi pe dată Maruf văzu cum se ivesc dinainte-i doisprezece băieţi de o frumuseţe mare, purtând pe capete nişte coşuri nemăsurate. Şi, după ce sărutară pământul dintre mâinile lui Maruf fermecat, se ridicară iar şi, într-o clipire de ochi, duseră afară, în câteva poveri, toate comorile cuprinse în cele trei săli de sub pământ. Şi, după

ce îşi isprăviră treaba, veniră iar să-şi aştearnă temenelile la picioarele lui Maruf, tot mai vrăjit, şi pieriră precum se iviseră.

Maruf atunci, până peste poate de mulţumit, se întoarse înspre cel ce sălăşluia în cornalină şi îi spuse:

— Este desăvârsit. Ci aş vrea acuma nişte lăzi, nişte catâri cu catârgiii lor, şi nişte cămile cu cămilarii lor, pentru a duce aceste comori în Kaiitan, cetatea de scaun a împărăţiei Sohatan.

Şi robul închis în nestemată răspunse:

— La poruncile tale! nimic nu este mai lesne de rostuit.

Şi dete un strigăt mare şi, tot atunci, catâri şi catârgii, cămile şi cămilari, lăzi şi coşuri, şi mameluci îmbrăcaţi falnic, frumoşi ca nişte lune, se iviră dinaintea lui Maruf, câte şase sute din fiecare soi. Şi, într-un răspăs mai scurt decât ţi-ar trebui ca să închizi un ochi şi să-l deschizi iar, încărcară pe vite lăzile şi coşurile, umplute mai întâi cu aur şi cu giuvaieruri, şi se rânduiră în şir frumos. Iar tinerii mameluci săriră pe caii lor mândri şi împresurară, înşiruiţi din loc în loc, caravana.

Iar cavaful de odinioară îi spuse atunci slujitorului inelului:

— O, Taică al Norocului, doresc de la tine acuma o mie de alte vite, încărcate cu mătăsuri şi cu atlazuri aurite, şi cu alte mărfuri scumpe de la Siria, de la Egipt, de la Grecia, de la Persia, de la Ind şi de la Chitai.

Iar ginnul răspunse cu ascultare şi cu supunere. Şi pe dată cele o mie de cămile încărcate cu lucrurile pomenite, se iviră dinaintea lui Maruf şi se duseră să se rânduiască singure, în şir frumos, la urma alaiului, străjuite, ca şi suratele lor, de alţi mameluci tineri, îmbrăcaţi falnic, şi călări ca şi fraţii lor. Iar Maruf fu mulţumit şi îi spuse celui ce sălăşluia în inel:

— Acuma, până a pleca, vreau să mănânc. Ridică-mi, dar,

un cort de mătasă, şi adu-mi nişte tăvi cu mâncăruri bune şi cu băuturi reci.

Şi totul fu îndeplinit pe loc.

Iar Maruf intră în cort şi şezu dinaintea tăvilor, chiar în clipita când felahul cel bun se întorcea din cătun. Şi, bietul de el, venea aducând pe cap un blid plin cu linte prăjită în ulei, sub braţul stâng nişte pâine neagră şi nişte ceapă, iar sub braţul drept o traistă plină cu ovăz pentru cal. Şi văzu, dinaintea casei sale, caravana cea vrăjită, şi cortul de mătase în care şedea Maruf înconjurat de robii zoriţi, care îl slujeau, pe când alţi robi stăteau în spatele lui, cu braţele încrucişate pe piept. Şi rămase tulburat până peste poate, şi gândi: „De bună seamă că sultanul, care l-o fi trimis înaintea sa pe mamelucul cel dintâi, pe care l-am văzut, a sosit aici în lipsa mea! Ce păcat că nu m-am gândit să tai cele două găini ale mele şi să i le fi gătit cu unt de vacă!” Şi se hotărî pe dată să facă aşa, măcar că zăbovise, şi se repezi după cele două găini să le taie şi să le dea sultanului, fripte în unt de vacă, numaidecât...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute şaizeci şi opta noapte

Urmă:

...şi se repezi după cele două găini să le taie şi să le dea sultanului, fripte în unt de vacă, numaidecât.

Da Maruf îl zări şi îl strigă. Şi le spuse totodată robilor care îl slujeau:

— Aduceţi-l la mine!

Iar ei deteră fuga după el şi îl aduseră pe sus în cort, cu blidul lui cu linte, cu cepele, cu pâinea cea neagră şi cu traista lui cu ovăz. Şi Maruf se ridică în cinstea lui, îl

îmbrăţişă şi îi zise:

— Ce aduci acolo, o, fratele meu întru sărăcie?

Şi felahul cel sărac se miră cu mare mirare că i se vorbeşte cu atâta dragoste de către un om cu atâta greutate, şi că îl aude grăind cu glasul acela şi că îi spune „frate întru sărăcie.” Şi îşi zise: „Dacă acesta este un sărăcan, atunci eu ce mai sunt?” Şi îi răspunse:

— Îţi aduc merindea ospeţiei, o, stăpâne al meu, şi tainul calului tău. Ci mă rog ţie să ierţi neştiinţa mea.

Căci, de-aş fi ştiut că eşti sultanul, nu aş fi şovăit să jertfesc în cinstea ta cele două găini pe care le am, şi să ţi le frig în unt de vacă. Ci sărăcia îl face pe om orb şi îl văduveşte de toată isteciunea.

Şi lăsă capu-n jos, peste măsură de ruşinat şi de fâstâcit. Iar Maruf, la vorbele sale, aducându-şi aminte de starea lui de odinioară, de pe când trăia într-o ticăloşie asemenea, ori chiar şi mai rea ca a felahului acela sărman, începu să plângă. Şi lacrimile-i curgeau şuvoi printre firele bărbii şi cădeau în farfurie. Şi îi spuse felahului:

— O, fratele meu, linisteste-ti inima. Eu nu sunt nicidecum sultanul, ci numai ginerele lui. Şi, în urma unor încurcături pe care le-am avut între noi, am plecat de la sarai. Ci îmi trimite acuma toţi robii aceştia şi toate aceste daruri, spre a-mi dovedi că vrea să se împace cu mine. Cât despre tine, fratele meu, care ai vrut să mă omeneşti fără a şti cine sunt, cu atâta bunătate, află că nu ai semănat într-un pământ uscat.

Şi îl sili pe felah să şadă de-a dreapta lui şi îi spuse:

— În ciuda tuturor bunătăţurilor pe care le vezi în farfuriile acestea, mă jur pe Allah că nu vreau să mănânc decât din blidul tău de linte, şi că nu am să mă ating de nimic altceva decât de pâinea aceasta şi de cepele acestea.

Şi le porunci robilor să dea mâncărurile cele scumpe felahului; şi, la rându-i, nu mâncă decât lintea din blid,

pâinea cea neagră şi cepele. Şi se lumină, şi se bucură privind uimirea bietului felah la vederea atâtor bunătăţuri a căror mireasmă sătura minţile, şi a atâtor bucate care vrăjeau privirile.

Şi, după ce isprăvi de mâncat, mulţumi Atoatedătătorului pentru binefacerile sale; iar Maruf se ridică şi, luându-l pe felah de mână, îl duse afară din cort, înspre caravană. Şi îl sili să-şi aleagă, din fiecare soi de marfă şi de agarlâc, câte o pereche de cămile şi câte o pereche de catâri. Pe urmă îi spuse:

— Astea intră în stăpânirea ta, o, fratele meu. Şi îţi mai las, pe deasupra, şi cortul acesta, cu tot ce se află în el.

Şi, fără a vroi să-i asculte nici împotrivirile, nici mărturiile de mulţumire, îşi luă rămas-bun de la el, sărutându-l încă o dată, încălecă pe cal, trecu în fruntea caravanei şi, trimiţând înainte-i la cetate un sol mai iute ca fulgerul, însărcinat să-i ducă veste sultanului despre sosirea sa, porni la drum.

Or, solul lui Maruf ajunse la sarai în clipita când vizirul tocmai îi spunea sultanului:

— Scutură-te de greşala ta, o, stăpâne al meu, şi nu da crezământ spuselor domniţei, fiica ta, despre plecarea soţului ei. Întrucât, pe viaţa capului tău! Emirul Maruf a plecat de aici ca fugar, de frica dreptei tale mânii, şi nicidecum spre a se duce să zorească sosirea unei caravane care nu se află. Pe sfintele zile ale vieţii tale, omul acela nu este decât un mincinos, un viclean şi un pezevenghi!

Şi când sultanul, pe jumătate încredinţat de vorbele vizirului, taman deschidea gura spre a da răspunsul cuvenit, solul intră şi, după ce se temeni, îi vesti sosirea lui Maruf, spunând:

— O, doamne al vremilor, vin la tine ca vestitor. Şi îţi aduc vestea cea bună a sosirii, pe urma mea, a stăpânului meu, emirul preaputernic şi mult-darnic, viteazul fără de

seamăn, Maruf, ginerele tău, care este în fruntea unei caravane ce n-a putut să meargă la fel de iute ca mine, din pricina averilor grele cu care e încărcată.

Şi, grăind aşa, mamelucul cel tânăr sărută iar pământul dintre mâinile sultanului şi plecă precum venise.

Atunci sultanul, peste măsură de bucuros, da mâniat pe vizirul său, se întoarse înspre el si-i zise:

— Cătrăni-ţi-ar Allah obrazul şi făcea-ţi-l-ar tot atâta de întunecat pe cât ţi-e şi mintea! Şi bătu-ţi-ar barba aceea, o, vicleanule, şi încredinţa-te-ar de minciună şi de vicleşug, aşa cum ai să fii încredintat, într-un sfârşit, de strălucirea şi de puternicia ginerelui meu cel iubit!

Şi vizirul, încremenit şi vântuit de orice cuget, se aruncă la picioarele stăpânului său, fără a mai avea putere să răspundă baremi o vorbă. Iar sultanul îl lăsă aşa, şi ieşi să dea poruncă să se împodobească şi să se gătească toată cetatea, şi să se orânduiască totul spre a ieşi, cu mare saltanat, înaintea ginerelui său.

După care se duse la iatacul copilei sale şi îi împărtăşi vestea cea fericită. Şi domniţa, când îl auzi pe tatăl său că vorbeşte despre venirea soţului ei în fruntea unei caravane pe care gândea că ea însăşi a născocit-o bucată cu bucată, rămase până peste poate de uluită şi de minunată. Şi nu mai ştia ce să creadă, ce să spună ori ce să răspundă; şi se întreba dacă nu cumva soţul ei îşi bate joc încă o dată de sultan, ori dacă nu cumva a voit, în noaptea când îi istorisise povestea sa, să-şi râdă de ea, ori poate că numai s-o pună la încercare, ca să vadă dacă ea are o dragoste adevărată faţă de el. Şi, orice-ar fi fost, gândi că mai degrabă să păstreze numai pentru ea îndoielile şi nedumeririle, aşteptând să vadă cum stă treaba. Şi se mărgini să-i arate părintelui ei un chip înflorit de mulţumire. Iar sultanul ieşi de la ea şi trecu în fruntea alaiului care porni în calea lui Maruf.

Da cel care fu cel mai uluit dintre toţi, şi cel mai năucit, fu, fără de tăgadă, strălucitul negustor Ali, tovarăşul de copilărie al lui Maruf, care ştia, mai bine decât oricine, ce temei aveau bogăţiile lui Maruf, încât, când văzu împodobeala cetăţii, şi pregătirile de sărbătoare, şi alaiul domnesc care ieşea din cetate, îi opri pe trecători ca să-i întrebe despre pricina acelei frământări. Iar ei îi răspunseră:

— Ce, nu ştii? Păi ginerele sultanului, emirul Maruf, se întoarce în fruntea unei caravane falnice!

Iar prietenul lui Maruf îşi plesni mâinile una de alta şi îşi zise: „Cam ce-o mai fi şi cu pehlivănia aceasta nouă a cavafului? Pe Allah! au de când munca de cârpaci de pingele o fi putut să-l ridice pe prietenul meu, Maruf, stăpân şi căpetenie de caravane? Da mare e Allah…

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute şaizeci şi noua noapte

Urmă:

…Iar prietenul lui Maruf îşi plesni mâinile una de alta şi îşi zise: „Cam ce-o mai fi şi cu pehlivănia aceasta nouă a cavafului? Pe Allah! au de când munca de cârpaci de pingele o fi putut să-l ridice pe prietenul meu, Maruf, stăpân şi căpetenie de caravane? Da mare e Allah! Şi mântuiască-i el cinstea, şi ferească-l de ruşinea obştească!” Şi rămase acolo, aşteptând, ca şi ceilalţi, sosirea caravanei.

Şi în curând alaiul îşi făcu intrarea în cetate. Şi Maruf călărea în frunte, mai strălucitor de o mie de ori decât sultanul, şi măreţ, şi falnic, de să facă să plesnească fierea în porcii-de-câine. Iar în urma lui venea caravana cea nesfârşită, străjuită de mamelucii cei mândri, îmbrăcaţi în atlazuri minunate. Şi toate astea erau atâta de frumoase şi

de uluitoare, că nimeni nu-şi amintea să mai fi văzut ori să mai fi auzit pomenindu-se despre ceva asemenea. Iar negustorul Ali îl văzu şi el pe Maruf în starea aceea nemaipomenită, şi îşi zise: „Iaca na! Pesemne că a pus ceva la cale cu domniţa, soţia sa, ca să-şi râdă de sultan.” Şi se apropie de Maruf, şi izbuti să ajungă lângă el, prin toată vâlva care îl împresura, şi îi spuse, da în aşa chip, încât să nu fie auzit decât numai de el:

— Fii binevenit, o, şeicule al puşlamalelor norocite, şi cel mai iscusit dintre pezevenghi! Ce vrea să zică toate astea? Ci, pe Allah, ţi se şi cuvin toate hatârurile şi tot huzurul la care ai ajuns, o, prietene al meu. Hai, fii fericit şi veseleşte-te! Iar Allah să-ţi sporească pişicherlâcurile şi pungăşiile!

Şi Maruf începu să râdă de vorbele prietenului său, şi îşi dete întâlnire cu el pe-a doua zi.

Şi, cu asta, Maruf ajunse la sarai, alături de sultan, şi se sui să şadă, în slava lui, pe un jeţ domnesc aşezat în sala cea mare de primire. Şi porunci să se înceapă cu ducerea în vistieria sultanului a lăzilor umplute cu aur, cu giuvaieruri, cu mărgăritare şi cu nestemate, să se umple cu acele minunăţii toţi sacii din haznale, şi să i se aducă apoi tot ce mai rămăsese, adică boccealâcurile cu atlazurile cele scumpe şi cu mătăsăria. Şi i se îndepliniră întocmai poruncile. Şi puse să se desfacă în faţa lui lăzile şi boccealâcurile, una câte una, şi începu să împartă, cu mâinile amândouă, mai-marilor de la saraiul împărătesc şi soţiilor lor, atlazurile cele minunate, mărgăritare şi nestemate, şi să facă daruri mari mădularelor divanului împărătesc, negustorilor pe care îi cunoştea, săracilor şi prostimii. Şi, în pofida mustrărilor sultanului, care vedea lucrurile acelea scumpe cum pier ca apa prin ciur, Maruf nu se ridică până ce nu împărţi tot agarlâcul caravanei. Căci darul cel mai mic pe care îl dăruia era un pumn sau doi de aur, de smaralde, de mărgăritare ori de rubine. Şi le zvârlea

cu amândouă mâinile, pe când sultanul suferea amarnic şi se strâmba de durere, strigând de fiecare dată:

— Destul, o, fiul meu, destul! Nu are să ne mai rămână nimic.

Da Maruf, zâmbind, răspundea de fiecare dată:

— Pe viaţa ta! să nu-ţi faci frică de una ca asta. Căci ceea ce am eu este de neisprăvit.

Estimp, vizirul veni să-l vestească pe sultan că haznalele din vistierie erau pline cu vârf acuma şi că nu se mai putea pune nimic în ele. Şi sultanul îi spuse:

— Bine. Caută altă sală şi umple-o ca şi pe cealaltă!

Iar Maruf, fără să se uite la el, îi zise:

— Poţi!

Şi adăugă:

— Şi ai să umpli şi-a treia sală, apoi pe-a patra. Şi, dacă sultanul nu se împotriveşte, aş putea să umplu la fel toate sălile saraiului cu asemenea lucruri care pentru mine nu au niciun preţ.

Iar sultanul nu mai ştia dacă toate astea se petreceau în vis ori aievea. Şi era uluit până peste marginile uluirii. Iar vizirul ieşi spre a se duce să mai umple alte vreo două-trei săli cu bogăţiile aduse de Maruf.

Iar Maruf, de îndată ce acestea toate se sfârşiră, şi după ce dovedi astfel că îndeplinise tot ceea ce făgăduise, ba chiar cu asupra de măsură, dete zor să pună capăt divanului de filotimie şi să se ducă la tânăra lui soţie. Iar domniţa, de cum îl văzu, veni la el, cu ochii plini de bucurie, şi îi sărută mâna, şi îi zise:

— Fără de îndoială, o, fiu al socrului meu, ai vrut să te veseleşti pe seama mea şi să-ţi râzi de mine, ori poate ca să-mi pui dragostea la încercare, istorisindu-mi povestea despre sărăcia ta de altădată şi despre necazurile tale cu soţia ta, afurisita de Fattumah Baligă-încinsă. Da mulţumesc lui Allah că nu m-a lăsat să mă port faţă de tine, o, stăpâne al meu, altminteri de cum am făcut.

Şi Maruf o sărută, îi dete răspunsul de cuviinţă şi îi dărui o haină fără de asemuire, şi o salbă închisă cu zece şiruri de câte patruzeci de mărgăritare fără pereche, mari cât ouăle de porumbel, şi nişte brăţări, şi nişte lănţuguri făurite de vrăjitori. Şi domniţa, văzând toate acele lucruri frumoase, simţi o bucurie mare şi strigă:

— Hotărât! am să păstrez rochia aceasta frumoasă şi podoabele acestea numai pentru zile de sărbătoare.

Iar Maruf zâmbi şi îi spuse:

— O, dulceaţa mea, nu te îngrija de asta! În fiece zi am să-ţi dăruiesc alte rochii şi alte podoabe, câtă vreme dulapurile tale n-au să dea pe dinafară şi câtă vreme lăzile tale nu vor fi pline până-n buză.

Şi, cu asta, făcură treaba lor, obişnuită, până dimineaţa.

Or, încă nici nu ieşiseră de sub polog, când auziră glasul sultanului care cerea să intre. Şi Maruf se repezi să-i deschidă, şi îl văzu tulburat şi galben la faţă, şi speriat la chip. Şi îl pofti cu grijă să intre şi să şadă pe divan; şi domnita se sculă, cu totul tulburată de acea sosire neaşteptată şi de înfăţişarea părintelui ei, şi dete zor să-l stropească cu apă de trandafiri spre a-i potoli starea şi a-l face să-şi capete iar darul vorbirii. Şi când el, într-un sfârşit, putu să grăiască, îi spuse lui Maruf:

— O, fiul meu, sunt, ah, aducător de ştiri rele! da se cade să ţi le spun, ca să fii prevestit de năpasta care te paşte. Uf, se cade ori nu se cade?

Şi Maruf răspunse:

— Se cade, de bună seamă!

Şi sultanul spuse:

— Eh, află, o, copile al meu, că slugile mele şi străjerii mei, până peste poate de uluiţi, au venit să-mi dea de ştire, acum o clipită, că cei două mii de mameluci ai tăi, chervanagiii, cămilarii şi catârgii au pierit as’noapte, fără ca să ştie cineva pe ce cale au plecat, şi fără să lase nici cea

mai mică urmă de drumul lor. O pasăre care îşi ia zborul de pe o creangă lasă o urmă mai mult decât n-a lăsat toată chervanaua aceea pe drumurile noastre. Or, cum pierderea asta este o pierdere fără de leac pentru tine, am fost atâta de năucit, că şi-acuma sunt tot buimăcit.

Iar Maruf, auzind vorbele sultanului, începu să râdă şi răspunse:

— O, socrule, linişteşte-ţi cugetul. Căci pierderea sau pieirea chervanagiilor mei şi a vitelor mele nu are mai multă însemnătate pentru mine decât pierderea unui strop de apă din mare. Întrucât, astăzi, ca şi mâine, şi ca şi poimâine, şi ca şi în celelalte zile, voi putea, numai dorindu-mi, să am mai mulţi chervanagii şi mai multe vite de povară, cu încărcătura lor cu tot, cât nici n-ar putea să încapă în toată cetatea Khaiitanului. Poţi, dar, să-ţi linişteşti sufletul, să te înseninezi la faţă şi să ne laşi acuma să ne sculăm ca să ne ducem la hammamul de dimineaţă.

Şi sultanul, mai năucit decât fusese el vreodată, ieşi de la Maruf şi se duse să-şi cheme vizirul şi să-i povestească tot ce se petrecuse, şi să-i spună:

— Ei, de data aceasta pricepi ceva despre puterea de nepriceput a ginerelui meu?

Iar vizirul, care nu uitase umilirile îndurate de când Maruf se ivise în calea lui, îşi zise: „Iacătă prilejul de a mă răzbuna pe blestematul acela!” Şi îi spuse sultanului cu un glas supus:

— O, doamne al vremilor, sfatul meu nu poate să fie de nicio luminare. Da, întrucât mi-l ceri, nu voi spune decât că singura cale pentru tine de a şti întrucât să te întemeiezi pe puternicia cea tainică a ginerelui tău, emirul Maruf, este de a te aduna cu el la un pahar şi de a-l îmbăta. Şi când aburul băuturii are să-i facă minţile să dănţuiască, tu să-l iscodeşti cu iscusinţă despre averea lui; iar el are să-ţi răspundă, de bună seamă, fără a-ţi ascunde nimica din ce e adevărat.

Şi sultanul spuse:

— Acesta-i un gând minunat, o, vizirule, şi am să-l pun în faptă chiar în astă seară.

Şi-aşa când veni seara, sultanul se adună cu ginerele său Maruf şi cu vizirul, dinaintea tablalelor cu băuturi.

Şi pocalele începură să se vânture. Şi beregata lui Maruf fu un urcior fără fund. Şi starea lui ajunse o stare jalnică. Şi limba începu să i se vântuie ca aripile unei mori de vânt...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a nouă sute şaptezecea noapte

Urmă:

...Şi beregata lui Maruf fu un urcior fără fund. Şi starea lui ajunse o stare jalnică. Şi limba începu să i se vântuie ca aripile unei mori de vânt. Şi când nu mai ştiu să-şi osebească mâna dreaptă de mâna stângă, sultanul, tatăl soţiei lui, îi spuse:

— Chiar că, o, ginere al nostru, tu nu mi-ai povestit niciodată întâmplările din viaţa ta, care trebuie să fi fost o viată minunată şi nemaipomenită. Şi tare as avea poftă să ascult, în seara aceasta, cum îmi istoriseşti păţaniile tale uluitoare.

Şi Maruf, care era fără de niciun tertip la sufletul său, şi fără de niciun vicleşug, se lăsă ispitit, în beţia lui, ca toţi oamenii beţi, cărora le place lăudăroşenia, să istorisească sultanului şi vizirului toată povestea, de la început până la sfârşit, începând din ceasul când, biet potlogar de iminei, se însurase cu afurisita din Cairo, până în ziua când găsise comoara şi inelul cel vrăjit în ogorul felahului cel sărac. Ci nu ar fi de niciun folos s-o mai spunem şi noi încă o dată.

Iar sultanul şi vizirul, la povestirea acelei istorii pe care

erau departe de-a şi-o fi închipuit atâta de năucitoare, se uitară unul la altul, muşcându-şi pumnii. Iar vizirul îi spuse lui Maruf:

— O, stăpâne al meu, arată-ne o clipită inelul care are atâta putere vrăjită.

Şi Maruf, ca un smintit văduvit de minte, scoase de pe deget inelul şi i-l puse vizirului dinainte, zicând:

— Iacătă-l! în cornalina lui se află prietenul meu, efritul Părintele Norocului.

Şi vizirul, cu ochii învăpăiaţi, luă inelul şi frecă nestemata, cum îi dezvăluise Maruf.

Şi pe dată glasul ieşi din cornalină, grăind:

— Iacătă-mă! iacătă-mă! dă poruncă şi mă supun! Vrei să năruieşti o împărăţie, să zideşti o cetate de scaun sau să omori un sultan?

Şi vizirul răspunse:

— O, slujitor al inelului, îţi poruncesc să-l înşfaci pe codoşul ăsta de sultan, dimpreună cu ginerele său, Maruf, pezevenghiul, şi să-i arunci în vreo pustie fără apă, ca să moară acolo de sete şi de lipsuri.

Şi, pe clipă, sultanul şi Maruf fură înhăţaţi ca un fir de pai şi duşi într-o pustie sălbatică, cu totul şi cu totul înfricoşată, care era pustia setei şi a foamei, locuită de moartea cea cruntată şi de deznădejde. Şi-aşa cu ei!

Cât despre vizir, dete zor să strângă divanul şi să le arate dregătorilor, emirilor şi mai-marilor că fericirea supuşilor şi liniştea ţării ceruseră ca sultanul şi ginerele său, Maruf, un înşelător de cea mai mişelească teapă, să fie surghiuniţi departe, şi că el, vizirul, a fost căftănit domn peste împărăţie. Şi adăugă:

— Şi-apoi, dacă şovăiţi cumva să vă supuneţi la noua rânduire a treburilor şi să mă primiţi de stăpân legiuit al vostru, vă trimit într-o clipită, în temeiul puterii mele de acum, să vă întâlniţi cu stăpânul vostru de mai înainte şi cu codoşul lui de ginere în colţul cel mai sălbatic din pustia

setei şi a morţii cruntate.

Şi-i puse astfel să i se închine cu jurământ pe toţi cei de faţă, în ciuda nasului lor, şi căftăni pe cine căftăni, şi mazili pe cine mazili. După care trimise vorbă domniţei: „Găteşte-te să mă primeşti, întrucât am mare poftă de tine.” Iar domniţa care aflase, ca şi toţi ceilalţi, întâmplările cele proaspete, îi trimise răspuns prin hadâmb. „De bună seamă! te primesc cu drag, da acuma am beleaua cea de fiecare lună, care este firească la femei şi la fete. Da de cum am să fiu curată de orice necurăţie, am să te primesc.”

Ci vizirul îi spuse: „Eu nu vreau nicio zăbavă, şi habar n-am nici de beleaua de fiecare lună, nici de beleaua de fiecare an. Şi doresc să te văd acuma, năpristan.” Atunci ea îi răspunse: „Bine! vino, peste un ceas, la mine.”

Şi domniţa se îmbrăcă pe cât mai strălucit cu putinţă, şi se împodobi, şi se parfumă. Şi când, după un ceas de vreme, vizirul tatălui ei intră în iatac, îl întâmpină cu un chip mulţumit şi bucuros, şi îi spuse cu drag:

— Câtă cinste pe mine! Şi ce noapte de bucurie are să fie noaptea ce va să vie!

Şi se uită la el cu nişte ochi care topiră cu totul inima vicleanului. Şi, cum o zorea să se dezbrace, ea începu să-şi scoată hainele, da tot numai cu codeli, cu fandoseli şi cu marghioleli. Şi deodată, scoţând un ţipăt, speriată, sări îndărăt, acoperindu-şi obrazul. Iar vizirul, nedumerit, o întrebă:

— Ce ai, o, stăpâna mea! Şi pentru ce ţipătul acesta de spaimă şi obrazul acesta acoperit deodată?

Iar ea îi răspunse, învăluindu-se mereu:

— Ce, tu nu vezi?

Şi el răspunse:

— Nu, pe Allah! Ce este? nu văd nimic!

Ea spuse:

— O, ce ruşine pe mine! o, ce necinstire! Pentru ce vrei

să mă arăţi goală privirilor acelui om străin, cu care ai venit?

Şi vizirul, după ce se uită ba la dreapta, ba la stânga, îi răspunse:

— Ce om cu care am venit? Şi unde este?

Ea spuse:

— Colo, în buburuza de cornalină de pe inelul pe care îl ai pe deget!

Şi vizirul răspunse:

— Pe Allah! aşa este. Nu m-am gândit la asta. Ci, ya setti, acesta nu este un fiu de Adam, o făptură omenească. Este un efrit, slujitorul inelului!

Iar domniţa, plină de spaimă, strigă, afundându-şi capul sub perne:

— Un efrit, of, păcatele mele! mi-e tare spaimă de efriţi! Ah, fie-ţi milă, du-l de aici! Mi-e teamă şi mi-e ruşine de el!

Şi vizirul, ca s-o liniştească şi ca să ajungă, într-un sfârşit, la ceea ce râvnea de la ea, îşi scoase de pe deget inelul vrăjit şi îl ascunse sub perna de pe pat. Pe urmă se apropie de domniţă, până peste poate de înfierbântat.

Iar domniţa îl lăsă să se apropie şi deodată îi repezi o izbitură de picior atâta de năprasnică, drept în burtă, că îl şi trânti cu spatele la pământ, şi cu capu-naintea picioarelor. Şi, fără a pierde o clipită, înhăţă inelul, frecă nestemata şi îi grăi efritului din cornalină:

— Înşfacă-l repede pe mişel şi aruncă-l în temniţa din beciurile saraiului. Pe urmă du-te, fără de zăbavă, şi ia-i pe tatăl şi pe soţul meu din pustia în care i-ai dus, şi să mi-i întorci aici teferi şi fără vătămare, nezdruncinaţi şi în bună stare...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când, fu cea de a nouă sute şaptezeci şi una noapte

Urmă:

...Pe urmă du-te, fără de zăbavă, şi ia-i pe tatăl şi pe soţul meu din pustia în care i-ai dus, şi să mi-i întorci aici teferi şi fără vătămare, nezdruncinaţi şi în bună stare.

Şi pe dată vizirul fu strâns cum se strânge o cârpă şi fu aruncat în afundul temniţei de sub sarai. Şi, peste un răspăs de vreme tare scurt, sultanul şi Maruf se aflau în iatacul domniţei, sultanul tare speriat, iar Maruf de-abia trezit din beţie. Şi domniţa îi întâmpină cu o bucurie de nespus, şi începu mai dintru-întâi cu a le da să mănânce şi să bea, dat fiind că goana aceea iute îi flămânzise şi îi însetoşase. Şi, estimp, le povesti cele ce se petrecuseră, şi cum îl întemniţase pe viclean. Şi sultanul strigă:

— Acuma să-l tragem în ţeapă şi să-l ardem!

Iar Maruf spuse:

— Nu am nimica împotrivă.

Pe urmă se întoarse înspre soţia sa şi îi zise:

— Ci, o, dulceaţa mea, mai întâi dă-mi îndărăt inelul.

Iar domniţa răspunse:

— A, asta nu! De vreme ce n-ai ştiut să-l păstrezi, am să-l păstrez eu de-acuma înainte, de teamă ca nu cumva să te primejduieşti a-l pierde iar, că eşti fără luare-aminte.

Şi Maruf zise:

— Bine! E drept!

Atunci porunciră să se pregătească ţeapa, pe meidan, în faţa porţii de la sarai. Şi, dinaintea norodului adunat, fu înfipt în ea vizirul. Şi pe când scripetele scârţâia, fu aprins un rug mare la piciorul stâlpului. Şi muri vicleanul, înţiglat şi fript. Şi gata cu el.

Iar sultanul împărţi cu Maruf puterea domnească şi îl meni ca singur moştenitor la slava lui împărătească. Iar inelul rămase de-atunci înainte pe degetul domniţei care,

mai isteaţă şi mai cuminte decât soţul ei, îi purta de grija cea mai luătoare-aminte. Iar Maruf, în tovărăşia ei, fu până peste poate de mulţumit şi de voios.

Şi iacătă că într-o noapte, tocmai când îşi isprăvise cu domniţa treaba îndătinată, şi când se întorsese în iatacul lui ca să doarmă, o femeie bătrână ieşi dintr-odată de sub patul lui, cu mâna ridicată şi amenințându-l. Şi nici nu apucă Maruf să se uite bine la ea, că, după fălcile-i cumplite, după dinţii cei lungi şi după urâciunea-i neagră, o şi cunoscu pe afurisita lui de nevastă, Fattumah Baligă-încinsă. Şi nici n-apucă să bage bine de seamă toate astea, că şi dobândi, una după alta, două scatoalce plesnite, care îi mai rupseră doi dinţi din gură. Şi muierea ţipă la el:

— Unde-mi umbli, o, secătură? Şi cum de ai cutezat să laşi casa noastră din Cairo, fără să-mi spui şi fără să-ţi iei ziua-bună de la mine? A, pui de căţea, am pus mâna pe tine!

Şi Maruf, până peste fire de înfricoşat, o luă deodată la fugă înspre iatacul domniţei, ţipând: „Ajutor! Sari, efritule din cornalină!” Şi intră ca un smintit la domniţă, şi se prăbuşi la picioarele ei, pierit de spaimă. Şi numaidecât, în odaia în care domniţa îi da îngrijirile sale lui Maruf stropindu-l cu apă de trandafiri, dete năpusta vipia cumplită, ţinând în mână o bâtă pe care o adusese cu ea din ţara Egiptului. Şi ţipa: „Unde este fleandură ăla, plodul de târfă?” Iar domniţa, văzând acel chip de păcură, avu vreme să frece cornalina şi să dea o poruncă zorită efritului, Părintele Norocului. Şi, pe clipă, năprasnica Fattumah, ca şi cum ar fi fost prinsă de patruzeci de mâini, rămase ţintuită locului, cu înfaţişarea-i amarnică, pe care o avea când intrase.

Şi Maruf, venindu-şi în simţiri, o văzu pe soţia lui de odinioară în starea aceea de neclintire. Şi, scoţând un ţipăt de spaimă, se prăbuşi iarăşi fără simţire. Iar domniţa, pe care Allah o dăruise cu isteciune de minte, pricepu atunci

că femeia care-i sta dinainte, cu înfăţişarea aceea de ameninţare neputincioasă, nu era alta decât harpia cea cumplită, Fattumah din Cairo, nevasta dintâi a lui Maruf, de pe vremea când era cavaf. Şi nevoind să-l lase pe Maruf pradă răutăţilor pe care le-ar mai fi putut săvârşi afurisita, frecă inelul şi îi dete efritului din cornalină o altă poruncă; şi pe dată harpia fu ridicată şi dusă în grădină. Şi fu legată, cu un lanţ greu de fier, de un roşcov uriaş, cum sunt legaţi urşii nedomesticiţi. Şi rămase acolo, osândită să-şi schimbe firea, ori să moară de moarte grea. Şi iacă-aşa cu ea.

Cât despre Maruf şi soţia lui, domniţa, apoi aceştia trăiră de-atunci înainte în huzur desăvârşit, sporindu-şi viţa, vreme de ani şi ani, până la sosirea Despărţitoarei celor ce se au dragi, Sfarâmătoarea fericirii, Ziditoarea de morminte, Moartea cea de neabătut.

Or, mărire celuia Singurul viu, a căruia suflare durează peste viaţă şi peste moarte, pe tărâmul veşniciei, departe.

Pe urmă Şeherezada, în noaptea aceea, nesimţindu-se deloc toropită de osteneală şi văzând că sultanul Şahriar era gata s-o mai asculte, începu povestea următoare, care este povestea cu un tânăr bogat, care a privit prin *Bageacurile Ştiinţei şi ale Istoriei.*

Cuprins

CÂTEVA NĂZDRĂVĂNII ŞI CÂTEVA PARIMII DE-ALE DASCĂLULUI LAFURILOR ŞI PERDAFURILOR.....4
POVESTEA CU COPILANDRA VRAJA INIMILOR, ISPRĂVNICEASA PĂSĂRILOR.....28
POVESTEA CU BAÎBARS ŞI CU ISPRAVNICII SĂI DE AGIE 110
Povestea istorisită de către cel dintâi ispravnic de agie 112
Povestea istorisită de către cel de al doilea ispravnic de agie.....129
Povestea istorisită de către cel de al treilea ispravnic de agie.....136
Povestea istorisită de către cel de al patrulea ispravnic de agie.....149
Povestea istorisită de către cel de al cincilea ispravnic de agie.....160
Povestea istorisită de către cel de al şaselea ispravnic de agie.....174
Povestea istorisită de către cel de al şaptelea ispravnic de agie.....192
Povestea istorisită de către cel de al optulea ispravnic de agie.....194
Povestea istorisită de către cel de al nouălea ispravnic de agie.....208
Povestea istorisită de către cel de al zecelea ispravnic de agie.....216
Povestea istorisită de către cel de al unsprezecelea ispravnic de agie.....221
Povestea istorisită de către cel de al doisprezecelea ispravnic de agie.....228
POVESTEA CU NĂZDRĂVANA RUJĂ DE MARE ŞI CU DOMNIŢA DIN CHINA.....238

POVESTEA CU SARAILIA UNSĂ CU MIERE DE ALBINE ŞI AFURISITA DE NEVASTĂ A CAVAFULUI.....262